

Aikuiskoulutuksen vuosikirja

Tilastotietoja aikuisten opiskelusta 2003

Opetusministeriön julkaisuja 2005:20

Ulla Rönnerberg (toim.)

Aikuiskoulutuksen vuosikirja

Tilastotietoja aikuisten opiskelusta 2003

Opetusministeriön julkaisuja 2005:20

Ulla Rönnerberg (toim.)

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Opetusministeriö / Undervisningsministeriet

Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto / Utbildnings- och forskningspolitiska avdelningen

PL / PB 29

00023 Valtioneuvosto / Statsrådet

<http://www.minedu.fi>

<http://www.minedu.fi/julkaisut/index.fi>

Taitto / Ombrytning: Teija Metsänperä, opetusministeriö / undervisningsministeriet

Yliopistopaino / Universitetstryckeriet, 2005

ISBN 952-442-931-4 (nid./htf)

ISBN 952-442-932-2 (PDF)

ISSN 1458-8110

Opetusministeriön julkaisuja / Undervisningsministeriets publikationer 2005:20

Esipuhe

Aikuiskoulutuksen tilastollinen vuosikirja on nyt laadittu opetusministeriön ja Opetushallituksen yhteistyönä toista kertaa. Ensimmäisen kirjan vastaanotto on ollut hyvää ja saadun palautteen perusteella kirja on tullut tarpeeseen. Vahvistuvan globalisaation, toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten sekä aikuiskoulutuksen tasa-arvoa ja vaikuttavuutta koskevien tavoitteiden vuoksi aikuisten opiskelun määrällinen seuranta on aiempaakin tärkeämpää.

Työelämän nopea muutos edellyttää osaamisen jatkuvaa päivittämistä ja uusien toimintamallien omaksumista. Valtiovalta onkin asettanut tavoitteeksi, että vähintään 60 prosenttia aikuisväestöstä osallistuisi koulutukseen vuonna 2008. Tällä hetkellä osuus on noin 54 prosenttia. Toisaalta hallitus on muun muassa haastavan väestökehityksen takia asettanut tavoitteita työllisyysasteen nostamiselle. Samanaikainen aikuisten koulutukseen osallistumisen kasvattaminen ja työllisyysasteen nostaminen edellyttävät koulutuksen suunnittelemista siten, että se soveltuu nykyistä paremmin työssä käyvän väestön tarpeisiin. Kattava ja laadukas määrällinen seuranta luo hyvän pohjan aikuiskoulutusjärjestelmän toimivuuden arvioinnille.

Työelämän muutos ei ole ainoa aikuisten opiskelulle haasteita asettava kehityskulku. Väestön ikääntyminen vaikuttaa paitsi työvoiman määrään myös ikääntyvän väestön opinnollisten palveluiden tarpeen kasvuun. Yhä useammat elävät terveinä ja aktiivisina yhä pidempään ja käyttävät siten kasvavassa määrin aikuiskoulutusta. Ikääntyvälle väestölle tärkeitä aikuiskoulutuspalveluja ovat erityisesti vapaatavoitteiset koulutukset. Tutkintoon johtamattoman aikuiskoulutuksen tilastoinnissa ollaan tätä kirjoittaessa tekemässä merkittäviä kehittämistoimia. Jo vuodelta 2004 – siis seuraavaan tilastokirjaan – on käytettävissä nykyistä huomattavasti tarkemmat tilastotiedot muun muassa vapaasta sivistystyöstä.

Kirjan perustaulut ovat samanlaisia kuin edellisessä julkaisussa. Näin on haluttu turvata se, että jatkuvuus ja vertailtavuus säilyvät. Myös keskeiset määrittelyt ovat samat. Uusina tilastoina esitetään keskeisiä tietoja neuvontajärjestöistä sekä aluetiedot tutkintotavoitteiseen koulutukseen osallistuvista.

Yksi kirjan tehtävistä on nostaa esiin aikuiskoulutuspolitiikan kannalta relevantteja teemoja. Viime vuonna kirjan alussa esiteltiin koko väestön koulutukseen osallistumista. Tänä vuonna teemana on tasa-arvo aikuiskoulutuksessa. Kirjan lukuna kaksi julkaistaankin kaksi artikkelia, jotka tarkastelevat osallistumisen tasa-arvoa hiukan erilaisista näkökulmista. Professori Ari Antikaisen artikkeli keskittyy aikuiskoulutukseen osallistumisen erojen syihin. Opetusneuvos Jorma Aholan artikkeli puolestaan esittelee vailla toisen asteen koulutusta olevan aikuisväestön koulutustason kohottamisohjelman (Noste) taustoja ja toimeenpanoa.

Kuten edellisessäkin julkaisussa myös tämän valmistelutyöstä ja toimittamisesta on vastannut ylitarkastaja Ulla Rönnerberg Opetushallituksesta. Toimittajan työtä tukemassa on ollut keskeisistä asiantuntijatahoista koostuva ohjausryhmä. Ryhmän puheenjohtajana toimii suunnittelija Ville Heinonen opetusministeriöstä ja jäseninä ylitarkastaja Aki Tornberg, ylitarkastaja Jukka Lehtinen, ylitarkastaja Tarmo Mykkänen ja ylitarkastaja Iiris Patosalmi opetusministeriöstä, yli-insinööri Raili Laasonen ja suunnittelija Seija Bonde-Jensen Opetushallituksesta sekä yliaktuaari Reija Vento ja erikoistutkija Irja Blomqvist Tilastokeskuksesta.

Opetusministeriössä

2.6.2005

Marita Savola
Aikuiskoulutusyksikön johtaja

Ville Heinonen
Ohjausryhmän puheenjohtaja

Sisältö

	Julkaisun rakenne ja tietojen määrittely	12
1	Aikuiskoulutuksen määrittelyä	16
1.1	Aikuiskoulutuksen kansainvälisiä määrittelyitä	17
1.2	Aikuiskoulutusmuodot	17
	1.2.1 Aikuiskoulutuksen yleiset organisointimuodot	17
1.3	Aikuiskoulutus eri koulutusasteilla	18
	1.3.1 Toisen asteen yleissivistävä ja ammatillinen aikuiskoulutus sekä vapaa sivistystyö	18
	1.3.2 Aikuiskoulutus korkea-asteen koulutuksessa	19
1.4	Määrittelyistä seuraavia ratkaisuja tässä julkaisussa	19
2	Aikuiskoulutuksessa ajankohtaisia teemoja	22
2.1	Aikuiskoulutukseen osallistumisen erojen syyt	23
	2.1.1 Aikuiskoulutukseen osallistumisen tutkimus ja teoria	23
	2.1.2 Taloudelliset mahdollisuudet ja pakot	25
	2.1.3 Koulutuskokemukset ja oppijaidentiteetit	25
	2.1.4 Työelämän kokemukset ja ammatti-identiteetit	27
	2.1.5 Sosiaalinen sukupuoli	28
	2.1.6 Matalaan koulutukseen ja osallistumattomuuteen valikoituminen	29
	2.1.7 Loppupäätelmä	29
2.2	NOSTE-ohjelma 2003–2007	33
	2.2.1 Alkusysäyksenä parlamentaarisen aikuiskoulutustyöryhmän muistio	33
	2.2.2 Ohjelman sisällön täsmentyminen laaja-alaisessa työryhmässä	33
	2.2.3 Ohjelman käynnistyminen	34
	2.2.4 Ohjelman tähänastinen toteutuminen	34
3	Aikuisväestön koulutusrakenne	36
3.1	Väestön ikärakenne	36
3.2	Väestön koulutustaso	36
3.3	Aikuiskoulutusta antavat oppilaitokset	40
3.4	Aikuiskoulutukseen osallistuminen ja annetut opetustunnit	40
4	Aikuisten osallistuminen opetushallinnon alaiseen koulutukseen	44
4.1	Lukiokoulutuksen opiskelijat	46
	4.1.1 Ylioppilastutkinnon suorittaneet	50

4.2	Ammatillisen toisen asteen koulutuksen opiskelijat	52
4.2.1	<i>Opetussuunnitelmaperusteisen ja näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat</i>	52
4.2.2	<i>Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat</i>	52
4.2.3	<i>Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat</i>	55
4.2.4	<i>Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat</i>	60
4.2.5	<i>Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat</i>	65
4.2.6	<i>Oppisopimuskoulutus</i>	69
4.2.6.1	<i>Ammatillisen peruskoulutuksen oppisopimusopiskelijat</i>	71
4.2.6.2	<i>Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijat</i>	73
4.2.6.3	<i>Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijat</i>	79
4.2.7	<i>Suoritetut näyttötutkinnot</i>	84
4.2.7.1	<i>Näyttötutkintoina suoritetut ammatilliset perustutkinnot</i>	84
4.2.7.2	<i>Ammattitutkinnot</i>	84
4.2.7.3	<i>Erikoisammattitutkinnot</i>	90
4.2.8	<i>Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet</i>	93
4.3	Korkeakouluopiskelijat	96
4.3.1	<i>Ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat</i>	96
4.3.2	<i>Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat</i>	96
4.3.2.1	<i>Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat</i>	103
4.3.3	<i>Ammattikorkeakoulujen jatkotutkinnot</i>	106
4.3.4	<i>Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtamaton koulutus</i>	106
4.3.5	<i>Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet</i>	106
4.3.6	<i>Yliopistojen alempia ja ylempiä korkeakoulututkintoja suorittavat opiskelijat</i>	109
4.3.7	<i>Yliopistojen tutkintoon johtamaton koulutus ja avoimen yliopiston väylän kautta opiskelupaikan saaneet</i>	114
5	Vapaan sivistystyön oppilaitosten koulutus	118
6	Neuvontajärjestöt	120
6.1	<i>Aikuisten osallistuminen neuvontajärjestöjen tarjoamaan koulutukseen ja neuvontatilaisuuksiin</i>	120
7	Aikuisille tarkoitetut kielitutkinnot	122
7.1	<i>Yleiset kielitutkinnot</i>	122
7.2	<i>Valtionhallinnon kielitutkinnot</i>	124
8	Aikuiskoulutuksen rahoitus ja rahoitusmuodot	126
8.1	<i>Omaehtoisen aikuiskoulutuksen rahoitus</i>	126
8.2	<i>Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen rahoitus</i>	130
8.3	<i>Aikuisten koulutus yrityksissä ja julkisyhteisöissä</i>	130
	Lähteet	131
	Liitetaulukot	132

Julkaisun tekstiosuuden taulukot

Taulukko 1	Osallistuminen aikuiskoulutukseen (%) peruskoulutuksen mukaan, 18–64 -vuotiaat
Taulukko 2	18–64 -vuotiaiden aikuiskoulutukseen osallistuminen vuosina 1980, 1990, 1995 ja 2000 (%)
Taulukko 3	Asennoituminen kouluttamattomien työnsaantiin ja sosio-ekonominen asema (%)
Taulukko 4	Aikuiskoulutukseen osallistuminen ja työttömyysjaksojen kesto
Taulukko 5	Sosio-ekonomisten ominaispiirteiden jakautuminen: 18–64 -vuotias väestö, enintään perusasteen tutkinnon suorittaneet ja ei koskaan aikuiskoulutukseen osallistuneet (%)
Taulukko 6	Väestön määrä vuonna 2003 ja ennusteet vuosille 2010, 2015 ja 2020
Taulukko 7	Oppilaitokset, joilla on mahdollisuus järjestää opetushallinnon alaista aikuiskoulutusta vuonna 2005
Taulukko 8	Osallistumistapausten määrä ja opetustunnit koulutustyyppin mukaan vuonna 2003
Taulukko 9	Osallistumistapausten määrä ja opetustunnit oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2003
Taulukko 10	Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003
Taulukko 11	Aikuisten lukiokoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
Taulukko 12	Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
Taulukko 13	Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2003
Taulukko 14	Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003
Taulukko 15	Ylioppilastutkinnon suorittaneet vuonna 2003
Taulukko 16	Opetussuunnitelmaperusteisen ja näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat vuosina 1999–2003
Taulukko 17	Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
Taulukko 18	Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
Taulukko 19	Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003
Taulukko 20	Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
Taulukko 21	Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
Taulukko 22	Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003
Taulukko 23	Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2003

- Taulukko 24 Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 25 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003
- Taulukko 26 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 27 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 28 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 29 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2003
- Taulukko 30 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 31 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003
- Taulukko 32 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 33 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 34 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 35 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2003
- Taulukko 36 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 37 Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003
- Taulukko 38 Ammatillisen peruskoulutuksen uudet oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 39 Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 40 Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 41 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003
- Taulukko 42 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 43 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 44 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2003

- Taulukko 45 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 46 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003
- Taulukko 47 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 48 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 49 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003
- Taulukko 50 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 51 Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat koulutusaloittain ja ikäryhmittäin vuonna 2003
- Taulukko 52 Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003, ei sisällä oppisopimuskoulutusta
- Taulukko 53 Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003, oppisopimuskoulutus
- Taulukko 54 Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat koulutusaloittain ja ikäryhmittäin vuonna 2003
- Taulukko 55 Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003, ei sisällä oppisopimuskoulutusta
- Taulukko 56 Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003, oppisopimuskoulutus
- Taulukko 57 Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat koulutusaloittain ja ikäryhmittäin vuonna 2003
- Taulukko 58 Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003, ei sisällä oppisopimuskoulutusta
- Taulukko 59 Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003, oppisopimuskoulutus
- Taulukko 60 Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet ja tutkinnon tai tutkinnon osan suorittaneet koulutusaloittain vuonna 2004
- Taulukko 61 Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet ja tutkinnon tai tutkinnon osan suorittaneet tutkintotyyppin mukaan vuonna 2004
- Taulukko 62 Näyttötutkinnon ilman valmistavaa koulutusta suorittaneet koulutusaloittain vuonna 2003
- Taulukko 63 Kaikki ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat vuosina 1999–2003
- Taulukko 64 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003
- Taulukko 65 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 66 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 67 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003

- Taulukko 68 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 69 Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003
- Taulukko 70 Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 71 Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 72 Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003
- Taulukko 73 Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 74 Ammattikorkeakoulujen jatkotutkintoihin hakeneet, uudet opiskelijat ja kaikki opiskelijat koulutusaloittain vuonna 2003
- Taulukko 75 Ammattikorkeakoulujen erikoistumisopinnot ja avoin ammattikorkeakouluopetus koulutusaloittain vuonna 2003
- Taulukko 76 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet iän ja koulutusalan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 77 Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003
- Taulukko 78 Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 79 Yliopistojen kaikki alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Taulukko 80 Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003
- Taulukko 81 Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003
- Taulukko 82 Kaikki alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat yliopistoittain ja ikäryhmittäin vuonna 2003
- Taulukko 83 Avoimen yliopiston opiskelijat yliopistoittain vuosina 2003 ja 2004
- Taulukko 84 Ikäihmisten yliopiston opiskelijat yliopistoittain vuosina 2003 ja 2004
- Taulukko 85 Avoimen yliopiston väylän kautta opiskelupaikan vastaanottaneet yliopistoittain vuosina 2003 ja 2004
- Taulukko 86 Yliopistojen tarjoamaan täydennyskoulutukseen ja erikoistumisopintoihin osallistuneet opiskelijat vuosina 2003 ja 2004
- Taulukko 87 Vapaan sivistystyön oppilaitosten opetukseen osallistuneet (osallistumistapaukset) koulutustyyppin mukaan vuonna 2003
- Taulukko 88 Vapaan sivistystyön oppilaitosten opetustunnit koulutustyyppin mukaan vuonna 2003
- Taulukko 89 Neuvontajärjestöjen järjestämä koulutus ja neuvontatoiminta vuonna 2003
- Taulukko 90 Vuosina 2000-2004 suoritettut yleiset kielitutkinnot kielittäin ja tasoittain
- Taulukko 91 Valtionhallinnon kielitutkintojen suoritukset vuosina 2002–2004

- Taulukko 92 Aikuiskoulutuksen rahoitus opetusministeriön hallinnonalalla, talousarvio 2005
- Taulukko 93 Valtionosuuspohjan mukaiset kustannukset ja suoritteet koulutusmuodoittain vuonna 2003
- Taulukko 94 Vuoden 2005 yksikköhinnat koulutusmuodoittain
- Taulukko 95 Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen rahoitus, talousarvio 2005

Julkaisun kuvat

- Kuvio 1 Koulutusmahdollisuuksien mallit
- Kuvio 2 Tutkinnon suorittaneiden määrä korkeimman suoritettun tutkinnon mukaan 15 vuotta täyttäneestä väestöstä vuonna 2003
- Kuvio 3 Ylioppilastutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä ikäryhmittäin vuonna 2003
- Kuvio 4 Ammatillisen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä ikäryhmittäin vuonna 2003
- Kuvio 5 Korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä ikäryhmittäin vuonna 2003
- Kuvio 6 Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrä ikäryhmittäin vuonna 2003
- Kuvio 7 Aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijat vuosina 1999–2003
- Kuvio 8 Näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoiden osuus kaikista perustutkintoa suorittavista opiskelijoista vuosina 1999–2003
- Kuvio 9 Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat vuosina 1999–2003
- Kuvio 10 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat vuosina 1999–2003
- Kuvio 11 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat vuosina 1999–2003
- Kuvio 12 Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat vuosina 1999–2003
- Kuvio 13 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijat vuosina 1999–2003
- Kuvio 14 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijat vuosina 1999–2003
- Kuvio 15 Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003
- Kuvio 16 Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003
- Kuvio 17 Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003
- Kuvio 18 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden määrä vuosina 1999–2003
- Kuvio 19 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003
- Kuvio 20 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003
- Kuvio 21 Yliopistojen alemmaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003
- Kuvio 22 Yliopistojen kaikki alemmaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003
- Kuvio 23 Yleisen kielitutkinnon suorittaneet vuosina 1994–2004

Julkaisun rakenne ja tietojen määrittely

Julkaisun tavoitteena on tilastotietojen avulla kuvata aikuiskoulutuksen koulutustarjontaa, oppilaitoksissa tapahtuvaa aikuisten opiskelua sekä aikuiskoulutuksen rahoitusta. Julkaisun toivotaan palvelevan opetushallinnon päätöksenteon, alan tutkijoiden ja muiden aikuiskoulutuksesta kiinnostuneiden tarpeita.

Julkaisun *ensimmäisessä luvussa* määritellään aikuiskoulutuksen ja aikuisten koulutukseen osallistumisen käsitteitä ja niistä seuraavia ratkaisuja tässä julkaisussa.

Toisessa luvussa pohditaan aikuiskoulutukseen osallistumista ja osallistumisen erojen syitä. Luvussa kuvataan myös Noste -ohjelman käynnistymistä, toteuttamista ja sen tähänastista toteutumista.

Kolmannessa luvussa tehdään yleiskatsaus koko väestön ikä- ja koulutusrakenteeseen. Luvussa esitellään myös aikuiskoulutusta tarjoavien oppilaitosten määrä sekä aikuiskoulutuksen kokonaismäärä annettuina opetustunteina ja koulutukseen osallistumisina. Tiedot pohjautuvat Tilastokeskuksen eri rekistereistä kokoamiin tietoihin ja ne ovat kalenterivuoden tietoja.

Julkaisun *neljännessä luvussa* tarkastellaan opiskelijamääriä sekä aikuisille tarkoitettussa koulutuksessa että myös aikuisikäisenä. Siinä esitetään tunnus-

lukuja myös sellaisesta aikuisten opiskelusta, joka ei tapahdu erityisesti aikuisia varten suunnitellussa ja organisoidussa koulutuksessa rajoittuen kuitenkin opetushallinnon alaiseen koulutukseen. Aineistona käytetään Tilastokeskuksen henkilö pohjaisia tiedonkeruita, joiden perusteella kuvataan aikuisten koulutukseen osallistumista tiettyjen taustamuuttujien mukaan. Luvussa kuvataan myös suoritettuja tutkimuksia. Kaikki opiskelijatiedot esitetään ikäryhmittäin.

Viidennessä luvussa tehdään katsaus vapaan sivistystyön koulutukseen. Tiedot pohjautuvat Tilastokeskuksen kalenterivuotta koskevaan tiedonkeruuseen, jossa ei kerätä henkilötason tietoja vaan koulutukseen osallistumista.

Kuudennessa luvussa esitellään valtion tukea saavien neuvontajärjestöjen järjestämää koulutusta.

Seitsemännessä luvussa kuvataan aikuisille tarkoitettuja kielitutkintoja.

Kahdeksannessa luvussa kuvataan aikuiskoulutuksen rahoitusta.

Luku neljä poikkeaa muissa luvuissa esitetyistä tiedoista siten, että siinä kuvataan vain opetushallinnon alaista koulutusta. Muihin aineistoihin sisältyy myös muiden hallinnonalojen järjestämä aikuiskoulutus, Ahvenanmaan maakunta mukaan lukien.

Tietojen määrittelyt ja tietolähteet

Luku 3. Aikuiskoulutuksen tarjonta ja volyymi

Tiedot tarjotuista opetustunneista ja aikuiskoulutukseen osallistumisesta perustuvat Tilastokeskuksen vuosittaiseen tiedonkeruuseen¹. Tiedot ovat kalenterivuoden 2003 tietoja. Tämä tiedonkeruu ei ole henkilöpohjainen eli henkilö, joka osallistuu useampaan koulutukseen kirjautuu niin sanotuksi osallistumistapaukseksi yhtä monta kertaa kuin hän on koulutuksiin osallistunut. Osallistumistapausten lukumäärä on siten suurempi kuin opiskelijoiden määrä. Aikuiskoulutuksella tarkoitetaan tässä vähintään kuusi tuntia kestävä koulutusta, joka on tarkoitettu aikuisille.

Luku 4. Aikuisten osallistuminen koulutukseen ja aikuisten opiskelu

Lukiokoulutuksen, toisen asteen ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulutuksen ja yliopistokoulutuksen uusien opiskelijoiden, opiskelijoiden ja tutkinnon suorittaneiden tilastot perustuvat Tilastokeskuksen oppilaitoksilta keräämiin henkilöpohjaisiin tietoihin. Tilastoissa on mukana vain tutkintotavoitteinen opetushallinnon alainen koulutus.

Opiskelijat

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen opiskelijoilla tarkoitetaan lukio-koulutuksessa poikkileikkausajankohtana 20.9.2003 oppilaitoksissa kirjoilla olleita opiskelijoita, jotka opiskelivat lukion koko oppimäärää tai vastaavaa koulutusta. Uusilla opiskelijoilla tarkoitetaan 20.9.2003 opiskelemissa olleita, jotka olivat tulleet kirjoille kyseiseen oppilaitokseen 1.1.–20.9.2003. Tilastoihin eivät sisälly ainevalintaopiskelijat eivätkä Ahvenanmaan opiskelijat.

Toisen asteen ammatillinen koulutus, oppilaitosmuotoinen

Oppilaitosmuotoisen toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijoilla tarkoitetaan poikkileikkausajankohtana 20.9.2003 oppilaitoksissa kirjoilla olleita opiskelijoita. Uusilla opiskelijoilla tarkoitetaan 20.9.2003 opiskelemissa olleita, jotka olivat tulleet kirjoille kyseisen oppilaitoksen tiettyyn koulutukseen 1.1.–20.9.2003. Tilastoihin eivät sisälly työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opiskelijat, palo-, poliisi- ja vartiointialojen opiskelijat, Vankeinhoidon koulutuskeskuksen opiskelijat, teoriajaksolla oppilaitoksessa olleet oppisopimusopiskelijat eivätkä Ahvenanmaan opiskelijat.

Erityisesti on huomattava, että ammatillisessa lisäkoulutuksessa (ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistava koulutus) poikkileikkausajankohdalta kerättävä tieto ei kata kaikkia ammatilliseen lisäkoulutukseen osallistuvia. Tämä johtuu ammatillisen lisäkoulutuksen luonteesta verrattain lyhyenä koulutuksena. Koulutuksen kestäessä alle vuoden kaikki osallistujat eivät ole paikalla 20.9., joten he jäävät henkilöpohjaisen tiedonkeruun ulkopuolelle. Julkaisussa esitettävät oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen luvut ovatkin tämän takia todellisuutta pienemmät.

Toisen asteen ammatillinen koulutus, oppisopimus

Oppisopimusopiskelijoilla tarkoitetaan kalenterivuoden 2003 aikana oppisopimuskoulutukseen osallistuneita. Uusilla opiskelijoilla tarkoitetaan sellaisia oppisopimuskoulutukseen osallistuneita, jotka solmivat oppisopimuksen vuonna 2003. Tilastoihin eivät sisälly Ahvenanmaan oppisopimusopiskelijat.

Verrattaessa oppilaitosmuotoisen ja oppisopimusmuotoisen ammatillisen koulutuksen opiskelijoita on huomattava, että oppilaitosmuotoisen koulutuksen osalta tiedot ovat poikkileikkausajankohdan tietoja, kun taas oppisopimuskoulutuksessa tiedot kattavat koko kalenterivuoden.

¹ Yliopistojen tiedot perustuvat KOTA-tietokannan tietoihin ja kesäyliopistojen tiedot Suomen Kesäyliopistot ry:n toimittamiin tietoihin.

Ammattikorkeakoulutus

Ammattikorkeakouluopiskelijoilla tarkoitetaan 20.9.2003 ammattikorkeakouluissa kirjoilla olleita opiskelijoita. Uusilla opiskelijoilla tarkoitetaan 20.9.2002 ammattikorkeakoulututkintoa opiskele-
massa olleita 1.1.–20.9.2003 ensimmäistä kertaa kyseiseen tutkintoon kyseisessä ammattikorkeakou-
lussa läsnä tai poissaolevaksi ilmoittautuneita. Tilas-
tot eivät sisällä jatkotutkintojen opiskelijoita, Poli-
siammattikorkeakoulun opiskelijoita eivätkä Ahve-
nanmaan maakunnan opiskelijoita.

Ammattikorkeakoulujen jatkotutkinnot ja tutkin-
toon johtamaton ammattikorkeakouluopetus esite-
tään erillisinä taulukkoina.

Yliopistokoulutus

Yliopisto-opiskelijoilla tarkoitetaan yliopistossa
kirjoilla olleita opiskelijoita 20.9.2003. Uusilla
opiskelijoilla tarkoitetaan pääsääntöisesti alemman
tai ylemmän korkeakoulututkinnon aloittaneita,
20.9.2003 opiskelemissa olevia yliopiston kannalta
uusia opiskelijoita. Tilastot eivät sisällä jatkotutkin-
tojen opiskelijoita.

Tutkintoon johtamaton yliopisto-opetus esitetään
erillisinä taulukkoina.

Tutkinnot

Ylioppilastutkinnot

Lukion koko oppimäärää suorittava voi osallistua
ylioppilastutkintolautakunnan laatimaan ylioppilas-
kokeeseen, jonka hyväksytty suorittaminen johtaa
ylioppilastutkintoon. Tilastoissa ovat mukana myös
kansainväliset ylioppilastutkinnot (IB-tutkinto,
Reifeprüfung-tutkinto).

Toisen asteen ammatillinen koulutus

Toisen asteen ammatillisen koulutuksen tutkinnon
voi suorittaa joko opetussuunnitelmaperusteisena
tutkintona tai näyttötutkintona. Tässä osassa ovat
mukana ainoastaan näyttötutkintoina suoritettut
tutkinnot. Tutkintotiedot ovat kalenterivuoden
2003 tietoja. Näyttötutkinnon suorittaneisiin eivät
sisälly työvoimapolitiisena aikuiskoulutuksena suo-

ritetut tutkinnot, palo-, poliisi- ja vartiointialoilla
suoritettut tutkinnot, Vankeinhoidon koulutus-
keskuksessa suoritettut tutkinnot, eivätkä Ahvenan-
maalla suoritettut tutkinnot.

Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet

Tiedot kuvaavat näyttötutkintotilaisuuksiin (amma-
tillinen peruskoulutus, ammattitutkinnot ja erikoi-
sammattitutkinnot) osallistuneita ja tutkinnon tai
tutkinnon osan suorittaneita kalenterivuodelta.
Tiedot ovat ennakkotietoja vuodelta 2004 ja niissä
ovat mukana myös muut kuin opetushallinnon
alaisessa valmistavassa koulutuksessa olleet.

Ammattikorkeakoulutus

Julkaisussa esitellään aikuiskoulutuksena suoritettut
ammattikorkeakoulututkinnot, jotka ovat kalenteri-
vuodelta 2003. Tilastoihin eivät sisälly Poliisi-
ammattikorkeakoulussa suoritettut tutkinnot, jatko-
tutkinnot eivätkä Ahvenanmaan maakunnassa suori-
tetut tutkinnot.

Opiskelijoiden ikä, koulutustausta ja maakunta

Ikä on opiskelijan ikä tilastovuonna. Koulutus-
taustan ryhmittelyssä opiskelija on sijoitettu aina
korkeimman/tai viimeksi suoritettun tutkinnon
mukaan ryhmiin. Esimerkiksi jos opiskelijalla on
ammatillinen lisäkoulutus, hänellä ei ole sitä
korkeampaa koulutusta, mutta alemmaa voi kyllä
olla. Tieto aikaisemmasta koulutuksesta on Tilasto-
keskuksen tutkintorekisteristä. Maakunta on opiske-
lijoiden opiskelumaakunta.

Käytetyt luokitukset

Koulutusten luokittelussa on käytetty vuoden 2003
opetushallinnon koulutusala- ja asteluokitusta.
Oppilaitoksien luokittelussa on käytetty Tilasto-
keskuksen oppilaitosrekisterin oppilaitostyyppi-
luokitusta.

Luku 5. Vapaa sivistystyö

Tiedot vapaan sivistystyön oppilaitosten tarjoamasta koulutuksesta perustuvat Tilastokeskuksen vuosittaiseen tiedonkeruuseen². Tiedot ovat kalenterivuoden 2003 tietoja. Tämä tiedonkeruu ei ole henkilöpohjainen eli henkilö, joka osallistuu useampaan koulutukseen kirjautuu niin sanotuksi osallistumistapaukseksi yhtä monta kertaa kuin hän on koulutuksiin osallistunut. Osallistumistapausten lukumäärä on siten suurempi kuin opiskelijoiden määrä. Aikuiskoulutuksella tarkoitetaan tässä vähintään kuusi tuntia kestävä koulutusta, joka on tarkoitettu aikuisille.

Vapaan sivistystyön osalta on huomattava, että näkökulmana ei ole vapaan sivistystyön tarjonta toimintamuotona, vaan vapaan sivistystyön oppilaitosten tarjoama koulutus, joka siis käsittää runsaasti myös muuta kuin varsinaista vapaan sivistystyön toimintaa.

Luku 6. Neuvontajärjestöt

Julkaisussa esitellään valtionavustuksen piirissä olevat neuvontajärjestöt. Tiedot perustuvat neuvontajärjestöjen antamiin tietoihin.

Luku 7. Kielitutkinnot

Opetushallitus kerää henkilötason tiedot järjestämiensä kielitutkintojen suorittajista.

Luku 8. Rahoitus

Rahoitustiedot perustuvat valtion talousarvioon, valtion työmarkkinalaitoksen tietoihin valtion henkilöstökoulutuksen rahoituksesta sekä Teollisuuden ja Työnantajain ja Palvelutyönantajien selvityksiin.

Yksikköhinnat ja toteutuneet käyttökustannukset perustuvat Opetushallituksen ylläpitämän Valos -järjestelmän tietoihin.

² Yliopistojen tiedot perustuvat KOTA-tietokannan tietoihin ja kesäyliopistojen tiedot Suomen Kesäyliopistot ry:n toimittamiin tietoihin.

1 Aikuiskoulutuksen määrittelyä

Aikuiskoulutuksella tarkoitetaan aikuisia varten suunniteltua, organisoitua ja järjestettyä koulutusta. Aikuiskoulutukseen osallistujia ovat kaikki aikuisia varten suunniteltuun koulutukseen osallistuvat, iästä riippumatta. Muu kuin aikuiskoulutus on etupäässä nuorille tarkoitettua koulutusta. (Opetusministeriön muistio 8:2001.)

Aikuisena opiskelu on laajempi käsite, kuin aikuiskoulutuksena tarjotussa koulutuksessa opiskelu. Aikuisena voi opiskella nuorille tai aikuisille tarkoitettussa koulutuksessa, mutta myös itseohjautuvasti hyödyntämällä koulutusorganisaatioiden ulkopuolisia oppimisympäristöjä, kuten tietoverkkoja tai kirjastoja.

Aikuisen opiskelun määrittelyssä voidaan apuna käyttää käsitteitä formaali-, nonformaali- ja informaali koulutus/oppiminen. Formaalityyppisellä koulutuksella tarkoitetaan koulutusorganisaation järjestämää, tutkintoon johtavaa koulutusta. Formaalityyppisessä oppimisessä opiskellaan yleensä päätoimisesti. Nonformaali koulutus on myös organisoitua, mutta se ei johda tutkintoon. Nonformaalityyppistä koulutusta järjestetään oppilaitosten lisäksi esimerkiksi työpaikoilla, kansalaisjärjestöissä tai harrastusryhmissä. Vapaan sivistystyön opinnot ovat enimmäkseen nonformaalityyppistä koulutusta. Koulutusorganisaatioiden ulkopuolella tapahtuvaa itseohjautuvaa oppimista kutsutaan informalityyppiseksi oppimiseksi. Itseopiskelu voi olla tiettyä ja tavoitteellista tai toisen toiminnan ohessa satunnaisesti tapahtunutta.

Koulutuspoliittista ajattelua on viimeisen vuosikymmenen ajan hallinnut elinikäisen oppimisen periaate. 2000-luvulla elinikäisen oppimisen käsitteen rinnalla on alettu käyttää elämänlaajuisen oppimisen käsitettä. Elämänlaajuinen oppiminen pitää sisällään ihmisen oppimisen kaikkina ikäkausina ja kaikissa ympäristöissä. Sen mukaisesti formaalin koulutuksen ohella on tunnustettava myös nonformaalin ja informaalin oppimisen merkitys niin työssä kuin arkielämässäkin.

Tässä julkaisussa kuvataan koulutusorganisaatioiden puitteissa järjestettyä koulutusta, joten informaali oppiminen jää tarkastelun ulkopuolelle.

1.1 Aikuiskoulutuksen kansainvälisiä määrittelyitä

Aikuiskoulutuksen ja aikuisten opiskelun tarkka määrittely on ollut erityisen tarpeellista niissä kansainvälisissä yhteyksissä, joissa on tarvittu vertailukelpoista aineistoa aikuisten opiskelukäyttäytymisestä. Erityisesti OECD on laatinut useita aikuisten opiskelua koskevia kansainvälisesti vertailevia tutkimuksia, joista yksi merkittävistä on ollut yhdeksän OECD-maan aikuiskoulutuspolitiikkojen teematutkiminta.

Tutkinnan loppuraportissa (OECD 2003) käydään läpi kaikkien tutkimusten osallistuneiden maiden määrittelyjä aikuisten opiskelusta. Suomen osalta todetaan, että aikuisopiskelun määrittely on aiemmin ollut sidoksissa koulutusta tarjoavaan instituutioon tai koulutuksen järjestämismuotoon. Viime aikoina määrittely on kuitenkin perustunut enemmän koulutukseen osallistujan henkilötasoihin tekijöihin ja käsite määritelläänkin vähintään 25-vuotiaiden opiskeluksi.

Julkaisussa esitetyt eri maiden määrittelyt ovat hyvin vaihtelevia perustuen toisinaan ikään (iän määrittelyssä hajonta maittain suuri) ja/tai koulutustaan ja toisinaan koulutustarjonnan muotoihin. Yleisesti omaksutun määrittelyn puuttuessa tutkinnassa vertailukelpoiseksi lähtökohdaksi on valittu opiskelijan ominaisuuksiin perustuva määrittely: Aikuiskoulutuskäyttäytyminen on henkilö, joka on iältään 25–64 -vuotias, ja joka on tullut takaisin koulutusjär-

jestelmän piiriin ensimmäisen koulutusvaiheensa jätettyään.

Vuoden 2004 Education at a Glance:ssa (OECD 2004) otetaan aikuisopiskeluun laajempi näkökulma. Aikuisten opiskelua ei rajata koulutusmuodon tai aiemman koulutuskäyttämisen mukaan, vaan tarkastellaan 25–64 -vuotiaiden opiskelua.

Samaan tapaan laajasta määrittelystä lähtee kansainväliseen aikuisten lukutaitotutkimukseen perustuva Pohjoismainen aikuisten koulutukseen osallistumisen vertailu: Curious Minds (Tuijnman & Hellström 2001). Siinä lähtökohdaksi otetaan 25–65 -vuotiaiden opiskelu missä tahansa järjestetyssä koulutuksessa viimeisen 12 kuukauden aikana.

Tilastoissa käytetyt aikuiskoulutuksen- ja aikuisopiskelun määrittelyt ovat useimmiten enemmän käytännön sanelemia ja aineistolähtöisiä kuin teoreettisia.

1.2 Aikuiskoulutusmuodot

Aikuiskoulutusta voidaan kuvata monesta eri näkökulmasta. Toimintamuotojen mukaan aikuiskoulutus jaetaan yleissivistävään ja ammatilliseen aikuiskoulutukseen, joissa molemmissa koulutus voi olla tutkintoon johtavaa tai ei tutkintoon johtavaa. Ammatillisen aikuiskoulutuksen tarkoituksena on ylläpitää ja kohottaa aikuisväestön ammatillista osaamista, sekä kehittää työelämää ja edistää työllisyyttä. Yleissivistävän aikuiskoulutuksen tavoitteena on palvella aikuisväestön sivistystarvetta, tarjota mahdollisuuksia aikuisten omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi.

1.2.1 Aikuiskoulutuksen yleiset organisointimuodot

Organisointimuodoiltaan sekä sääntely- ja rahoitusperusteiltaan aikuiskoulutus jaetaan kolmeen perusmuotoon: omaehtoiseen, työvoimapolitiittiseen ja henkilöstökoulutukseen.

Omaehtoisessa aikuiskoulutuksessa koulutukseen osallistumisen perustana on opiskelijan oma päätös. Opiskelumotiivit voivat olla opiskelijan omista tavoitteista riippuen hyvin erilaiset. Toiset tavoitte-

levat ammatillista kehittymistä toisten opiskellessa enemmän tai vähemmän harrastusluonteisesti. Omaehtoisen aikuisopiskelun rahoituksesta ja sääntelystä päävastuussa on opetushallinto, joskin myös koulutuksen järjestäjät ja osin myös opiskelijat itse ovat merkittäviä koulutuksen rahoittajia. Omaehtoisena aikuiskoulutuksena on tarjolla hyvin laaja koulutuskenttä aina perusopetuksesta korkea-asteelle. Lisäksi tarjolla on laaja vapaan sivistystyön sektori.

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ensisijainen kohderyhmä ovat työttömät ja työttömyysuhan alaiset. Työvoimapolitiittisen koulutuksen rahoituksesta vastaa työhallinto ja sen paikallisesta hankinnasta pääsääntöisesti TE-keskukset. Opiskelupäätöksen tekee useimmiten koulutukseen hakeutuva henkilö, joka saa koulutukseen hakeutumisessaan tukea työvoimaneuvojilta. Työvoimapolitiittinen koulutus on osa aktiivista työvoimapolitiikkaa muodostaen samalla osan ammatillista aikuiskoulutusjärjestelmää (TM 2002, 14). Koulutuksen tavoitteena on parantaa opiskelijan ammatillisia valmiuksia siten, että tällä on paremmat mahdollisuudet työllistyä tai säilyttää nykyinen työpaikkansa. Samalla edistetään ammattitaitoisen työvoiman saantia. Työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena voidaan tarjota toisen asteen ammatilliseen tutkintoon johtavaa koulutusta ja muutoin ammatillisia valmiuksia edistävää tai ammattiin valmentavaa ei-tutkintotavoitteista koulutusta. Vuoden 2003 alusta on opiskelijaryhmälle ollut mahdollisuus tarjota tietyin edellytyksin myös tutkintoon johtavia korkeakouluopintoja työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena. Ammattikorkeakoulututkimuksen hankkimisen edellytyksenä on, että henkilö on aiemmin suorittanut vähintään opistoasteen tutkinnon. (1344/2002; 1295/2002.)

Henkilöstökoulutuksessa aloitteen koulutukseen hakeutumisesta tekee tavallisesti työnantaja yhdessä työntekijän kanssa. Koulutuksen kustannuksista vastaa pääasiassa työnantaja ja koulutuksen tavoitteet ovat usein ainakin osittain yritystaloudelliset tai tähtäävät muutoin organisaation toiminnan tehostamiseen ja kehittämiseen. Yritykset ja julkisyhteisöt ostavat koulutusta julkisesti valvotuilta koulutuksen järjestäjiltä sekä muilta koulutuksen järjestäjiltä ja konsulttiyrityksiltä. Henkilöstökoulutus on useim-

miten verrattain lyhyttä ei-tutkintotavoitteista, mutta sitä voidaan järjestää myös toisen asteen ammatilliseen tutkintoon valmistavana.

1.3 Aikuiskoulutus eri koulutusasteilla

Suomen koulutuslainsäädäntö lähtee ikäneutraaluiden periaatteesta. Vaikka osassa koulutusjärjestelmää on olemassa koulutusta, joka on suunniteltu erityisesti aikuisten tarpeet huomioon ottaen, voivat aikuiset hakeutua myös ensisijaisesti nuorille tarkoitettuun koulutukseen. Samalla tavalla nuoret voivat hakeutua aikuisille tarkoitettuun koulutukseen, mikäli se heidän elämäntilanteeseensa sopii. Lainsäädäntö ei siis pääsääntöisesti tunne ikärajoja koulutukseen pääsyn ehtona.

1.3.1 Toisen asteen yleissivistävä ja ammatillinen aikuiskoulutus sekä vapaa sivistystyö

Yleissivistävää toisen asteen aikuiskoulutusta annetaan lukioissa ja vapaan sivistystyön oppilaitoksissa. Aikuiset voivat suorittaa näissä peruskoulun tai lukion oppimäärän tai opiskella yksittäisiä aineita tai muita yleissivistäviä opintoja. Lukiolaissa (629/1998) säädetään sekä nuorille että aikuisille annettavasta lukiokoulutuksesta. Aikuisille tarkoitettun lukiokoulutuksen tuntijako poikkeaa nuorten lukio-koulutuksen tuntijaosta siten, että aikuisille tarkoitettussa opetuksessa lukion kurssien vähimmäisvaatimus on 44 kurssia, kun lukion vähimmäiskurssimäärä nuorille tarkoitettussa koulutuksessa on 75 kurssia. Lisäksi henkilöille, jotka aloittavat lukiokoulutuksen 18 vuotta täytettyään, ovat taito- ja taideaineet sekä terveystieto vapaaehtoisia. Aikuisille tarkoitettuun opiskeluun osallistuvan alle 18-vuotiaana opintonsa aloittaneen tulee kuitenkin suorittaa näiden aineiden kurssimäärät.

Ammatillinen aikuiskoulutus eroaa nuorille tarkoitettusta koulutuksesta opintojen ja tutkintojen suoritustavan perusteella. Ammatillisella aikuiskoulutuksella tarkoitetaan ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia, näyttötutkintoina suoritet-

tavia ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja, niihin valmistavaa koulutusta ja muuta ammatillista lisäkoulutusta. Aikuiset voivat suorittaa tutkintoja myös nuorille tarkoitettussa ammatillisessa peruskoulutuksessa.

Oppisopimuskoulutuksella tarkoitetaan työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja työsuhteessa järjestettäviä opintoja, joita täydennetään tietopuolisilla opinnoilla. Ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon voi suorittaa myös oppisopimuskoulutuksena.

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on koulutustarjonnan avulla tukea kansanvaltaisuuden, tasa-arvon ja moniarvoisuuden toteutumista suomalaisessa yhteiskunnassa sekä tukea yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja kykyä toimia yhteisöissä. Vapaan sivistystyön oppilaitoksia ovat kansalaisopistot, kansanopistot, opintokeskukset, liikunnan koulutuskeskukset ja kesäyliopistot. Vapaan sivistystyön oppilaitosten järjestämästä koulutuksesta osa on vapaatavoitteista ja osa tutkintotavoitteista. Tutkintotavoitteisessa koulutuksessa toimitaan asianomaisten lakien mukaisesti.

1.3.2 Aikuiskoulutus korkea-asteen koulutuksessa

Korkea-asteen koulutusta järjestetään yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa. Yliopistotutkintoon johtavaa koulutusta ei järjestetä erikseen nuorille ja aikuisille, vaan opiskelijat hakeutuvat iästä riippumatta opiskelemaan samoihin koulutusohjelmiin ja pääaineisiin. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa mitoitetaan kuitenkin yliopistoissa suoritettaviin korkeakoulututkintoihin erikseen paikat myös aikuisille. Näillä tarkoitetaan maisteri- ja muuntokoulutusohjelmia sekä avoimen väylän kautta opiskelupaikan saaneita.

Yliopistot järjestävät runsaasti tutkintoon johtamatonta aikuiskoulutusta. Yliopistojen tarjoama täydennyskoulutus on etupäässä korkea-asteen tutkinnon suorittaneille tarkoitettua ammattitaitoa lisäävää koulutusta ja useimmiten sen organisoinnista on vastuussa yliopistojen yhteydessä toimiva täydennyskoulutuskeskus. Täydennyskoulutuksena

järjestetään myös yliopistojen erikoistumisopintoja.

Lähes kaikki yliopistot järjestävät myös avointa yliopisto-opetusta, jonka sisällöt vastaavat yliopistojen tutkintotavoitteista opetusta. Avoin yliopisto-opetus on tarkoitettu kaikille yliopistotasoisesta opetuksesta kiinnostuneille ja siellä voi suorittaa yliopistollisia arvosanoja.

Ammattikorkeakouluissa järjestetään nuorten koulutuksen ohella aikuisille tarkoitettua tutkintoon johtavaa koulutusta. Ammattikorkeakouluissa on myös avoimen ammattikorkeakoulun tarjontaa sekä ammattikorkeakoulututkintoon pohjautuvia ammatillisia erikoistumisopintoja. Uusia työelämäläheisiä tutkintoja ovat ammattikorkeakoulujen jatkotutkinnot, joihin pääsyvaatimuksena on korkeakoulututkinto sekä vähintään kolmen vuoden työkokemus tutkinnon suorittamisen jälkeen. Ammattikorkeakoulujen jatkotutkinnot ovat toimineet kokeiluna vuosien 2002–2005 aikana ja mukana kokeilussa on ollut kolme koulutusala: yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala, sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala sekä tekniikan ja liikenteen ala. Jatkotutkintojen vakinaistamista koskeva laki on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä.

1.4 Määrittelyistä seuraavia ratkaisuja tässä julkaisussa

Aikuisten osallistuminen koulutukseen ulottuu osin laajastikin etupäässä aikuisille tarkoitetun koulutuksen ulkopuolelle. Aikuisten koulutuskäyttämisen monimuotoisuus edellyttää laajaa näkökulmaa myös ilmiön tilastollisessa esittämisessä. Aikuisten kokonaisosallistumista ei ole mahdollista kuvata pitäytymällä ainoastaan aikuisille tarkoitettuun koulutukseen. Tämä aikuisten kokonaisosallistuminen tuodaan esiin erityisesti julkaisun neljännessä luvussa.

Kun aikuisten opiskelua halutaan kuvata tilastollisesti aikuisille suunnitellun ja organisoidun koulutuksen ulkopuolella, tulee koulutuksen järjestämistavan rinnalla tarkastella myös opiskelijoiden henkilotasoisia muuttujia, kuten ikää ja koulutustaustaa. Tässä julkaisussa esitetäänkin tiedot instituutiopohjaisen määrittelyn mukaisesti aikuiskoulutuksesta, mutta myös opiskelijan ominaisuuksiin perustuvan

määrittelyn mukaisesti aikuisten opiskelusta muussa kuin aikuisille tarkoitettussa koulutuksessa.

Viitteellisenä aikuisopiskelijan määrittelynä pidetään opintonsa vähintään 25-vuotiaana aloittaneita. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2003–2008 on koulutustausta nostettu iän rinnalle aikuisopiskelijaa määriteltäessä. Näiden asiakirjojen pohjalta ohjeelliseksi aikuisopiskelijan määritteeksi voidaan asettaa opiskelun aloittaminen vähintään 25-vuotiaana tai se, että henkilöllä on aiempi vähintään saman tasoinen koulutus.

Julkaisun neljännessä luvussa esitetäänkin opiske-

lijoiden ikä- ja koulutustaustatiedot erikseen aikuisille tarkoitettussa koulutuksessa ja muussa koulutuksessa opiskelevista. Tilastollista esittämistä ei kuitenkaan rajata tiukasti esimerkiksi tietyn iän tai koulutustaustan mukaan, vaan aineisto esitetään sellaisessa muodossa, että se antaa mahdollisimman laajat edellytykset tarkastella aikuisten opiskelua erilaisten määrittelykriteerien valossa.

Aikuiskoulutusta ja aikuisten opiskelua tarkastellaan kahdesta näkökulmasta alla olevan taulukon mukaisesti:

Instituutiopohjainen määrittely: erityisesti aikuisille tarkoitettu koulutus	Opiskelijan ominaisuuksiin pohjautuva määrittely: muu koulutus, johon aikuiset myös osallistuvat
<ul style="list-style-type: none"> - aikuisille tarkoitettu lukiokoulutus - näyttötutkintoon valmistava ammatillinen peruskoulutus - ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistava koulutus - ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksena suoritettava tutkintoon johtava koulutus, ammattikorkeakoulujen erikoistumisopinnot ja avoin ammattikorkeakoulu sekä ammattikorkeakoulujen jatkotutkinnot - yliopistojen muuntokoulutus ja maisteriohjelmat* - avoin yliopisto sekä yliopistojen täydennyskoulutus - vapaa sivistystyö 	<ul style="list-style-type: none"> - nuorille tarkoitettu lukiokoulutus - opetussuunnitelmaperusteinen ammatillinen peruskoulutus - nuorille tarkoitettu ammattikorkeakouluopetus - alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtava yliopistokoulutus

*Maisteri- ja muuntokoulutusohjelmista ei ole toistaiseksi olemassa luotettavaa tilastotietoa, joten niistä ei esitetä lukuja tässä julkaisussa.

2 Aikuiskoulutuksessa ajankohtaisia teemoja

Julkaisuun otetaan mukaan vuosittain aikuiskoulutukseen liittyviä ajankohtaisia teemoja, tai muita tärkeinä pidettäviä aiheita, joiden tarkoituksena on toimia ajatusten herättäjinä ja keskustelun virittäjinä.

Tähän julkaisuun sisältyy kaksi artikkelia; ensimmäisessä niistä pohditaan aikuiskoulutukseen osallistumista ja osallistumisen erojen syitä ja toisessa kuvataan Noste -ohjelman tähänastista toteutumista. Ensimmäisen artikkelin on kirjoittanut professori Ari Antikainen Joensuun yliopistosta ja toisen artikkelin opetusneuvos Jorma Ahola opetusministeriöstä.

2.1 Aikuiskoulutukseen osallistumisen erojen syyt

Suomalaiset osallistuvat aktiivisesti aikuiskoulutukseen. Kun mittarina käytetään sitä, kuinka suuri osuus aikuisväestöstä on osallistunut 12 kuukauden aikana vähintään yhteen kuusi tuntia (käytännössä yli 3 tuntia) kestäneeseen koulutukseen, kuuluu Suomi muiden Pohjoismaiden tavoin korkeimman vuosittaisen osallistumisen tason maihin, (Linna-kylä, Malin, Blomqvist & Sulkunen 2000; Tuijnman & Hellström 2001). Tosin aikuisopiske-luun käytetyn kokonaisajan mukaisessa vertailussa putoamme OECD:n keskikastiin, ja sosiaali-ryhmien väliset osallistumiserot ovat selvästi muiden Pohjoismaiden eroja suuremmat. Silti suomalaisen yhteiskuntaan ei ole käsityksemme mukaan muo-dostunut yhtä yhtenäistä aikuiskoulutuksellista ala-luokkaa tai huono-osaisten ryhmää, vaan aikuisikäi-sistä noin 95 prosenttia on joskus osallistunut aikuiskoulutukseen (Moore 2004). Vastaava osallis-tuneiden osuus on Iso-Britanniassa noin 70 pro-senttia (McGivney 2001; Moore 2004), mutta va-litettavasti vertailukelpoista tietoa ei ole muista maista tarjolla.

Globaalin kilpailun maailmassa suomalainen aikuiskoulutusjärjestelmä näyttää siten varsin kilpai-lukykyiseltä ja vähemmän eroja ja eriarvoisuutta tuottavalta kuin useimpien maailman maiden järjes-telmät. Tämän aseman säilyttäminen ja muiden Pohjoismaiden kiinnikurominen osallistumisen ero-jen suhteen on kuitenkin haastava tehtävä. Mitä tutkittua tietoa koulutukseen osallistumisesta meillä on tuon tehtävän ymmärtämiseksi?

2.1.1 Aikuiskoulutukseen osallistumisen tutkimus ja teoria

Aikuiskoulutukseen osallistumista on tutkittu vuosikymmeniä varsin yhdenmukaisin kansallisin kysely- ja/tai haastattelututkimuksin. 90-luvulla

toteutettiin OECD:n toimesta kahdessa vaiheessa laaja Kansainvälinen aikuisten lukutaitotutkimus (*International Adult Literacy Survey, IALS*), joka nojasi tähän perinteeseen ja jonka ensimmäisen vaiheen osallistumista koskevia tuloksia on analy-soitu useista teoreettisista näkökulmista kahdessa artikkelikokoelmassa (Belanger & Valdivielso 1997; Belanger & Tuijnman 1997).

Ehkä keskeisin yhteiskuntateoreettinen näkö-kulma näissä artikkelikokoelmissa on näkemys teol-lisesti kehittyneiden yhteiskuntien muuttumisesta tieto- ja oppimisintensiivisiksi yhteiskunniksi eli tuoreemman puhetavan mukaan "osaamistalouksik-si ja osaamisyhteiskunniksi" ja "oppimisyhteiskun-niksi" eli elinikäisen oppimisen sosiaalisiksi ympäris-töiksi (Young 1998; Antikainen 2005a). Tämän yh-teiskunnallisen muutoksen katsotaan selittävän kir-joissa "hiljaiseksi räjähdykseksi" kutsuttua aikuiskoulutukseen osallistumisen tason nousua. Suomalainen yhteiskunta on malliesimerkki tästä osallistumisen tason noususta. Tilastokeskuksen ai-kuiskoulutustutkimusten mukaan vuosittain osallis-tuvien määrä on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 1980 vuoteen 2000 ja muutokseen on sisältynyt myös erojen kaventumista (Blomqvist, Ruuskanen, Niemi & Nyyssönen 2002, 49–56).

Aikuiskoulutukseen osallistuminen on perintei-sesti rinnastunut muuhun vapaaehtoiseen sosiaali-seen osallistumiseen kuten järjestöjen toimintaan osallistumiseen. Yhteiskunnan muutos on kuiten-kin merkinnyt aikuiskoulutukseen osallistumisen yhä enenevää muuttumista osaksi työelämää ja työ-markkinoita erityisesti suurissa organisaatioissa tai esimerkiksi työttömyystukia saavien työttömien joukossa. Koulutukseen osallistuminen on sosiaali-nen oikeus, mutta Suomen kaltaisessa työyhteis-kunnassa se lähenee velvollisuutta. Osallistumisen tason nousu onkin meillä tapahtunut ammatillisen tai työhön liittyvän koulutuksen kasvuna, kun taas yleissivistävään tai harrastustavoitteiseen koulutuk-seen osallistuminen on säilynyt viime vuosikymme-net samantasoisena. Tämä yleissivistävän tai harras-tustavoitteisen koulutuksen tason säilyminen on

³ Arja Huusko on toteuttanut tarvittavan tilastollisen analyysin. Arjan lisäksi Erja Moore ja Hanne Laukkanen ovat kommentoineet käsikirjoitusta, mistä olen kiitollinen. Olen vastuussa artikkelin kannanotoista ja puutteista.

Taulukko 1. Osallistuminen aikuiskoulutukseen (%) peruskoulutuksen mukaan, 18–64 -vuotiaat (n = 3 422, N = 3 260 000)

Aikuiskoulutukseen osallistuminen	Perusaste	Keskiaste	Korkea-aste	Yhteensä
Edellisen 12 kk aikana	37	51	76	54
Joskus aiemmin	52	43	23	40
Ei koskaan	11	6	1	6
Yhteensä	100 (N=920 000)	100 (N=1 430 000)	100 (N=910 000)	100 (N=3 260 000)

Taulukko 2. 18–64 -vuotiaiden aikuiskoulutukseen osallistuminen vuosina 1980, 1990, 1995 ja 2000 (%)

Vuosi	Työhön liittyvä koulutus		Muu koulutus		Aikuiskoulutus yleensä	
	Työvoima	Työlliset	Väestö	Työlliset	Väestö	Työlliset
1980*	17	..	32	..
1990	44	45	18	19	47	55
1995	43	50	18	18	48	60
2000	51	55	18	17	54	63

* ei täysin vertailukelpoinen

.. tieto puuttuu

Lähde: Tilastokeskus, Aikuiskoulutustilastot; Tuomisto 1998

tulkintamme mukaan hyvin keskeinen tekijä siinä, että väestön kiinnostus aikuisena opiskeluun on säilynyt korkeana. Ensinnäkin väitämme, että aikuiskoulutuksella on väestön kollektiivisessa muistissa yhä vapaan sivistystyön emansipatorisia merkityksiä – joskin elämäkerrallisten haastattelujemme (mm. Noste -ohjelmaan liittyvä tutkimus) ehkä lähinnä keskiluokkaisilla ihmisillä ja työväenluokkaisilla työvoimakoulutuksen kokemukset ovat usein vahvempia – ja toiseksi yleissivistävä aikuiskoulutus on jatkuvasti läsnä tämän päivän koulutusyhteiskunnassakin.

Kansainväliseen aikuiskoulutustutkimukseen perustuvissa artikkeleissa selitetään aikuiskoulutukseen osallistumisen väestöryhmittäisiä eroja hieman eri näkökulmista, mutta lähestymistapaa voi mielestämme kuitenkin kutsua *osallistumisen determinanttien eli määrittäjien tutkimukseksi*. Lähestymistapa on kehittynyt siitä havainnosta, että tietyt muuttu-

jat kuten ammattiasema, koulutustaso, sukupuoli, ikä ja asuinpaikka ovat toistuvasti osoittautuneet selittävän osallistumisen vaihtelua. Determinantteihin on usein sisällytetty sosiaalisen taustan ja sosiaalisten roolien lisäksi persoonallisuutta ja älyllistä kapasiteettia kuvaavia tekijöitä sekä asenteita ja informaation vastaanottoa koskevia tekijöitä.

Tarkastelumme saa paljon vaikutteita tästä osallistumisen määrittäjien tutkimuksesta, mutta pyrkii sitä uudelleen jäsentämään hieman teoreettisesti syvemmällä tavalla. Väitämme, että osallistumiseen vaikuttavat yhteiskunnalliset tekijät voidaan luokitella kahteen ryhmään, taloudellisiin mahdollisuuksiin ja pakkoihin sekä sosiokulttuurisiin tekijöihin, ja että jälkimmäisiä voidaan tutkia sosiaalisen minän tai identiteetin käsitteen avulla.

2.1.2 Taloudelliset mahdollisuudet ja pakot

Taloudelliset voimavarat mahdollistavat tai rajoittavat aikuiskoulutukseen osallistumista. Erityisesti vanhempia ikäluokkia ja alempia yhteiskuntaluokkia koskee taloudellisten voimavarojen ja siihen paljolti liittyvän perheen tuen puuttuminen koulunkäynniltä. Matala koulutustaso taas johtaa usein alhaiseen ammattiasemaan ja vähäisiin mahdollisuuksiin kouluttautumiseen aikuisiällä, mutta koulutukseen pääsy ja koulutusuran luominen myös edellyttävät näitä resursseja.

Aikuiskoulutus kasautuu koulutetuille ja runsaat taloudelliset resurssit omaaville (ks. Rinne, Kivinen & Ahola 1992). Se on rakenteellisesti osa yhteiskunnan ja kulttuurin uusintamista eli kulttuurisen jatkuvuuden ja yhteiskunnallisen kerrostuneisuuden tuottamista.

Tätä kasautumista tukee usein myös työnantajien suhtautuminen koulutukseen pääsyn. Valta-kunnalliset aikuiskoulutustutkimusten mukaan se, ettei "työnantaja järjestä koulutusta" ilmoitetaan koulutukseen osallistumisen esteeksi sitä todennäköisemmin, mitä alempi on työntekijän asema työpaikan arvojärjestyksessä. Tulkitsemme tuloksen sisältävän kaksi säännönmukaisuutta: mitä alempi on työntekijän asema ja koulutus, sitä riippuvaisempi hän on työnantajasta, ja toiseksi liiketaloudellisista syistä työnantajat suhtautuvat nihkeästi matalan aseman ja ammattitaidon omaavien työntekijöiden koulutukseen.

Kolmas rakenteellinen tekijä on kiire, hankalat työajat ja työn sitovuus työpaikoilla. Nämä tekijät ovat haastattelututkimusten esteluetteloiden kärjessä. Vastaava ongelma on perheen ja lastenhoidon asettamat esteet koulutukseen osallistumiselle. Erityisesti naisille taloudelliset seikat näyttävät usein suurimmilta esteiltä, miehet taas ilmoittavat usein kiinnostuksen puutteen keskeisimmäksi esteekseen.

Haluamme korostaa sitä, ettei taloudellisia tekijöitä tule tarkastella erillään muista yhteiskunnallisista tekijöistä. Viime vuosikymmeninä esitetyt resurssien ja pääomien käsitteet ovat muuttaneet ratkaisevasti käsitystä koulutukseen osallistumisen ja koulutusuran muodostumisen ehdoista (Dijkstra & Peschar 2003; Antikainen 2005b). Osallistumalla

koulutukseen yksilöt pyrkivät saamaan resursseja elämäänsä varten. Nämä resurssit voivat olla aineellisia tai symbolisia. Jos resurssit ovat yhteiskunnallisesti tavoiteltuja, haltijansa omistuksessa ja niitä luonnehtii ajan myötä tapahtuva kasautuminen, on luontevaa kutsua niitä pääomiksi kuten Bourdieu (1986) ja Coleman (1988) tekevät puhuessaan taloudellisesta, inhimillisestä, kulttuurisesta ja sosiaalisesta pääomasta. Koulutusta voidaan käyttää näiden resurssien hankintaan, mutta koulutukseen pääsy ja koulutusuran luominen myös edellyttävät näitä resursseja. Kuvio 1 esittää vanhan ja uuden koulutusmahdollisuuksien ajattelun.

2.1.3 Koulutuskokemukset ja oppijaidentiteetit

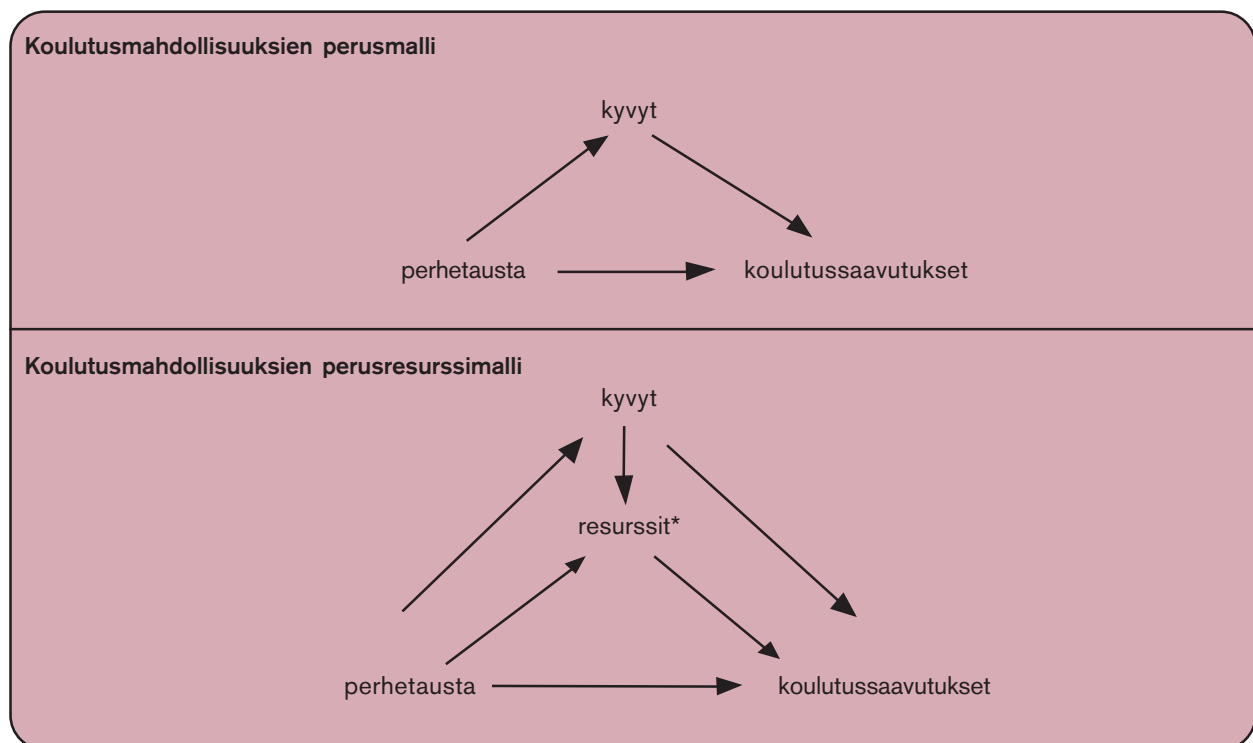
Ei ole syytä väheksyä taloudellisten mahdollisuuksien ja pakkojen vaikutusta, mutta haastattelututkimukset kertovat sen, että vastaajat usein itse rajaavat itsensä koulutuksen ja koulumaisen oppimisen ulkopuolelle. Kysymys on silloin yhteiskuntatutkijan kielellä kulttuurisista tekijöistä eli ryhmän tai yksilön arvoista, kielestä ja elämäntavasta. Voimme kysyä, miten ryhmälle tai yksilölle muodostuu sellainen itsemääritys – nimitimmepä sitä sosiaaliseksi minäksi, identiteetiksi tai habitukseksi – jonka avulla hän sulkee aikuiskoulutukseen osallistumisen muotoja itseltään (Antikainen 2005b).

Varhaisin identiteetin muodostuminen tapahtuu jo primaarisosialisaatiossa eli lapsuuden perheessä. Seuraava vaihe on kouluikä ja perheen ohella koulussa ja vertaisryhmissä tapahtuva identiteetin muodostuminen. Weil (1986, 223; Gorard & Rees 2002) käyttää käsitettä oppijaidentiteetti kuvatesaan sitä prosessia, jossa yksilö tulee tuntemaan itsensä oppijana ja suhtautumisensa koulutukseen ja tietoon/osaamiseen erilaisten oppimistilanteiden kautta. Hänen mukaansa oppijaidentiteetin kautta ihmiset näkevät oppimisen joko elämäänsä helpottavana tai vaikeuttavana, rakentavana tai hajottavana tapahtumana. Koulussa alkunsa saanut ja elämänsä kulun myötä vahvistunut tai muuttunut oppijaidentiteetti sisältää yksilölle ominaisen tavan käsitellä tietoa, tunteita ja käyttäytymistä oppimistilanteissa.

Erja Moore (2002) törmäsi tutkijoistamme

ensimmäisenä seuraavaan haastattelulausemaan: "Ja koulunpenkille minä en lähde!" Myöhemmin olemme sen toistuvasti kuulleet niin Hanne Laukkasen tekemissä Noste-ryhmän haastatteluissa kuin Hilkka Mehtätalon (2005) SAK:n luottamushenkilöiden haastatteluissa. Mehtätalo esitti kyselylomakkeessaan nelisenkymmentä koulutusta ja oppimista koskevaa väittämää. Yhdistettäessä väittämiä harvemmiksi ulottuvuuksiksi ensimmäiseksi ulottuvuudeksi muodostui juuri koulussa oppiminen vastaan koulun ulkopuolella oppiminen, eikä suinkaan esimerkiksi hyvän ja huonon oppijan ulottuvuus. Koulun ulkopuolella oppijoiden ryhmässä oltiin laajasti samaa mieltä sellaisista väittämistä kuten "Koulunkäynti on minulle pakkopullaa.", "Koulunpenkki ei kiinnosta minua." "En ole koskaan pitänyt opiskelusta." tai "Olen oppinut enemmän käytännön työssä kuin koulussa."

Näyttää siltä, että suuri osa ihmisistä oppii koulussa perustaitojen ohella lähinnä sen, että koulu ja koulunkäynti eivät ole heitä varten. Suuri rajalinja kulkee Pisa-menestyksen Suomessakin siinä luokittelevatko ihmiset itsensä "teoriaan" vai "käytäntöön", "lukemiseen" vai "tekemiseen" suuntautuneiksi. Siinä kuvassa, mitkä kokemukset tähän johtavat on tutkimuksella tarkentamisen varaa. Ilmeisesti keskeisessä asemassa ovat kuitenkin koulun ja koulunkäynnin luonteen keskeisimmät muodostajat kuten arvioitavana oleminen, koulumenestys todistusten ja arviointien valossa, opetusryhmiin kuten erityisopetukseen sijoittaminen, koulun kurin ja järjestyksen noudattaminen. Tiedämme, että merkitykselliset kokemukset alkavat jo ensimmäisenä koulupäivänä (Räty & Snellman 1998; 2005), että esimerkiksi ammatillisen koulutuksen keskeyttäjiä on ollut vaikeuksia jo peruskoulussa (Komonen 2001)

Kuvio 1. Koulutusmahdollisuuksien mallit (Dijkstra & Peschar 2003, 60-61; Antikainen 2005 c; esitetään tekijöiden luvalla.)

*resurssien/pääomien indikaattorit: inhimillisen pääoman indikaattorina esim. vanhempien koulutus, kulttuuripääoman indikaattorina esim. perheen arvostettu kulttuurinen tieto ja asenne (joka hyödyttää koulutusuraa), sosiaalisen pääoman indikaattorina perheen luottamus, normit ja verkostojen jäsenyydet (jotka hyödyttävät koulutusuraa)

ja että kielteiset kokemukset kasautuvat elämäkertahaastatteluissa toisen asteen koulutuksen alkupuoleen (entiselle yläasteelle ja lukioon) (Antikainen 1996).

2.1.4 Työelämän kokemukset ja ammatti-identiteetit

Työmoraali on suomalaisessa yhteiskunnassa korkea. Aikuiskoulutustutkimusten mukaan työntekoa arvostetaan ja yleisesti työssä katsotaan opittavan tietoja ja taitoja huomattavasti suuremmassa määrin kuin koulutuksessa (Moore, Tikka & Antikainen 2005, 310–311). Himanen (2001) katsoo, että teollisen ajan protestanttista työetiikkaa, jonka mukaan työ on velvollisuus, seuraa informaatioajan hakkerietiikka, jossa työ on ilottelua ja intohimoa. Emme kuitenkaan löytäneet hakkerietiikan edustajia vuoden 2000 aikuiskoulutustutkimuksen aineistosta, ja siten päättelimme aikuisopiskelua kannustavan lähinnä protestanttisen työetiikan, jossa opiskelu tähtää parempaan työssä osaamiseen ja pärjäämiseen (Moore, Tikka & Antikainen 2005). On toki mahdollista, että hakkerit ovat kasautuneet lähinnä pienelle alueelle pääkaupunkiseudulle ja Oulun seudulle. Joka tapauksessa suomalaiset jakavat korkean koulutuksen arvostuksen ellei peräti koulutususkon niin koulutusyhteiskunnan kuin työyhteiskunnan kansalaisina. Aikuiskoulutustutkimuksessa vastaajat ovat laajasti samaa mieltä ammattiasemastaan tai koulutuksestaan riippumatta seuraavista asenneväittämistä: "Koulutus on suomalaisen hyvinvoinnin perusta." ja "Koulutus lisää itseluottamusta." Koulutuksen arvostuksessa näyttäisi yleisellä tasolla vallitsevan lähes täydellinen eri yhteiskuntaluokkien ja yhteiskuntakerrostumien yhteisymmärrys eli konsensus.

Sen sijaan itseltään aikuiset siis voivat sulkea koulutukseen osallistumisen, ja tämä noudattaa paljolti ammattiaseman ja koulutustason korkeutta eli yhteiskuntaluokan mukaisia eroja. Bourdieu (1984) erottaa ranskalaisessa kulttuurissa kolme yhteiskuntaluokan mukaista makua ja elämäntyyliä: ylin luokka pyrkii hänen mukaansa erottautumisen tuntuun, keskiluokkaa luonnehtii kulttuurinen hyvä tahto ja alinta luokkaa välttämättömyyden valinta.

Tulkitsimme tämän yleistysten tekävän myös suomalaisten aikuiskoulutukseen osallistumisen eroja ymmärrettäviksi. Ylimmän kerrostuman edustajat osallistuvat keskimäärin aktiivisimmin koulutukseen, mutta heidän keskuudessaan on myös kriittistä asennoitumista. Keskikerrostuman edustajat ovat ongelmattomin ryhmä, jonka mahdollisuuksien avautuminen saa rientämään koulutukseen. Alimman kerrostuman edustajat ovat niukempien mahdollisuuksien vallitessa valmiit tekemään välttämättömyydestä hyveen, mikä ilmenee mm. työssä pärjäämisen ja lasten huolenpidon ja kasvatuksen asettamisena etusijalle (vrt. Moore 2004).

Ammattiaseman mukaisista ryhmistä on toistuvasti todettu se, että yrittäjien ja työntekijöiden eli duunarien keskuudessa keskimääräinen osallistumisen taso on alhaisin. Se on helposti ymmärrettävissä sekä näiden ryhmien taloudellisten pakkojen että kulttuuristen elämäntyylien valossa. Sosiaalisena minään kuuluu se, että osallistuminen on sellaista kuin on "normaalia" kyseisessä ryhmässä. Yrittäjien ja duunarien käyttäytymistä tekee ymmärrettäväksi myös heidän näkemyksensä siitä, löytyykö kouluttamattomille nyt ja tulevaisuudessa työpaikkoja. He myöntävät muiden ryhmien tavoin sen, että "hyvä peruskoulutus auttaa työn saannissa", mutta olettavat usein samaan aikaan, että myös kouluttamattomille on aina tarjolla työpaikkoja.

Taulukkoa 3 voi tulkita paitsi vastaajien kokemuksena myös heidän arvionaan tulevaisuudesta. Onko siten niin, että yrittäjät ja duunarit olettavat voivansa elää teollisessa yhteiskunnassa tai ainakin teollisen yhteiskunnassa työsuhteissa myös tulevaisuudessa? Haastattelujemme mukaan osallistumattomuus liittyy myös ammatti-identiteetin tai suoranaisen ammattiylpeyden puolustamiseen (vrt. Illeris 2004, 115–117).

Työttömien koulutukseen osallistuminen on työllisiä matalampi. Lisäksi keskimääräinen koulutukseen osallistuminen laskee koetun työttömyyden keston kasvaessa.

Työttömyyden toistuva tai pitkäaikainen kokeminen karsii koulutushalut. Periaatteessa tehokkainta työllisyyskoulutusta olisikin koulutuksen sijoittaminen aikaan ennen työttömyyttä, mutta käytännössä tämän ajatuksen toteuttaminen ei ole pulmatonta.

2.1.5 Sosiaalinen sukupuoli

Sukupuolen mukaiset erot ovat pohjoismaisissa ja suomalaisessa yhteiskunnassa kiinnostavia. Meillä naisten osallistuminen koulutukseen yleensä ja erityisesti aikuiskoulutukseen on selvästi miehiä korkeampaa toisin kuin useimmissa osissa maapalloa. Tämän säännönmukaisuuden tekee vieläkin kiinnostavammaksi se, että tutkimukset osoittavat yhtäläisesti koulutukseen osallistumisen aineellisten hyötyjen kasautuvan miehille (Blomqvist, Ruuskanen, Niemi & Nyyssönen 2002, 95; Kokkila 2003, 45).

Miksi naiset osallistuvat miehiä enemmän? Selitys lienee monitasoinen. Ensinnäkin hyvinvointivaltion paradoksi on se, että ammatit ovat jakautuneet hyvin selvästi naisten ja miesten ammatteihin, ja naiset työskentelevät mm. terveydenhoidon, sosiaaliturvan ja opetuksen ammateissa, joissa edellytetään

jatkuvaa kouluttautumista. Toiseksi naisten keskimääräinen palkkataso on miehiä alhaisempi, ja valvetuneet naiset pyrkivät käyttämään koulutusta asemansa kohentamiseen. Tähän luo otolliset olosuhteet se, että feminismi on yhteiskunnan elinvoimaisimpia liikkeitä. Kolmanneksi naisten elämäntilanne on usein erilainen kuin miesten mm. siinä suhteessa, että he ovat tottuneet elämäntilanteen siirtymisiin ja uuden identiteetin muodostamiseen. Neljänneksi naisten suhtautuminen koulutukseen on usein enemmän itseisarvoista tai ekspressiivistä kuin välineellisemmin eli instrumentaalisemmin suhtautuvien miesten (ks. Käyhkö & Tuupanen 1996).

Taulukko 3. Asennoituminen kouluttamattomien työnsaantiin ja sosio-ekonominen asema (%)

Väittämä: "Aina löytyy sellaisia töitä, joissa ei tarvita mitään koulutusta?" Vastausvaihtoehdot: 1 = Täysin samaa mieltä, 2 = Jokseenkin samaa mieltä, 3 = Ei samaa, mutta ei eri mieltäkään, 4 = Jokseenkin eri mieltä, 5 = Täysin eri mieltä

Sosio-ekonominen asema	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei samaa, mutta ei eri mieltäkään	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Yhteensä
Maatalousyrittäjät	19	29	7	35	10	100
Muut yrittäjät	28	21	8	25	18	100
Ylemmät toimihenkilöt	14	19	7	36	24	100
Alemmat toimihenkilöt	19	20	5	35	21	100
Työntekijät	32	21	8	24	15	100
Eläkeläiset	26	20	5	29	20	100
Muu tai tuntematon	20	22	14	26	18	100
18–64 -vuotias väestö n = 3 059	23	21	7	30	19	100

N = 2 878 992

18–64 -vuotias väestö, pl. opiskelijat

Taulukko 4. Aikuiskoulutukseen osallistuminen ja työttömyysjaksojen kesto (18–64 -vuotiaat; n = 318; N = 302 192)

Työttömyyden kesto	Osallistunut aikuiskoulutukseen (%)
Alle vuoden	42
1–3 vuotta	36
Yli 3 vuotta	25
Yhteensä	37

2.1.6 Matalaan koulutukseen ja osallistumattomuuteen valikoituminen

Seuraavaksi piirrämme matalan koulutuksen ja erityisesti koulutukseen osallistumattoman muotokuvaa vertaamalla kaikkien aikuiskoulutustutkimukseen vastanneiden aikuisten ryhmää, perusasteen koulutuksen saaneisiin ja edelleen siihen noin viiden prosentin suuruiseen ryhmään, joka on ilmoittanut, ettei ole tähänastisen elämänsä aikana osallistunut aikuiskoulutukseen. Jakautumatulosten mukaan osallistumattomuus on keskimääräistä yleisempää seuraavien ryhmien keskuudessa: yrittäjät ja työntekijät, nuoret (mikä on osin itsestäänselvyys, osin hälyttävää), miehet, naimattomat, useimmat työntekijäammatit, vain perusasteen koulutuksen suorittaneet ja alhaiset bruttotulot ansaitsevat.

Näitä yksittäisiä ominaispiirteitä verrattomasti keskeisempää on kuitenkin se, että sekä perusasteen koulutuksen suorittaneet että osallistumattomat ovat moniaineksisia ryhmiä (Kokkila 2003; 2004). Osallistumattomuuden kuva ei tyhjene osallistumattomien tai vähän osallistuvien väestöllis-sosiaaliseen muotokuvaan. Haastattelumme viittaavat siihen, mihin myös ulkomaiset tutkimukset ja kokemukset ohjaavat. Osallistumattomuus syntyy paljolti luottamuksen, vallan ja elämän hallinnan ehtymisestä (mm. Paldanius 2002). Se on kuitenkin jo toinen kertomus, johon on tarkoituksemme palata.

2.1.7 Loppupäätelmä

Toivomme, että olemme onnistuneet osoittamaan osallistumisen ja osallistumattomuuden vaihtelevan sosiaalisten rakennetekijöiden mukaan. Aikuiskoulutukseen osallistuminen on osa sosiaalisen kerrostuneisuuden ja kulttuuristen erojen tuottamista ja uusintamista. Siihen voidaan siten myös vaikuttaa. Erojen ja eriarvoisuuden vähentämisen tiellä on yhä taloudellisten mahdollisuuksien ja pakkojen epätasainen jakautuminen. Aineellisten tekijöiden ohella symboliset tai henkiset tekijät ovat keskeisiä. Perhe- tausta resurssineen, koulutuskokemukset ja työelämän kokemukset tuottavat erilaisia oppijaidentiteettejä ja ammatillisia identiteettejä, joiden varassa aikuiskoulutukseen osallistuminen tapahtuu. Siten

arvostuksen ja tunnustuksen jakaminen ovat aineellisten etujen jakamisen ohella keskeisiä.

Osallistumattomuuteen näyttäisi liittyvän myös sellainen sosiaalinen tila ja tilanne, jota on aiemmin luonnehdittu vieraantumisen käsitteellä (Allardt 1971, 71–96), mutta jota nykyään kartetaan käsitteen essentialistisen, ihmisluonteeseen liittyvän merkityksen vuoksi. Jos halutaan etsiä lyhyt yleinen ohje tai ohjelma, niin lähimmäksi ajatteluamme osuvat Knud Illeriksen (2003) pitkään tutkimuskemukseen perustuvat väittämät. Hänen mukaansa aikuiset ovat ensinnäkin vastahakoisia oppimaan mitään sellaista, joka ei ole heidän omien elämän tavoitteidensa valossa mielekästä. Toiseksi aikuiset ammentavat niistä voimavaroista, joita heille on tarjolla. Kolmanneksi aikuiset ottavat vastuuta oppimisestaan haluamassaan määrin, jos se heille sallitaan.

Taulukko 5. Sosio-ekonomisten ominaispiirteiden jakautuminen: 18–64 -vuotias väestö, enintään perusasteen tutkinnon suorittaneet ja ei koskaan aikuiskoulutukseen osallistuneet (%) (AKU 2000)*

		18–64 -vuotias väestö (n = 3 059)	Enintään perusasteen tutkinnon suorittaneet (n = 823)	Ei koskaan osallistuneet** (n = 152)
Sosio-ekonominen asema	Maatalousyrittäjät	3	3	10
	Muut yrittäjät	8	9	10
	Ylemmät toimihenkilöt	20	5	2
	Alemmat toimihenkilöt	22	15	8
	Työntekijät	28	35	33
	Eläkeläiset	13	27	25
	Muu tai tuntematon	6	6	13
Ikä	18–24 -vuotiaat	7	4	22
	25–29 -vuotiaat	9	5	11
	30–34 -vuotiaat	12	7	11
	35–44 -vuotiaat	25	17	12
	45–54 -vuotiaat	28	34	22
	55–64 -vuotiaat	19	34	22
Sukupuoli	Mies	51	55	68
	Nainen	49	45	33
Siviilisääty	Naimaton	18	17	38
	Naimisissa tai avoliitossa	71	66	51
	Eronnut tai asumuserossa	9	13	9
	Leski	2	4	3
Koulutusaste	Perusaste	29	100	53
	Keskiaste	41	.	40
	Korkea-aste	30	.	7
Ammatti***	Johtajat ja ylimmät virkamiehet	10	10	10
	Erityisasiantuntijat	20	5	4
	Asiantuntijat	16	11	7
	Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	8	7	3
	Palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijät	10	14	8
	Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	6	9	19
	Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	14	16	20
	Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	9	17	17
	Muut työntekijät	8	12	13
Bruttotulot kuukaudessa****	2 000 mk tai vähemmän	4	7	10
	2 001–4 000 mk	8	10	13
	4 001–6 000 mk	8	11	16
	6 001–8 000 mk	12	14	16
	8 001–10 000 mk	19	17	12
	10 001–12 000 mk	17	17	14
	12 001–14 000 mk	11	10	3
	14 001–18 000 mk	10	5	7
	yli 18 000 mk	8	3	3
	Ei vastausta	4	6	7
Yhteensä (N)		2 920 261	848 661	148 724

*18–64 -vuotiaat, pl. opiskelijat.

**Ei koskaan aikuiskoulutukseen osallistuneiden ryhmässä prosentuaaliset osuudet ovat viitteellisiä vastaajamäärän pienuuden vuoksi.

***Kysytty palkansaajilta, yrittäjiltä, avustavilta perheenjäseniltä sekä työttömiltä, jotka olleet työssä ennen työttömyyttä. 18–64 -vuotiaiden aineistossa n = 2 451, enintään perusasteen tutkinnon suorittaneilla n=540 ja ei koskaan aikuiskoulutukseen osallistuneilla n=93. Tarkastelussa eivät ole mukana ne vastaukset, joissa ammatti on tuntematon.

****Kysytty palkansaajilta, yrittäjiltä, avustavilta perheenjäseniltä ja työttömiltä. 18–64 -vuotiaalla väestöllä n = 2 524, enintään perusasteen tutkinnon suorittaneilla n = 560 ja ei koskaan aikuiskoulutukseen osallistuneilla n = 100.

Lähteet

- Allardt, E. 1971. Yhteiskunnan rakenne ja sosiaalinen paine. 3.painos. Porvoo: WSOY.
- Antikainen, A. 1996. Merkittävät oppimiskokemukset ja valtautuminen. Teoksessa Oppiminen ja elämänhistoria. (Toim. Antikainen, A. & Huotelin, H.). Aikuiskasvatuksen 37.vuosikirja. Helsinki: Kansanvalistusseura.
- Antikainen, A. 2005a. Introduction: Construction of a Learning Society. Teoksessa Antikainen A. (ed.) Transforming a Learning Society: The Case of Finland. Bern - Frankfurt - New York: Peter Lang.
- Antikainen, A. 2005b. Participation, Culture and Life Course: Elements for a Socio-Cultural Theory of Participation/Non-Participation in Adult Education. In Nyman, J. (ed.) Studies in the Sociology of Education and Culture. Publications of the Department of Sociology 6. Joensuu University Press.
- Antikainen, A. 2005c. Education, Social Differentiation, and Social Inequality. In Nyman, J. (ed.) Studies in the Sociology of Education and Culture. Publications of the Department of Sociology 6. Joensuu University Press.
- Berlanger, P. & Valdivielso, S. (ed.) 1997. The Emergence of Learning Societies: Who Participates in Adult Education. Oxford: Pergamon.
- Berlanger, P. & Tuijnman, A. (ed.) 1997. New Patterns of Adult Learning: A Six-Country Comparative Study. Oxford: Pergamon.
- Blomqvist, I., Ruuskanen, T., Niemi, H. & Nyysönen, E. 2002. Osallistuminen aikuiskoulutukseen. Aikuiskoulutustutkimus 2000. Koulutus 2002:5. Helsinki: Tilastokeskus.
- Bourdieu, P. 1984. Distinction. A Social Critique of the Judgement of Taste. Cambridge: Harvard University Press.
- Bourdieu, P. 1986. The Forms of Capital. In Richardson, J.E. (ed.) Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education. : Greenwood Press.
- Coleman, J. 1988. Social Capital in Creation of Human Capital. American Journal of Sociology 94. Supplement, 95–120.
- Dijkstra, A.B. & Peschar, J.L. 2003. Social Capital in Education: Theoretical issues and empirical knowledge in attainment research. In Torres, C.A. & Antikainen, A. The International Handbook on the Sociology of Education. Lanham-Boulder-New York-Oxford: Rowman & Littlefield.
- Gorard, S. & Rees, S. 2002. Creating A Learning Society? Learning careers and policies for lifelong learning. Bristol: Policy Press.
- Himanen, P. 2001. Hakkerietiikka. Helsinki: WSOY.
- Illeris, K. 2003. Learning Changes through Life. Lifelong Learning in Europe VIII, (1), 51–60.
- Illeris, K. 2004. Adult Education and Adult Learning. Malabar: Krieger.

- Kokkila, H. 2003. Elinikäiseksi oppijaksi aikuisiällä? Sosiologian raportteja 1/2003. Joensuu University Press.
- Kokkila, H. 2004. Kiinnostaako Noste-koulutus sen kohteena olevia ihmisiä? Aikuiskasvatus 24, (3), 222–233.
- Komonen K. 2001. Koulutusyhteiskunnan marginaalissa? Yhteiskuntatieteiden julkaisuja 47, Joensuun yliopisto.
- Käyhkö, M. & Tuupanen, P. 1996. Työläisperheestä opintielle – reproduktion ilmeneminen nuorten arkielämässä. Teoksessa Teoksessa Oppiminen ja elämänhistoria. (Toim. Antikainen, A. & Huotelin, H.). Aikuiskasvatuksen 37.vuosikirja. Helsinki: Kansanvalistusseura.
- Linnakylä, P., Malin, A., Blomqvist, I. & Sulkunen, S. 2000. Lukutaito työssä ja arjessa. Jyväskylän yliopisto: Koulutuksen tutkimuslaitos.
- McGivney, V. 2001. Fixing or Changing the Pattern? Reflections on widening adult participation in learning. Leicester: NIACE.
- Mehtätalo, H. 2005. Osallistumattomuuden tekijät. Sosiologian raportteja 5. Joensuu University Press.
- Moore, E. 2002. Osallistuu – ei osallistu. Osallistumattomuus aikuiskoulutuksen haasteena. Ammatinvalinnan ohjauksen vuosikirja 2002. Helsinki: Työministeriö. (ss. 19-29).
- Moore, E. 2004. Aikuiskoulutukseen osallistumattomuuskin on rationaalista. Aikuiskasvatus 24, (3), 206–213.
- Moore, E., Tikka, T. & Antikainen, A. 2005. The Importance of Education and Work in an Information Society. In Antikainen, A.(ed.) Transforming a Learning Society. Bern: Petar Lang..
- Oppiminen ja elämänhistoria. Toim. Ari Antikainen & Hannu Huotelin. Aikuiskasvatuksen 37. vuosikirja. Helsinki: Kansanvalistusseura.
- Paldanius, S. 2002. Ointressets rationalitet. Linköping Studies in Education and Psychology no. 86. (Dissertation.)
- Rinne, R., Kivinen, O. & Ahola, S. 1992. Aikuisten kouluttautuminen Suomessa. Tutkimusraportteja 10. Turun yliopisto: Koulutussosiologian tutkimusyksikkö.
- Rubenson K. 2003. Adult Education and Cohesion. Lifelong Learning in Europe VIII, (1), 23–31.
- Räty, H. & Snellman, L. 2005. Social Representations of Educability. In Antikainen, A.(ed.) Transforming a Learning Society. Bern: Petar Lang.
- Tuijnman, A. & Hellström, Z. (ed.) 2001. Curious Minds: Nordic Adult Education Compared. Copenhagen: Nord, Nordic Council.
- Tuomisto, J. 1998. Market-Oriented Adult Education Policy – A Finnish Perspective. In Alheit, P.& Kammler, E. (ed.) Lifelong Learning and its Impact o Social and Regional Development. Contributions to the First European Conference on Lifelong Learning. Bremen: Donat.
- Weil, S. 1986. Non-traditional learners within traditional higher education institutions: discovery and disappointment. Studies in Higher Education 11, (3), 219–235.
- Young, M.F.D. 1998. The Curriculum of the Future. London: Falmer Press.

2.2 NOSTE-ohjelma 2003–2007

2.2.1 Alkusysäyksenä parlamentaarisen aikuiskoulutus-työryhmän muistio

Parlamentaarinen aikuiskoulutustyöryhmä esitti muistiossaan (Opetusministeriön työryhmien muistioita 3:2002) aikuisväestön koulutustason nostamiseksi vuosille 2003–2007 ajoittuvaa toimenpideohjelmaa. Työryhmä katsoi, että työelämän kannalta kaikkein vaikeimmassa asemassa ovat ne aikuiset, joilta puuttuu ylemmän toisen asteen koulutus. Heille tulisi turvata mahdollisuus kohottaa tai päivittää koulutustasonsa työmarkkinoiden kehitystä vastaavaksi siten, että koulutusajat pysyisivät kohtuullisina eikä liian pitkä oppilaitosmuotoinen koulutus olisi este koulutukseen hakeutumiselle. Lisäksi työryhmä katsoi, että niille aikuisille, joilta puuttuvat riittävät tietoyhteiskuntataidot työelämässä pärjäämiseen ja aktiivisena kansalaisena toimimiseen, tulee turvata mahdollisuudet tietoyhteiskunnan perustaitojen omaksumiseen.

Ohjelman keskeisenä tavoitteena olisi kohottaa työvoiman tuottavuutta ja parantaa työvoiman liikkuvuuden edellytyksiä sekä vähentää syrjäytymis- ja työttömyysriskiä parantamalla ohjelmaan osallistuvien henkilöiden kilpailukykyä. Ohjelman katsottiin myös vaikuttavan pitkällä aikavälillä myönteisesti kansantalouden kehitykseen, kasvualojen ja muiden osaavaa työvoimaa tarvitsevien ja suurten poistumien edessä olevien alojen työvoimatarpeiden tyydyttämiseen ja työttömyyden hoidosta aiheutuvien kustannusten vähenemiseen. Ohjelman katsottiin myös tukevan EU:n suuntaviivojen mukaista työllisyyspolitiikan toimintasuunnitelmaa mm. tukemalla ikääntyvien työssä jaksamista ja turvaamalla osaavan työvoiman saatavuuden.

Parhaimman kustannus-hyötysuhteen saavuttamiseksi koulutus kohdennettaisiin pääasiallisesti kouluttamattomaan työlliseen työvoimaan. Erityistä huomiota kiinnitettäisiin pienen ja keskisuuren yritystoiminnan jatkuvuuden turvaamiseen ja kilpailuedellytysten parantamiseen. Koulutuksen käytännön järjestelyissä pyritäisiin mahdollisuuksien mukaan lomittamaan työssäkäynti ja poissaolo.

Työryhmä esitti, että ohjelma kohdennettaisiin 30–54 -vuotiaille enintään perusasteen tutkinnon suorittaneille. Tavoitteeksi työryhmä asetti, että viisivuotisen ohjelman aikana koulutuksen saisi 80 000–120 000 henkilöä kokopäiväisiksi opinnoiksi muutettuna keskimäärin puolen vuoden opinnoissa. Ohjelman resursseista 80 % suunnattaisiin ammatilliseen tutkintoon valmistaviin ja niiden suorittamista tukeviin tai kannustaviin opintoihin ja 20 % tietoyhteiskuntataitojen kehittämiseen. Ohjelman toteuttamiseen arvioitiin tarvittavan vuosittain 60–90 milj. euron määräraha valtion talousarvioon.

Työryhmä piti tärkeänä huolehtia myös siitä, että aikuiskoulutuksen perusresurssein toteutettavasta ammatillisesta koulutuksesta ei siirry mittavassa määrin kohderyhmän opiskelijoita lisätoimenpideohjelman kiintiöön.

2.2.2 Ohjelman sisällön täsmentyminen laaja-alaisessa työryhmässä

Ohjelman sisältöä ryhdyttiin parlamentaarisen aikuiskoulutustyöryhmän muistion lausuntokieroksen jälkeen täsmentämään työryhmässä, jossa olivat edustettuina opetus- ja työministeriö, työelämän järjestöt, Kuntaliitto sekä eri oppilaitosmuotoja edustavat järjestöt.

Työryhmä esitti, että aikuisten koulutustason kohottamisohjelmasta säädettäisiin määräaikainen laki, ja laati luonnoksen hallituksen esityksestä eduskunnalle. Luonnokseen kiteytettiin työryhmän yksimielinen näkemys siitä, mitä ohjelman tulisi sisältää ja miten se pantaisiin toimeen.

Ohjelman piiriin kuuluvien opintojen tavoitteeksi täsmennettiin

1. ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon tai niiden osan tai osien suorittaminen,
2. kesken jääneen peruskoulun tai lukion loppuunsaattaminen sekä
3. kansallisen tai eurooppalaisen tietokoneen ajokortin tai sen osan suorittaminen.

Kesken jääneen peruskoulun loppuunsaattajien kohdalla työryhmä esitti alaikärajaksi 25 vuotta.

Ohjelmassa käytettävät tukitoimet määriteltiin myös. Ne koottiin kahteen kokonaisuuteen eli opintoihin hakeutumista edistäviin toimiin ja opiskelun tukitoimiin.

Koska enintään perusasteen tutkinnon suorittaneet ovat tutkimusten mukaan selvästi keskimääräistä vähemmän kiinnostuneita koulutuksesta ja katsovat muita enemmän, ettei koulutuksesta ole hyötyä, heidän opintoihin hakeutumisestaan katsottiin tarpeelliseksi edistää hakevalla toiminnalla, tiedotuksella ja neuvonnalla sekä muilla tarvittavilla toimilla. Opiskeluprosessia katsottiin tarpeelliseksi tukea myös opiskeluvälmiuksia parantavilla ja välineaineopinnoilla, opinto-ohjauksella, opintojen ja opiskelun henkilökohtaistamisella ja muilla tarvittavilla toimilla.

Ohjelman toimeenpanossa työryhmä korosti kahta periaatetta: alueellista yhteistyötä ja työelämäyhteistyötä.

Jotta ohjelmaan osallistuvat henkilöt voisivat mahdollisimman laajasti ja kitkattomasti hyödyntää alueen koulutustarjontaa kokonaisuutena, haluttiin ohjelman toimeenpanijoiksi ensisijaisesti koulutuksen järjestäjien alueellisia yhteenliittymiä. Kun ohjelman tarkoituksena olisi kohottaa erityisesti työssä olevien henkilöiden koulutustasoa, katsottiin välttämättömäksi, että ohjelma suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä työelämän kanssa.

Ohjelman kokonaisuus muodostuisi tavanomaisesta valtionosuusrahoituksesta, jolla rahoitetaan ohjelman kohderyhmän osallistumista koulutukseen sekä erityismäärärahasta, jolla rahoitettaisiin kohderyhmälle tarkoitettua koulutusta, opintoihin hakeutumista edistäviä toimia ja opiskelun tukitoimia.

2.2.3 Ohjelman käynnistyminen

Ohjelmasta ei säädetty lakia. Hallituksen sisäisissä neuvotteluissa päädyttiin siihen, että ohjelma käynnistetään sisällyttämällä talousarvioon vuosittain erityismääräraha, josta koulutuksen järjestäjille myönnetään valtionavustuksia ohjelman toteuttamiseen. Erityismäärärahan taso jäi huomattavasti parlamen-

taarisen aikuiskoulutustyöryhmän ehdotuksia alhaisemmaksi. Vuonna 2003 määräraha oli 12 milj. euroa ja sillä arvioitiin koulutuksen voivan aloittaa noin 3 400 henkilöä.

Vuonna 2003 työnsä aloittaneen pääministeri Matti Vanhasen hallituksen ohjelmaan sisältyy maininta ohjelman laajentamisesta niin, että erityismäärärahalla voi koulutuksen vuositasolla aloittaa vähintään 10 000 henkilöä. Tähän suuntaan onkin edetty. Vuonna 2004 erityismääräraha oli 19,5 milj. euroa ja vuonna 2005 se on 26 milj. euroa. Määrärahalla arvioitiin koulutuksen voivan vuonna 2004 aloittaa 7 400 henkilöä ja vuonna 2005 8 000 henkilöä. Määrärahan ja arvioidun aloittajamäärän suhteen muutokset johtuvat tietotekniikkakoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen erilaisista painotuksista eri vuosina.

Ohjelman sisältö ja toimeenpanon tapa ovat edellisessä luvussa mainitun työryhmän esitysten mukaisia. Ne on kirjattu valtioneuvoston asetuksiin, joilla säädellään erityismäärärahasta myönnettävien valtionavustusten myöntämisen ehtoja. Pieniä muutoksia on kuitenkin tehty. Ensimmäisen vuoden jälkeen yläikäraja nostettiin 59 vuoteen, koska 54 ikävuoden ylärajan katsottiin olevan ristiriidassa työurien pidentymistä koskevan hallituksen tavoitteen kanssa. Ensimmäisenä vuonna ei erityisrahoituksella ollut mahdollista rahoittaa oppisopimuskoulutusta. Perusteena oli, että tavanomaisesti rahoitetun oppisopimuksen kiintiöitä oli juuri laajennettu. Toisena vuonna tämä rajoitus poistettiin.

2.2.4 Ohjelman tähänastinen toteutuminen

Noste-erityisrahoituksen on tarkoitus lisätä Noste-ryhmään kuuluvien henkilöiden osallistumista koulutukseen. Sen vuoksi on tärkeä seurata sitä, miten Noste-ryhmään kuuluvien henkilöiden osallistuminen tavanomaisesti rahoitettuun koulutukseen kehittyy. Ennen ohjelman alkua vuonna 2002 oli laskentapäivänä 20.9. Noste-ryhmään kuuluvia ammatilliseen tutkintoon valmistavassa valtionosuusrahoitteisessa ja työvoimakoulutuksessa 10 900 henkilöä. Ohjelman ensimmäisenä vuonna 2003 määrä oli 10 500. Erityisrahoituksella aikaan-

saatu Noste -ryhmän ammatillinen koulutus oli siis todellista lisäystä, ei vain siirtymää rahoitusmuodosta toiseen. Vuoden 2004 tietoja ei ole vielä käytävissä.

Seurantatilaston mukaan oli Nosteen erityisrahoituksella aloittanut koulutuksen 12.5.2005 mennessä 8 400 henkilöä. Heistä 13 % oli aloittanut ammatilliseen perustutkintoon, 41 % ammattitutkintoon, 2 % erikoisammattitutkintoon ja 44 % tietokoneen ajokorttitutkintoon valmistavan koulutuksen.

Tutkintoja tai osatutkintoja oli Nosteen erityisrahoituksella suorittanut 12.5.2005 mennessä 2 695 henkilöä. Heistä 7 % oli suorittanut ammatillisen perustutkinnon tai sen osia, 23 % ammattitutkinnon tai sen osia ja 70 % tietokoneen ajokortin tai sen osia. Lisäksi yksi henkilö oli suorittanut osia erikoisammattitutkinnosta.

Tietokoneen ajokorttikoulutukseen oli piilevää kysyntää ja se oli helppo käynnistää nopeasti, joten ohjelman alussa sen osuus oli suuri. Jatkossa paino tulee siirtymään ammatilliseen koulutukseen.

Koulutuksen järjestäjille 12.5.2005 mennessä maksetusta Noste -erityisrahoituksesta on 33 % suuntautunut opintoihin hakeutumista edistäviin toimiin, 6 % opintojen tukitoimiin sekä 62 % koulutukseen. Eri toimintojen osuudet kertovat hakeutumista edistävien toimien painottumisesta ohjelman alussa. Jatkossa painotus tulee muuttumaan. Tulevaa toimintaa koskevien 12.5.2005 mennessä tehtyjen rahoituspäätösten mukaan opintoihin hakeutumista edistävien toimien osuus tulee väheneään 15 %:iin ja opintojen tukitoimien 3 %:iin sekä koulutuksen osuus nousemaan 82 %:iin.

Ohjelma on nyt puolivälissä. Hakeva toiminta ja tiedotus ovat lisänneet Noste -ryhmän tietoisuutta ohjelman tarjoamista mahdollisuuksista, toiminnan organisoitumisen vaatima alkuvaihe on ohitettu ja työpaikkojen kanssa tehtävän yhteistyön taidot ovat kehittyneet. Ohjelman loppukauden toteutumisle tavoitteiden mukaisesti on hyvät edellytykset.

3 Aikuisväestön koulutusrakenne

3.1 Väestön ikärakenne

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Suomen väestön määrä on vuonna 2020 lähes kaksisataa tuhatta suurempi kuin vuonna 2003. Väestön ikärakenne tulee ennusteen mukaan muuttumaan siten, että ikääntyvän väestönosan osuus koko väestöstä kasvaa suhteessa nuorempiin ikäluokkiin. Vuonna 2020 on 25 vuotta täyttäneitä runsaat 290 000 enemmän ja alle 25-vuotiaita puolestaan 100 000 vähemmän kuin vuonna 2003. Nuorimpien ikäluokkien lisäksi vähenee myös 35–59 -vuotiaiden osuus. Suurin pudotus näistä tapahtuu 45–49 -vuotiaiden ikäluokassa (-20 prosenttiyksikköä). Taulukosta 6 näkyy, että 60 vuotta täyttäneiden ja sitä vanhempien ikäryhmien osuus koko väestöstä lisääntyy voimakkaasti ensi vuosikymmenen aikana. Näihin ikäryhmiin kuuluvia tulee olemaan vuonna 2020 yli puoli miljoonaa enemmän kuin vuonna 2003.

3.2 Väestön koulutustaso

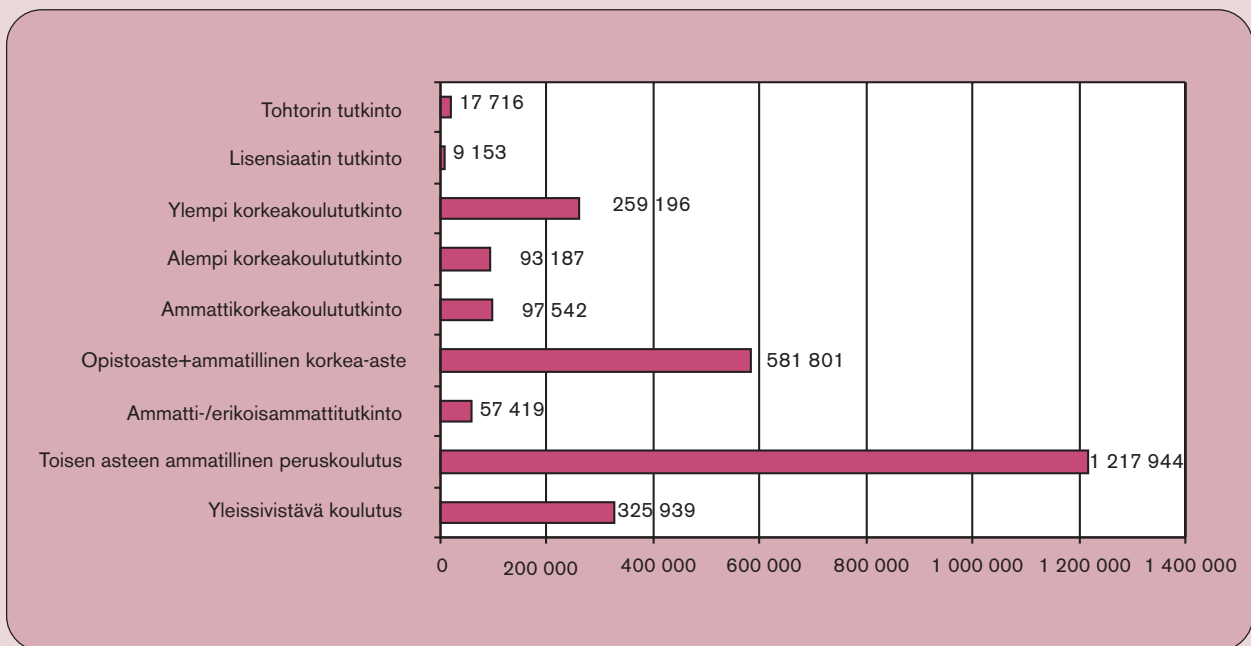
Tässä osiossa kuvataan koko väestön koulutusrakennetta vuonna 2003 Tilastokeskuksen tietojen pohjalta. Tutkinnon suorittaneet on luokiteltu koulutusasteittain *korkeimman/viimeksi* suoritettun tutkinnon mukaan.

Vuonna 2003 oli 15 vuotta täyttäneestä väestöstä 62 % (2,7 milj.) suorittanut jonkin perusasteen jälkeisen tutkinnon. Kuviossa 2 näkyvät suoritettujen tutkintojen määrät eri koulutusasteilla ja lisäksi liitteessä 1 suoritettujen tutkintojen suhteelliset osuudet.

Taulukko 6. Väestön määrä vuonna 2003 ja ennusteet vuosille 2010, 2015 ja 2020

Ikä	Vuosi 2003 lkm	Vuosi 2010 lkm	Vuosi 2015 lkm	Vuosi 2020 lkm	Vuosien 2003 ja 2020 erotus lkm	Muu- tos %
Yhteensä	5 219 732	5 309 656	5 365 531	5 411 566	191 834	3,7
alle 15	920 097	871 527	871 133	876 322	-43 775	-4,8
15–19	319 754	330 755	298 337	291 634	-28 120	-8,8
20–24	330 871	322 220	331 908	300 256	-30 615	-9,3
25–29	327 973	335 714	325 452	334 660	6 687	2,0
30–34	308 602	331 553	337 216	327 235	18 633	6,0
35–39	367 428	310 322	332 924	338 461	-28 967	-7,9
40–44	379 711	347 727	311 247	333 436	-46 275	-12,2
45–49	387 053	375 115	345 904	310 299	-76 754	-19,8
50–54	404 572	373 934	370 486	342 374	-62 198	-15,4
55–59	390 583	384 435	366 568	363 976	-26 607	-6,8
60–64	269 893	402 520	372 596	356 668	86 775	32,2
65–	813 195	923 834	1 101 760	1 236 245	423 050	52,0

Lähde: Tilastokeskus, Opetushallituksen raportointiopti

Lähde: Tilastokeskus, Opetushallituksen raportointiopti

Kuvio 2. Tutkinnon suorittaneiden määrä korkeimman suoritettun tutkinnon mukaan 15 vuotta täyttäneestä väestöstä vuonna 2003

Suoritetuista tutkinnoista oli toisen asteen tutkintojen osuus 51 % ja korkea-asteen tutkintojen osuus 11 %. Lukumääräisesti eniten oli suoritettuna toisen asteen ammatillisia perustutkintoja.

Seuraavassa kuvataan vielä erikseen ylioppilastutkinnon, ammatillisen tutkinnon ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuuksia 15 vuotta täyttäneestä väestöstä vuonna 2003. Ammatillisiin tutkintoihin sisältyvät tässä toisen asteen ammatilliset tutkinnot, mukaan lukien näyttötutkinnot ja ammatilliset korkea-asteen tutkinnot. Korkeakoulututkintoihin sisältyvät alemmat ja ylemmät korkeakoulututkinnot, ammattikorkeakoulututkinnot sekä lisensiaatin- ja tohtorin tutkinnot. Kun edellä kuvattiin tutkinnon suorittaneita korkeimman/viimeksi suoritettuna tutkinnon mukaan, niin tässä esitetään *kaikki kyseessä olevan tutkinnon suorittaneet* riippumatta siitä, onko heillä tätä korkeampia tutkintoja.

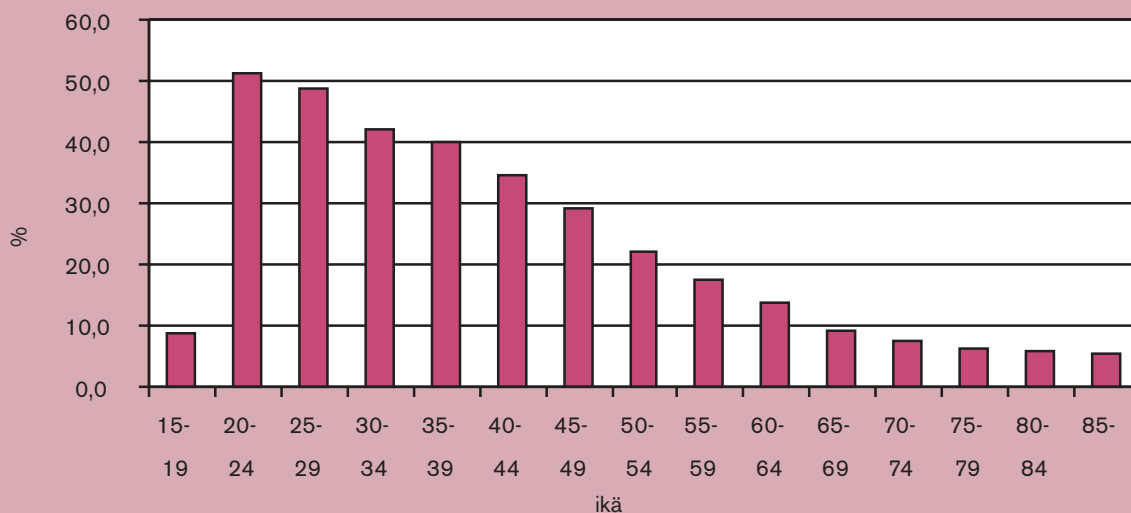
Ylioppilastutkinnon suorittaneita oli vuonna 2003 kaikkiaan 1,1 miljoonaa, 26 % 15 vuotta täyttäneestä väestöstä (liite 2). Suhteellisesti eniten ylioppilastutkinnon suorittaneita oli 20–24-vuotiaiden ikäluokassa, jossa 51 % ikäluokasta oli suoritta-

nut ylioppilastutkinnon. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden suhteellinen osuus ikäluokasta väheni tasaisesti vanhempiin ikäryhmiin siirryttäessä.

Ammatillisen tutkinnon suorittaneita oli vuonna 2003 kaikkiaan 1,8 miljoonaa, 42 % 15 vuotta täyttäneestä väestöstä (liite 2). Suhteellisesti eniten ammatillisen tutkinnon suorittaneita oli 40–44-vuotiaiden ikäryhmässä, jossa ammatillisen tutkinnon suorittaneiden osuus ikäluokasta oli 63 %.

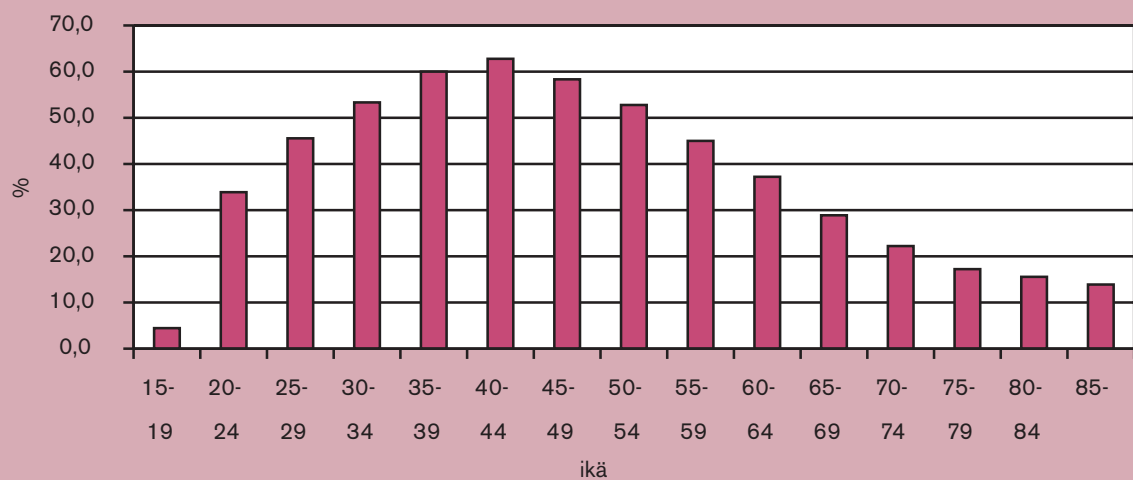
Korkeakoulututkinnon suorittaneita oli vuonna 2003 hieman yli 500 000, 13 % 15 vuotta täyttäneestä väestöstä (liite 2). Korkeakoulututkinnon suorittaneita oli suhteellisesti eniten 25–29 -vuotiaiden ikäryhmässä (25 % ikäluokasta). Korkeakoulututkinnon suorittaneiden suhteellinen osuus väheni kuten ylioppilastutkinnonkin suorittaneiden osuus tasaisesti vanhempiin ikäryhmiin siirryttäessä.

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa oli 15 vuotta täyttäneestä väestöstä vuonna 2003 yhteensä 38 %. Tähän ryhmään kuuluvat myös ne, joilla koulutus oli vielä kesken tai jotka eivät olleet lainkaan suorittaneet perusasteen tutkintoa. Kaikista perusasteen jälkeistä tutkintoa vailla olevista oli

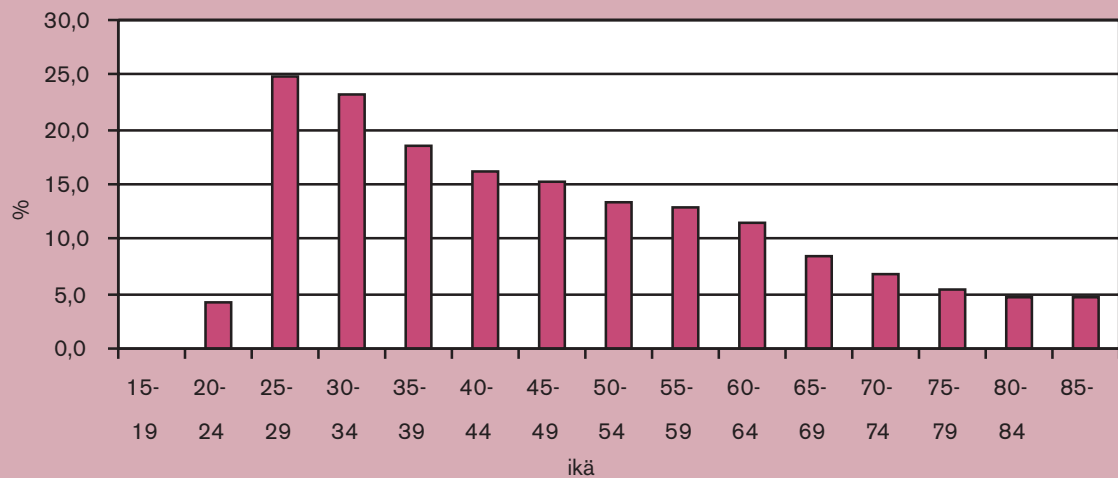
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä ikäryhmittäin vuonna 2003

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 4. Ammatillisen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä ikäryhmittäin vuonna 2003

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 5. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä ikäryhmittäin vuonna 2003

79 % (1,3 milj.) vähintään 25-vuotiaita (liite 1). Tutkintoa vailla olevien osuudet kasvavat sitä mukaa, mitä vanhempiin ikäluokkiin siirrytään. Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa oli 25–39 -vuotiaista 155 000 ja 40–59 -vuotiaista 433 000 vuonna 2003. Tutkintoa vailla olevista määrällisesti suurimman ryhmän muodostivat 60 vuotta täyttäneet ja sitä vanhemmat, joita oli yhteensä runsaat 700 000.

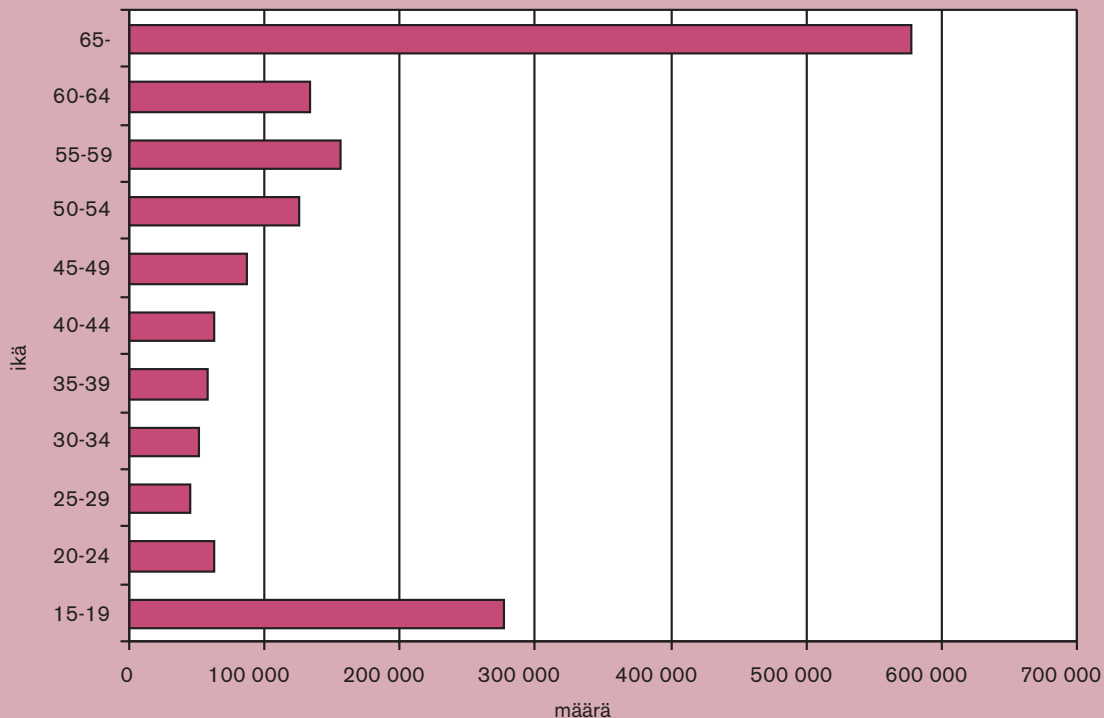
3.3 Aikuiskoulutusta antavat oppilaitokset

Aikuiskoulutusta järjestävät aikuiskoulutukseen erikoistuneet oppilaitokset sekä muut oppilaitokset.

Osa taulukossa 7 esitetyistä oppilaitoksista, etenkin ammatillisista oppilaitoksista, on keskittynyt ainoastaan nuorten koulutukseen.

3.4 Aikuiskoulutukseen osallistuminen ja annetut opetustunnit

Tässä luvussa kuvataan lyhyesti aikuiskoulutukseen osallistumista ja annettuja opetustunteja. Aineisto perustuu Tilastokeskuksen oppilaitoksilta vuosittain kokoamiin tietoihin. Yliopistojen osalta aineisto on saatu KOTA-tietokannasta ja kesäyliopistojen osalta Suomen kesäyliopistot r.y.:ltä. Aikuiskoulutuksella

Lähde: Tilastokeskus, Opetushallituksen raportointiopti

Kuvio 6. Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrä ikäryhmittäin vuonna 2003

Taulukko 7. Oppilaitokset, joilla on mahdollisuus järjestää opetushallinnon alaista aikuiskoulutusta vuonna 2005

Oppilaitosryhmä	Lukumäärä
Aikuislukiot ja -linjat	54
Kansanopistot	91
Kansalaisopistot	254
Opintokeskukset	11
Liikunnan koulutuskeskukset	14
Kesäyliopistot	21
Ammatilliset oppilaitokset	290*
Ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset	46
Valtakunnalliset ammatilliset erikoisoppilaitokset	8
Ammatilliset erikoisoppilaitokset	54
Ammattikorkeakoulut	29
Yliopistot	20

*Oppilaitokset, joiden ylläpitäjällä oli ammatillisen peruskoulutuksen järjestämislupa vuonna 2004.

Lähde: Tilastokeskus, opetusministeriö

Taulukko 8. Osallistumistapausten määrä ja opetustunnit koulutustyyppin mukaan vuonna 2003

Koulutustyyppi	Osallistumis- tapaukset lkm	Osuus kaikista osallistumis- tapauksista %	Opetus- tunteja lkm	Osuus kaikista opetustunneista %
Yhteensä	2 778 853	100	11 241 115	100
Peruskoulu ¹	22 322	0,8	82 851	0,7
Lukio ²	179 435	6,5	335 527	3,0
Tutkintoon johtava koulutus	45 750	1,6	1 536 064	13,7
Ammatillinen lisäkoulutus	90 544	3,3	1 222 226	10,9
Opettajankoulutus	3 271	0,1	113 269	1,0
Työvoimapolitiittinen koulutus	93 509	3,4	2 861 332	25,5
Oppisopimuskoulutus	40 032	1,4	738 673	6,6
Avoin yliopisto- ja ammattikorkeakouluopetus	122 929	4,4	173 581	1,5
Työnantajan tilaamat kurssit	257 597	9,3	532 224	4,7
Muu ammatillinen aikuiskoulutus ³	272 309	9,8	736 087	6,5
Muu yleissivistävä aikuiskoulutus ³	1 651 155	59,4	2 909 281	25,9

¹ Peruskoulun koko oppimäärän kurssit ja perusasteen aineopintokurssit.

² Lukion koko oppimäärän kurssit ja lukioasteen aineopintokurssit.

³ Yliopistojen ja kesäyliopistojen järjestämästä muusta aikuiskoulutuksesta ei voida erotella ammatillista ja yleissivistävää aikuiskoulutusta. Tiedot sisältyvät kohtaan "muu ammatillinen aikuiskoulutus".

Lähde: Tilastokeskus

on aineistossa tarkoitettu vähintään kuuden tunnin mittaista koulutusta, joka on aikuisille suunniteltu. Yliopistojen aikuiskoulutukseen sisältyy tässä yliopistojen täydennyskoulutuskeskusten järjestämä täydennyskoulutus ja avoin yliopisto-opetus. (Tilastokeskus 2005.)

Aikuiskoulutuksen toiminnan laajuus näkyy aikuiskoulutukseen osallistumisina ja annettujen opetustuntien määrinä. Osallistuneiden määrällä tarkoitetaan osallistumistapausten kokonaismäärää, joten sama henkilö on voinut samaan aikaan osallistua useampaan koulutukseen. Vuonna 2003 oli osallistumistapauksia yhteensä 2,8 miljoonaa ja lähiopetustunteja annettiin yhteensä 11 miljoonaa tuntia.

Koulutustyyppin mukaan tarkasteltuna eniten opetustunteja annettiin työvoimapolitiisessa koulutuksessa ja yleissivistävinä kursseina. Kaikista osallis-

tumistapauksista yli puolet (59 %) oli yleissivistäville kursseille osallistuneita.

Aikuiskoulutuksen opetustunneista annettiin yli puolet (55 %) ammatillisissa oppilaitoksissa, ja näistä suurimpana järjestäjänä olivat ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset. Osallistujamäärä on opetustunteihin nähden kuitenkin pieni verrattuna esimerkiksi kansalaisopistojen opetustunteihin ja osallistujamääriin. Tämä johtuu kurssien ja opintojen laajuudesta. Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten järjestämä koulutus on yleensä pitkäkestoista ja useammin tutkintoon johtavaa kuin kansalaisopistojen järjestämä koulutus. Vuoteen 2002 verrattuna sekä aikuiskoulutukseen osallistuneiden (+ 85 000) että opetustuntien (+ 651 000) määrä kasvoivat. Naisten osuus aikuiskoulutukseen osallistuneista on viime vuosien aikana ollut tasainen, keskimäärin 64 %. (Opetushallitus 2004.)

Taulukko 9. Osallistumistapausten määrä ja opetustunnit oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2003

Koulutustyyppi	Osallistumis- tapaukset lkm	osuus %	Opetus- tunteja lkm	osuus %
Yhteensä	2 778 853	100	11 241 115	100
Yleissivistävät oppilaitokset yhteensä	1 913 852	68,9	3 645 190	32,4
Lukiot	191 250	6,9	345 645	3,1
Perus- ja lukioasteen koulut	7 165	0,3	8 964	0,1
Musiikkioppilaitokset	7 886	0,3	92 261	0,8
Liikunnan koulutuskeskukset	93 769	3,4	146 587	1,3
Kansanopistot	168 241	6,1	689 948	6,1
Kansalaisopistot	1 092 896	39,3	2 094 600	18,6
Opintokeskukset	352 645	12,7	267 185	2,4
Ammatilliset oppilaitokset yhteensä	558 050	20,1	6 219 734	55,3
Ammatilliset oppilaitokset	106 474	3,8	1 650 256	14,7
Ammatilliset erityisoppilaitokset	4 206	0,2	192 104	1,7
Ammatilliset erikoisoppilaitokset	247 273	8,9	564 169	5,0
Ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset	161 464	5,8	3 480 994	31,0
Palo-, poliisi- ja vartiointialojen oppil.	16 814	0,6	43 119	0,4
Muut oppilaitokset	21 819	0,8	289 092	2,6
Ammattikorkeakoulut	90 480	3,3	1 018 402	9,1
Yliopistot	141 103	5,1	270 924	2,4
Kesäyliopistot	75 368	2,7	86 865	0,8

Lähde: Tilastokeskus

4 Aikuisten osallistuminen opetushallinnon alaiseen koulutukseen

Tämä luvun aineisto perustuu Tilastokeskuksen suorittamaan henkilö pohjaiseen tiedonkeruuseen ja tässä kuvataan *ainoastaan* opetushallinnon alaista koulutusta. Tiedoista on jätetty ulkopuolelle työvoimapolitiittinen koulutus, sekä muu muiden hallinnonalojen järjestämä koulutus, kuten sotilas-, palo-, poliisi- ja vartiointialojen koulutus. Ahvenanmaan maakunnan järjestämä koulutus ei myöskään sisälly tässä luvussa esitettäviin aineistoihin.

Aikuisten koulutukseen osallistumista kuvataan ikäryhmittäin lukiokoulutuksessa, ammatillisessa toisen asteen koulutuksessa, ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa. Ammatillisen toisen asteen koulutuksen opiskelijoita tarkastellaan erikseen opetussuunnitelma perusteisessa, näyttötutkintoon valmistavassa ja oppisopimuskoulutuksena järjestetyssä koulutuksessa.

Kaikilla asteilla esitetään koulutuksen vuonna 2003 aloittaneiden (uusien) opiskelijoiden määrä ja vuonna 2003 opiskelleiden kaikkien opiskelijoiden määrä. Uusia opiskelijoita kuvataan ikäryhmittäin ja aiemman koulutustaustan mukaan. Kaikkia opiskelijoita kuvataan iän, aikaisemman koulutustaustan,

koulutusalan, opintoalan (liitteenä) oppilaitostyyppin ja opiskelumaakunnan mukaan.

Koulutustaustan tarkastelussa luokka "Ei perusasteen jälkeistä koulutusta" sisältää myös niitä, joiden koulutustaustaa ei tunneta. Korkea-asteen tutkinto koulutustaustana sisältää ammattikorkeakoulututkinnon, alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon sekä lisensiaatin ja tohtorin tutkinnon suorittaneet.

Aikuiset lukiokoulutuksessa vuonna 2003

Lukiokoulutuksen opiskelijat vuonna 2003

	<i>Yhteensä</i>	<i>Nuorten lukiokoulutus</i>	<i>Aikuisten lukiokoulutus</i>
<i>lkm</i>	121 397	108 505	12 892
<i>%</i>	100	89,4	10,6

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

4.1 Lukiokoulutuksen opiskelijat

Aikuisten lukiokoulutuksessa voidaan suorittaa lukion oppimäärä ja ylioppilastutkinto, lukiokursseja ja oppiaineita ja korottaa aikaisempia arvosanoja. Alle 18-vuotias voidaan ottaa aikuisille tarkoitettuun lukiokoulutukseen vain hakijaan liittyvästä erityisestä syystä. Aikuiset voivat opiskella myös nuorille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa.

Aikuisten opiskelu tapahtuu aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden ja tuntijaon mukaan. Opiskelija laatii oman henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa oppilaitoksen tekemän opetussuunnitelman ja lukuvuosittaisen suunnitelman pohjalta. (Opetushallitus 2004.)

Tässä kuvataan niitä lukion opiskelijoita, jotka suorittivat lukion koko oppimäärää (nuoret ja aikuiset). Aineopiskelijoita ei ole mukana tiedoissa. Koko oppimäärää suorittavia opiskelijoita oli vuonna 2003 lukiokoulutuksessa kaikkiaan 121 400. Liitteessä 3 on kuvattu nuorten lukiokoulutuksen koko opiskelijamäärä sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003. Vuonna 2003 oli lukiokoulutuksessa kaikkiaan 8 800 opiskelijaa vähemmän kuin vuonna 1999.

Taulukossa 10 on kooste aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijoista sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003. Aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijoiden suhteellinen osuus koko opiskelijamäärästä on pienentynyt tarkastelujakson aikana kahdella prosenttiyksiköllä. Aikuisten lukiokoulutuksessa opiskelevien osuus kaikista lukio-opiskelijoista oli 13 % vuonna 1999 ja 11 % vuonna 2003.

Aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijoiden määrä on vähentynyt tasaisesti viiden tarkasteluvuoden aikana. Vuonna 2003 oli 3 600 opiskelijaa vähemmän kuin vuonna 1999. Ikäjakama on muuttunut vuodesta 1999 vuoteen 2003 verrattuna siten, että vanhempien ikäluokkien suhteellinen osuus koko opiskelijamäärästä on kasvanut. Vuonna 1999 oli vähintään 25-vuotiaiden opiskelijoiden osuus 39 % ja vuonna 2003 44 % kaikista aikuisten lukio-koulutuksen opiskelijoista. Naisten osuus koko opiskelijamäärästä on keskimäärin 64 %. Miesopiskelijoita on selvästi enemmän nuoremmissa ikäryhmissä. Kuviossa 7 näkyy opiskelijamäärän kehitys

vuosina 1999–2003.

Vuonna 2003 aloitti *nuorille tarkoitettussa lukio-koulutuksessa* yhteensä 36 600 opiskelijaa (liite 4). Lukiokoulutuksen määrittely on Tilastokeskuksen tiedonkeruussa muuttunut aikaisemmista vuosista, siksi vuoden 2003 tiedot poikkeavat vuoden 2002 tiedoista. Nuorten lukiokoulutuksen uusista opiskelijoista vain harvalla oli aloittaessaan taustalla perusasteen jälkeistä koulutusta. Vähintään toisen asteen ammatillinen koulutus oli suoritettuna yhteensä 168:llä opiskelijalla. Nuorille tarkoitettussa lukio-koulutuksessa oli vuonna 2003 kaikkiaan 108 500 opiskelijaa.

Aikuisille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa lukion aloittaneita oli vuonna 2003 yhteensä 5 800. Näistä 19-vuotiaita tai sitä nuorempia oli yhteensä 26 % (1 600) ja 25 vuotta täyttäneitä 42 %. Uusista opiskelijoista 100 oli täyttänyt 60 vuotta. Aikuiskoulutuksena lukiokoulutusta suorittavilla uusilla opiskelijoilla oli jo koulutuksen aloittamisvaiheessa taustaan hyvin monenlaista koulutusta. 40 % opiskelijoista oli suorittanut jonkin perusasteen jälkeisen tutkinnon, joista suurin osa oli ammatillisia perustutkintoja.

Lukion aikuiskoulutuksena suorittavia oli yhteensä 12 900 vuonna 2003. Koko opiskelijamäärästä oli 19-vuotiaita tai sitä nuorempia 26 %. Suurin yksittäinen ikäryhmä oli 20–24 -vuotiaat ja 25 vuotta täyttäneitä oli 44 % opiskelijoista. Jonkin perusasteen jälkeisen tutkinnon oli suorittanut 40 % koko opiskelijamäärästä. Eniten oli suoritettuna ammatillisia perustutkintoja.

Aikuisten lukiokoulutuksessa opiskelevista opiskeli lukioissa ja perus- ja lukioasteen kouluissa yhteensä 96 % ja 4 % kansanopistoissa ja muissa oppilaitoksissa. Kansanopistoissa ja muissa oppilaitoksissa lukio-opinnot aikuiskoulutuksena suorittavista oli 53 % alle 20-vuotiaita.

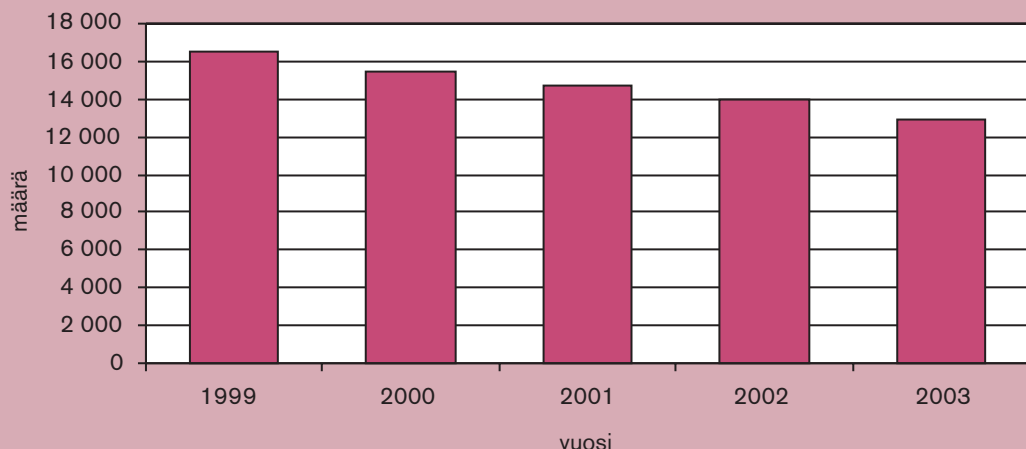
Aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijoista opiskeli kolmannes Uudellamaalla ja opiskelijamäärältään toiseksi suurinta maakuntaa Pirkanmaata lukuun ottamatta oli opiskelijamäärä kaikissa muissa maakunnissa alle tuhat. Alueellisesti nuorimpia aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijat olivat Lapin, Pirkanmaan ja Päijät-Hämeen maakunnissa.

Taulukko 10. Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003

Ikä vuotta	1999					2000					2001					2002					2003				
	Yht.		Miehet		Naiset	Yht.		Miehet		Naiset	Yht.		Miehet		Naiset	Yht.		Miehet		Naiset	Yht.		Miehet		Naiset
	lkm	%	lkm	%		lkm	%	lkm	%		lkm	%	lkm	%		lkm	%	lkm	%		lkm	%	lkm	%	
Yhteensä	16 478	5987	10 491	63,7	63,7	15 445	5642	9 803	63,5	63,5	14 755	5223	9 532	64,6	64,6	13 939	4976	8 963	64,3	64,3	12 892	4760	8 132	63,1	63,1
15–19	6 073	2 643	3 430	56,5	56,5	5 318	2 335	2 983	56,1	56,1	4 507	1 858	2 649	58,8	58,8	3 739	1 488	2 251	60,2	60,2	3 291	1 310	1 981	60,2	60,2
20–24	4 057	1 649	2 408	59,4	59,4	3 914	1 634	2 280	58,3	58,3	4 019	1 701	2 318	57,7	57,7	4 260	1 852	2 408	56,5	56,5	3 978	1 800	2 178	54,8	54,8
25–29	1 573	562	1 011	64,3	64,3	1 529	575	954	62,4	62,4	1 528	567	961	62,9	62,9	1 470	580	890	60,5	60,5	1 408	574	834	59,2	59,2
30–34	1 027	309	718	69,9	69,9	899	282	617	68,6	68,6	934	265	669	71,6	71,6	845	245	600	71,0	71,0	770	271	499	64,8	64,8
35–39	841	208	633	75,3	75,3	789	204	585	74,1	74,1	824	221	603	73,2	73,2	759	200	559	73,6	73,6	734	224	510	69,5	69,5
40–44	880	195	685	77,8	77,8	856	183	673	78,6	78,6	761	162	599	78,7	78,7	745	166	579	77,7	77,7	699	162	537	76,8	76,8
45–49	902	180	722	80,0	80,0	856	160	696	81,3	81,3	854	169	685	80,2	80,2	789	152	637	80,7	80,7	751	150	601	80,0	80,0
50–54	653	128	525	80,4	80,4	652	127	525	80,5	80,5	662	123	539	81,4	81,4	605	117	488	80,7	80,7	545	113	432	79,3	79,3
55–59	290	70	220	75,9	75,9	336	70	266	79,2	79,2	346	75	271	78,3	78,3	390	92	298	76,4	76,4	372	75	297	79,8	79,8
60–	174	39	135	77,6	77,6	296	72	224	75,7	75,7	319	82	237	74,3	74,3	337	84	253	75,1	75,1	344	81	263	76,5	76,5
Tieto puuttuu	8	4	4	50,0	50,0	-	-	-	-	-	1	-	1	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 7. Aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijat vuosina 1999–2003

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 11. Aikuisten lukiokoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

Koulutustausta											Osuus koul.		Vähint.	
	–19 lkm	20– 24 lkm	25– 29 lkm	30– 34 lkm	35– 39 lkm	40– 44 lkm	45– 49 lkm	50– 54 lkm	55– 59 lkm	60– lkm	Yht. lkm	taust. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	1 638	1 756	685	372	349	295	308	194	130	100	5 827	100	2 433	41,8
Ei perustasteen jälk. koulutusta	1 519	1 222	299	138	97	60	57	31	21	35	3 479	59,7	738	21,2
Ammatillinen perustutkinto	119	500	270	134	140	108	117	73	38	23	1 522	26,1	903	59,3
Ammatillinen lisäkoulutus	-	29	33	15	21	12	9	6	6	-	131	2,2	102	77,9
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	3	46	61	74	98	107	71	53	32	545	9,4	542	99,4
Korkea-asteen tutkinto	-	2	37	24	16	15	16	12	9	8	139	2,4	137	98,6
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	1	2	2	1	3	2	11	0,2	11	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 12. Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

Koulutustausta											Osuus koul.		Vähint.	
	–19 lkm	20– 24 lkm	25– 29 lkm	30– 34 lkm	35– 39 lkm	40– 44 lkm	45– 49 lkm	50– 54 lkm	55– 59 lkm	60– lkm	Yht. lkm	taust. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	3 291	3 978	1 408	770	734	699	751	545	372	344	12 892	100	5 623	43,6
Ei perustasteen jälk. koulutusta	3 148	2 905	609	274	204	137	152	98	93	121	7 741	60,0	1 688	21,8
Ammatillinen perustutkinto	143	1 005	568	292	296	285	280	218	101	85	3 273	25,4	2 125	64,9
Ammatillinen lisäkoulutus	-	57	63	40	44	26	27	12	12	2	283	2,2	226	79,9
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	8	104	124	161	220	258	188	147	107	1 317	10,2	1 309	99,4
Korkea-asteen tutkinto	-	3	64	40	28	29	32	27	16	26	265	2,1	262	98,9
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	1	2	2	2	3	3	13	0,1	13	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 13. Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2003

Oppilaitostyyppi	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–	Osuus oppil. Vähint.			
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. typeitt.	25-vuotiaita		
Yhteensä	3 291	3 978	1 408	770	734	699	751	545	372	344	12 892	100	5 623	43,6
Lukiot	2 856	3 719	1 331	727	699	674	703	513	346	325	11 893	92,3	5 318	44,7
Perus- ja lukioasteen koulut	174	161	42	23	17	14	25	22	18	12	508	3,9	173	34,1
Kansanopistot	187	93	33	19	17	10	23	10	8	6	406	3,1	126	31,0
Muut oppilaitokset	74	5	2	1	1	1	-	-	-	1	85	0,7	6	7,1

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 14. Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Osuus maa- Vähint.			
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	Yht.	kunnitt.	25-vuotiaita	
Maakunta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	3 291	3 978	1 408	770	734	699	751	545	372	344	12 892	100	5 623	43,6
Uusimaa	840	1 516	548	256	265	217	228	162	133	116	4 281	33,2	1 925	45,0
Itä-Uusimaa	10	15	8	10	3	5	9	3	1	1	65	0,5	40	61,5
Varsinais-Suomi	147	349	111	52	54	57	55	51	32	29	937	7,3	441	47,1
Satakunta	106	220	66	39	44	40	60	46	23	24	668	5,2	342	51,2
Kanta-Häme	89	154	61	51	26	29	17	18	14	12	471	3,7	228	48,4
Pirkanmaa	774	378	135	64	62	60	70	49	29	38	1 659	12,9	507	30,6
Päijät-Häme	248	166	43	25	21	17	26	24	18	14	602	4,7	188	31,2
Kymenlaakso	60	77	24	13	12	19	19	7	10	9	250	1,9	113	45,2
Etelä-Karjala	31	74	16	17	13	16	21	6	3	6	203	1,6	98	48,3
Etelä-Savo	66	103	50	27	27	25	31	23	15	9	376	2,9	207	55,1
Pohjois-Savo	125	155	68	42	46	43	41	37	15	16	588	4,6	308	52,4
Pohjois-Karjala	41	99	44	23	16	13	13	10	7	5	271	2,1	131	48,3
Keski-Suomi	40	161	53	28	15	18	26	27	19	12	399	3,1	198	49,6
Etelä-Pohjanmaa	35	58	23	14	16	17	14	11	6	13	207	1,6	114	55,1
Pohjanmaa	22	40	18	9	13	13	9	8	4	-	136	1,1	74	54,4
Keski-Pohjanmaa	24	23	12	3	4	5	8	7	1	2	89	0,7	42	47,2
Pohjois-Pohjanmaa	218	247	85	69	57	68	59	34	28	20	885	6,9	420	47,5
Kainuu	105	18	12	9	13	10	8	8	6	4	193	1,5	70	36,3
Lappi	310	125	31	19	27	27	37	14	8	14	612	4,7	177	28,9

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

4.1.1 Ylioppilastutkinnon suorittaneet

Ylioppilastutkinnon suorittaneita oli vuonna 2003 yhteensä 35 100. Luvussa ovat mukana myös kansainväliset ylioppilastutkinnot, joita suoritettiin 330 vuonna 2003. Suoritettuja ylioppilastutkintoja oli 1 300 vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2003 suoritetuista ylioppilastutkinnoista 100 suoritettiin muualla kuin lukioissa, kuten kansanopistoissa ja muissa oppilaitoksissa. Kaikista ylioppilastutkinnon suorittaneista oli 25 vuotta täyttäneitä 3 %.

Taulukko 15. Ylioppilastutkinnon suorittaneet vuonna 2003

	17–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–	Yht.	Vähintään 25 v. täyttän.
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm
Yhteensä	27 876	6 340	270	113	90	101	113	113	50	64	35 130	914
% kaikista	79,4	18,0	0,8	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,1	0,2	100	2,6

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Aikuiset toisen asteen ammattillisessa koulutuksessa vuonna 2003

Tutkintotavoitteisessa ammatillisessa koulutuksessa oli oppisopimuskoulutus mukaan lukien yhteensä 193 100 opiskelijaa vuonna 2003. Opetushallinnon alaisen koulutuksen lisäksi tutkintoon johtavassa työvoimapoliittisessa koulutuksessa oli vuonna 2003 opiskelijoita yhteensä 2 819. Näistä opiskeli opetussuunnitelma-perusteisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa 48, näyttötutkintoon valmistavassa ammatillisessa peruskoulutuksessa 1 153, ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa 1 573 ja erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa 45.

<i>Ammatillinen peruskoulutus*</i>	
<i>Yhteensä</i>	<i>133 130</i>
<i>Opetussuunnitelma-perusteinen</i>	<i>118 131</i>
<i>Näyttötutkintoon valmistava</i>	<i>14 999</i>
<i>Ammatillinen lisäkoulutus*</i>	
<i>Ammattitutkintoon valmistava</i>	<i>11 455</i>
<i>Erikoisammattitutkintoon valmistava</i>	<i>3 269</i>
<i>Oppisopimuskoulutus**</i>	
<i>Perustutkintoon valmistava</i>	<i>17 881</i>
<i>Ammattitutkintoon valmistava</i>	<i>16 382</i>
<i>Erikoisammattitutkintoon valmistava</i>	<i>11 014</i>

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

**Tiedot koskevat 20.9.2003 tilannetta*

***Oppisopimuskoulutusta koskevat tiedot ovat koko kalenterivuodelta*

Lähde: Tilastokeskus

4.2 Ammatillisen toisen asteen koulutuksen opiskelijat

Toisen asteen ammatillisia tutkintoja voidaan suorittaa oppilaitoksessa tapahtuvana opiskeluna, näyttötutkintoina tai oppisopimuskoulutuksena.

Ammatillinen aikuiskoulutus suoritetaan näyttötutkintoina. Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia ja osaaminen voidaan hankkia niin työelämässä, harrastusten parissa kuin koulutuksessa. Näyttötutkinnot on rakennettu työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyyden osa-alueen, joka voidaan erottaa työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näyttötutkintoina voidaan suorittaa ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja. (Opetushallitus 2004, 19.)

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot suoritetaan aina näyttötutkintoina. Ammattitutkinnoissa osoitetaan ammattityöntekijältä vaadittava ammattitaito ja erikoisammattitutkinnoissa alan vaativimpien työtehtävien hallinta. Vaikka näyttötutkintoon osallistuminen ei edellytä valmistavaan koulutukseen osallistumista, pääsääntöisesti kuitenkin tutkinnot suoritetaan erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä. (Opetushallitus 2004, 19.)

Tässä alaluvussa kuvataan:

1. Ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoita
 - opetussuunnitelmaperusteisessa koulutuksessa
 - näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa
2. Ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoita
3. Oppisopimuskoulutuksen
 - ammatillista perustutkintoa, ammattitutkintoa ja erikoisammattitutkintoa suorittavia opiskelijoita.

Kaikissa osissa esitellään uusien opiskelijoiden määrä ja koko opiskelijamäärä ikäryhmittäin ja koulutustaustoittain. Lisäksi kuvataan koko opiskelijamäärää sukupuolen, koulutusalan, opintoalan (liitteenä) oppilaitostyyppin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003.

4.2.1 Opetussuunnitelma-perusteisen ja näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat

Taulukkoon 16 on koottu sekä opetussuunnitelma-perusteisen että näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärät vuosina 1999–2003. Lukuihin ei sisälly oppisopimuskoulutuksen opiskelijoita.

Ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelmaperusteisessa ja näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa oli vuonna 2003 kaikkiaan 133 100 opiskelijaa. Opiskelijoiden kokonaismäärä on lisääntynyt vuosittain tasaisesti. Näyttötutkintona suoritettava peruskoulutus on lisääntynyt lähes kolminkertaiseksi vuodesta 1999 vuoteen 2003. Kuviossa 8 näkyy näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijamäärän suhteellisen osuuden kasvu kaikista perustutkintoa suorittavista opiskelijoista vuosina 1999–2003.

4.2.2 Opetussuunnitelma-perusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat

Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärä on lisääntynyt vuosien 1999–2003 aikana tasaisesti ja oli vuonna 2003 lähes 8 000 opiskelijaa enemmän kuin vuonna 1999. Naisten osuus opiskelijoista on koko ajan ollut alle puolet, keskimäärin 47 % (liite 5).

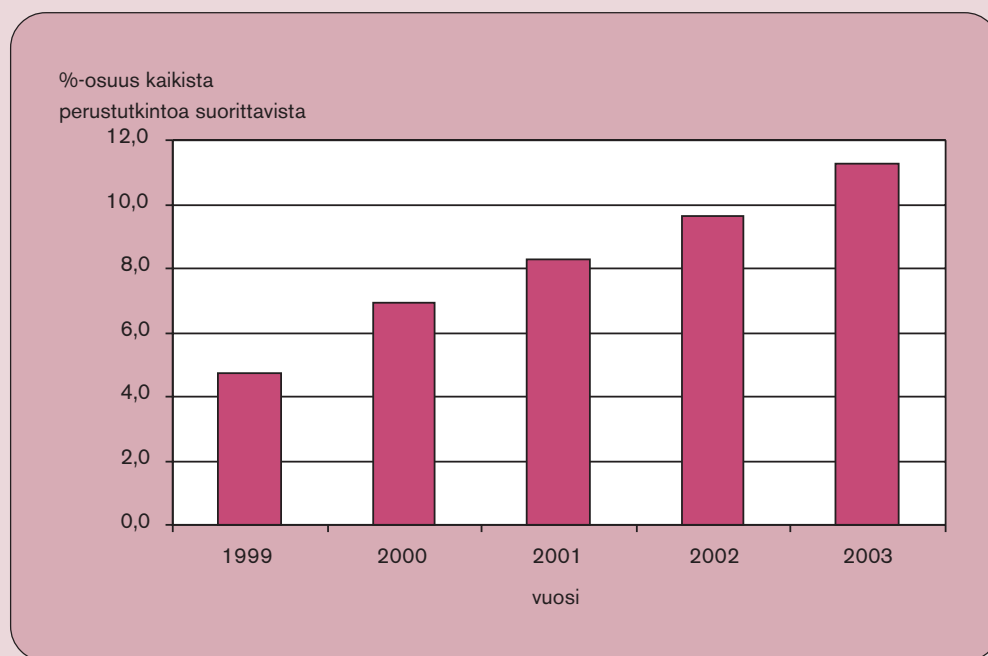
Vuonna 2003 oli opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen uusia opiskelijoita 45 400 ja koko opiskelijamäärä oli yhteensä 118 100. Sekä uusista opiskelijoista että koko opiskelijamäärästä oli 25 vuotta täyttäneitä 10 %. Kaikista uusista opiskelijoista 22 %:lla ja 25 vuotta täyttäneistä uusista opiskelijoista 74 %:lla oli jokin perusasteen jälkeinen tutkinto suoritettuna koulutuksen aloitusvaiheessa. Opintonsa vuonna 2003 aloittaneilla opiskelijoilla oli jo aloittaessaan keskimääräistä enemmän tutkintoja suoritettuna kuin koko opiskelijaryhmässä. Vuonna 2003 aloittaneista 25 vuotta täyttäneistä opiskelijoista yhteensä 53 % oli suorittanut ammatillisen perustutkinnon tai

Taulukko 16. Opetussuunnitelmaperusteisen ja näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat vuosina 1999–2003

Ikä	1999			2000			2001			2002			2003		
	Opetus- suunn. tutkintoon		Näyttö- tutkintoon	Opetus- suunn. tutkintoon		Näyttö- tutkintoon	Opetus- suunn. tutkintoon		Näyttö- tutkintoon	Opetus- suunn. tutkintoon		Näyttö- tutkintoon	Opetus- suunn. tutk.		Näyttö- tutk.
	Yht. lkm	perust. lkm	valm. lkm	Yht. lkm	perust. lkm	valm. lkm	Yht. lkm	perust. lkm	valm. lkm	Yht. lkm	perust. lkm	valm. lkm	Yht. lkm	perust. lkm	valm. lkm
Yhteensä	116 137	110 646	5 491	121 932	113 481	8 451	124 668	114 363	10 305	130 457	117 893	12 564	133 130	118 131	14 999
%-osuus		95,3	4,7		93,1	6,9		91,7	8,3		90,4	9,6		88,7	11,3
15–19	76 343	76 192	151	79 503	79 166	337	81 152	80 783	369	82 705	82 344	361	82 008	81 704	304
20–24	22 995	21 931	1 064	23 660	22 099	1 561	24 095	22 039	2 056	26 084	23 521	2 563	27 835	24 837	2 998
25–29	5 729	4 683	1 046	6 220	4 703	1 517	6 464	4 606	1 858	7 211	4 901	2 310	7 675	5 029	2 646
30–34	3 679	2 703	976	4 139	2 653	1 486	3 997	2 283	1 714	4 264	2 302	1 962	4 259	2 093	2 166
35–39	2 892	2 030	862	3 245	1 928	1 317	3 514	1 863	1 651	3 893	1 984	1 909	4 050	1 747	2 303
40–44	2 169	1 521	648	2 500	1 486	1 014	2 619	1 356	1 263	2 988	1 416	1 572	3 354	1 311	2 043
45–49	1 518	1 041	477	1 639	930	709	1 753	914	839	2 062	892	1 170	2 424	865	1 559
50–54	671	448	223	771	398	373	827	391	436	975	402	573	1 161	388	773
55–	115	73	42	158	89	69	202	91	111	225	97	128	300	111	189
Tieto puuttuu	26	24	2	97	29	68	45	37	8	50	34	16	64	46	18

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 8. Näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoiden osuus kaikista perustutkintoa suorittavista opiskelijoista vuosina 1999–2003 (ei sisällä oppisopimuskoulutuksen opiskelijoita)

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 17. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto	Osuus koul.	Vähint.		
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	25-vuotiaita		
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	31 728	9 252	1 804	861	686	545	341	157	33	10	23	45 440	100	4 437	9,8
Ei perusasteen jälk. koulutusta	30 534	3 566	543	267	150	98	62	28	4	-	23	35 275	77,6	1 152	3,3
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	909	3 877	346	95	54	38	14	10	2	-	-	5 345	11,8	559	10,5
Ammatillinen perustutkinto	284	1 695	681	345	307	285	183	66	14	2	-	3 862	8,5	1 883	48,8
Ammatillinen lisäkoulutus	1	85	61	28	29	14	7	6	-	-	-	231	0,5	145	62,8
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	6	78	91	122	84	63	33	6	1	-	484	1,1	478	98,8
Korkea-asteen tutk.	-	23	95	35	24	22	12	14	7	7	-	239	0,5	216	90,4
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4	0,0	4	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 18. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto	Osuus koul.	Vähint.		
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	25-vuotiaita		
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	81 704	24 837	5 029	2 093	1 747	1 311	865	388	92	19	46	118 131	100	11 544	9,8
Ei perusasteen jälk. koulutusta	80 381	11 779	1 645	644	435	257	179	82	14	1	46	95 463	80,8	3 257	3,4
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	957	8 807	1 060	245	138	83	33	20	2	-	-	11 345	9,6	1 581	13,9
Ammatillinen perustutkinto	360	4 024	1 789	863	814	702	454	170	37	3	-	9 216	7,8	4 832	52,4
Ammatillinen lisäkoulutus	6	166	142	56	57	35	17	13	4	-	-	496	0,4	324	65,3
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	26	221	211	244	188	147	80	19	4	-	1 140	1,0	1 114	97,7
Korkea-asteen tutkinto	-	35	171	74	59	42	34	22	16	10	-	463	0,4	428	92,4
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	1	-	-	4	1	1	-	1	-	8	0,0	8	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

opisto-/ammattillisen korkea-asteen tutkinnon ja 5 % korkeakoulututkinnon.

Kaikista opetussuunnitelmaperusteista ammatillista perustutkintoa suorittavista opiskelijoista 40 % opiskeli vuonna 2003 tekniikan ja liikenteen koulutuslalla (liite 6). Kulttuurialan ja luonnonvara- ja ympäristöalan opiskelijoista oli suhteellisesti eniten 25 vuotta täyttäneitä (keskimäärin 21 %) ja vähiten 25 vuotta täyttäneitä oli tekniikan ja liikenteen- sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousalan koulutusaloilla (keskimäärin 5 %).

Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoista 92 % opiskeli ammatillisissa oppilaitoksissa (liite 6). Opiskelijoiden ikä vaihteli oppilaitostyypeittäin muun muassa siten, että kun ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista 9 % oli 25 vuotta täyttäneitä, niin ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa oli vastaava osuus 61 %.

Opintoaloista (liite 7) suurimpia koko opiskelijamäärältään olivat liiketalouden ja kaupan, majoitus- ja ravitsemisalan, sähkö- ja automaatiotekniikan sekä sosiaali- ja terveysalan (yhteiset) opintoalat. Luonto- ja ympäristöalan, puutarhatalouden, kalatalouden ja hammaslääketieteen ja muun hammas- huollon opintoalojen opiskelijoista oli runsas kolmannes 25 vuotta täyttäneitä.

Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoista opiskeli Uudenmaan maakunnassa 19 % (liite 8). Opiskelijamäärältään seuraavaksi suurimmat maakunnat olivat Pohjois-Pohjanmaa (9 % opiskelijoista), Varsinais-Suomi ja Pirkanmaa (8 % opiskelijoista). Muiden maakuntien osuudet olivat alle 5 %:n molemmin puolin.

4.2.3 Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat

Edellä kuvattiin oppilaitoksessa tapahtuvan opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen perustutkinnon opiskelijoita ikäryhmittäin. Tässä alaluvussa kuvataan näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa ammatillista perustutkintoa suorittavia opiskelijoita.

Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärä on lisääntynyt kolminkertaiseksi vuosien 1999–2003 aikana.

Naisten osuus opiskelijoista on huomattavasti suurempi kuin opetussuunnitelmaperusteisessa koulutuksessa ammatillista perustutkintoa suorittavista opiskelijoista. Näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa naisten osuus oli enimmillään vuonna 2001, jolloin naisia oli 70 % opiskelijoista. Vuonna 2003 on naisten osuus pienentynyt tuosta luvusta pari prosenttiyksikköä.

Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen uusia opiskelijoita oli vuonna 2003 yhteensä 8 400 ja koko opiskelijamäärä oli 15 000. Uusista opiskelijoista 76 % ja koko opiskelijamäärästä 78 % oli 25 vuotta täyttäneitä. 71 %:lla uusista opiskelijoista oli jokin perusasteen jälkeinen tutkinto suoritettuna ja vastaava osuus koko opiskelijamäärästä oli 72 %. Yli puolet niin uusista kuin koko opiskelijamäärästäkin oli suorittanut joko ammatillisen perustutkinnon, opistoasteen tutkinnon tai ammatillisen korkea-asteen tutkinnon. Ammatillisen lisäkoulutuksen suorittaneita oli molemmissa ryhmissä 4 % ja korkeakoulututkinnon suorittaneita 3 % opiskelijoista.

Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen koko opiskelijamäärästä oli eniten opiskelijoita sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan (35 %) koulutuslalla ja tekniikan ja liikenteen koulutuslalla (19 %). Suhteellisesti eniten 25 vuotta täyttäneitä opiskelijoita oli sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan ja yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon (83 %) koulutusaloilla. Nuorimpia opiskelijat olivat humanistisella ja kasvatuslalla.

Opintoaloista eniten opiskelijoita oli sosiaali- ja terveysalan (yhteiset) (32 %) ja liiketalouden ja kaupan (16 %) opintoaloilla (liite 9). Vanhimpia opiskelijat olivat puhdistuspalveluiden, kalatalouden, puutarhatalouden ja musiikin opintoaloilla, joiden opiskelijoista 93–100 % oli vähintään 25-vuotiaita. Nuorimpia opiskelijat olivat tekstiili- ja vaatetustekniikan, matkailualan ja opetus- ja kasvatustyön opintoaloilla, joissa alle puolet opiskelijoista oli vastaavan iän ylittäneitä.

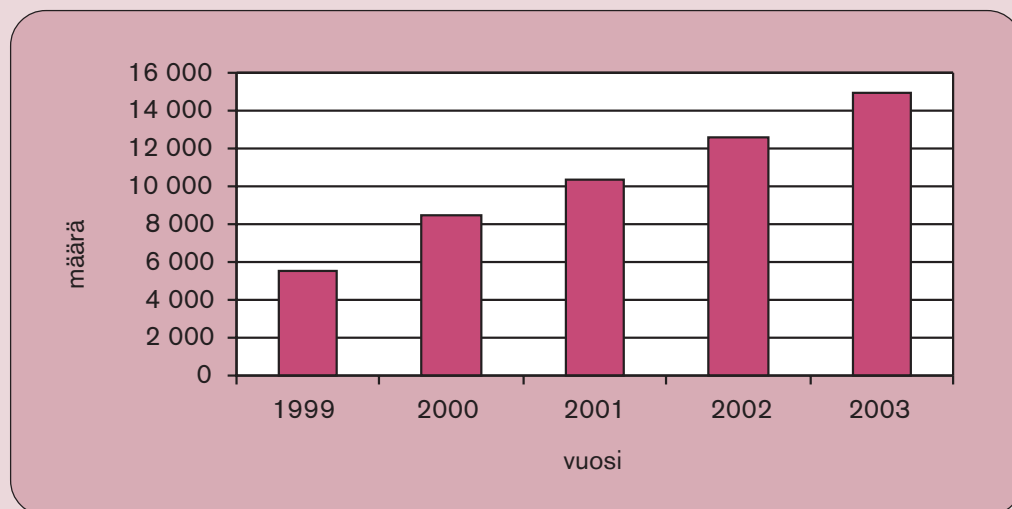
Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoista 61 % opiskeli ammatillisissa oppilaitoksissa ja 31 % ammatillisissa aikuiskoulutuskeskuksissa. Oppilaitostyypeistä suhteellisesti eniten 25 vuotta täyttäneitä opiskeli-

Taulukko 19. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003

	1999			2000			2001			2002			2003							
	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset %	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset %	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset %	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset %					
Ikä																				
Yhteensä	5 491	2 060	3 431	62,5	8 451	2 737	5 714	67,6	10 305	3 109	7 196	69,8	12 564	4 198	8 366	66,6	14 999	4 767	10 232	68,2
15–19	151	79	72	47,7	337	132	205	60,8	369	123	246	66,7	361	140	221	61,2	304	111	193	63,5
20–24	1 064	528	536	50,4	1 561	674	887	56,8	2 056	810	1 246	60,6	2 563	1 087	1 476	57,6	2 998	1 283	1 715	57,2
25–29	1 046	397	649	62,0	1 517	572	945	62,3	1 858	670	1 188	63,9	2 310	929	1 381	59,8	2 646	1 016	1 630	61,6
30–34	976	338	638	65,4	1 486	463	1 023	68,8	1 714	487	1 227	71,6	1 962	630	1 332	67,9	2 166	671	1 495	69,0
35–39	862	280	582	67,5	1 317	350	967	73,4	1 651	425	1 226	74,3	1 909	540	1 369	71,7	2 303	606	1 697	73,7
40–44	648	203	445	68,7	1 014	243	771	76,0	1 263	256	1 007	79,7	1 572	397	1 175	74,7	2 043	454	1 589	77,8
45–49	477	134	343	71,9	709	145	564	79,5	839	178	661	78,8	1 170	274	896	76,6	1 559	361	1 198	76,8
50–54	223	75	148	66,4	373	95	278	74,5	436	97	339	77,8	573	137	436	76,1	773	175	598	77,4
55–59	33	19	14	42,4	57	26	31	54,4	82	37	45	54,9	114	50	64	56,1	164	65	99	60,4
60–	9	6	3	33,3	12	10	2	16,7	29	23	6	20,7	14	7	7	50,0	25	14	11	44,0
Tieto puuttuu	2	1	1	50,0	68	27	41	60,3	8	3	5	62,5	16	7	9	56,3	18	11	7	38,9

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 9. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat vuosina 1999–2003

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 20. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

Koulutustausta	Ikäryhmät (lkm)										Tieto		Osuus koul.		Vähint.	
	–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–	puuttuu	Yht.	taust.	25-vuotiaita		
Yhteensä	232	1 807	1 434	1 177	1 273	1 111	864	413	87	12	17	8 427	100	6 371	75,6	
Ei perusasteen jälk. koulutusta	171	677	417	341	295	225	193	111	18	3	17	2 468	29,3	1 603	65,0	
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	35	421	190	111	85	79	48	22	6	-	-	997	11,8	541	54,3	
Ammatillinen perustutkinto	26	654	587	508	633	593	439	189	41	1	-	3 671	43,6	2 991	81,5	
Ammatillinen lisäkoulutus	-	32	68	57	71	45	37	18	3	1	-	332	3,9	300	90,4	
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	5	94	119	152	149	117	57	12	2	-	707	8,4	702	99,3	
Korkea-asteen tutkinto	-	18	78	40	37	19	28	14	7	5	-	246	2,9	228	92,7	
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	1	-	1	2	2	-	-	-	6	0,1	6	100	

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 21. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

Koulutustausta	-19 lkm	20- 24 lkm	25- 29 lkm	30- 34 lkm	35- 39 lkm	40- 44 lkm	45- 49 lkm	50- 54 lkm	55- 59 lkm	60- lkm	Tieto puuttuu lkm	Yht. lkm	Osuus koul. taust. %	Vähint. 25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	304	2 998	2 646	2 166	2 303	2 043	1 559	773	164	25	18	14 999	100	11 679	77,9
Ei perusasteen jälk. koulutusta	240	1 083	721	597	527	407	356	202	43	5	18	4 199	28,0	2 858	68,1
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	35	810	421	228	179	162	92	40	12	-	-	1 979	13,2	1 134	57,3
Ammatillinen perustutkinto	29	1 020	1 057	928	1 130	1 067	779	357	69	7	-	6 443	43,0	5 394	83,7
Ammatillinen lisäkoulutus	-	55	122	105	112	90	74	33	6	1	-	598	4,0	543	90,8
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	11	188	227	294	280	207	106	22	4	-	1 339	8,9	1 328	99,2
Korkea-asteen tutkinto	-	19	137	80	60	36	48	33	12	8	-	433	2,9	414	95,6
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	1	1	1	3	2	-	-	-	8	0,1	8	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 22. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003

Koulutusala	-19 lkm	20- 24 lkm	25- 29 lkm	30- 34 lkm	35- 39 lkm	40- 44 lkm	45- 49 lkm	50- 54 lkm	55- 59 lkm	60- lkm	Tieto puuttuu lkm	Yht. lkm	Osuus koul. aloittain %	Vähint. 25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	304	2 998	2 646	2 166	2 303	2 043	1 559	773	164	25	18	14 999	100	11 679	77,9
Humanistinen ja kasvatusala	13	167	49	38	45	32	14	9	-	-	-	367	2,4	187	51,0
Kulttuuriala	10	185	102	48	63	65	61	25	12	4	2	577	3,8	380	65,9
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hallinnon ala	29	391	529	410	368	333	224	108	12	1	2	2 407	16,0	1 985	82,5
Luonnontieteiden ala	13	210	232	177	227	146	94	25	10	-	1	1 135	7,6	911	80,3
Tekniikan ja liikenteen ala	79	782	550	389	374	306	245	136	35	1	7	2 904	19,4	2 036	70,1
Luonnonvara- ja ympäristöala	20	252	292	222	243	188	138	74	29	16	-	1 474	9,8	1 202	81,5
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	108	755	743	782	868	880	700	340	52	3	4	5 235	34,9	4 368	83,4
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	32	256	149	100	115	93	83	56	14	-	2	900	6,0	610	67,8

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 23. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2003

Oppilaitostyyppi	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–	Tieto puuttuu	Osuus oppil. Yht. tyypeitt.	Vähint. 25-vuotiaita
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm %	lkm %
Yhteensä	304	2 998	2 646	2 166	2 303	2 043	1 559	773	164	25	18	14 999	100 11 679 77,9
Ammatilliset oppilaitokset	182	1 594	1 604	1 370	1 417	1 320	1 008	502	89	19	11	9 116	60,8 7 329 80,4
Ammatilliset erityisoppilaitokset	-	8	16	13	18	18	16	4	-	-	-	93	0,6 85 91,4
Ammatilliset erikoisoppilaitokset	-	34	56	54	37	34	17	5	4	-	-	241	1,6 207 85,9
Ammatilliset aikuis-koulutuskeskukset	99	1 117	861	635	707	558	437	210	57	5	7	4 693	31,3 3 470 73,9
Musiikkioppilaitokset	-	-	-	1	-	3	-	1	-	-	-	5	0,0 5 100
Kansanopistot	12	136	44	39	37	33	19	11	-	-	-	331	2,2 183 55,3
Muut oppilaitokset	11	109	65	54	87	77	62	40	14	1	-	520	3,5 400 76,9

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 24. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003

Maakunta	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–	Tieto puuttuu	Osuus maa- Yht. kunnitt.	Vähint. 25-vuotiaita
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm %	lkm %
Yhteensä	304	2 998	2 646	2 166	2 303	2 043	1 559	773	164	25	18	14 999	100 11 679 77,9
Uusimaa	99	754	818	619	595	490	397	212	46	10	4	4 044	27,0 3 187 78,8
Itä-Uusimaa	7	128	68	57	36	42	28	10	-	-	1	377	2,5 241 63,9
Varsinais-Suomi	20	189	182	148	159	132	104	48	14	1	5	1 002	6,7 788 78,6
Satakunta	8	90	83	119	119	95	86	37	10	-	-	647	4,3 549 84,9
Kanta-Häme	11	72	73	61	82	55	41	27	10	3	-	435	2,9 352 80,9
Pirkanmaa	7	237	209	173	174	146	113	48	6	-	-	1 113	7,4 869 78,1
Päijät-Häme	14	76	124	76	87	85	53	25	3	1	-	544	3,6 454 83,5
Kymenlaakso	4	94	72	65	52	70	33	19	8	2	-	419	2,8 321 76,6
Etelä-Karjala	5	47	52	52	54	53	39	16	3	1	-	322	2,1 270 83,9
Etelä-Savo	16	126	52	69	110	89	95	53	7	-	-	617	4,1 475 77,0
Pohjois-Savo	9	124	109	86	131	119	94	41	20	1	-	734	4,9 601 81,9
Pohjois-Karjala	9	102	70	67	96	123	91	44	9	2	3	616	4,1 502 81,5
Keski-Suomi	49	397	233	147	179	149	102	55	7	4	4	1 326	8,8 876 66,1
Etelä-Pohjanmaa	9	109	113	104	79	71	61	36	8	-	-	590	3,9 472 80,0
Pohjanmaa	9	115	114	92	85	82	58	26	8	-	-	589	3,9 465 78,9
Keski-Pohjanmaa	8	117	80	41	62	32	22	10	1	-	1	374	2,5 248 66,3
Pohjois-Pohjanmaa	13	153	140	123	126	124	86	40	1	-	-	806	5,4 640 79,4
Kainuu	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,0 0 0,0
Lappi	7	67	54	67	77	86	56	26	3	-	-	443	3,0 369 83,3

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

joita oli ammatillisissa erityisoppilaitoksissa, ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa ja musiikkioppilaitoksissa.

Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoista lähes kolmannes (27 %) opiskeli Uudenmaan maakunnassa. Seuraavaksi eniten opiskelijoita oli Keski-Suomen maakunnassa 9 %:n osuudella ja Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa 7 %:n osuudella.

4.2.4 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat

Näyttötutkintoina voidaan ammatillisten perustutkintojen lisäksi suorittaa ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja. Nämä tutkinnot on tarkoitettu eri alojen ammattilaisille, jotka haluavat osoittaa käytännön ammattitaidon ja pätevyyden näytöin. Ammattitaito arvioidaan erillisissä koetilaisuuksissa.

Tutkintotavoitteisen koulutuksen lisäksi aikuisilla on mahdollisuus osallistua myös tutkintoon johtamattomaan lisäkoulutukseen, jota järjestetään samojen oppilaitosten toimesta kuin tutkintotavoitteista koulutustakin. Tutkintoon johtamattomaan koulutukseen osallistuvista opiskelijoista ei ole käytettävissä henkilötason tietoja, joten ne jäävät tämän tarkastelun ulkopuolelle.

Seuraavaksi kuvataan ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavien koulutusten opiskelijoita. Tässä osassa esitettävät opiskelijatiedot eivät sisällä oppisopimuskoulutuksen opiskelijoita. Kaikki oppisopimuskoulutusta koskevat opiskelijatiedot on koottu omaksi alaluvukseen.

Ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa on opiskelijoiden kokonaismäärä vaihdellut vuosittain muutoin suhteellisen vähän lukuun ottamatta vuotta 2000, jolloin opiskelijamäärä kasvoi edellisestä vuodesta vajaalla 3 000:lla. Seuraavina vuosina opiskelijamäärä laski vuoden 1999 tasolle, mutta vuonna 2003 on lähtenyt jälleen nousuun. Opiskelijamäärän kehitys vuosina 1999–2003 näkyy kuviossa 10.

Opiskelijoiden ikäjakaumassa on painopiste siirtynyt vanhempiin ikäluokkiin. Vuonna 1999 oli 25 vuotta täyttäneiden osuus kaikista opiskelijoista

73 % ja vuonna 2003 oli vastaava osuus 79 %. Kaikkina vuosina eniten opiskelijoita on ollut 20–24 -vuotiaiden ikäryhmässä. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista on naisia yli puolet. Naisten osuus opiskelijoista on lisääntynyt vuosien 1999–2003 aikana tasaisesti ja vuonna 2003 oli naisten osuus 59 % opiskelijoista.

Vuonna 2003 oli ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uusia opiskelijoita oli 8 900 ja koko opiskelijamäärä oli 11 500.

Ammattitutkintoa suorittavat opiskelijat olivat keskimäärin vanhempia kuin esimerkiksi näyttötutkintoina perustutkintoa suorittavat opiskelijat. Ammattitutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvilla oli myös enemmän taustakoulutusta. Uusista opiskelijoista 21 % oli sellaisia, joilla ei ollut perusasteen jälkeistä koulutusta kun vastaava osuus perustutkintoa suorittavista oli 29 %. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen sekä uusista opiskelijoista että koko opiskelijajoukosta yhteensä 63 % oli suorittanut joko ammatillisen perustutkinnon, ammatillisen lisäkoulutuksen tai opistoasteen/amatillisen korkea-asteen tutkinnon. Vähintään korkeakoulututkinto oli suoritettuna 5 %:lla opiskelijoista.

Ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa kolme suurinta koulutusala opiskelijamäärältään olivat tekniikan ja liikenteen ala (26 %), yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala (21 %) sekä sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala (17 %). 25 vuotta täyttäneiden osuus opiskelijoista oli suurin yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutusosalalla.

Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista opiskeli 21 % liiketalouden ja kaupan opintoalalla vuonna 2003 (liite 10). Muita opiskelijamäärältään suuria opintoaloja olivat sosiaalialan (10 % opiskelijoista) ja tietojenkäsittelyn (8 % opiskelijoista) opintoala.

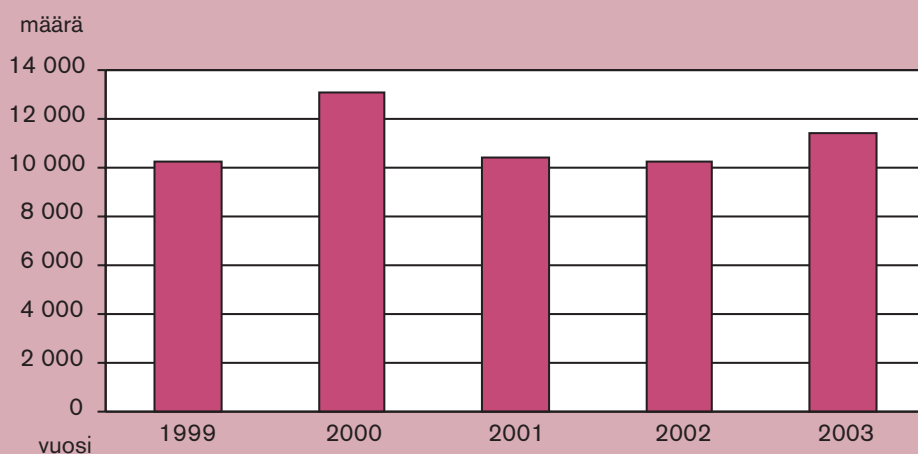
Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista opiskeli 50 % ammatillisissa aikuis-koulutuskeskuksissa, 24 % ammatillisissa oppilaitoksissa ja 12 % ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa (mukaan luettuna valtakunnalliset erikoisoppilaitokset). Lisäksi monissa vapaan sivistystyön oppilaitoksissa järjestettiin ammattitutkintoon valmis-

Taulukko 25. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003

Ikä	1999					2000					2001					2002					2003				
	Yht.		Miehet		Naiset		Yht.		Miehet		Naiset		Yht.		Miehet		Naiset		Yht.		Miehet		Naiset		
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%			
Yhteensä	10 272	4 605	5 667	55,2	13 049	5 748	7 301	56,0	10 400	4 429	5 971	57,4	10 215	4 346	5 869	57,5	11 455	4 757	6 698	58,5					
15–19	404	222	182	45,0	455	240	215	47,3	424	194	230	54,2	258	92	166	64,3	245	71	174	71,0					
20–24	2 291	1 093	1 198	52,3	2 514	1 212	1 302	51,8	1 967	965	1 002	50,9	1 819	892	927	51,0	2 046	976	1 070	52,3					
25–29	1 569	748	821	52,3	2 048	959	1 089	53,2	1 567	753	814	51,9	1 584	770	814	51,4	1 727	794	933	54,0					
30–34	1 663	730	933	56,1	1 923	827	1 096	57,0	1 459	578	881	60,4	1 387	587	800	57,7	1 475	627	848	57,5					
35–39	1 476	598	878	59,5	1 856	766	1 090	58,7	1 506	620	886	58,8	1 531	598	933	60,9	1 689	644	1 045	61,9					
40–44	1 204	493	711	59,1	1 605	611	994	61,9	1 332	484	848	63,7	1 342	496	846	63,0	1 573	576	997	63,4					
45–49	900	366	534	59,3	1 256	496	760	60,5	1 117	379	738	66,1	1 177	435	742	63,0	1 324	479	845	63,8					
50–54	554	246	308	55,6	854	362	492	57,6	668	262	406	60,8	745	295	450	60,4	895	349	546	61,0					
55–59	125	72	53	42,4	240	120	120	50,0	221	108	113	51,1	255	107	148	58,0	319	156	163	51,1					
60–	38	29	9	23,7	59	38	21	35,6	45	29	16	35,6	57	43	14	24,6	67	50	17	25,4					
Tieto puuttuu	48	8	40	83,3	239	117	122	51,0	94	57	37	39,4	60	31	29	48,3	95	35	60	63,2					

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 10. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat vuosina 1999–2003

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 26. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto	Osuus koul.	Vähint.		
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	25-vuotiaita		
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	231	1 726	1 329	1 148	1 312	1 171	995	681	234	36	64	8 927	100	6 906	77,4
Ei perusasteen jälk. koulutusta	109	395	246	236	217	168	182	169	63	11	64	1 860	20,8	1 292	69,5
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	78	454	174	73	95	51	33	21	2	2	-	983	11,0	451	45,9
Ammatillinen perustutkinto	44	805	571	470	572	567	440	287	81	10	-	3 847	43,1	2 998	77,9
Ammatillinen lisäkoulutus	-	38	72	62	72	35	45	24	7	-	-	355	4,0	317	89,3
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	5	131	227	311	301	244	136	60	6	-	1 421	15,9	1 416	99,6
Korkea-asteen tutkinto	-	29	135	79	44	49	50	43	21	6	-	456	5,1	427	93,6
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1	-	5	0,1	5	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 27. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto	Osuus koul.	Vähint.		
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	25-vuotiaita		
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	245	2 046	1 727	1 475	1 689	1 573	1 324	895	319	67	95	11 455	100	9 069	79,2
Ei perusasteen jälk. koulutusta	121	459	315	300	265	225	248	217	93	22	95	2 360	20,6	1 685	71,4
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	78	526	232	98	122	80	45	28	6	2	-	1 217	10,6	613	50,4
Ammatillinen perustutkinto	46	976	722	582	707	754	586	377	110	20	-	4 880	42,6	3 858	79,1
Ammatillinen lisäkoulutus	-	44	101	74	88	57	58	30	9	-	-	461	4,0	417	90,5
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	7	182	311	434	392	315	185	72	10	-	1 908	16,7	1 901	99,6
Korkea-asteen tutkinto	-	34	175	108	72	63	70	57	29	11	-	619	5,4	585	94,5
Muu/ tuntematon koulutusaste	-	-	-	2	1	2	2	1	-	2	-	10	0,1	10	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 28. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto	Osuus koul.	Vähint.		
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	aloittain	25-vuotiaita	
Koulutusala	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	245	2 046	1 727	1 475	1 689	1 573	1 324	895	319	67	95	11 455	100	9 069	79,2
Humanistinen ja kasvatusala	1	12	10	7	11	7	5	3	2	-	1	59	0,5	45	76,3
Kulttuuriala	8	153	140	93	81	93	77	58	24	22	9	758	6,6	588	77,6
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hallinnon ala	28	209	366	340	459	416	318	183	53	10	35	2 417	21,1	2 145	88,7
Luonnontieteiden ala	7	88	146	146	159	141	114	72	20	1	16	910	7,9	799	87,8
Tekniikan ja liikenteen ala	53	718	511	378	404	351	291	207	92	6	9	3 020	26,4	2 240	74,2
Luonnonvara- ja ympäristöala	31	231	179	125	129	130	95	77	33	22	23	1 075	9,4	790	73,5
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	93	484	240	231	280	236	216	136	35	1	1	1 953	17,0	1 375	70,4
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	24	151	135	155	166	199	208	159	60	5	1	1 263	11,0	1 087	86,1

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 29. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2003

Oppilaitostyyppi	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–	Tieto puuttuu	Osuus oppil. Yht. typeitt.	Vähint. 25-vuotiaita
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	%
Yhteensä	245	2 046	1 727	1 475	1 689	1 573	1 324	895	319	67	95	11 455	100 9 069 79,2
Ammatilliset oppilaitokset	81	479	387	329	379	368	322	231	79	21	27	2 703	23,6 2 116 78,3
Ammatilliset erityisoppilaitokset	8	31	36	17	27	22	16	17	2	1	-	177	1,5 138 78,0
Ammatilliset erikoisoppilaitokset	5	200	248	197	231	193	136	70	21	3	37	1 341	11,7 1 099 82,0
Ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset	75	875	847	771	880	823	707	500	185	37	29	5 729	50,0 4 750 82,9
Ammattikorkeakoulut	-	6	16	18	17	14	11	4	2	1	-	89	0,8 83 93,3
Liikunnan koulutuskeskukset	9	60	25	15	17	15	16	7	3	-	-	167	1,5 98 58,7
Kansanopistot	55	262	107	69	94	82	64	42	15	2	2	794	6,9 475 59,8
Kansalaisopistot	-	1	1	3	2	1	4	2	-	-	-	14	0,1 13 92,9
Muut oppilaitokset	12	132	60	56	42	55	48	22	12	2	-	441	3,8 297 67,3

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

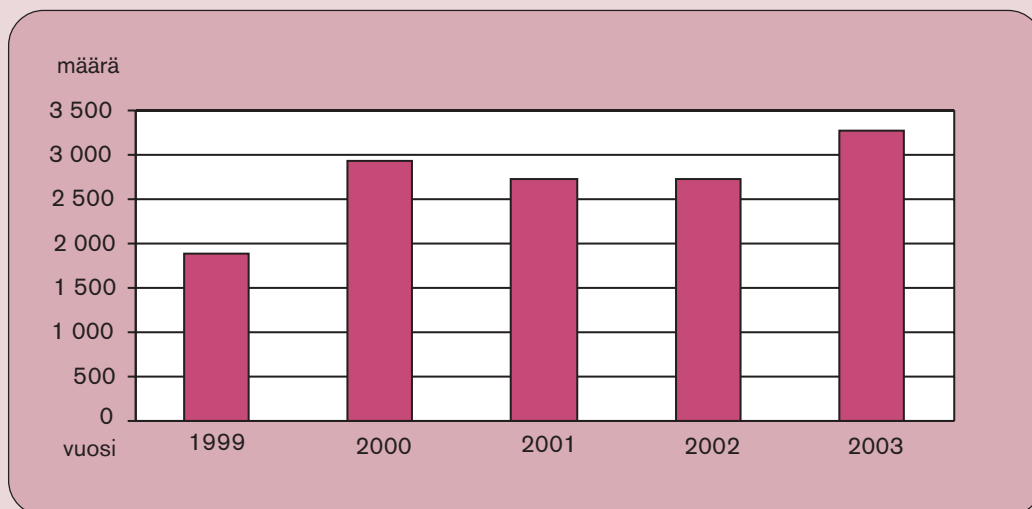
Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 30. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003

Maakunta	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–	Tieto puuttuu	Osuus maa- Yht. kunnitt.	Vähint. 25-vuotiaita
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	%
Yhteensä	245	2 046	1 727	1 475	1 689	1 573	1 324	895	319	67	95	11 455	100 9 069 79,2
Uusimaa	37	357	491	394	472	406	318	204	72	24	34	2 809	24,5 2 381 84,8
Itä-Uusimaa	5	14	8	15	11	9	3	9	7	-	-	81	0,7 62 76,5
Varsinais-Suomi	16	180	191	158	194	156	113	97	24	2	5	1 136	9,9 935 82,3
Satakunta	8	112	71	65	102	85	93	56	27	1	3	623	5,4 500 80,3
Kanta-Häme	20	93	81	81	80	62	64	38	17	5	-	541	4,7 428 79,1
Pirkanmaa	12	154	104	86	89	97	65	62	18	-	-	687	6,0 521 75,8
Päijät-Häme	6	58	44	46	43	39	35	22	6	1	2	302	2,6 236 78,1
Kymenlaakso	4	54	33	37	31	40	40	20	13	1	-	273	2,4 215 78,8
Etelä-Karjala	1	42	27	34	48	32	31	26	18	9	3	271	2,4 225 83,0
Etelä-Savo	4	44	32	21	31	41	33	23	9	-	-	238	2,1 190 79,8
Pohjois-Savo	9	101	64	70	70	78	59	27	11	2	-	491	4,3 381 77,6
Pohjois-Karjala	13	82	69	64	78	93	89	66	29	4	2	589	5,1 492 83,5
Keski-Suomi	22	97	85	68	69	77	71	41	15	11	2	558	4,9 437 78,3
Etelä-Pohjanmaa	16	122	65	59	65	69	69	38	13	4	39	559	4,9 382 68,3
Pohjanmaa	22	83	56	51	54	50	37	31	12	1	2	399	3,5 292 73,2
Keski-Pohjanmaa	10	26	19	11	13	17	12	6	3	-	-	117	1,0 81 69,2
Pohjois-Pohjanmaa	24	281	190	161	172	174	147	95	21	2	2	1 269	11,1 962 75,8
Kainuu	-	16	1	-	8	1	2	6	1	-	1	36	0,3 19 52,8
Lappi	16	130	96	54	59	47	43	28	3	-	-	476	4,2 330 69,3

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 11. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat vuosina 1999–2003

Lähde: Tilastokeskus

tavaa koulutusta. Kansanopistoissa ja liikunnan koulutuskeskuksissa opiskelevat olivat keskimäärin nuorempia kuin muissa oppilaitostyypeissä opiskelevat.

Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista neljäsosa (25 %) opiskeli Uudenmaan maakunnassa. Opiskelijoita oli yli tuhat Pohjois-Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa, muiden maakuntien opiskelijamäärän vaihdellessa vajaasta sadasta vajaaseen seitsemään sataan.

4.2.5 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat

Erikoisammattitutkintoa suorittavien opiskelijoiden määrä on lisääntynyt runsaalla tuhannella vuodesta 1999 vuoteen 2003. Vuoden 2003 erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat olivat kuten ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijatkin keskimäärin vanhempia kuin vuoden 1999 opiskelijat. Opiskelijoista oli 80 % 25 vuotta täyttäneitä vuonna 1999 ja 92 % vuonna 2003.

Opiskelijamäärän kuvaaja (kuvio 11) on samamuotoinen kuin ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kuvaajakin. Vuonna 2000 opiskelijamäärä lisääntyi edellisestä vuodesta huomattavasti, mutta sen jälkeen opiskelijamäärät vähenivät. Vuonna

2003 opiskelijamäärä on edelliseen vuoteen verrattuna jälleen kasvanut. Naisten osuus opiskelijoista on toisin kuin ammattitutkinnoissa vaihdellut. Naisten osuus on vuoden 1999 jälkeen ollut alle puolet opiskelijoista. Vuonna 2003 oli naisia 48 % opiskelijoista.

Erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa oli vuonna 2003 uusia opiskelijoita 1 900, joista 92 % oli 25 vuotta täyttäneitä. Suurimmalla osalla uusista opiskelijoista oli jokin tutkinto suoritettuna ennen opintojen aloittamista. Vailla perustasteen jälkeistä koulutusta oli 12 % opiskelijoista. 70 % erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa vuonna 2003 aloittaneista oli suorittanut joko ammatillisen perustutkinnon, ammatillisen lisäkoulutuksen tai opistoasteen/amatillisen korkeasteen tutkinnon. Korkeakoulututkinto oli taustana 11 %:lla uusista opiskelijoista.

Erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa oli kaikkiaan 3 300 opiskelijaa, joista 25 vuotta täyttäneiden osuus oli 92 %. Opiskelijoiden koulutustausta ja ikärakenne olivat hyvin samanlaiset kuin erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uusilla opiskelijoilla. Koko opiskelijamäärässä oli suhteellisesti hieman enemmän ammatillisia perustutkintoja ja korkeakoulututkintoja suoritettuna kuin uusilla opiskelijoilla.

Taulukko 31. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003

Ikä	1999				2000				2001				2002				2003			
	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%
Yhteensä	1 887	915	972	51,5	2 923	1 561	1 362	46,6	2 718	1 652	1 066	39,2	2 732	1 513	1 219	44,6	3 269	1 707	1 562	47,8
15–19	35	11	24	68,6	28	16	12	42,9	16	6	10	62,5	12	5	7	58,3	3	1	2	66,7
20–24	309	171	138	44,7	340	208	132	38,8	294	210	84	28,6	283	175	108	38,2	210	125	85	40,5
25–29	315	175	140	44,4	455	270	185	40,7	462	308	154	33,3	404	261	143	35,4	473	293	180	38,1
30–34	318	168	150	47,2	524	283	241	46,0	497	298	199	40,0	435	266	169	38,9	466	277	189	40,6
35–39	338	150	188	55,6	514	298	216	42,0	492	293	199	40,4	489	274	215	44,0	626	354	272	43,5
40–44	260	109	151	58,1	472	221	251	53,2	443	257	186	42,0	483	230	253	52,4	614	288	326	53,1
45–49	163	52	111	68,1	294	131	163	55,4	281	139	142	50,5	325	147	178	54,8	488	194	294	60,2
50–54	92	44	48	52,2	184	83	101	54,9	134	72	62	46,3	198	92	106	53,5	251	96	155	61,8
55–59	23	6	17	73,9	56	20	36	64,3	44	23	21	47,7	57	36	21	36,8	90	44	46	51,1
60–	1	1	-	-	6	2	4	66,7	4	4	-	-	3	2	1	33,3	8	6	2	25,0
Tieto puuttuu	33	28	5	15,2	50	29	21	42,0	51	42	9	17,6	43	25	18	41,9	40	29	11	27,5

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 32. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

Koulutustausta	-24	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–	60–	Tieto	Osuus koul.	Vähint.		
	lkm	29	34	39	44	49	54	59		puuttuu			Yht.	taust
										lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	132	263	271	374	353	275	148	50	3	27	1 896	100	1 737	91,6
Ei perusasteen jälk. koulutusta	22	26	33	39	31	22	14	9	1	27	224	11,8	175	78,1
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	21	35	18	21	14	8	2	2	-	-	121	6,4	100	82,6
Ammatillinen perustutkinto	73	107	86	137	115	110	53	14	1	-	696	36,7	623	89,5
Ammatillinen lisäkoulutus	7	33	29	46	43	34	11	3	-	-	206	10,9	199	96,6
Opistoaste, ammat. korkea-aste	1	26	62	98	106	73	47	18	1	-	432	22,8	431	99,8
Korkea-asteen tutkinto	8	36	43	33	44	28	20	4	-	-	216	11,4	208	96,3
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	0,1	1	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 33. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

		25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto		Osuus koul.	Vähint.	
	-24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	taust.	25-vuotiaita	
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	213	473	466	626	614	488	251	90	8	40	3 269	100	3 016	92,3
Ei perusasteen jälk. koulutusta	38	43	59	68	51	37	23	11	2	40	372	11,4	294	79,0
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	28	64	31	31	26	20	4	4	-	-	208	6,4	180	86,5
Ammatillinen perustutkinto	121	202	157	235	218	194	91	20	1	-	1 239	37,9	1 118	90,2
Ammatillinen lisäkoulutus	13	59	49	65	62	54	20	6	-	-	328	10,0	315	96,0
Opistoaste, ammat. korkea-aste	2	44	103	167	178	123	75	32	2	-	726	22,2	724	99,7
Korkea-asteen tutkinto	11	61	67	59	79	59	37	15	3	-	391	12,0	380	97,2
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	1	-	1	1	2	-	-	5	0,2	5	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 34. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2003

Koulutusala	20– 24 lkm	25– 29 lkm	30– 34 lkm	35– 39 lkm	40– 44 lkm	45– 49 lkm	50– 54 lkm	55– 59 lkm	60– lkm	Tieto puuttuu lkm	Osuus koul. Yht. aloitt. lkm %	Vähint. 25-vuotiaita lkm %		
Yhteensä	213	473	466	626	614	488	251	90	8	40	3 269	100	3 016	92,3
Kulttuuriala	1	11	20	35	40	25	7	5	-	6	150	4,6	143	95,3
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	18	85	134	193	226	165	104	44	5	13	987	30,2	956	96,9
Luonnontieteiden ala	10	22	20	13	7	6	2	4	-	1	85	2,6	74	87,1
Tekniikan ja liikenteen ala	88	183	170	225	158	108	42	15	-	10	999	30,6	901	90,2
Luonnonvara- ja ympäristöala	21	24	15	28	21	21	17	3	3	6	159	4,9	132	83,0
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	9	53	44	48	74	92	38	15	-	-	373	11,4	364	97,6
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	66	95	63	84	88	71	41	4	-	4	516	15,8	446	86,4

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 35. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2003

		25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–	Tieto		Osuus oppil.		Vähint.	
	-24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	typeitt.	25-vuotiaita	
Oppilaitostyyppi	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	213	473	466	626	614	488	251	90	8	40	3 269	100	3 016	92,3
Ammatilliset oppilaitokset	45	67	47	82	94	95	56	14	1	10	511	15,6	456	89,2
Ammatilliset erityisoppilaitokset	-	-	1	7	10	5	2	-	-	-	25	0,8	25	100
Ammatilliset erikoisoppilaitokset	74	206	247	322	279	186	67	32	4	12	1 429	43,7	1 343	94,0
Ammatilliset aikuis- koulutuskeskukset	86	158	141	167	184	159	106	37	3	17	1 058	32,4	955	90,3
Ammattikorkeakoulut	1	-	4	4	-	-	3	-	-	1	13	0,4	11	84,6
Liikunnan koulutuskeskukset	2	29	11	21	15	9	2	3	-	-	92	2,8	90	97,8
Kansanopistot	3	7	7	9	23	22	9	4	-	-	84	2,6	81	96,4
Muut oppilaitokset	2	6	8	14	9	12	6	-	-	-	57	1,7	55	96,5

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 36. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003

Maakunta	-24 lkm	25– 29 lkm	30– 34 lkm	35– 39 lkm	40– 44 lkm	45– 49 lkm	50– 54 lkm	55– 59 lkm	60– lkm	Tieto puuttuu lkm	Osuus maa- kunnitt Yht lkm	%	Vähint. 25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	213	473	466	626	614	488	251	90	8	40	3 269	100	3 016	92,3
Uusimaa	97	240	275	362	352	239	115	44	4	20	1 748	53,5	1 631	93,3
Itä-Uusimaa	4	12	5	10	6	9	2	1	-	-	49	1,5	45	91,8
Varsinais-Suomi	10	26	16	25	25	18	11	2	-	3	136	4,2	123	90,4
Satakunta	17	15	16	26	26	29	17	4	-	8	158	4,8	133	84,2
Kanta-Häme	19	16	12	12	8	3	4	4	1	-	79	2,4	60	75,9
Pirkanmaa	10	31	25	23	29	20	11	2	-	1	152	4,6	141	92,8
Päijät-Häme	5	20	10	16	12	10	5	1	-	-	79	2,4	74	93,7
Kymenlaakso	-	1	1	5	5	5	3	6	1	-	27	0,8	27	100
Etelä-Karjala	-	-	1	1	6	5	1	-	-	-	14	0,4	14	100
Etelä-Savo	4	12	10	12	14	13	6	1	-	-	72	2,2	68	94,4
Pohjois-Savo	13	11	14	24	16	17	10	-	-	-	105	3,2	92	87,6
Pohjois-Karjala	3	8	12	25	27	34	19	5	1	-	134	4,1	131	97,8
Keski-Suomi	3	5	6	5	4	6	1	2	-	1	33	1,0	29	87,9
Etelä-Pohjanmaa	9	19	8	14	20	9	7	5	-	2	93	2,8	82	88,2
Pohjanmaa	8	8	8	2	12	4	4	-	-	-	46	1,4	38	82,6
Keski-Pohjanmaa	2	5	4	4	2	3	2	2	-	1	25	0,8	22	88,0
Pohjois-Pohjanmaa	8	38	41	55	41	55	31	10	1	4	284	8,7	272	95,8
Lappi	1	6	2	5	9	9	2	1	-	-	35	1,1	34	97,1

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista suurin osa opiskeli tekniikan ja liikenteen koulutusalailla (31 %) ja yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutusalailla (30 %). Tekniikan ja liikenteen koulutusalan osuus oli vähentynyt edellisestä vuodesta kuusi prosenttiyksikköä. Suhteellista osuuttaan ovat puolestaan lisänneet kulttuuriala ja sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala.

Erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa oli eniten opiskelijoita liiketalouden ja kaupan ja muun tekniikan ja liikenteen alan koulutuksen opintoaloilla (liite 11).

Lähes puolet (44 %) erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista opiskeli ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa, ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten osuus oli 32 % ja ammatillisten oppilaitosten 16 %. Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten osuus kasvoi edellisestä vuodesta kolme prosenttiyksikköä.

Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista yli puolet (54 %) opiskeli Uudenmaan maakunnassa. Opiskelijamäärän ero oli suuri muihin maakuntiin verrattuna. Kun Uudenmaan maakunnassa opiskelijoita oli lähes kaksi tuhatta, oli seuraavaksi suurimmassa maakunnassa, Pohjois-Pohjanmaalla vain vajaa kolmesataa erikoisammattitutkintoa suorittavaa opiskelijaa.

4.2.6 Oppisopimuskoulutus

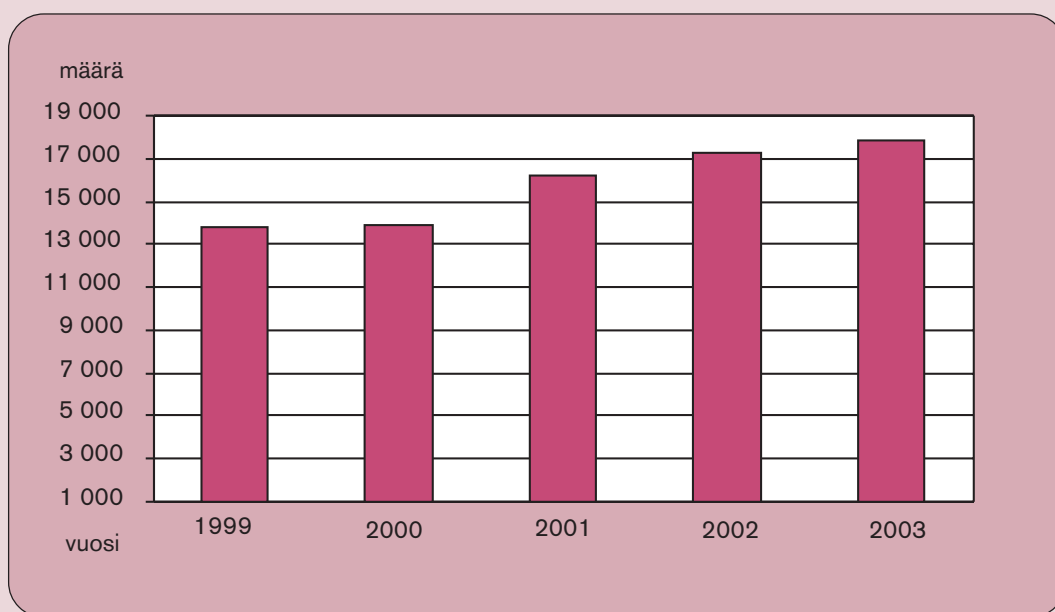
Oppisopimus on opiskelijan ja työnantajan välillä kirjallisesti tehtävä määräaikainen työsopimus. Varsinainen ammattiin kouluttaminen tapahtuu työpaikalla ja teoriaopinnot oppilaitoksessa. Koulutuksen järjestäjä vastaa koulutuksen johdosta ja oppisopimuksen valvonnasta. Oppisopimuskoulutuksessa voi suorittaa ammatillisia perustutkintoja ja ammatti- ja erikoisammattitutkintoja. Korkea-

Taulukko 37. Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003

	1999				2000				2001				2002				2003			
	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%
Yhteensä	13 793	6 097	7 696	55,8	13 939	6 114	7 825	56,1	16 196	6 945	9 251	57,1	17 313	7 246	10 067	58,1	17 860	7 509	10 351	58,0
15–19	1 005	668	337	33,5	1 019	732	287	28,2	1 133	786	347	30,6	1 036	727	309	29,8	943	654	289	30,6
20–24	3 983	2 401	1 582	39,7	3 831	2 292	1 539	40,2	4 045	2 395	1 650	40,8	4 111	2 404	1 707	41,5	3 940	2 306	1 634	41,5
25–29	2 318	1 260	1 058	45,6	2 389	1 219	1 170	49,0	2 681	1 360	1 321	49,3	2 806	1 409	1 397	49,8	3 024	1 559	1 465	48,4
30–34	1 696	675	1 021	60,2	1 820	754	1 066	58,6	2 125	902	1 223	57,6	2 295	940	1 355	59,0	2 262	947	1 315	58,1
35–39	1 605	433	1 172	73,0	1 629	453	1 176	72,2	2 076	615	1 461	70,4	2 289	731	1 558	68,1	2 418	839	1 579	65,3
40–44	1 409	320	1 089	77,3	1 467	344	1 123	76,6	1 844	416	1 428	77,4	2 045	453	1 592	77,8	2 211	527	1 684	76,2
45–49	1 062	200	862	81,2	1 092	176	916	83,9	1 362	270	1 092	80,2	1 535	329	1 206	78,6	1 719	388	1 331	77,4
50–54	584	107	477	81,7	563	118	445	79,0	737	141	596	80,9	898	173	725	80,7	983	190	793	80,7
55–59	100	20	80	80,0	101	17	84	83,2	173	52	121	69,9	269	68	201	74,7	322	80	242	75,2
60–	19	6	13	68,4	9	3	6	66,7	9	4	5	55,6	17	5	12	70,6	24	11	13	54,2
Tieto puuttuu	12	7	5	41,7	19	6	13	68,4	11	4	7	63,6	12	7	5	41,7	14	8	6	42,9

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 12. Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat vuosina 1999–2003

koulututkintoja ei voi suorittaa oppisopimuskoulutuksena. Tutkintoon johtavassa ammatillisessa peruskoulutuksessa oppisopimuksen kesto vaihtelee yhdestä kolmeen vuoteen riippuen opiskelijan aikaisemmasta koulutuksesta ja työkokemuksesta. Koulutuksen kesto voi olla myös kolmea vuotta pidempi. Ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa koulutuksen kesto on keskimäärin 1–1,5 vuotta. (Opetushallitus 2005, 404.)

Tässä alaluvussa esitetään tiedot oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatilliseen perustutkintoon, ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen oppisopimuskoulutuksen järjestäjiltä keräämiin tietoihin ja ne ovat kalenterivuoden tietoja.

4.2.6.1 Ammatillisen peruskoulutuksen oppisopimusopiskelijat

Seuraavat perustutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen taulut sisältävät sekä opetussuunnitelmaperusteisen että näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat.

Ammatillista perustutkintoa oppisopimuskoulutuksena suorittavien opiskelijoiden määrä on lisääntynyt vuosittain tarkastelujaksolla 1999–2003. Samanaikaisesti on opiskelijoiden ikärakenteessa tapahtunut muutosta siten, että kun vuonna 1999 oli 25 vuotta täyttäneiden osuus kaikista opiskelijoista 64 %, niin vuonna 2003 se oli 73 %. Opiskelijajoukko on naisemmistöinen toisin kuin ammatti- ja erikoisammattitutkintoa suorittavista. Etenkin vanhemmissa ikäluokissa on naisten osuus huomattavan suuri.

Oppisopimuskoulutuksena ammatillista perustutkintoa suorittavien opiskelijoiden määrän kehitys vuosina 1999–2003 esitetään ohessa kuvana.

Vuonna 2003 aloitti 6 200 opiskelijaa ammatillisen perustutkinnon suorittamisen oppisopimuskoulutuksena. Opiskelijoita oli kaikkiaan 17 900, lähes kolminkertainen määrä. Suurin ikäryhmä sekä aloittaneista että koko opiskelijamäärästä oli 20–24-vuotiaat. Uusista opiskelijoista 25 vuotta täyttäneiden osuus oli 69 % ja koko opiskelijamäärästä 73 %. Perusasteen jälkeisiä tutkintoja vailla olevia oli uusista opiskelijoista 37 % ja koko opiskelijamäärästä 33 %. Koko opiskelijajoukossa oli suhteel-

Taulukko 38. Ammatillisen peruskoulutuksen uudet oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–	Tieto		Osuus koul.		Vähint.	
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	taust.	25-vuotiaita	
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	437	1 456	996	772	842	734	584	305	74	5	8	6 213	100	4 312	69,4
Ei perusasteen jälk. koulutusta	422	621	305	249	227	160	168	101	34	-	8	2 295	36,9	1 244	54,2
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	1	333	193	103	123	103	65	20	2	2	-	945	15,2	611	64,7
Ammatillinen perustutkinto	14	469	365	308	334	342	251	139	28	2	-	2 252	36,2	1 769	78,6
Ammatillinen lisäkoulutus	-	22	40	27	37	26	19	9	1	-	-	181	2,9	159	87,8
Opistoaste, ammatill. korkea-aste	-	3	63	69	105	84	70	28	8	-	-	430	6,9	427	99,3
Korkea-asteen tutkinto	-	8	30	16	16	18	11	8	1	1	-	109	1,8	101	92,7
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	0,0	1	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 39. Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–	Tieto		Osuus koul.		Vähint.	
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	taust.	25-vuotiaita	
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	943	3 940	3 024	2 262	2 418	2 211	1 719	983	322	24	14	17 860	100	12 963	72,6
Ei perusasteen jälk. koulutusta	875	1 615	851	649	561	410	443	300	110	8	14	5 836	32,7	3 332	57,1
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	1	869	580	290	351	278	161	54	6	2	-	2 592	14,5	1 722	66,4
Ammatillinen perustutkinto	67	1 373	1 240	968	1 072	1 158	849	507	160	9	-	7 403	41,5	5 963	80,5
Ammatillinen lisäkoulutus	-	57	127	90	110	90	49	23	7	-	-	553	3,1	496	89,7
Opistoaste, ammatillinen korkea-aste	-	14	160	220	287	238	182	81	31	3	-	1 216	6,8	1 202	98,8
Korkea-asteen tutkinto	-	12	66	44	36	35	34	18	8	2	-	255	1,4	243	95,3
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	1	1	2	1	-	-	-	-	5	0,0	5	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 40. Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2003

Koulutusala	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–	Tieto puuttuu	Osuus koul. Yht.	aloittain	Vähint. 25-vuotiaita
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm %
Yhteensä	943	3 940	3 024	2 262	2 418	2 211	1 719	983	322	24	14	17 860	100	12 963 72,6
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	10	128	134	90	91	74	38	31	8	1	-	605	3,4	467 77,2
Kulttuuriala	7	107	82	23	32	32	27	12	4	1	-	327	1,8	213 65,1
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hallinnon ala	94	823	729	528	550	476	412	202	53	4	3	3 874	21,7	2 954 76,3
Luonnontieteiden ala	10	137	164	165	253	188	125	57	12	-	2	1 113	6,2	964 86,6
Tekniikan ja liikenteen ala	499	1 650	1 055	618	539	380	271	153	64	5	4	5 238	29,3	3 085 58,9
Luonnonvara- ja ympäristöala	166	290	161	103	90	57	41	27	7	-	1	943	5,3	486 51,5
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	90	495	466	525	657	783	619	378	104	-	3	4 120	23,1	3 532 85,7
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	67	310	233	210	206	221	186	123	70	13	1	1 640	9,2	1 262 77,0

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

lisesti enemmän suoritettuna ammatillisia perustutkintoja kuin uusilla opiskelijoilla.

Vuonna 2003 kaikista oppisopimusmuotoisen ammatillisen perustutkinnon opiskelijoista opiskeli 29 % tekniikan ja liikenteen koulutusosalalla, 23 % sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutusosalalla ja 22 % yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan koulutusosalalla. 25 vuotta täyttäneitä oli kaikista opiskelijoista 73 %. Eniten 25 vuotta täyttäneitä oli luonnontieteiden alan ja sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan opiskelijoista.

Vuonna 2003 oli ammatilliseen perustutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opintoaloista eniten opiskelijoita liiketalouden ja kaupan opintoalalla, jossa opiskeli 22 % kaikista opiskelijoista ja lähes yhtä paljon oli opiskelijoita sosiaali- ja terveysalalla (yhteiset). Muita yli tuhannen opiskelijan opintoaloja olivat arkkitehtuuri ja rakentaminen, ajoneuvo- ja kuljetustekniikka ja tietojenkäsittely (liite 12).

4.2.6.2 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijat

Seuraavana esitetään kooste ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijoista vuosina 1999–2003.

Oppisopimuskoulutuksena ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijamäärä väheni vuodesta 1999 vuoteen 2002, mutta on vuonna 2003 lähtenyt nousuun. Opiskelijamäärien laskuun vaikutti osaltaan se, että vuonna 1999 ammatti- tai erikoisammattitutkintoon valmistava oppisopimuskoulutus siirtyi määrällisen säätelyn piiriin.

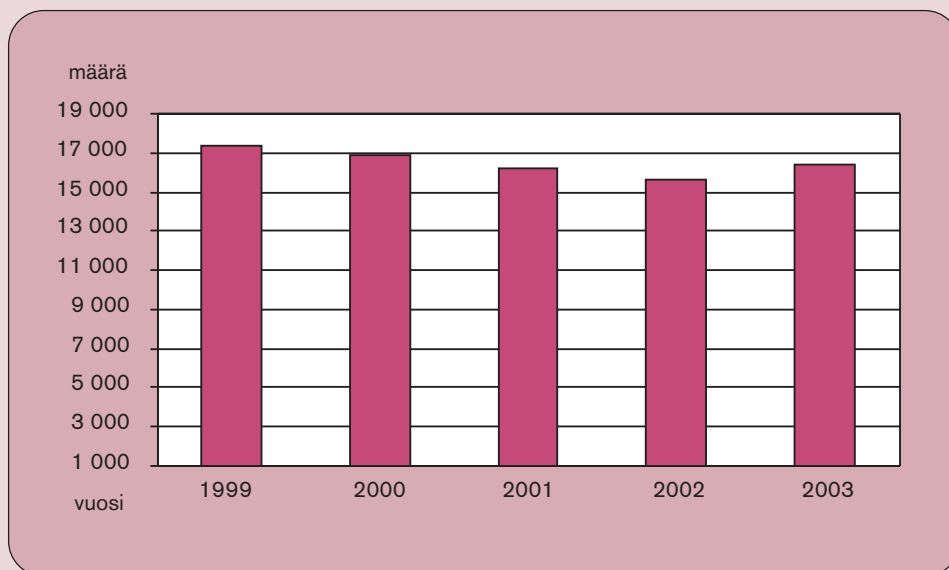
Opiskelijoiden ikäjakauma on muuttunut kuten muissakin koulutuksissa siten, että osallistujat ovat keskimäärin vanhempia vuonna 2003 kuin vuonna 1999. Vuonna 1999 oli 25 vuotta täyttäneiden osuus 74 % ja vuonna 2003 vastaava osuus oli 83 %. 40–49 -vuotiaiden osuus oli lisääntynyt suhteellisesti eniten kaikista opiskelijoista. Ammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijajoukko on miesenemmistöinen. Opiskelijamäärän kehitys vuosina 1999–2003 esitetään kuviossa 13.

Taulukko 41. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003

Ikä	1999			2000			2001			2002			2003		
	Yht. lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	Yht. lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	Yht. lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	Yht. lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	Yht. lkm	Miehet lkm	Naiset lkm
			%			%			%			%			%
Yhteensä	17 321	10 101	41,7	16 858	9 261	45,1	16 214	8 357	7 857	48,5	15 658	7 970	7 688	49,1	16 382
15–19	410	260	150	328	216	112	263	152	111	42,2	177	106	71	40,1	129
20–24	4 072	2 753	1 319	3 577	2 416	1 161	3 118	2 075	1 043	33,5	2 767	1 862	905	32,7	2 668
25–29	3 448	2 169	1 279	3 317	2 043	1 274	3 040	1 852	1 188	39,1	2 775	1 683	1 092	39,4	2 907
30–34	2 797	1 674	1 123	2 644	1 505	1 139	2 570	1 409	1 161	45,2	2 362	1 253	1 109	47,0	2 474
35–39	2 256	1 163	1 093	2 327	1 105	1 222	2 285	1 038	1 247	54,6	2 252	1 050	1 202	53,4	2 455
40–44	1 852	937	915	1 922	864	1 058	1 876	729	1 147	61,1	2 013	814	1 199	59,6	2 219
45–49	1 369	639	730	1 459	616	843	1 613	616	997	61,8	1 770	633	1 137	64,2	1 863
50–54	897	401	496	979	373	606	1 032	329	703	68,1	1 107	377	730	65,9	1 174
55–59	179	86	93	236	90	146	316	106	210	66,5	374	161	213	57,0	435
60–	19	9	10	22	9	13	26	8	18	69,2	27	15	12	44,4	37
Tieto puuttuu	22	10	12	47	24	23	75	43	32	42,7	34	16	18	52,9	21

Tiedot koskevat opetushallinnon alaisia koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 13. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijat vuosina 1999–2003
Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 42. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–	Tieto		Osuus koul.		Vähint.	
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	taust.	25-vuotiaita	
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	99	1 257	1 302	1 134	1 160	1 050	820	494	167	16	6	7 505	100	6 143	81,9
Ei perusasteen jälk. koulutusta	64	285	214	210	196	190	191	140	68	4	6	1 568	20,9	1 213	77,4
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	-	220	183	123	118	99	44	19	2	-	-	808	10,8	588	72,8
Ammatillinen perustutkinto	35	701	624	508	522	498	397	223	65	4	-	3 577	47,7	2 841	79,4
Ammatillinen lisäkoulutus	-	27	53	38	34	33	23	20	4	-	-	232	3,1	205	88,4
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	8	122	192	261	211	143	82	20	4	-	1 043	13,9	1 035	99,2
Korkea-asteen tutkinto	-	16	106	63	28	19	19	10	8	4	-	273	3,6	257	94,1
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	4	0,1	4	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 43. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–	Tieto		Osuus koul.		Vähint.	
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	taust.	25-vuotiaita	
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	129	2 668	2 907	2 474	2 455	2 219	1 863	1 174	435	37	21	16 382	100	13 564	82,8
Ei perusasteen jälk. koulutusta	91	545	432	415	350	351	370	288	153	12	21	3 028	18,5	2 371	78,3
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	-	398	363	224	224	176	99	37	4	-	-	1 525	9,3	1 127	73,9
Ammatillinen perustutkinto	37	1 429	1 246	934	945	890	740	459	146	9	-	6 835	41,7	5 369	78,6
Ammatillinen lisäkoulutus	1	268	387	336	345	293	257	165	59	3	-	2 114	12,9	1 845	87,3
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	10	286	426	527	459	344	188	61	7	-	2 308	14,1	2 298	99,6
Korkea-asteen tutkinto	-	18	193	139	63	49	50	36	12	6	-	566	3,5	548	96,8
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	1	1	3	1	-	-	-	6	0,0	6	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Vuonna 2003 oppisopimuskoulutuksena ammatitutkintoa suorittavia uusia opiskelijoita oli 7 500 ja kaikkiaan opiskelijoita oli 16 400. Vähintään 25-vuotiaita oli uusista opiskelijoista 82 % ja koko opiskelijamäärästä 83 %. Uusista opiskelijoista 21 % ja koko opiskelijamäärästä 19 % oli vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa. Uusista opiskelijoista lähes puolet (48 %) oli suorittanut ammatillisen perustutkinnon. Koko opiskelijajoukossa oli uusia opiskelijoita vähemmän ammatillisia perustutkintoja suoritettuna, sen sijaan ammatillisen lisäkoulutuksen suorittaneiden osuus oli koko opiskelijajoukossa suurempi.

Ammattitutkintoon valmistavassa oppisopimuskoulutuksessa oli vuonna 2003 eniten opiskelijoita tekniikan ja liikenteen koulutusalailla, jonka osuus oli kaikista opiskelijoista 38 %. Seuraavaksi eniten oli opiskelijoita yhteiskuntatieteiden, liiketalouden

ja hallinnon koulutusalailla. Suhteellisesti eniten 25 vuotta täyttäneitä opiskelijoita oli humanistisella ja kasvatusalalla sekä sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla.

Ammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijoista 31 % opiskeli liiketalouden ja kaupan opintoalalla (liite 13). Muita suuria, yli tuhannen opiskelijan opintoaloja olivat sosiaali-ala, muu tekniikan ja liikenteen ala, ajoneuvo- ja kuljetustekniikka, puhdistuspalveluala sekä prosessi-, kemian- ja materiaalitekniikka.

Ammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijoista yli neljäsosa (28 %) opiskeli Uudenmaan maakunnassa, opiskelijamäärältään neljä kertaa enemmän muihin suurimpiin maakuntiin verrattuna. Yli tuhannen opiskelijan maakuntia olivat Pirkanmaa, Varsinais-Suomi, Pohjois-Pohjanmaa ja Keski-Suomi.

Taulukko 44. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2003

	–19	20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto	Osuus koul.	Vähint.		
Koulutusala	lkm	24 lkm	29 lkm	34 lkm	39 lkm	44 lkm	49 lkm	54 lkm	59 lkm	60– lkm	puuttuu lkm	Yht. lkm	aloittain %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	129	2 668	2 907	2 474	2 455	2 219	1 863	1 174	435	37	21	16 382	100	13 564	82,8
Humanistinen ja kasvatusala	-	4	7	19	18	24	25	19	10	-	-	126	0,8	122	96,8
Kulttuuriala	1	77	111	74	69	64	35	25	9	3	-	468	2,9	390	83,3
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hallinnon ala	46	664	922	798	847	724	579	316	125	16	16	5 053	30,8	4 327	85,6
Luonnontieteiden ala	-	32	36	41	56	59	45	23	14	-	-	306	1,9	274	89,5
Tekniikan ja liikenteen ala	49	1 420	1 345	959	801	641	508	296	107	11	5	6 142	37,5	4 668	76,0
Luonnonvara- ja ympäristöala	13	143	119	129	101	96	63	37	18	2	-	721	4,4	565	78,4
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	11	181	236	323	357	391	365	260	73	2	-	2 199	13,4	2 007	91,3
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	9	147	131	131	206	220	243	198	79	3	-	1 367	8,3	1 211	88,6

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 45. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003

	20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–	Tieto		Osuus maa-		Vähint.		
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	kunnitt.	25-vuotiaita	
Maakunta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	129	2 668	2 907	2 474	2 455	2 219	1 863	1 174	435	37	21	16 382	100	13 564	82,8
Uusimaa	29	727	809	718	704	614	475	311	129	8	13	4 537	27,7	3 768	83,1
Itä-Uusimaa	4	25	42	40	44	32	33	10	5	1	1	237	1,4	207	87,3
Varsinais-Suomi	8	208	194	181	159	168	148	95	39	4	-	1 204	7,3	988	82,1
Satakunta	4	126	142	117	150	93	94	58	22	1	-	807	4,9	677	83,9
Kanta-Häme	6	74	52	45	51	35	37	27	15	1	-	343	2,1	263	76,7
Pirkanmaa	11	268	262	168	205	174	133	82	29	2	-	1 334	8,1	1 055	79,1
Päijät-Häme	5	90	116	118	103	111	77	56	22	4	-	702	4,3	607	86,5
Kymenlaakso	8	90	101	79	72	50	42	24	6	1	-	473	2,9	375	79,3
Etelä-Karjala	2	90	97	67	57	23	37	28	7	1	1	410	2,5	317	77,3
Etelä-Savo	4	78	67	82	62	49	44	24	8	-	-	418	2,6	336	80,4
Pohjois-Savo	9	79	102	93	110	125	95	65	25	1	-	704	4,3	616	87,5
Pohjois-Karjala	6	95	96	85	70	64	59	25	12	-	-	512	3,1	411	80,3
Keski-Suomi	4	165	166	146	136	146	127	91	26	1	3	1 011	6,2	839	83,0
Etelä-Pohjanmaa	3	72	79	68	71	79	80	46	18	5	-	521	3,2	446	85,6
Pohjanmaa	3	65	136	118	97	102	77	56	19	4	-	677	4,1	609	90,0
Keski-Pohjanmaa	1	38	56	49	42	35	25	12	5	-	-	263	1,6	224	85,2
Pohjois-Pohjanmaa	16	172	170	150	150	154	126	79	24	-	3	1 044	6,4	853	81,7
Kainuu	3	68	52	49	43	40	39	14	3	-	-	311	1,9	240	77,2
Lappi	3	138	168	101	129	125	115	71	21	3	-	874	5,3	733	83,9

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

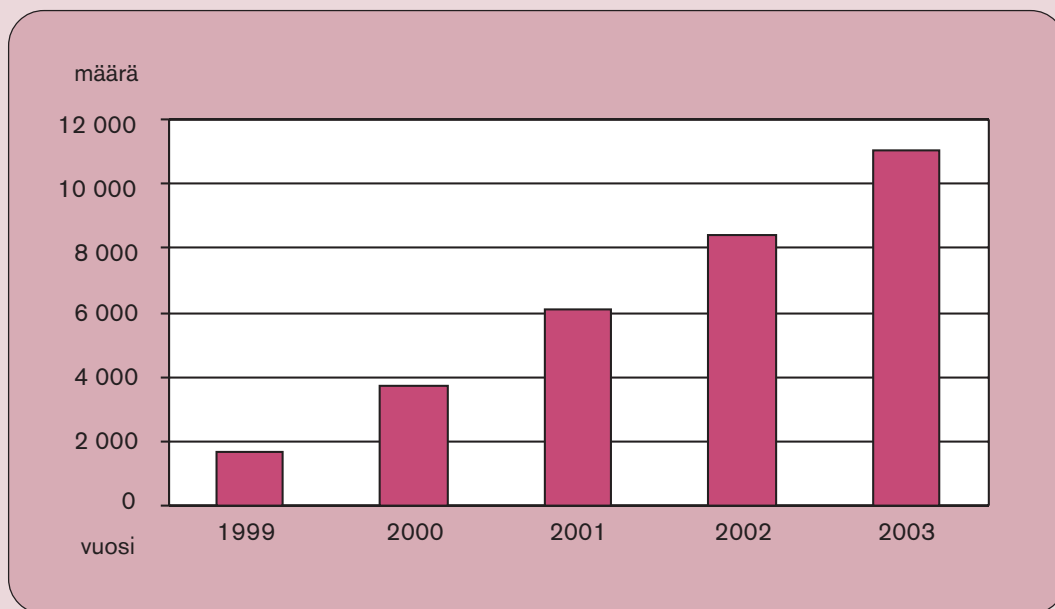
Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 46. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003

Ikä	1999				2000				2001				2002				2003			
	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%
Yhteensä	1 686	932	754	44,7	3 727	2 087	1 640	44,0	6 092	3 214	2 878	47,2	8 388	4 444	3 944	47,0	11 014	5 792	5 222	47,4
15–19	8	1	7	87,5	4	1	3	75,0	5	3	2	40,0	6	4	2	33,3	3	2	1	33,3
20–24	142	77	65	45,8	242	142	100	41,3	273	160	113	41,4	324	207	117	36,1	414	240	174	42,0
25–29	282	165	117	41,5	495	305	190	38,4	790	449	341	43,2	955	548	407	42,6	1 330	831	499	37,5
30–34	326	192	134	41,1	700	398	302	43,1	1 091	674	417	38,2	1 330	847	483	36,3	1 628	972	656	40,3
35–39	325	204	121	37,2	692	411	281	40,6	1 168	621	547	46,8	1 610	884	726	45,1	2 008	1 129	879	43,8
40–44	247	125	122	49,4	607	335	272	44,8	1 069	542	527	49,3	1 583	788	795	50,2	2 071	1 011	1 060	51,2
45–49	189	96	93	49,2	502	249	253	50,4	883	377	506	57,3	1 324	598	726	54,8	1 792	810	982	54,8
50–54	130	59	71	54,6	356	171	185	52,0	581	269	312	53,7	904	415	489	54,1	1 201	539	662	55,1
55–59	30	12	18	60,0	88	49	39	44,3	167	84	83	49,7	317	134	183	57,7	513	228	285	55,6
60–	1	-	1	100	11	5	6	54,5	20	12	8	40,0	22	11	11	50,0	37	20	17	45,9
Tieto puuttuu	6	1	5	83,3	30	21	9	30,0	45	23	22	48,9	13	8	5	38,5	17	10	7	41,2

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 14. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijat vuosina 1999–2003

Lähde: Tilastokeskus

4.2.6.3 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijat

Erikoisammattitutkintoa oppisopimuskoulutuksena suorittavien opiskelijoiden määrä on lisääntynyt vuodesta 1999 vuoteen 2003 mennessä viisinkertaiseksi. Opiskelijat ovat keskimäärin iäkkäämpiä vuonna 2003 kuin vuonna 1999. 25 vuotta täyttäneiden osuus kaikista opiskelijoista oli 91 % vuonna 1999 ja 96 % vuonna 2003. Kuten ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa myös erikoisammattitutkintoon valmistavassa oppisopimuskoulutuksessa on opiskelijoista enemmistö miehiä. Naisten osuus on tosin lisääntynyt vuodesta 1999 vuoteen 2003 mennessä muutamalla prosenttiyksiköllä. Oppisopimuskoulutuksena erikoisammattitutkintoa suorittavien opiskelijoiden määrän kehitys vuosina 1999–2003 esitetään ohessa kuvana, josta voi nähdä opiskelijamäärän voimakkaan kasvun.

Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uusia oppisopimusopiskelijoita oli vuonna 2003 5 600 ja kaikkiaan opiskelijoita oli 11 000. Uusista opiskelijoista ja koko opiskelijamäärästä oli 96 % 25 vuotta täyttäneitä. Koulutustaustat olivat hyvin

samanlaiset uusilla opiskelijoilla ja koko opiskelijaryhmällä. Opistoasteen/amatillisen korkea-asteen tutkinnon oli suorittanut 28 % ja korkeakoulututkinnon keskimäärin 26 % opiskelijoista.

Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijoista 67 % opiskeli yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutus- alalla. Muita määrällisesti suuria aloja olivat tekniikan ja liikenteen ala ja matkailu-, ravitsemis- ja talousala, joissa molemmissa opiskeli yli tuhat erikoisammattitutkinnon oppisopimusopiskelijaa.

Erikoisammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijoiden enemmistö, 67 % opiskeli liiketalouden ja kaupan opintoalalla. Toinen suuri, yli tuhannen opiskelijan ala oli muu tekniikan ja liikenteen ala (liite 14).

Erikoisammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijoista 40 % opiskeli Uudenmaan maakunnassa vuonna 2003. Pirkanmaan maakunnassa oli yli tuhat opiskelijaa ja Varsinais-Suomen maakunnassa runsas 700. Muissa maakunnissa opiskelijamäärä oli alle viiden sadan.

Taulukko 47. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

		25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60–	Tieto puuttuu	Osuus koul. Yht.	Vähint.		
Koulutustausta	-24 lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	taust. %	25-vuotiaita lkm %		
Yhteensä	233	702	825	954	1 046	928	620	241	17	14	5 580	100	5 333	95,6
Ei perusasteen jälk. koulutusta	35	62	66	71	68	64	55	25	1	14	461	8,3	412	89,4
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	53	113	88	84	83	38	15	4	-	-	478	8,6	425	88,9
Ammatillinen perustutkinto	108	192	173	176	202	172	80	28	2	-	1 133	20,3	1 025	90,5
Ammatillinen lisäkoulutus	26	102	63	67	66	51	15	2	-	-	392	7,0	366	93,4
Opistoaste, ammat.korkea-aste	2	78	226	297	347	325	202	79	7	-	1 563	28,0	1 561	99,9
Korkea-asteen tutkinto	9	155	209	259	273	264	243	102	6	-	1 520	27,2	1 511	99,4
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	7	14	10	1	1	-	33	0,6	33	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 48. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

	25– 30– 35– 40– 45– 50– 55– 60–	29 34 39 44 49 54 59	30– 34 39 44 49 54 59	35– 39 44 49 54 59	40– 44 49 54 59	45– 49 54 59	50– 54 59	55– 59	60–	Tieto puuttuu	Osuus koul. Yht.	Vähint. 25-vuotiaita		
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%	
Yhteensä	417	1 330	1 628	2 008	2 071	1 792	1 201	513	37	17	11 014	100	10 580	96,1
Ei perusasteen jälk. koulutusta	66	105	127	143	139	115	101	48	5	17	866	7,9	783	90,4
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	85	195	166	171	163	80	27	4	-	-	891	8,1	806	90,5
Ammatillinen perustutkinto	172	329	334	365	381	323	156	53	4	-	2 117	19,2	1 945	91,9
Ammatillinen lisäkoulutus	69	246	205	259	220	163	93	21	4	-	1 280	11,6	1 211	94,6
Opistoaste, ammat.korkea-aste	8	173	450	591	650	607	392	158	11	-	3 040	27,6	3 032	99,7
Korkea-asteen tutkinto	17	282	346	478	504	480	415	220	12	-	2 754	25,0	2 737	99,4
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	1	14	24	17	9	1	-	66	0,6	66	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 49. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003

Koulutusala	-24	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–	Tieto		Osuus koul.		Vähint.	
	lkm	29 lkm	34 lkm	39 lkm	44 lkm	49 lkm	54 lkm	59 lkm	60– lkm	puuttuu lkm	Yht. lkm	aloitt. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	417	1 330	1 628	2 008	2 071	1 792	1 201	513	37	17	11 014	100	10 580	96,1
Kulttuuriala	2	3	8	5	4	4	1	1	-	-	28	0,3	26	92,9
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hallinnon ala	132	601	959	1 329	1 499	1 364	1 014	466	34	12	7 410	67,3	7 266	98,1
Luonnontieteiden ala	2	11	4	8	4	6	-	-	-	-	35	0,3	33	94,3
Tekniikan ja liikenteen ala	133	388	365	349	270	188	64	12	2	4	1 775	16,1	1 638	92,3
Luonnonvara- ja ympäristöala	6	12	13	20	10	12	12	3	-	-	88	0,8	82	93,2
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	9	38	30	65	79	72	33	14	1	-	341	3,1	332	97,4
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	133	277	249	232	205	146	77	17	-	1	1 337	12,1	1 203	90,0

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 50. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003

Maakunta	-24	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–	Tieto		Osuus maa-		Vähint.	
	lkm	29 lkm	34 lkm	39 lkm	44 lkm	49 lkm	54 lkm	59 lkm	60– lkm	puuttuu lkm	Yht. lkm	kunnitt. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	417	1 330	1 628	2 008	2 071	1 792	1 201	513	37	17	11 014	100	10 580	96,1
Uusimaa	204	625	743	836	788	596	391	166	14	4	4 367	39,6	4 159	95,2
Itä-Uusimaa	1	10	22	36	53	43	38	17	2	2	224	2,0	221	98,7
Varsinais-Suomi	35	87	106	129	129	114	80	39	2	-	721	6,5	686	95,1
Satakunta	12	38	60	72	84	74	54	22	4	1	421	3,8	408	96,9
Kanta-Häme	14	31	28	55	58	71	51	38	1	-	347	3,2	333	96,0
Pirkanmaa	37	156	156	226	184	153	84	32	2	2	1 032	9,4	993	96,2
Päijät-Häme	13	54	69	78	79	45	55	19	1	1	414	3,8	400	96,6
Kymenlaakso	6	31	22	60	73	88	59	34	-	-	373	3,4	367	98,4
Etelä-Karjala	5	24	23	39	23	36	20	4	-	-	174	1,6	169	97,1
Etelä-Savo	7	22	24	39	40	41	21	2	-	-	196	1,8	189	96,4
Pohjois-Savo	12	37	54	65	74	89	55	21	3	3	413	3,7	398	96,4
Pohjois-Karjala	6	31	43	56	70	76	55	25	1	-	363	3,3	357	98,3
Keski-Suomi	17	45	74	71	111	98	53	24	3	3	499	4,5	479	96,0
Etelä-Pohjanmaa	11	29	40	50	77	55	25	13	-	-	300	2,7	289	96,3
Pohjanmaa	5	18	22	41	43	45	35	11	-	-	220	2,0	215	97,7
Keski-Pohjanmaa	3	13	6	13	16	11	2	2	1	-	67	0,6	64	95,5
Pohjois-Pohjanmaa	10	51	84	83	93	81	58	19	1	1	481	4,4	470	97,7
Kainuu	6	2	5	5	8	11	9	1	-	-	47	0,4	41	87,2
Lappi	13	26	47	54	68	65	56	24	2	-	355	3,2	342	96,3

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Näyttötutkinnon suorittaneet vuonna 2003

	Kaikki tutkinnot yhteensä	Perustutkinnot			Ammattitutkinnot			Erikoisammattitutkinnot		
		Yh- teensä	Oppi- laitos- muo- toinen	Oppi- sopi- mus- koulutus	Yh- teensä	Oppi- laitos- muo- toinen	Oppi- sopi- mus- koulutus	Yh- teensä	Oppi- laitos- muo- toinen	Oppi- sopi- mus- koulutus
<i>Koulutusala</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>
Yhteensä	19 117	6 670	3 906	2 764	9 531	5 881	3 650	2 916	1 228	1 688
Humanistinen ja										
kasvatusala	227	191	101	90	36	32	4	-	-	-
Kulttuuriala	583	196	176	20	351	217	134	36	27	9
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja										
hallinnon ala	5 256	1 207	635	572	2 386	1 400	986	1 663	494	1 169
Luonnontieteiden ala	910	329	212	117	543	419	124	38	37	1
Tekniikan ja										
liikenteen ala	4 406	1 354	643	711	2 591	1 333	1 258	461	299	162
Luonnonvara- ja										
ympäristöala	1 069	386	258	128	663	493	170	20	8	12
Sosiaali-, terveys- ja										
liikunta-ala	4 653	2 429	1 595	834	2 057	1 404	653	167	126	41
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	2 013	578	286	292	904	583	321	531	237	294

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

4.2.7 Suoritetut näyttötutkinnot

Seuraavissa taulukoissa kuvataan näyttötutkintoina suoritettuja ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja vuonna 2003. Taulukot esitetään erikseen niistä tutkinnoista, joiden taustalla oli oppilaitosmuotoinen koulutus ja niistä, jotka suoritettiin oppisopimuskoulutuksena. Ilman valmistavaa koulutusta tutkinnon suorittaneiden määrä esitetään taulukossa 62.

4.2.7.1 Näyttötutkintoina suoritettut ammatilliset perustutkinnot

Vuonna 2003 ammatillisia perustutkintoja suoritettiin näyttötutkintoina lähes tuhat tutkintoa enemmän kuin edellisenä vuonna, yhteensä 6 700. Tutkintoja suoritettiin eniten sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla (2 400), jossa suoritettujen tutkintojen määrä oli lähes kaksinkertainen seuraavaksi suurimpaan, tekniikan ja liikenteen koulutusalaan (1 400) verrattuna. Kolmanneksi eniten (1 200) tutkintoja suoritettiin yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla. Liitteessä 15 on suoritettut tutkinnot esitetty opintoaloittain.

Oppilaitosmuotoinen koulutus oli taustalla 59 %:ssa suoritetuista tutkinnoista ja 41 %:ssa oppisopimuskoulutus. Koulutusaloittain tutkintojen suoritustapa vaihteli paljon. Matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla sekä tekniikan ja liikenteen koulusalalla suoritettiin tutkinnoista yli puolet oppisopimuskoulutuksessa. Muilla koulutusaloilla oli oppilaitosmuotoinen tutkintojen suoritustapa enemmistönä ja etenkin kulttuurialalla oli oppisopimusmuotoinen tutkintojen suoritustapa harvinaista.

Seuraavassa kuvataan näyttötutkinnon suorittaneiden aiempaa koulutustaustaa. Oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ammatillisen perustutkinnon suorittaneista 73 %:lla oli aiempi perusasteen jälkeinen tutkinto suoritettuna. Suurimmalla osalla tämä oli jokin ammatillinen perustutkinto. Yhteensä 10 % kaikista oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ammatillisen perustutkinnon suorittaneista oli suorittanut aiemmin opistoasteen, ammatillisen korkeaasteen tai korkeakoulututkinnon.

Vuonna 2003 oli oppisopimuskoulutuksena ammatillisen perustutkinnon suorittaneista 69 % suorittanut aiemmin jonkin perusasteen jälkeisen tutkinnon. Näyttötutkinnon oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa suorittaneilla oli hieman vähemmän aiempaa opistoasteen ja korkea-asteen koulutusta kuin oppisopimuskoulutuksena näyttötutkinnon suorittaneilla. Oppisopimuskoulutuksena ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden suurin ikäryhmä oli 20–24 -vuotiaat ja oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa 35–39 -vuotiaat. Ammatillisen perustutkinnon näyttötutkintona suorittaneista oli kaikkiaan 82 % vähintään 25-vuotiaita.

4.2.7.2 Ammattitutkinnot

Vuonna 2003 suoritettiin ammattitutkintoja yhteensä 9 500, mikä oli noin seitsemän sataa tutkintoa vähemmän kuin vuonna 2002. Etenkin oppisopimusmuotoisena suoritettujen tutkintojen määrä oli vähentynyt. Vuonna 2003 suoritetuista ammattitutkinnoista 62 % suoritettiin oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ja 38 % oppisopimuskoulutuksena. Eniten tutkintoja suoritettiin tekniikan ja liikenteen (2 600), yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon (2 400) ja sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan (2 100) koulutusaloilla. Oppilaitosmuotoinen koulutus oli taustalla enemmistönä suoritetuissa tutkinnoissa. Erityisen vähän oppisopimuskoulutuksessa suoritettuja tutkintoja oli humanistisella ja kasvatusalalla, 11 % kaikista suoritetuista tutkinnoista.

Ammattitutkintoja on tarkasteltu opintoaloittain liitteessä 16. Eniten ammattitutkintoja suoritettiin liiketalouden ja kaupan opintoalalla, jonka osuus kaikista suoritetuista tutkinnoista oli 25 %. Sosiaalialan tutkintojen osuus oli kaikista ammattitutkinnoista 13 %.

Ammattitutkinnon suorittaneilla oli suhteellisesti enemmän taustakoulutusta kuin ammatillisen perustutkinnon suorittaneilla. Kaikista ammattitutkinnon vuonna 2003 suorittaneista perusasteen jälkeinen koulutus puuttui vajaalta viidesosalta. Oppisopimuskoulutuksessa ammattitutkinnon suorittaneilla oli oppilaitosmuotoiseen koulutukseen verrattuna suhteellisesti enemmän taustanaan

Taulukko 51. Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat koulutusaloittain ja ikäryhmittäin vuonna 2003

Ikä	Yhteensä		Humanis- tinen ja kasvatusala		Kulttuuri- ala		Yhteiskunta- tieteiden, liiketal. ja hall. ala		Luonnon- tieteiden ala		Tekniikan ja liikenteen ala		Luonnonvara- ja ympäristö- ala		Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala		Matkailu-, ravitsemis- ja talousala			
	Kaikki yht.		A		B		A		B		A		A		B		A		B	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	
Yhteensä	6 670	3 906	2 764	101	90	176	20	635	572	212	117	643	711	258	128	1 595	834	286	292	
%-osuus	100	58,6	41,4	52,9	47,1	89,8	10,2	52,6	47,4	64,4	35,6	47,5	52,5	66,8	33,2	65,7	34,3	49,5	50,5	
-19	125	57	68	11	-	1	-	7	7	5	1	15	31	9	15	9	6	-	8	
20-24	1 059	634	425	26	16	39	3	52	71	30	18	163	194	36	33	181	47	107	43	
25-29	1 088	678	410	17	20	41	7	134	85	54	14	135	146	38	24	209	76	50	38	
30-34	975	588	387	11	8	18	2	112	102	34	21	90	117	39	8	253	97	31	32	
35-39	1 061	665	396	13	15	22	3	115	98	52	28	112	68	53	13	270	137	28	34	
40-44	963	546	417	14	12	22	3	95	78	18	15	59	55	33	10	280	203	25	41	
45-49	764	419	345	6	9	17	1	75	74	12	13	40	50	22	11	223	146	24	41	
50-54	454	250	204	3	6	10	1	37	35	5	4	23	28	16	12	140	93	16	25	
55-59	167	63	104	-	3	5	-	7	21	2	3	5	20	10	2	30	29	4	26	
60-	14	6	8	-	1	1	-	1	1	-	-	1	2	2	-	-	-	1	4	

A = Oppilaitosmuotoinen

B = Oppisopimuskoulutus

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 52. Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003, ei sisällä oppisopimuskoulutusta

	15– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59		Osuus koul. Vähint.			
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	60– lkm	Yht. lkm	taust. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	57	634	678	588	665	546	419	250	63	6	3 906	100	3 215	82,3
Ei perusasteen jälk. koulutusta	49	219	168	170	141	101	115	66	26	2	1 057	27,1	789	74,6
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	-	163	128	58	72	37	28	66	21	1	574	14,7	411	71,6
Ammatillinen perustutkinto	8	237	275	264	349	310	203	75	7	1	1 729	44,3	1 484	85,8
Ammatillinen lisäkoulutus	-	12	41	24	22	17	15	7	2	1	141	3,6	129	91,5
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	3	50	57	64	68	52	25	1	-	320	8,2	317	99,1
Korkea-asteen tutkinto	-	-	16	15	16	13	5	11	6	1	83	2,1	83	100
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	0,1	2	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 53. Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003, oppisopimuskoulutus

	15– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59		Osuus koul. Vähint.			
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	60– lkm	Yht. lkm	taust. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	68	425	410	387	396	417	345	204	104	8	2 764	100	2 271	82,2
Ei perusasteen jälk. koulutusta	64	181	114	108	107	76	95	76	43	4	868	31,4	623	71,8
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	1	108	69	54	28	30	30	56	39	3	418	15,1	309	73,9
Ammatillinen perustutkinto	3	132	185	168	209	271	179	57	16	-	1 220	44,1	1 085	88,9
Ammatillinen lisäkoulutus	-	2	12	21	7	6	7	2	-	-	57	2,1	55	96,5
Opistoaste, ammatt.korkea-aste	-	2	21	30	42	30	26	7	4	1	163	5,9	161	98,8
Korkea-asteen tutkinto	-	-	9	5	3	4	7	6	2	-	36	1,3	36	100
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	2	0,1	2	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 54. Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat koulutusaloitin ja ikäryhmittäin vuonna 2003

Ikä	Yhteensä		Humanis- tinen ja kasvatusala		Kulttuuri- ala		Yhteiskunta- tieteiden, liiketal. ja hall. ala		Luonnon- tieteiden ala		Tekniikan ja liikenteen ala		Luonnonvara- ja ympäristö- ala		Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala		Matkailu-, ravitsemis- ja talousala		
	Yhteensä		kasvatusala		Kulttuuri- ala		Yhteiskunta- tieteiden, liiketal. ja hall. ala		Luonnon- tieteiden ala		Tekniikan ja liikenteen ala		Luonnonvara- ja ympäristö- ala		Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala		Matkailu-, ravitsemis- ja talousala		
	Kaikki yht.	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm
Yhteensä	9 531	5 881	3 650	32	4	217	134	1 400	986	419	124	1 333	1 258	493	170	1 404	653	583	321
%-osuus	100	61,7	38,3	88,9	11,1	61,8	38,2	58,7	41,3	77,2	22,8	51,4	48,6	74,4	25,6	68,3	31,7	64,5	35,5
-19	34	27	7	-	-	5	-	-	4	-	-	1	1	7	2	13	-	1	-
20-24	1 492	1 035	457	4	-	28	15	134	100	38	16	222	222	92	26	419	51	98	27
25-29	1 609	934	675	6	-	53	37	212	184	81	16	257	319	85	23	175	65	65	31
30-34	1 301	740	561	2	1	19	16	194	170	76	12	201	215	67	30	123	91	58	26
35-39	1 548	944	604	5	1	41	17	269	171	83	25	200	185	78	29	191	121	77	55
40-44	1 351	841	510	3	1	26	19	237	132	61	28	178	128	63	24	179	122	94	56
45-49	1 128	703	425	6	1	25	16	194	126	47	16	136	95	46	14	152	100	97	57
50-54	732	445	287	4	-	9	8	103	63	25	8	88	69	39	13	112	80	65	46
55-59	287	172	115	2	-	7	5	30	34	8	3	45	22	14	7	39	21	27	23
60-	22	13	9	-	-	1	1	3	2	-	-	5	2	2	2	1	2	1	-
Tieto puuttuu	27	27	-	-	-	3	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

A = Oppilaitosmuotoinen

B = Oppisopimuskoulutus

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 55. Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003, ei sisällä oppisopimuskoulutusta

	15– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60–	Tieto puuttuu	Osuus koul. Yht.	Vähint. 25-vuotiaita		
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%	
Yhteensä	27	1 035	934	740	944	841	703	445	172	13	27	5 881	100	4 792	81,5
Ei perusasteen jälk. koulutusta	21	157	130	137	128	131	141	119	54	6	27	1 051	17,9	846	80,5
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	-	423	155	60	71	57	39	109	59	5	-	978	16,6	555	56,7
Ammatillinen perustutkinto	6	413	435	301	420	401	319	114	27	1	-	2 437	41,4	2 018	82,8
Ammatillinen lisäkoulutus	-	25	35	26	49	25	19	9	1	-	-	189	3,2	164	86,8
Opistoaste, ammatt.korkea-aste	-	11	97	161	237	209	147	72	20	-	-	954	16,2	943	98,8
Korkea-asteen tutkinto	-	6	82	55	39	17	37	20	11	1	-	268	4,6	262	97,8
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	4	0,1	4	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 56. Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003, oppisopimuskoulutus

	15– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60–	Osuus koul. Vähint.			
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	taust. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	7	457	675	561	604	510	425	287	115	9	3 650	100	3 186	87,3
Ei perusasteen jälk. koulutusta	7	97	113	115	85	92	103	91	39	3	745	20,4	641	86,0
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	-	84	85	38	51	28	23	84	52	4	449	12,3	365	81,3
Ammatillinen perustutkinto	-	263	352	272	327	277	190	67	13	2	1 763	48,3	1 500	85,1
Ammatillinen lisäkoulutus	-	11	26	22	18	14	14	4	-	-	109	3,0	98	89,9
Opistoaste, ammatt.korkea-aste	-	1	60	96	115	93	78	31	10	-	484	13,3	483	99,8
Korkea-asteen tutkinto	-	1	39	18	8	6	16	9	1	-	98	2,7	97	99,0
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	0,1	2	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 57. Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat koulutusaloitain ja ikäryhmittäin vuonna 2003

Ikä	Yhteensä			Kulttuuri- ala			Yhteiskunta- tieteiden, liiketal. ja hall. ala			Luonnon- tieteiden ala			Tekniikan ja liikenteen ala			Luonnonvara- ja ympäristö- ala			Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala			Matkailu-, ravitsemis- ja talousala		
	Yhteensä		Kaikki yht.	A	B	Ikm	A	B	Ikm	A	B	Ikm	A	B	Ikm	A	B	Ikm	A	B	Ikm	A	B	Ikm
	lkm	lkm																						
Yhteensä	2 916	1 228	1 688	27	9	494	1 169	37	1	299	162	8	12	126	41	237	294							
%-osuus	100	42,1	57,9	75,0	25,0	29,7	70,3	97,4	2,6	64,9	35,1	40,0	60,0	75,4	24,6	44,6	55,4							
20–24	82	54	28	1	2	2	12	2	-	18	5	-	-	7	1	24	8							
25–29	350	164	186	4	-	39	116	10	-	49	23	2	2	16	5	44	40							
30–34	437	169	268	5	3	52	155	8	-	56	35	1	2	11	10	36	63							
35–39	551	221	330	4	-	92	224	9	-	56	34	1	3	23	9	36	60							
40–44	587	250	337	9	2	105	244	5	1	57	33	2	4	23	5	49	48							
45–49	455	178	277	3	1	84	209	2	-	36	16	1	1	23	5	29	45							
50–54	304	134	170	1	-	80	131	1	-	22	14	1	-	14	3	15	22							
55–59	134	50	84	-	1	33	71	-	-	5	2	-	-	8	2	4	8							
60–	14	6	8	-	-	5	7	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-							
Tieto puuttuu	2	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							

A = Oppilaitosmuotoinen

B = Oppisopimuskoulutus

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 58. Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003, ei sisällä oppisopimuskoulutusta

	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60–	Tieto puuttuu	Osuus koul.		Vähint.	
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	taust. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	54	164	169	221	250	178	134	50	6	2	1 228	100	1 172	95,4
Ei perusasteen jälk. koulutusta	9	14	19	14	12	15	15	2	-	2	102	8,3	91	89,2
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	7	22	12	10	6	8	22	19	2	-	108	8,8	101	93,5
Ammatillinen perustutkinto	30	49	56	82	90	50	26	5	-	-	388	31,6	358	92,3
Ammatillinen lisäkoulutus	8	29	27	26	34	29	11	2	-	-	166	13,5	158	95,2
Opistoaste, amat.korkea-aste	-	22	39	54	70	56	41	16	1	-	299	24,3	299	100
Korkea-asteen tutkinto	-	28	16	35	36	20	16	6	3	-	160	13,0	160	100
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	2	-	3	-	-	-	5	0,4	5	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

ammattillisia perustutkintoja ja oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa tutkinnon suorittaneilla puolestaan opistoasteen/ammattillisen korkea-asteen tutkintoja ja korkeakoulututkintoja. Oppisopimuskoulutuksessa ammattitutkinnon suorittaneet olivat keskimäärin vanhempia kuin oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa tutkinnon suorittaneet.

4.2.7.3 Erikoisammattitutkinnot

Erikoisammattitutkintoja suoritettiin yhteensä 2 900 vuonna 2003, lähes yhtä paljon kuin vuonna 2002. Erikoisammattitutkinnoista 58 % suoritettiin oppisopimuskoulutuksessa ja 42 %:ssa oli taustana oppilaitosmuotoinen koulutus. Oppisopimuskoulutuksessa suoritettujen tutkintojen määrä väheni edellisestä vuodesta lähes tuhannella ja samalla määrällä oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa suoritettut tutkinnot lisääntyivät. Yli puolet (1 700) suoritetuista erikoisammattitutkinnoista suoritettiin yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutusalailla ja näistä 70 % suoritettiin

oppisopimuskoulutuksena. Muilla koulutusaloilla suoritettuja erikoisammattitutkintoja oli alle kolme sataa. Liitteessä 17 on suoritettut erikoisammattitutkinnot esitetty opintoaloittain. 57 % kaikista erikoisammattitutkinnoista suoritettiin liiketalouden ja kaupan opintoalalla.

Erikoisammattitutkinnon vuonna 2003 suorittaneista suurimmalla osalla oli jokin aiemmin suoritettu tutkinto. Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa oli sekä oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa että oppisopimuskoulutuksessa erikoisammattitutkinnon suorittaneista 8 %. Oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa erikoisammattitutkinnon suorittaneista 24 % ja oppisopimuskoulutuksessa 29 % oli suorittanut aiemmin opistoasteen tai ammatillisen korkea-asteen tutkinnon. Oppisopimuskoulutuksessa tutkinnon suorittaneista 20 %:lla oli taustana korkeakoulututkinto.

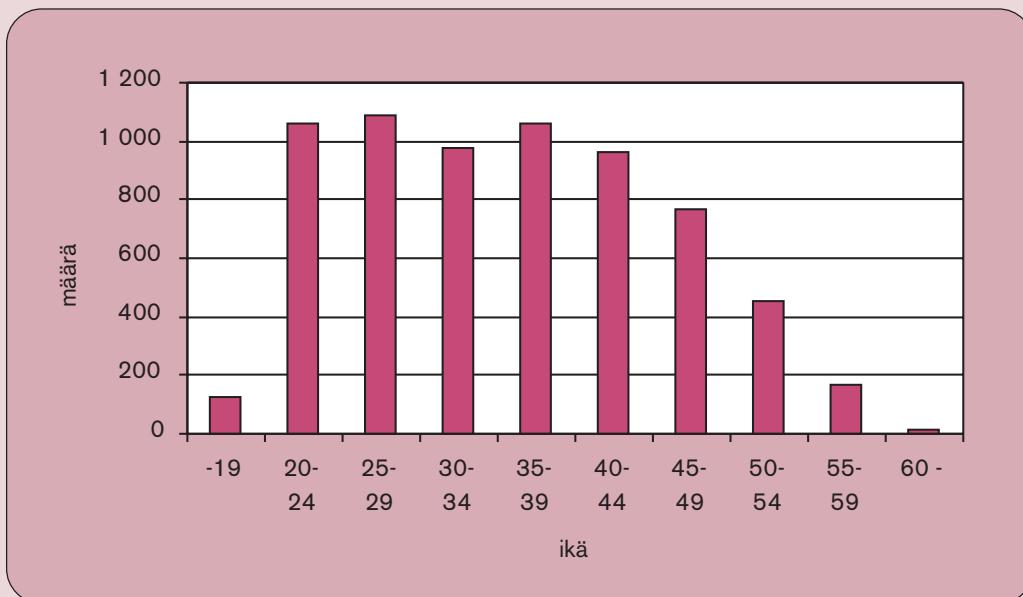
Näyttötutkintoina suoritettut ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot on esitetty vielä kuvioina, joista voi nähdä suoritettujen tutkintotyyppien erilaisen ikäjakautuman.

Taulukko 59. Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003, oppisopimuskoulutus

Koulutustausta	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–	Osuus koul. taustoitt.		Vähint. 25-vuotiaita	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	28	186	268	330	337	277	170	84	8	1 688	100	1 660	98,3
Ei perusasteen jälk. koulutusta	3	11	25	19	26	22	21	10	2	139	8,2	136	97,8
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	3	20	27	21	19	10	27	28	4	159	9,4	156	98,1
Ammatillinen perustutkinto	12	50	76	100	99	87	20	1	-	445	26,4	433	97,3
Ammatillinen lisäkoulutus	6	27	24	20	16	15	3	2	-	113	6,7	107	94,7
Opistoaste, ammat.korkea-aste	-	38	75	109	114	91	51	19	-	497	29,4	497	100
Korkea-asteen tutkinto	4	40	41	61	61	51	47	24	2	331	19,6	327	98,8
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	2	1	1	-	-	4	0,2	4	100

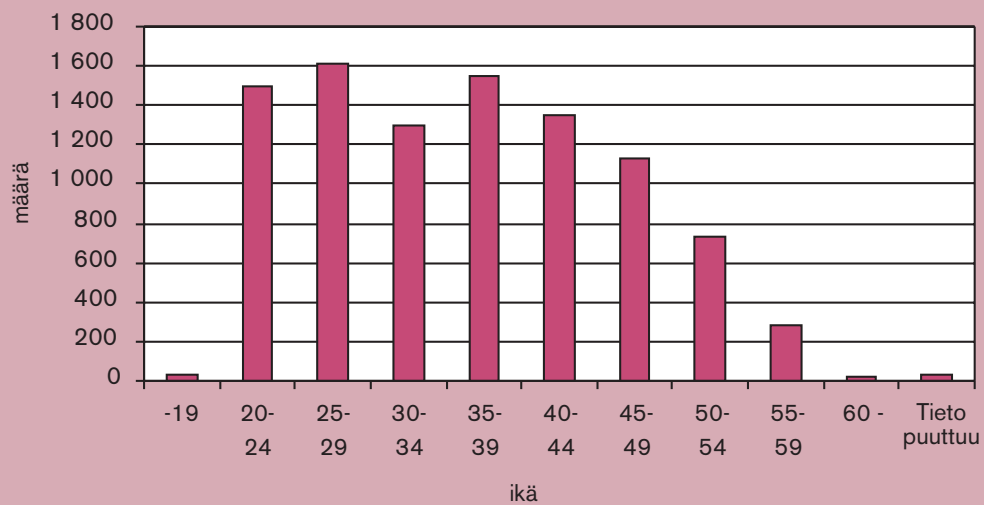
Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

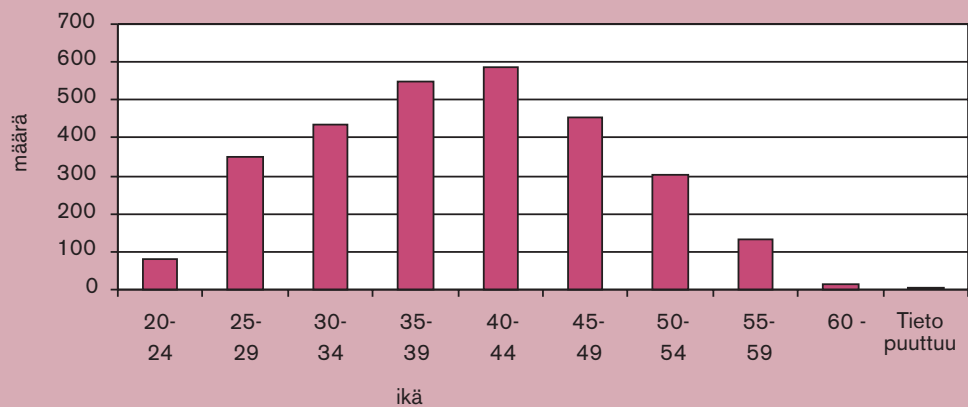
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 15. Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 16. Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 17. Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003

Kuvioissa ovat mukana sekä tutkinnot, joiden taustalla on oppilaitosmuotoinen valmistava koulutus että tutkinnot, joiden taustalla on oppisopimuskoulutus. Vuonna 2003 oli ammatillisen perustutkinnon ja ammattitutkinnon suorittaneiden suurin ikäryhmä 25–29 -vuotiaat ja erikoisammattitutkinnon suorittaneiden 40–44 -vuotiaat.

4.2.8 Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet

Edellä olevissa tauluissa kuvattiin opetushallinnon alaisessa koulutuksessa näyttötutkinnon suorittaneiden määriä vuonna 2003. Seuraavana tehdään vielä lyhyt yhteenveto vuonna 2004 näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneista ja tutkinnon suorittaneista. Taulukoissa on edellä esitetyistä aineistoista poiketen mukana kaikki, myös muussa kuin opetushallinnon rahoittamassa tai osarahoittamassa koulutuksessa opiskelleet ja tutkinnon suorittaneet. Tiedot ovat

ennakkotietoja näyttötutkinnon suorittaneista.

Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneita oli vuonna 2004 yli 8 000 osallistujaa enemmän kuin vuonna 2003. Naisten osuus osallistuneista oli muutamaa prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2004 näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneista 55 % suoritti koko tutkinnon. Koulutusaloista eniten koko tutkinnon suorittaneita oli matkailu- ravitsemis- ja talousalalla (70 %), kun tutkinnon suorittaneiden määrää verrataan osallistuneisiin.

Kaikista suoritetuista koko tutkinnoista oli ammattitutkintojen osuus lähes puolet (49 %). Eniten osuuttaan olivat kuitenkin edellisestä vuodesta kasvattaneet erikoisammattitutkinnot, joiden suhteellinen osuus kaikista suoritetuista koko tutkinnoista oli lisääntynyt viidellä prosenttiyksiköllä (1 700 tutkintoa enemmän).

Ilman valmistavaa koulutusta, työkokemuksen tai vastaavan osaamisen perusteella näyttötutkinnon

Taulukko 60. Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet ja tutkinnon tai tutkinnon osan suorittaneet koulutusaloittain vuonna 2004

Koulutusala	Osallistuneita			Koko tutkinnon suorittaneita				Osatutkinnon suorittaneita	
	Yht. lkm	joista naisia lkm	%	Yht. lkm	joista naisia lkm	%	osuus näyttötutk. osallistuneista %	lkm	osuus näyttötutk. osall. %
Yhteensä	51 564	28 823	55,9	28 144	16 629	59,1	54,6	13 770	26,7
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	982	761	77,5	355	254	71,5	36,2	111	11,3
Kulttuuriala	1 416	756	53,4	627	325	51,8	44,3	425	30,0
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hallinnon ala	11 842	8 144	68,8	7 937	5 287	66,6	67,0	1 921	16,2
Luonnontieteiden ala	1 984	868	43,8	1 110	514	46,3	55,9	426	21,5
Tekniikan ja liikenteen ala	15 988	2 303	14,4	7 295	1 007	13,8	45,6	6 673	41,7
Luonnonvara- ja ympäristöala	2 427	1 230	50,7	1 285	673	52,4	52,9	756	31,1
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	11 951	10 385	86,9	6 050	5 402	89,3	50,6	2 421	20,3
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	4 974	4 376	88,0	3 485	3 167	90,9	70,1	1 037	20,8

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 61. Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet ja tutkinnon tai tutkinnon osan suorittaneet tutkintotyyppin mukaan vuonna 2004

Tutkintotyyppi	Tutkintotilaisuuksiin osallistuneet		Koko tutkinnon suorittaneet		Osatutkinnon suorittaneet	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	51 564	100	28 144	100	13 770	100
Ammatilliset perustutkinnot	19 960	38,7	9 592	34,1	4 769	34,6
Ammattitutkinnot	25 050	48,6	13 669	48,6	8 146	59,2
Erikoisammattitutkinnot	6 554	12,7	4 883	17,4	855	6,2

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 62. Näyttötutkinnon ilman valmistavaa koulutusta suorittaneet koulutusaloittain vuonna 2003

Koulutusala	Osallistuneita lkm	Koulutusalan osuus %
Yhteensä	623	100
Humanistinen ja kasvatusala	4	0,6
Kulttuuriala	44	7,1
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	40	6,4
Luonnontieteiden ala	44	7,1
Tekniikan ja liikenteen ala	310	49,8
Luonnonvara- ja ympäristöala	43	6,9
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	32	5,1
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	106	17,0

Lähde: Tilastokeskus

suoritti vuonna 2003 yhteensä 623 henkilöä eli kolme prosenttia kaikista vuonna 2003 koko tutkinnon suorittaneista. Ilman valmistavaa koulutusta suoritettujen tutkintojen määrä oli 128 tutkintoa enemmän kuin edellisellä vuonna. Koulutusaloista olivat eniten lisääntyneet tekniikan ja liikenteen koulutusalan (139) ja matkailu-, ravitsemis- ja talousalan (52) tutkinnot.

Aikuiset korkeakoulu- tuksessa vuonna 2003

	<i>lkm</i>	<i>%</i>
Ammattikorkeakoulututkintoa aikuiskoulutuksena suorittavien uusien opiskelijoiden määrä ja %-osuus kaikista uusista ammattikorkeakouluopiskelijoista	7 261	20,0

	<i>lkm</i>	<i>%</i>
Yliopistojen vähintään 25-vuotiaiden korkeakoulututkintoa suorittavien uusien opiskelijoiden määrä ja %-osuus kaikista uusista korkeakoulututkintoa suorittavista opiskelijoista	4 828	23,2

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.
Lähde: Tilastokeskus

4.3 Korkeakouluopiskelijat

Tässä osiossa kuvataan ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijoita. Tarkastelun kohteena ovat ammattikorkeakoulututkintoa ja alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat. Ammattikorkeakoulujen opiskelijamäärissä ei ole mukana Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoita eikä Ahvenanmaata.

4.3.1 Ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat

Ammattikorkeakoulut tarjoavat nuorten koulutuksen ohella aikuisille suunnattua tutkintoon johtavaa koulutusta. Aikuiskoulutus toteutetaan siten, että koulutusjärjestelyissä otetaan huomioon aikuisopiskelijoiden opiskelumahdollisuudet. Aikuiskoulutuksena suoritettavat tutkinnot ovat laajuudeltaan 140–180 opintoviikkoa kuten nuorten koulutuksessakin. Ammattikorkeakouluissa on vuodesta 2002 lähtien voinut suorittaa myös jatkotutkintoja, jotka on tarkoitettu työkokemusta omaaville, korkeakoulututkinnon suorittaneille henkilöille.

Tutkintotavoitteisen koulutuksen lisäksi ammattikorkeakoulut tarjoavat 20–40 opintoviikon mittaisia ammattikorkeakoulututkintoon pohjautuvia ammatillisia erikoistumisopintoja sekä avoimen ammattikorkeakoulun opintoja, jotka soveltuvat kaikille ammattikorkeakouluopinnoista kiinnostuneille.

Seuraavassa tarkastellaan ammattikorkeakoulututkintoa suorittavia opiskelijoita ikäryhmittäin erikseen aikuiskoulutuksessa ja nuorten koulutuksessa.

Taulukkoon 63 on koottu aikuiskoulutuksena ja nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden kokonaismäärä vuosina 1999–2003.

Aikuiskoulutuksessa opiskelevien osuus koko opiskelijamäärästä on vuosien 1999–2003 aikana vaihdellut 16–18 %:n välillä. Vuonna 2003 aikuiskoulutuksessa opiskelevien osuus oli lähes sama kuin edellisenä vuonna.

4.3.2 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat

Taulukkoon 64 on koottu aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden kokonaismäärä ikäryhmittäin. Opiskelijoiden määrä on lisääntynyt runsaalla neljällä tuhannella vuodesta 1999 vuoteen 2003. Samalla vanhempien ikäryhmien suhteellinen osuus on kasvanut. 25 vuotta täyttäneiden opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista oli 89 % vuonna 1999 ja 95 % vuonna 2003. Naisten osuus opiskelijoista on koko tarkastelujakson aikana ollut keskimäärin 61 %.

Kuviossa 18 esitetään kuvana aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien määrä vuosina 1999–2003.

Vuonna 2003 ammattikorkeakoulututkintoa aikuiskoulutuksena suorittavien uusien opiskelijoiden määrä oli 7 300 ja yhteensä opiskelijoita oli 21 500. Uusia opiskelijoita oli 1 600 enemmän kuin edellisenä vuonna. Uusista opiskelijoista 94 % ja koko opiskelijamäärästä 95 % oli täyttänyt 25 vuotta. Keskimäärin 56 % uusista ja kaikista opiskelijoista oli suorittanut aikaisemmin vähintään opistoasteen tutkinnon. Runsaalla neljäsosalla oli korkeimpana tutkintona jokin ammatillinen perustutkinto. Uusilla opiskelijoilla oli koko opiskelijamäärää suhteellisesti enemmän korkeakoulututkintoja suoritettuna ennen opintojen aloittamista.

Kuvioissa 19 ja 20 esitetään kuvana uusien opiskelijoiden ja kaikkien opiskelijoiden ikäjakauma. Uusien opiskelijoiden suurin ikäryhmä oli 25–29 -vuotiaat ja koko opiskelijamäärästä suurin ryhmä oli 35–39 -vuotiaat.

Taulukko 63. Kaikki ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat vuosina 1999–2003

	1999				2000				2001				2002				2003			
	Yht.	N	A		Yht.	N	A		Yht.	N	A		Yht.	N	A		Yht.	N	A	
Ikä	lkm	lkm	lkm	%	lkm	lkm	lkm	%	lkm	lkm	lkm	%	lkm	lkm	lkm	%	lkm	lkm	lkm	%
Yht.	100 520	83 174	17 346	17,3	113 599	93 171	20 428	18,0	117 592	96 892	20 700	17,6	126 170	105 449	20 721	16,4	129 009	107 545	21 464	16,6
%-osuus		82,7				82,0				82,4				83,6				83,4		

N = Nuorten koulutus A = Aikuiskoulutus

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 64. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003

	1999				2000				2001				2002				2003			
	Yht.	Miehet	Naiset		Yht.	Miehet	Naiset		Yht.	Miehet	Naiset		Yht.	Miehet	Naiset		Yht.	Miehet	Naiset	
Ikä	lkm	lkm	lkm	%	lkm	lkm	lkm	%	lkm	lkm	lkm	%	lkm	lkm	lkm	%	lkm	lkm	lkm	%
Yhteensä	17 346	6 701	10 645	61,4	20 428	7 756	12 672	62,0	20 700	7 804	12 896	62,3	20 721	8 108	12 613	60,9	21 464	8 426	13 038	60,7
16–19	40	6	34	85,0	34	2	32	94,1	14	3	11	78,6	33	21	12	36,4	17	6	11	64,7
20–24	1 860	614	1 246	67,0	1 763	569	1 194	67,7	1 331	456	875	65,7	1 128	418	710	62,9	974	372	602	61,8
25–29	3 585	1 524	2 061	57,5	4 161	1 768	2 393	57,5	4 344	1 792	2 552	58,7	4 265	1 862	2 403	56,3	4 418	2 029	2 389	54,1
30–34	3 989	1 595	2 394	60,0	4 607	1 829	2 778	60,3	4 448	1 787	2 661	59,8	4 276	1 746	2 530	59,2	4 263	1 816	2 447	57,4
35–39	3 453	1 295	2 158	62,5	4 258	1 547	2 711	63,7	4 314	1 579	2 735	63,4	4 447	1 662	2 785	62,6	4 610	1 681	2 929	63,5
40–44	2 466	892	1 574	63,8	3 069	1 079	1 990	64,8	3 342	1 132	2 210	66,1	3 432	1 209	2 223	64,8	3 711	1 302	2 409	64,9
45–49	1 366	517	849	62,2	1 740	638	1 102	63,3	1 967	693	1 274	64,8	2 146	798	1 348	62,8	2 366	805	1 561	66,0
50–54	502	219	283	56,4	670	263	407	60,7	765	286	479	62,6	795	304	491	61,8	881	315	566	64,2
55–59	80	36	44	55,0	116	55	61	52,6	160	66	94	58,8	185	79	106	57,3	207	88	119	57,5
60–	5	3	2	40,0	10	6	4	40,0	15	10	5	33,3	14	9	5	35,7	17	12	5	29,4

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 65. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

	16– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60–	Osuus koul. Vähint.			
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	taust. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	16	451	1 594	1 320	1 561	1 239	767	266	40	7	7 261	100	6 794	93,6
Ei perusasteen jälk. koulutusta	-	51	33	30	29	13	16	10	2	-	184	2,5	133	72,3
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	4	101	364	122	71	42	26	9	3	1	743	10,2	638	85,9
Ammatillinen perustutkinto	12	222	462	340	394	317	191	51	5	2	1 996	27,5	1 762	88,3
Ammatillinen lisäkoulutus	-	23	60	33	46	40	17	7	2	1	229	3,2	206	90,0
Opistoaste, amm.t.korkea-aste	-	14	504	704	955	772	474	165	23	2	3 613	49,8	3 599	99,6
Korkea-asteen tutkinto	-	33	166	91	60	43	32	18	4	1	448	6,2	415	92,6
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	7	5	-	6	12	11	6	1	-	48	0,7	41	85,4

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

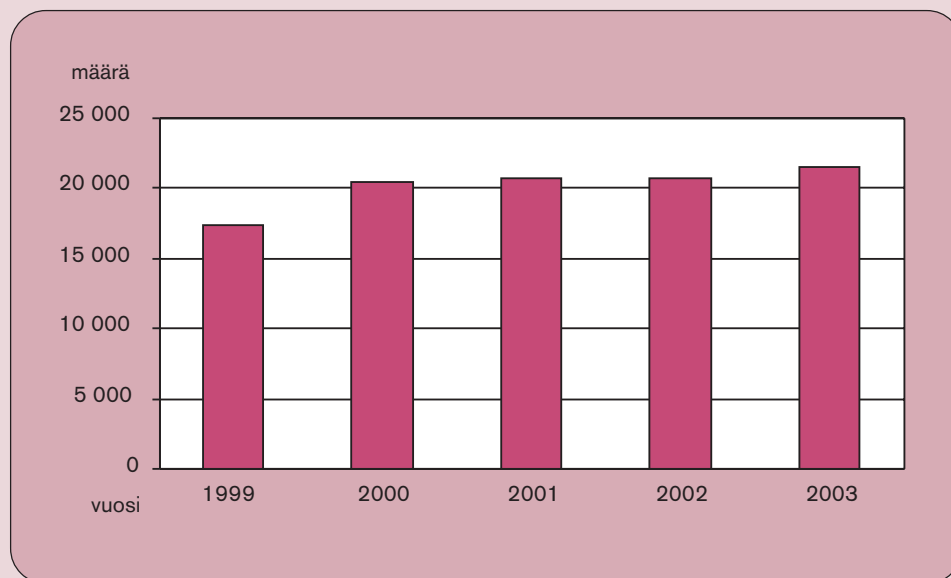
Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 66. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

	16– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60–	Osuus koul. Vähint.			
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	taust. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	17	974	4 418	4 263	4 610	3 711	2 366	881	207	17	21 464	100	20 473	95,4
Ei perusasteen jälk. koulutusta	-	92	158	189	158	138	135	54	12	1	937	4,4	845	90,2
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	4	237	907	471	373	247	145	46	13	1	2 444	11,4	2 203	90,1
Ammatillinen perustutkinto	13	502	1 217	1 046	1 112	923	543	160	35	4	5 555	25,9	5 040	90,7
Ammatillinen lisäkoulutus	-	40	164	97	121	89	37	13	2	1	564	2,6	524	92,9
Opistoaste, ammatt.korkea-aste	-	51	1 577	2 177	2 652	2 145	1 368	546	123	5	10 644	49,6	10 593	99,5
Korkea-asteen tutkinto	-	45	384	282	181	121	101	43	14	5	1 176	5,5	1 131	96,2
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	7	11	1	13	48	37	19	8	-	144	0,7	137	95,1

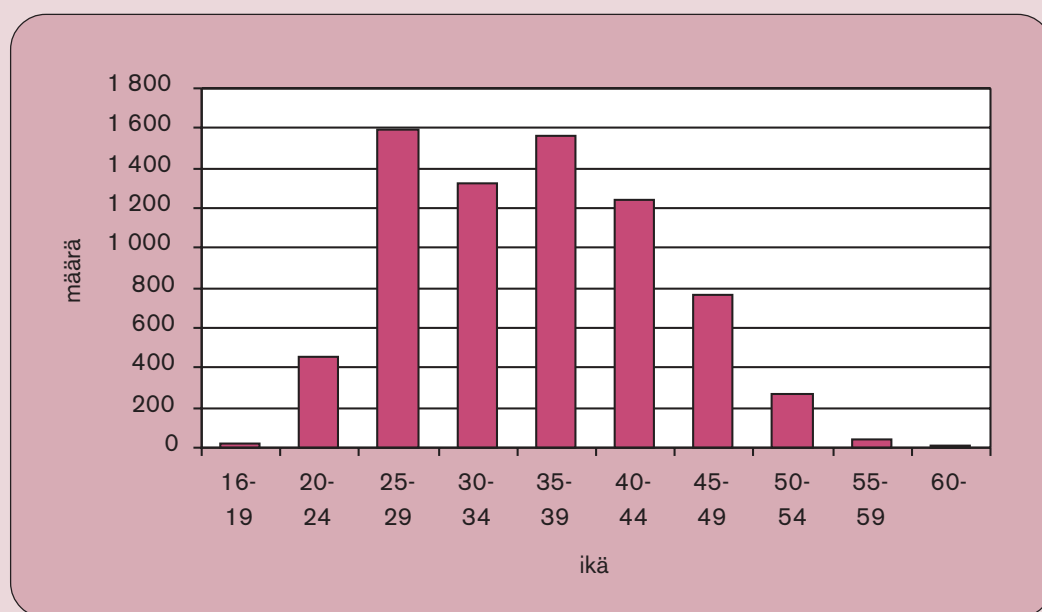
Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

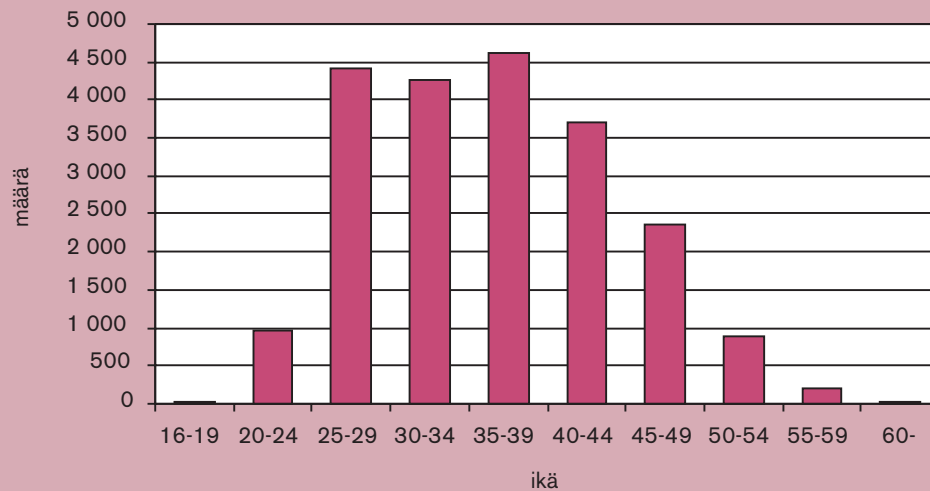
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 18. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden määrä vuosina 1999–2003

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 19. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 20. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003

Taulukko 67. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003

Koulutusala	16– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60–	Osuus koul. Vähint.			
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	aloitt. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	17	974	4 418	4 263	4 610	3 711	2 366	881	207	17	21 464	100	20 473	95,4
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	-	8	56	44	47	59	27	14	3	-	258	1,2	250	96,9
Kulttuuriala	5	70	257	196	264	192	106	32	18	5	1 145	5,3	1 070	93,4
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hallinnon ala	7	299	1 143	1 072	1 073	790	523	219	44	4	5 174	24,1	4 868	94,1
Luonnontieteiden ala	1	74	415	337	376	312	146	52	12	-	1 725	8,0	1 650	95,7
Tekniikan ja liikenteen ala	3	242	1 364	1 315	1 323	965	668	268	71	5	6 224	29,0	5 979	96,1
Luonnonvara- ja ympäristöala	-	24	113	114	170	169	116	39	10	3	758	3,5	734	96,8
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	1	171	684	819	978	909	613	187	32	-	4 394	20,5	4 222	96,1
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	-	86	386	366	379	315	167	70	17	-	1 786	8,3	1 700	95,2

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 68. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003

Maakunta	16– 19	20– 24	30– 29	35– 34	40– 39	45– 44	50– 49	55– 54	55– 59	60–	Osuus maa- kunnitt.		Vähint.	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	%	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	17	974	4 418	4 263	4 610	3 711	2 366	881	207	17	21 464	100	20 473	95,4
Uusimaa	-	183	1 647	1 573	1 525	1 091	632	246	76	7	6 980	32,5	6 797	97,4
Itä-Uusimaa	-	7	32	20	20	8	12	-	1	-	100	0,5	93	93,0
Varsinais-Suomi	-	26	243	248	252	198	118	42	8	-	1 135	5,3	1 109	97,7
Satakunta	1	47	155	169	216	165	111	38	8	-	910	4,2	862	94,7
Kanta-Häme	-	17	165	191	288	224	172	63	11	2	1 133	5,3	1 116	98,5
Pirkanmaa	-	70	253	278	319	240	143	57	12	1	1 373	6,4	1 303	94,9
Päijät-Häme	-	55	213	184	221	162	92	22	9	2	960	4,5	905	94,3
Kymenlaakso	1	42	106	92	112	83	57	20	3	-	516	2,4	473	91,7
Etelä-Karjala	-	11	101	97	94	82	48	25	3	-	461	2,1	450	97,6
Etelä-Savo	10	106	143	140	161	190	131	51	14	-	946	4,4	830	87,7
Pohjois-Savo	3	74	198	167	263	223	170	62	10	-	1 170	5,5	1 093	93,4
Pohjois-Karjala	-	26	131	120	133	125	72	42	5	3	657	3,1	631	96,0
Keski-Suomi	-	54	173	181	189	171	95	47	11	1	922	4,3	868	94,1
Etelä-Pohjanmaa	-	25	125	110	109	104	94	21	2	-	590	2,7	565	95,8
Pohjanmaa	1	77	210	122	108	77	51	16	8	-	670	3,1	592	88,4
Keski-Pohjanmaa	-	23	35	60	52	44	20	8	6	1	249	1,2	226	90,8
Pohjois-Pohjanmaa	-	36	242	268	267	230	143	54	7	-	1 247	5,8	1 211	97,1
Kainuu	-	10	38	44	47	55	39	12	-	-	245	1,1	235	95,9
Lappi	1	85	208	199	234	239	166	55	13	-	1 200	5,6	1 114	92,8

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavista opiskelijoista lähes kolmasosa opiskeli tekniikan ja liikenteen koulutusalailla ja neljännes yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutusalailla.

Opintoaloista opiskelijamäärältään suurin oli liiketalouden ja kaupan opintoala, jonka opiskelijamäärä oli kaksinkertainen (4 900 opiskelijaa) verrattuna seuraavaksi suurimpaan opintoalaan, tieto- ja tietoliikennetekniikkaan, jossa opiskelijoita oli 2 200 (liite 18).

Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavan koulutuksen opiskelijoista 33 % opiskeli Uudenmaan maakunnassa vuonna 2003. Muita yli tuhannen opiskelijan maakuntia olivat Pohjois-Pohjanmaa, Lappi, Pirkanmaa, Pohjois-Savo, Varsinais-Suomi ja Kanta-Häme.

Taulukko 69. Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003

Ikä	1999			2000			2001			2002			2003							
	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm					
Yhteensä	83 174	38 430	44 744	53,8	93 171	43 267	49 904	53,6	96 892	44 788	52 104	53,8	105 449	50 458	54 991	52,1	107 545	51 740	55 805	51,9
16–19	5 070	1 404	3 666	72,3	4 841	1 369	3 472	71,7	4 548	1 190	3 358	73,8	6 406	2 924	3 482	54,4	6 097	2 988	3 109	51,0
20–24	58 074	27 319	30 755	53,0	64 079	29 763	34 316	53,6	65 650	30 297	35 353	53,9	69 922	33 062	36 860	52,7	70 939	33 580	37 359	52,7
25–29	13 427	7 155	6 272	46,7	16 865	9 106	7 759	46,0	19 038	10 218	8 820	46,3	21 004	11 266	9 738	46,4	22 235	11 890	10 345	46,5
30–34	3 563	1 506	2 057	57,7	4 043	1 834	2 209	54,6	4 077	1 801	2 276	55,8	4 164	1 842	2 322	55,8	4 164	1 884	2 280	54,8
35–39	1 762	635	1 127	64,0	1 961	740	1 221	62,3	2 140	816	1 324	61,9	2 291	831	1 460	63,7	2 347	845	1 502	64,0
40–44	801	257	544	67,9	887	284	603	68,0	949	295	654	68,9	1 082	353	729	67,4	1 168	372	796	68,2
45–49	340	107	233	68,5	348	113	235	67,5	354	121	233	65,8	440	131	309	70,2	449	132	317	70,6
50–54	120	41	79	65,8	126	51	75	59,5	110	42	68	61,8	111	37	74	66,7	117	35	82	70,1
55–59	17	6	11	64,7	20	7	13	65,0	25	8	17	68,0	28	12	16	57,1	25	14	11	44,0
60–	-	-	-	-	1	-	1	100	1	-	1	100	1	-	1	100	4	-	4	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 70. Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

	16– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60–	Osuus koul. Vähint. taust. 25-vuotiaita			
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	%	lkm	%
Yhteensä	6 001	18 441	2 842	831	537	294	101	21	7	1	29 076	100	4 634	15,9
Ei perusasteen jälk. koulutusta	160	527	145	56	26	8	5	1	-	-	928	3,2	241	26,0
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	4 416	12 304	881	136	62	27	8	3	1	-	17 838	61,3	1 118	6,3
Ammatillinen perustutkinto	1 376	5 005	1 129	324	232	134	35	5	1	-	8 241	28,3	1 860	22,6
Ammatillinen lisäkoulutus	1	293	124	44	28	16	2	1	-	-	509	1,8	215	42,2
Opistoaste, ammat.korkea-aste	-	35	245	179	139	90	40	7	2	-	737	2,5	702	95,3
Korkea-asteen tutkinto	-	96	247	70	42	18	11	4	3	1	492	1,7	396	80,5
Muu tai tuntematon koulutusaste	48	181	71	22	8	1	-	-	-	-	331	1,1	102	30,8

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

4.3.2.1 Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat

Taulukkoon 69 on koottu nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden määrä yhteensä ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003. Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat olivat keskimäärin iäkkäämpiä vuonna 2003 kuin vuonna 1999. Opiskelijoista oli vuonna 1999 vähintään 25-vuotiaita 24 %, kun vastaava osuus vuonna 2003 oli 28 %. Naisia opiskelijoista on vuosina 1999–2003 ollut yli puolet. Naisten osuus opiskelijoista oli vuonna 2003 pari prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 1999.

Vuonna 2003 oli ammattikorkeakoulututkintoa suorittavia uusia opiskelijoita nuorten koulutuksessa 29 100 ja koko opiskelijamäärä oli 107 600. Uusien opiskelijoiden määrä oli runsaat kolme sataa ja koko opiskelijamäärä runsaat kaksi tuhatta suurempi

kuin edellisenä vuonna. Uusista opiskelijoista 16 % ja koko opiskelijamäärästä 28 % oli 25 vuotta täytäneitä. Uusilla opiskelijoilla oli koko opiskelijamäärää suhteellisesti enemmän taustakoulutusta. Perusasteen jälkeinen tutkinto puuttui uusista opiskelijoista 3 %:lta ja kaikista opiskelijoista 5 %:lta. Ylioppilastutkinto oli korkeimpana taustakoulutuksena keskimäärin 61 %:lla sekä uusista opiskelijoista että koko opiskelijamäärästä ja keskimäärin 27 % oli suorittanut toisen asteen ammatillisen tutkinnon. Vähintään opistoasteen tasoisen tutkinnon oli suorittanut keskimäärin 5 % opiskelijoista.

Eniten opiskelijoita oli tekniikan ja liikenteen koulutusalaalla (34 %). Muita suuria koulutusaloja opiskelijamäärältään olivat sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala sekä yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala. Vähintään 25-vuotiaita opiskelijoita oli suhteellisesti eniten kulttuuri- ja luonnontieteiden alalla (34 %) sekä sosiaali-, terveys- ja liikunta-alaalla (32 %).

Taulukko 71. Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

Koulutustausta	16– 19 lkm	20– 24 lkm	25– 29 lkm	30– 34 lkm	35– 39 lkm	40– 44 lkm	45– 49 lkm	50– 54 lkm	55– 59 lkm	60– lkm	Yht. lkm	Osuus koul. taust. %	Vähint. 25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	6 097	70 939	22 235	4 164	2 347	1 168	449	117	25	4	107 545	100	30 509	28,4
Ei perusasteen jälk. koulutusta	197	2 442	1 520	407	201	100	29	8	3	1	4 908	4,6	2 269	46,2
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	4 440	50 465	9 965	890	373	140	53	15	2	-	66 343	61,7	11 438	17,2
Ammatillinen perustutkinto	1 407	16 583	7 384	1 636	984	508	160	41	4	-	28 707	26,7	10 717	37,3
Ammatillinen lisäkoulutus	1	740	571	122	97	37	10	4	-	-	1 582	1,5	841	53,2
Opistoaste, ammat.korkea-aste	-	197	1 792	783	536	308	148	35	13	2	3 814	3,5	3 617	94,8
Korkea-asteen tutkinto	-	241	870	285	139	63	45	14	3	1	1 661	1,5	1 420	85,5
Muu tai tuntematon koulutusaste	52	271	133	41	17	12	4	-	-	-	530	0,5	207	39,1

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 72. Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003

Koulutustausta	16– 19 lkm	20– 24 lkm	25– 29 lkm	30– 34 lkm	35– 39 lkm	40– 44 lkm	45– 49 lkm	50– 54 lkm	55– 59 lkm	60– lkm	Yht. lkm	Osuus koul. taust. %	Vähint. 25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	6 097	70 939	22 235	4 164	2 347	1 168	449	117	25	4	107 545	100	30 509	28,4
Humanistinen ja kasvatusala	72	760	177	28	18	8	3	1	-	-	1 067	1,0	235	22,0
Kulttuuriala	387	5 947	2 555	439	183	81	35	14	3	1	9 645	9,0	3 311	34,3
Yhteiskuntatiet., liiketal. ja hall. ala	1 240	14 830	4 224	712	334	172	70	20	3	1	21 606	20,1	5 536	25,6
Luonnontiet. ala	245	3 832	1 557	316	139	57	26	4	1	-	6 177	5,7	2 100	34,0
Tekniikan ja liikenteen ala	2 782	24 669	7 142	1 166	606	267	95	21	8	-	36 756	34,2	9 305	25,3
Luonnonvara- ja ympäristöala	250	2 201	724	153	115	42	30	8	4	1	3 528	3,3	1 077	30,5
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	844	14 065	4 309	1 201	874	515	182	46	5	1	22 042	20,5	7 133	32,4
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	277	4 635	1 547	149	78	26	8	3	1	-	6 724	6,3	1 812	26,9

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 73. Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003

Maakunta	16– 19	20– 24	30– 29	35– 34	40– 39	45– 44	50– 49	55– 54	55– 59	60–	Osuus maa-		Vähint.	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	kunnitt. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	6 097	70 939	22 235	4 164	2 347	1 168	449	117	25	4	107 545	100	30 509	28,4
Uusimaa	1 074	16 789	6 512	1 203	613	270	98	30	7	1	26 597	24,7	8 734	32,8
Itä-Uusimaa	60	825	228	27	21	6	2	-	-	-	1 169	1,1	284	24,3
Varsinais-Suomi	432	5 709	2 209	408	214	79	38	6	2	1	9 098	8,5	2 957	32,5
Satakunta	337	3 894	878	159	111	49	24	6	-	-	5 458	5,1	1 227	22,5
Kanta-Häme	265	2 551	851	159	86	42	22	8	1	-	3 985	3,7	1 169	29,3
Pirkanmaa	420	5 481	1 806	232	138	59	15	1	-	-	8 152	7,6	2 251	27,6
Päijät-Häme	224	2 926	1 109	176	81	22	15	1	1	-	4 555	4,2	1 405	30,8
Kymenlaakso	199	2 474	789	170	123	67	30	7	1	-	3 860	3,6	1 187	30,8
Etelä-Karjala	175	1 592	420	101	61	31	12	3	1	-	2 396	2,2	629	26,3
Etelä-Savo	195	2 594	595	105	82	46	17	6	1	-	3 641	3,4	852	23,4
Pohjois-Savo	372	3 931	1 028	251	172	107	31	16	2	-	5 910	5,5	1 607	27,2
Pohjois-Karjala	246	2 167	544	122	58	42	16	4	-	1	3 200	3,0	787	24,6
Keski-Suomi	290	3 623	1 192	213	99	59	15	3	-	-	5 494	5,1	1 581	28,8
Etelä-Pohjanmaa	342	2 695	501	90	60	28	15	6	1	-	3 738	3,5	701	18,8
Pohjanmaa	424	3 546	769	110	49	36	9	2	2	1	4 948	4,6	978	19,8
Keski-Pohjanmaa	139	1 036	257	48	28	13	6	2	-	-	1 529	1,4	354	23,2
Pohjois-Pohjanmaa	487	4 702	1 406	354	182	115	42	9	5	-	7 302	6,8	2 113	28,9
Kainuu	138	1 167	245	49	50	21	12	1	1	-	1 684	1,6	379	22,5
Lappi	278	3 237	896	187	119	76	30	6	-	-	4 829	4,5	1 314	27,2

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Opintoaloista oli nuorten koulutuksessa eniten opiskelijoita liiketalouden ja kaupan opintoalalla, jossa opiskeli 19 % (20 800) kaikista ammattikorkeakoulututkintoa suorittavista opiskelijoista. Muuta yli 10 000 opiskelijan ylittäviä opintoaloja olivat tieto- ja tietoliikennetekniikan ja terveysalan opintoalat (liite 19).

Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavan koulutuksen opiskelijoista 25 %

opiskeli Uudenmaan maakunnassa vuonna 2003. Seuraavaksi suurimmat maakunnat opiskelijamäärältään olivat Varsinais-Suomi, Pirkanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa. Suhteellisesti eniten vanhimpia opiskelijoita oli Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Päijät-Hämeen ja Kymenlaakson maakunnissa, joissa yli 30 % opiskelijoista oli täyttänyt 25 vuotta.

Taulukko 74. Ammattikorkeakoulujen jatkotutkintoihin hakeneet, uudet opiskelijat ja kaikki opiskelijat koulutusaloittain vuonna 2003

Koulutusala	Hakeneet lkm	Uudet opiskelijat lkm	Opiskelijat lkm
Yhteensä	536	309	448
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	151	92	174
Tekniikan ja liikenteen ala	242	120	131
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	143	97	143

Lähde: Opetusministeriö, AMKOTA-tietokanta

4.3.3 Ammattikorkeakoulujen jatkotutkinnot

Eniten ammattikorkeakoulujen jatkotutkintojen suorittajia oli yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutusosalalla. Opiskelijamäärä oli kasvanut edellisestä vuodesta eniten tekniikan ja liikenteen koulutusosalalla, jossa jatkotutkintokoulutukseen hakeneita oli 15 vuonna 2002 ja 242 vuonna 2003.

4.3.4 Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtamaton koulutus

Sosiaali- ja terveys- ja liikunta-alalla oli vuonna 2003 eniten niin erikoistumisopintoja suorittavia kuin avoimeen ammattikorkeakouluopetukseen osallistuneitakin. Vuonna 2003 oli erikoistumisopintoja suorittavia opiskelijoita kaikkiaan 1 700 enemmän ja avoimen ammattikorkeakouluopetuksen opiskelijoita 1 900 enemmän kuin edellisellä vuonna.

Amattikorkeakoulujen opettajankoulutukseen hakijoita oli vuonna 2003 yhteensä 3 274, opinnot aloitti 1 547 opiskelijaa ja kaikkiaan opettajankoulutukseen osallistuvia oli 3 051 opiskelijaa. (Opetusministeriö 2004.)

4.3.5 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet

Taulukossa 76 esitetään aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden määrät koulutusaloittain ja ikäryhmittäin vuonna 2003. Tutkintoja suoritettiin yhteensä 4 455 ja eniten niitä suoritettiin sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla. Vanhimpia tutkinnon suorittaneet olivat luonnonvara- ja ympäristöalalla, jossa 53 % tutkinnon suorittaneista oli vähintään 40-vuotiaita.

Taulukko 75. Ammattikorkeakoulujen erikoistumisopinnot ja avoin ammattikorkeakouluopetus koulutusaloittain vuonna 2003

Koulutusala	Erikoistumis- opintojen opiskelijoita	osuus opiskelijoista	Avoimeen amk-opetukseen osallistuneita	osuus osallistuneista
	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	7 702	100	9 487	100
Humanistinen ja kasvatusala	141	1,8	209	2,2
Kulttuuriala	744	9,7	977	10,3
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	1 234	16,0	2 725	28,7
Luonnontieteiden ala	110	1,4	204	2,2
Tekniikan ja liikenteen ala	1 553	20,2	1 580	16,7
Luonnonvara- ja ympäristöala	215	2,8	200	2,1
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	3 390	44,0	3 065	32,3
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	315	4,1	527	5,6

Lähde: Opetusministeriö, AMKOTA-tietokanta

Taulukko 76. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet iän ja koulutusalan mukaan vuonna 2003

Ikä	Yht.	Humanis- tinen ja kasv.ala	Kult- tuuri- ala	Yht. ktiet., liiketal. ja hall. ala	Luonnon- tiet. ala	Tekn. ja liikenteen ala	Luonnon- vara- ja ymp. ala	Sosiaali-, terveys- ja liik. ala	Matkailu-, ravitsem.- ja tal.ala
Yhteensä	4 455	108	306	1 068	287	1 017	201	1 118	350
%	100	100	100	100	100	100	100	100	100
< 24	lkm	115	2	10	28	8	28	3	27
	%	2,6	1,9	3,3	2,6	2,8	2,8	1,5	2,4
25–29	lkm	801	29	75	221	51	152	32	168
	%	18,0	26,9	24,5	20,7	17,8	14,9	15,9	20,9
30–34	lkm	864	18	46	221	66	215	18	227
	%	19,4	16,7	15,0	20,7	23,0	21,1	9,0	20,3
35–39	lkm	952	29	44	248	72	221	41	211
	%	21,4	26,9	14,4	23,2	25,1	21,7	20,4	18,9
> 40	lkm	1 723	30	131	350	90	401	107	485
	%	38,7	27,8	42,8	32,8	31,4	39,4	53,2	43,4

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 77. Yliopistojen alempaa ja ylemmää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003

	1999			2000			2001			2002			2003							
	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm					
Ikä			%			%			%			%			%					
Yhteensä	129 017	60 356	68 661	53,2	133 504	61 923	71 581	53,6	138 240	63 968	74 272	53,7	141 532	65 440	76 092	53,8	145 259	67 466	77 793	53,6
16–19	5 855	3 103	2 752	47,0	6 197	3 172	3 025	48,8	6 365	3 351	3 014	47,4	6 481	3 342	3 139	48,4	6 200	3 249	2 951	47,6
20–24	56 647	26 072	30 575	54,0	57 410	26 263	31 147	54,3	58 466	26 660	31 806	54,4	59 627	27 237	32 390	54,3	60 997	27 739	33 258	54,5
25–29	34 362	16 859	17 503	50,9	35 977	17 508	18 469	51,3	37 986	18 345	19 641	51,7	39 842	19 187	20 655	51,8	41 833	20 359	21 474	51,3
30–34	14 168	7 015	7 153	50,5	14 443	7 087	7 356	50,9	14 572	7 188	7 384	50,7	14 361	7 010	7 351	51,2	14 380	7 129	7 251	50,4
35–39	7 465	3 364	4 101	54,9	7 964	3 595	4 369	54,9	8 329	3 698	4 631	55,6	8 295	3 731	4 564	55,0	8 415	3 827	4 588	54,5
40–44	4 676	1 838	2 838	60,7	4 954	1 955	2 999	60,5	5 248	2 106	3 142	59,9	5 341	2 174	3 167	59,3	5 457	2 237	3 220	59,0
45–49	3 020	1 113	1 907	63,1	3 403	1 224	2 179	64,0	3 800	1 369	2 431	64,0	3 875	1 395	2 480	64,0	4 017	1 472	2 545	63,4
50–54	1 932	690	1 242	64,3	2 072	735	1 337	64,5	2 172	789	1 383	63,7	2 211	817	1 394	63,0	2 289	840	1 449	63,3
55–59	585	183	402	68,7	739	259	480	65,0	913	323	590	64,6	1 082	395	687	63,5	1 210	455	755	62,4
60–	307	119	188	61,2	345	125	220	63,8	389	139	250	64,3	417	152	265	63,5	461	159	302	65,5

Tiedot koskevat opetushallinnon alaisia koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 78. Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

Koulutustausta	16– 19 lkm	20– 24 lkm	25– 29 lkm	30– 34 lkm	35– 39 lkm	40– 44 lkm	45– 49 lkm	50– 54 lkm	55– 59 lkm	60– lkm	Yht. lkm	Osuus koul. taust. %	Vähint. 25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	6 077	9 877	2 597	791	534	409	310	124	50	13	20 782	100	4 828	23,2
Ei perusasteen jälk. koulutusta	48	249	182	58	13	15	4	2	-	1	572	2,8	275	48,1
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	6 000	8 613	690	83	41	15	17	4	4	1	15 468	74,4	855	5,5
Ammatillinen perustutkinto	23	390	197	72	45	34	20	5	5	2	793	3,8	380	47,9
Ammatillinen lisäkoulutus	-	65	39	9	3	5	-	1	-	-	122	0,6	57	46,7
Opistoaste, amm.korkea-aste	-	6	192	207	232	197	143	51	19	2	1 049	5,0	1 043	99,4
Korkea-asteen tutkinto	-	496	1 243	347	193	131	111	57	21	6	2 605	12,5	2 109	81,0
Muu tai tuntematon koulutusaste	6	58	54	15	7	12	15	4	1	1	173	0,8	109	63,0

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

4.3.6 Yliopistojen alempia ja ylempää korkeakoulututkintoja suorittavat opiskelijat

Taulukkoon 77 on koottu yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden määrä vuosina 1999–2003.

Opiskelijamäärä on tasaisesti lisääntynyt vuosien 1999–2003 aikana. Naisten osuus koko opiskelijamäärästä on ollut keskimäärin 54 %. Naisten osuus on kaikissa muissa ikäryhmissä miesten osuutta suurempi, lukuun ottamatta 16–19 -vuotiaita, joista yli puolet on miehiä.

Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulu-

tutkintoa suorittavia uusia opiskelijoita oli vuonna 2003 yhteensä 20 800, joista 23 % oli 25 vuotta täyttäneitä. Kaikkiaan opiskelijoita oli 145 300 ja näistä 25 vuotta täyttäneitä oli 54 %. Uusien opiskelijoiden määrä oli 860 vähemmän kuin edellisenä vuonna, sen sijaan koko opiskelijamäärä oli 3 700 edellisvuotta suurempi. Uusista opiskelijoista 3 % ja koko opiskelijamäärästä 2 % oli vaille perusasteen jälkeistä tutkintoa. Suurimmalla osalla opiskelijoista oli korkeimpana suoritettuna tutkintoa ylioppilastutkinto. Aikaisemman korkeakoulututkinnon oli suorittanut 13 % uusista opiskelijoista ja koko opiskelijamäärästä 16 %.

Taulukko 79. Yliopistojen kaikki alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

Koulutustausta	16– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60– lkm	Osuus koul. Vähint.			
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht.	taust.	25-vuotiaita	%
Yhteensä	6 200	60 997	41 833	14 380	8 415	5 457	4 017	2 289	1 210	461	145 259	100	78 062	53,7
Ei perusasteen jälk. koulutusta	60	932	1 190	545	289	127	75	54	39	17	3 328	2,3	2 336	70,2
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	6 110	56 879	26 820	5 968	2 614	1 370	666	334	145	65	100 971	69,5	37 982	37,6
Ammatillinen perustutkinto	24	1 199	1 779	840	532	322	201	104	66	25	5 092	3,5	3 869	76,0
Ammatillinen lisäkoulutus	-	177	267	76	49	42	7	6	2	-	626	0,4	449	71,7
Opistoaste, ammat.korkea-aste	-	53	2 131	2 485	2 396	1 787	1 292	596	281	100	11 121	7,7	11 068	99,5
Korkea-asteen tutkinto	-	1 666	9 535	4 424	2 503	1 712	1 669	1 136	654	243	23 542	16,2	21 876	92,9
Muu tai tuntematon koulutusaste	6	91	111	42	32	97	107	59	23	11	579	0,4	482	83,2

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

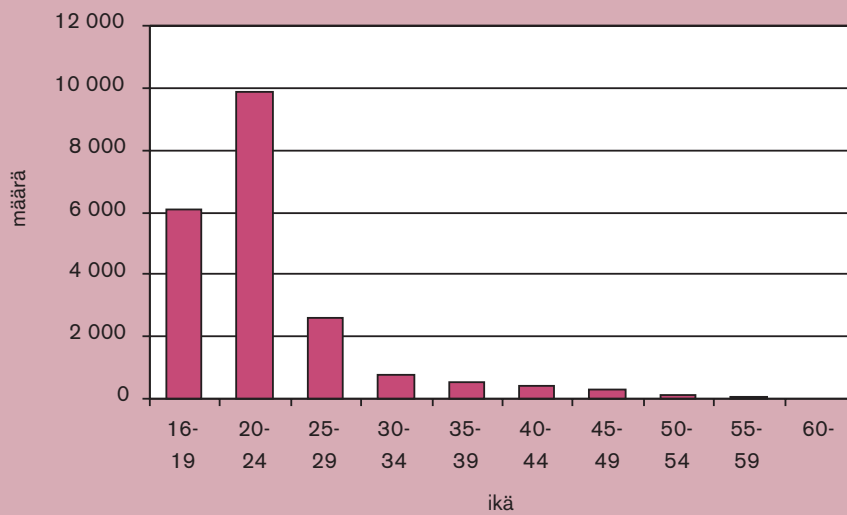
Lähde: Tilastokeskus

Kuvioissa 21 ja 22 esitetään uusien opiskelijoiden ja koko opiskelijamäärän ikäjakaumat kuvioina. Suurin ikäryhmä vuonna 2003 oli sekä aloittaneista että koko opiskelijamäärästä 20–24 -vuotiaat.

Koulutusaloista (liite 20) eniten opiskelijoita oli humanistisella ja opetusallalla, jonka osuus uusista opiskelijoista oli 27 % ja kaikista opiskelijoista 28 %. Opiskelijamäärältään seuraavaksi suurimpia aloja olivat kaupan ja hallinnon ala ja tekniikan ja liikenteen ala.

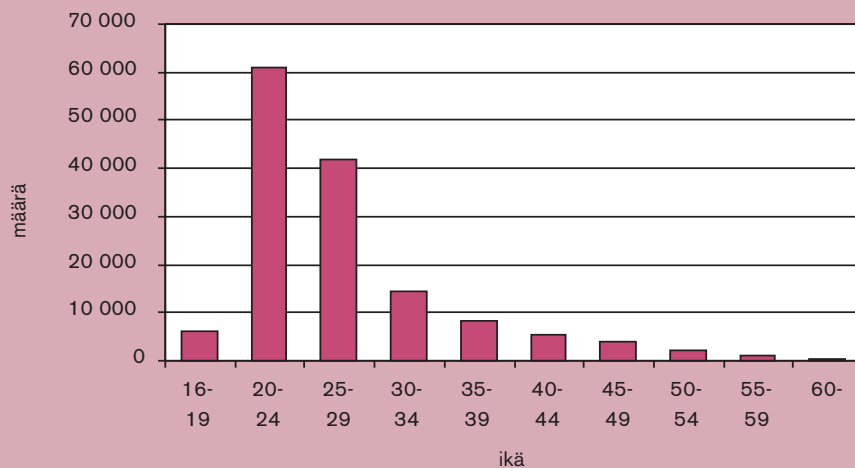
Uusien opiskelijoiden ja koko opiskelijamäärän tarkempi koulutusaloittainen jaottelu esitetään taulukoissa 80 ja 81. Sekä uusista opiskelijoista että

koko opiskelijamäärästä eniten opiskelijoita oli teknillistieteellisellä koulutusallalla, joiden osuus oli keskimäärin 21 % kaikista opiskelijoista. 25 vuotta täyttäneiden opiskelijoiden osuus oli suurin niin uusista opiskelijoista kuin koko opiskelijamäärästäkin terveystieteiden alalla, jossa 87 % uusista ja 92 % kaikista opiskelijoista oli täyttänyt 25 vuotta. Nuorimpia opiskelijat olivat lääketieteellisillä koulutusaloilla. Opiskelijoiden erilainen ikäjakauma eri koulutusaloilla johtuu osittain siitä, että joihinkin koulutusohjelmiin edellytetään aikaisempaa tutkintoa.

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 21. Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 22. Yliopistojen kaikki alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2003

Taulukko 80. Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003

Koulutusala	16– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60– lkm	Osuus koul. aloitt.		Vähint. 25-vuotiaita	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	%	lkm	%
Yhteensä	6 077	9 877	2 597	791	534	409	310	124	50	13	20 782	100	4 828	23,2
Teologinen	73	132	34	15	12	15	9	9	2	1	302	1,5	97	32,1
Humanistinen	792	1 660	322	107	67	33	24	15	10	4	3 034	14,6	582	19,2
Taideteollinen	26	159	111	19	8	3	6	2	-	-	334	1,6	149	44,6
Musiikkialan (yliop.)	33	87	34	5	1	2	1	-	-	-	163	0,8	43	26,4
Teatteri ja tanssialan (yliop.)	5	50	11	7	1	1	2	1	1	.	79	0,4	24	30,4
Kasvatustieteellinen	224	1 184	241	131	127	104	59	25	10	4	2 109	10,1	701	33,2
Liikuntatieteellinen	11	83	18	7	2	1	1	1	-	-	124	0,6	30	24,2
Yhteiskuntatiet.	283	1 032	283	81	76	72	99	19	13	2	1 960	9,4	645	32,9
Psykologian	21	123	21	7	1	2	-	-	-	-	175	0,8	31	17,7
Terveystieteellinen	10	48	100	59	80	71	51	16	2	-	437	2,1	379	86,7
Oikeustieteellinen	107	324	45	12	4	1	2	-	-	-	495	2,4	64	12,9
Kauppätieteellinen	472	1 435	371	95	50	44	24	19	5	2	2 517	12,1	610	24,2
Luonnontiet.	1 256	1 649	403	97	39	23	10	4	2	-	3 483	16,8	578	16,6
Maatalous-														
metsätieteellinen	89	230	84	19	7	4	1	1	-	-	435	2,1	116	26,7
Teknillistieteellinen	2 344	1 234	440	108	48	26	18	12	5	-	4 235	20,4	657	15,5
Lääketieteellinen	195	230	24	5	-	-	-	-	-	-	454	2,2	29	6,4
Hammaslääketiet.	17	34	3	1	-	-	-	-	-	-	55	0,3	4	7,3
Eläinlääketieteell.	6	28	3	-	-	-	-	-	-	-	37	0,2	3	8,1
Farmasian	112	135	38	12	11	6	3	-	-	-	317	1,5	70	22,1
Kuvataidealan	1	20	11	4	-	1	-	-	-	-	37	0,2	16	43,2

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 81. Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003

Koulutusala	16– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60– lkm	Osuus koul. aloitt.		Vähint. 25-vuotiaita	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	%	lkm	%
Yhteensä	6 200	60 997	41 833	14 380	8 415	5 457	4 017	2 289	1 210	461	145 259	100	78 062	53,7
Teologinen	74	720	597	249	200	142	101	64	36	29	2 212	1,5	1 418	64,1
Humanistinen	807	9 127	7 322	2 686	1 550	973	709	445	293	166	24 078	16,6	14 144	58,7
Taideteollinen	26	626	865	379	173	85	47	20	16	4	2 241	1,5	1 589	70,9
Musiikkialan (yliop.)	34	452	543	217	65	28	12	5	-	1	1 357	0,9	871	64,2
Teatteri ja tanssialan (yliop.)	5	155	132	71	22	9	12	5	4	-	415	0,3	255	61,4
Kasvatustieteellinen	228	4 977	3 398	1 137	902	729	634	367	144	47	12 563	8,6	7 358	58,6
Liikuntatieteellinen	11	297	261	72	15	9	7	11	1	-	684	0,5	376	55,0
Yhteiskuntatiet.	286	4 734	4 376	1 710	1 163	878	744	446	245	83	14 665	10,1	9 645	65,8
Psykologian	22	661	415	157	68	48	28	13	18	5	1 435	1,0	752	52,4
Terveystieteiden	10	179	489	360	357	348	305	160	60	16	2 284	1,6	2 095	91,7
Oikeustieteellinen	109	1 687	1 169	318	250	140	126	70	60	19	3 948	2,7	2 152	54,5
Kauppätieteellinen	482	7 167	4 965	1 540	890	503	324	199	124	28	16 222	11,2	8 573	52,8
Luonnontieteellinen1	282	9 874	6 764	2 140	1 064	622	452	229	109	31	22 567	15,5	11 411	50,6
Maatalous-														
metsätieteellinen	90	1 111	1 057	370	182	92	43	23	5	4	2 977	2,0	1 776	59,7
Teknillistieteellinen	2 397	16 014	7 750	2 552	1 342	753	441	221	91	24	31 585	21,7	13 174	41,7
Lääketieteellinen	199	1 965	1 011	183	65	37	20	5	2	2	3 489	2,4	1 325	38,0
Hammaslääketiet.	18	231	107	35	11	4	2	-	-	-	408	0,3	159	39,0
Eläinlääketieteell.	6	185	157	30	11	4	-	-	-	-	393	0,3	202	51,4
Farmasian	113	775	359	142	73	47	9	6	1	2	1 527	1,1	639	41,8
Kuvataidealan	1	60	96	32	12	6	1	-	1	-	209	0,1	148	70,8

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 82. Kaikki alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat yliopistoittain ja ikäryhmittäin vuonna 2003

Yliopisto	16– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60– lkm	Yht. lkm	Osuus yli- opistoitt. %	Vähint. 25-vuotiaita lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	6 200	60 997	41 833	14 380	8 415	5 457	4 017	2 289	1 210	461	145 259	100	78 062	53,7
Helsingin yliopisto	862	11 075	10 091	3 488	2 188	1 309	956	594	367	166	31 096	21,4	19 159	61,6
Joensuun yliopisto	323	3 060	1 773	556	337	275	212	113	47	18	6 714	4,6	3 331	49,6
Jyväskylän yliopisto	424	5 303	3 708	1 086	543	385	300	157	63	26	11 995	8,3	6 268	52,3
Kuopion yliopisto	246	1 908	1 140	470	348	321	267	121	35	12	4 868	3,4	2 714	55,8
Lapin yliopisto	75	1 442	1 038	377	270	206	198	122	51	16	3 795	2,6	2 278	60,0
Oulun yliopisto	692	6 325	3 465	1 056	601	365	285	140	64	23	13 016	9,0	5 999	46,1
Tampereen yliopisto	243	4 085	3 585	1 493	973	702	591	361	201	77	12 311	8,5	7 983	64,8
Turun yliopisto	481	5 255	3 726	1 341	721	472	330	197	126	46	12 695	8,7	6 959	54,8
Vaasan yliopisto	136	1 806	1 300	497	270	182	134	67	37	12	4 441	3,1	2 499	56,3
Åbo Akademi	365	2 655	1 513	474	287	225	153	100	66	24	5 862	4,0	2 842	48,5
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	336	2 486	1 233	462	241	140	74	34	9	3	5 018	3,5	2 196	43,8
Tampereen teknillinen yliopisto	767	4 925	2 296	892	529	333	196	97	42	13	10 090	6,9	4 398	43,6
Teknillinen korkeakoulu	912	6 120	3 247	912	458	240	142	75	29	9	12 144	8,4	5 112	42,1
Helsingin kauppa- korkeakoulu	146	1 609	1 145	358	227	109	85	62	42	11	3 794	2,6	2 039	53,7
Svenska handelshögskolan	104	1 085	648	180	102	43	17	16	9	3	2 207	1,5	1 018	46,1
Turun kauppa- korkeakoulu	42	919	593	150	97	49	21	8	7	-	1 886	1,3	925	49,0
Kuvataideakatemia	1	60	96	32	12	6	1	-	1	-	209	0,1	148	70,8
Sibelius-Akatemia	34	452	543	217	65	28	12	5	-	1	1 357	0,9	871	64,2
Taideteollinen korkeakoulu	6	287	575	268	126	58	31	15	10	1	1 377	0,9	1 084	78,7
Teatterikorkeakoulu	5	140	118	71	20	9	12	5	4	-	384	0,3	239	62,2

Lähde: Tilastokeskus

Taulukossa 82 esitetään opiskelijoiden määrä yliopistoittain. Eniten vuonna 2003 oli opiskelijoita Helsingin yliopistossa, jonka osuus koko opiskelijamäärästä oli 21 %. 25 vuotta täyttäneiden osuus opiskelijoista oli suurin Taideteollisessa korkeakoulussa (79 %), Kuvataideakatemiassa (71 %) ja Tampereen yliopistossa (65 %).

4.3.7 Yliopistojen tutkintoon johtamaton koulutus ja avoimen yliopiston väylän kautta opiskelupaikan saaneet

Seuraaviin taulukoihin on koottu lukumäärätietoja avoimen yliopiston opiskelijoista ja ikäihmisten yliopistoon osallistuvista sekä yliopistojen tarjoamaan täydennyskoulutukseen ja erikoistumisopintoihin osallistuvista opiskelijoista vuosina 2003 ja 2004. Mukana on myös avoimen yliopiston kautta opiskelupaikan vastaanottaneiden määrä vuosina 2003 ja 2004.

Taulukko 83. Avoimen yliopiston opiskelijat yliopistoittain vuosina 2003 ja 2004

Yliopisto	Avoimen yliopiston opiskelijoita			
	Yhteensä	osuus	Yhteensä	osuus
	vuonna 2003	yliopistoittain	vuonna 2004	yliopistoittain
	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	82 918	100	82 318	100
Helsingin yliopisto	17 796	21,5	17 347	21,1
Joensuun yliopisto	3 864	4,7	4 225	5,1
Jyväskylän yliopisto	17 893	21,6	18 017	21,9
Kuopion yliopisto	3 494	4,2	3 581	4,4
Lapin yliopisto	4 078	4,9	4 233	5,1
Oulun yliopisto	5 612	6,8	5 604	6,8
Tampereen yliopisto	6 749	8,1	6 918	8,4
Turun yliopisto	8 742	10,5	8 421	10,2
Vaasan yliopisto	2 235	2,7	2 087	2,5
Åbo Akademi	4 560	5,5	4 655	5,7
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	334	0,4	403	0,5
Tampereen teknillinen yliopisto	573	0,7	450	0,5
Teknillinen korkeakoulu	955	1,2	566	0,7
Helsingin kauppakorkeakoulu	2 463	3,0	2 693	3,3
Svenska handelshögskolan	594	0,7	633	0,8
Turun kauppakorkeakoulu	504	0,6	563	0,7
Sibelius-Akatemia	736	0,9	738	0,9
Taideteollinen korkeakoulu	774	0,9	613	0,7
Teatterikorkeakoulu	962	1,2	571	0,7

Lähde: Opetusministeriö, KOTA -tietokanta
Avoimen yliopiston opiskelijoiden nettomäärä

Helsingin ja Jyväskylän yliopisto olivat suurimpia avoimen yliopisto-opintojen ja ikäihmisten yliopisto-opintojen järjestäjiä. Opiskelijoita oli avoimessa yliopistossa vuonna 2004 runsaat kaksi tuhatta vähemmän, kuin vuonna 2002. Suurin opiskelijamääräpudotus on tapahtunut Helsingin yliopistossa, jossa oli 1 500 avoimen yliopiston opiskelijaa vähemmän vuonna 2004 kuin vuonna 2002. Ikäihmisten yliopistossa opiskelevien määrä oli vastaavana aikana lisääntynyt runsaalla kolmella ja puolella tuhannella opiskelijalla.

Avoimen yliopiston väylän kautta eniten opiske-

lupaikkoja oli vastaanotettu Tampereen ja Joensuun yliopistoissa. Yliopistojen täydennyskoulutukseen oli osallistuttu eniten Helsingin yliopistossa ja erikoistumisopintoihin Jyväskylän yliopistossa. Täydennyskoulutukseen osallistuvia opiskelijoita oli vuonna 2004 viisisataa vähemmän ja erikoistumisopintoihin osallistuvia runsaat kuusisataa vähemmän kuin vuonna 2002.

Taulukko 84. Ikäihmisten yliopiston opiskelijat yliopistoittain vuosina 2003 ja 2004

Yliopisto	Ikäihmisten yliopisto			
	Yhteensä vuonna 2003	osuus yliopistoittain	Yhteensä vuonna 2004	osuus yliopistoittain
Yhteensä	13 586	100	14 510	100
Helsingin yliopisto	4 461	32,8	4 255	29,3
Joensuun yliopisto	70	0,5	128	0,9
Jyväskylän yliopisto	2 965	21,8	3 002	20,7
Kuopion yliopisto	2 099	15,4	2 269	15,6
Lapin yliopisto	1 713	12,6	2 210	15,2
Oulun yliopisto	241	1,8	288	2,0
Tampereen yliopisto	1 291	9,5	1 671	11,5
Turun yliopisto	563	4,1	502	3,5
Vaasan yliopisto	183	1,3	185	1,3

Lähde: Opetusministeriö, KOTA -tietokanta
Ikäihmisten yliopiston opiskelijoiden bruttomäärä

Taulukko 85. Avoimen yliopiston väylän kautta opiskelupaikan vastaanottaneet yliopistoittain vuosina 2003 ja 2004

Yliopisto	Yhteensä vuonna 2003	osuus yliopistoittain	Yhteensä vuonna 2004	osuus yliopistoittain
Yhteensä	615	100	678	100
Helsingin yliopisto	59	9,6	49	7,2
Joensuun yliopisto	86	14,0	103	15,2
Jyväskylän yliopisto	90	14,6	85	12,5
Kuopion yliopisto	65	10,6	43	6,3
Lapin yliopisto	36	5,9	46	6,8
Oulun yliopisto	20	3,3	30	4,4
Tampereen yliopisto	66	10,7	113	16,7
Turun yliopisto	47	7,6	55	8,1
Vaasan yliopisto	39	6,3	26	3,8
Åbo Akademi	10	1,6	10	1,5
Lappeenrannan teknillinen yliopisto			23	3,4
Tampereen teknillinen yliopisto			42	6,2
Teknillinen korkeakoulu			5	0,7
Teknilliset yliopistot ja Teknillinen korkeakoulu yhteensä*	48	7,8	-	-
Helsingin kauppakorkeakoulu	23	3,7	25	3,7
Svenska Handelshögskolan	17	2,8	13	1,9
Turun kauppakorkeakoulu	9	1,5	10	1,5
Kuvataideakatemia	-	-	-	-
Sibelius-Akatemia	-	-	-	-
Taideteollinen korkeakoulu	-	-	-	-
Teatterikorkeakoulu	-	-	-	-

*summattu yhteen, koska tietoturvasyistä ei tässä esitetä alle viiden henkilön tilastotietoja
Lähde: Opetusministeriö

Taulukko 86. Yliopistojen tarjoamaan täydennyskoulutukseen ja erikoistumisopinnotiin osallistuneet opiskelijat vuosina 2003 ja 2004

Yliopisto	Täydennyskoulutus				Erikoistumisopinnot			
	Yhteensä	osuus	Yhteensä	osuus	Yhteensä	osuus	Yhteensä	osuus
	v. 2003	yliopistoitt.	v. 2004	yliopistoitt.	v. 2003	yliopistoitt.	v. 2004	yliopistoitt.
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	79 599	100	83 285	100	4 086	100	4 294	100
Helsingin yliopisto	17 334	21,8	25 135	30,2	416	10,2	862	20,1
Joensuun yliopisto	4 547	5,7	3 323	4,0	206	5,0	118	2,7
Jyväskylän yliopisto	9 348	11,7	10 046	12,1	951	23,3	905	21,1
Kuopion yliopisto	2 339	2,9	2 625	3,2	82	2,0	137	3,2
Lapin yliopisto	3 206	4,0	2 115	2,5	186	4,6	288	6,7
Oulun yliopisto	4 818	6,1	4 508	5,4	315	7,7	252	5,9
Tampereen yliopisto	3 314	4,2	3 142	3,8	223	5,5	137	3,2
Turun yliopisto	7 834	9,8	2 850	3,4	208	5,1	122	2,8
Vaasan yliopisto	1 918	2,4	1 884	2,3	39	1,0	33	0,8
Åbo Akademi	3 987	5,0	5 958	7,2	15	0,4	30	0,7
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	1 442	1,8	1 532	1,8	239	5,8	251	5,8
Tampereen teknillinen yliopisto	3 278	4,1	2 580	3,1	367	9,0	123	2,9
Teknillinen korkeakoulu	8 396	10,5	9 889	11,9	472	11,6	578	13,5
Helsingin kauppakorkeakoulu	4 226	5,3	4 482	5,4	119	2,9	112	2,6
Svenska handelshögskolan	591	0,7	235	0,3	40	1,0	89	2,1
Turun kauppakorkeakoulu	546	0,7	306	0,4	50	1,2	66	1,5
Sibelius-Akatemia	784	1,0	537	0,6	44	1,1	64	1,5
Taideteollinen korkeakoulu	1 185	1,5	1 548	1,9	83	2,0	64	1,5
Teatterikorkeakoulu	506	0,6	559	0,7	31	0,8	63	1,5
Kuvataideakatemia	-	-	31	0,0	-	-	-	-

Lähde: Opetusministeriö, KOTA -tietokanta

5 Vapaan sivistystyön oppilaitosten koulutus

Vapaan sivistystyön oppilaitoksiin kuuluvat kansanopistot, kansalaisopistot, opintokeskukset, kesäyliopistot ja liikunnan koulutuskeskukset. Oppilaitokset saavat perustehtävänsä toteuttamiseen valtionosuutta. Lisäksi useat vapaan sivistystyön oppilaitokset tarjoavat myös muuta koulutusta, kuten toisen asteen ammatillista koulutusta ja avointa yliopisto-opetusta.

Vapaan sivistystyön opiskelijoiden tilastoinnissa on vuonna 2003 vielä käytetty niin sanottuja osallistumistapauksia, joilla tarkoitetaan koulutukseen osallistuneiden opiskelijoiden bruttolukuja.

Vapaan sivistystyön oppilaitosten tarjoamaan koulutukseen osallistuttiin vuonna 2003 noin 1,8 miljoonaa kertaa. Koulutukseen osallistumisia oli edelliseen vuoteen verrattuna runsaat 60 000 enemmän. Eniten osallistumisia ja lisäystä oli "muussa yleissivistävässä aikuiskoulutuksessa", mistä suurin osa on juuri vapaana sivistystyönä järjestettävää koulutusta. Osallistumistapauksia oli selvästi eniten kansalaisopistoissa. Oppilaitoksista kuitenkin suhteellisesti eniten osuuttaan kasvattivat edelliseen vuoteen verrattuna opintokeskukset.

Opetustunteja annettiin vapaan sivistystyön oppilaitoksissa vuonna 2003 yhteensä noin 3,3 miljoonaa. Eniten tunteja annettiin "muussa yleissivistävässä aikuiskoulutuksessa" (vapaa sivistystyö), jonka osuus kaikista vapaan sivistystyön oppilaitoksissa annetuista opetustunneista oli 84 %. Opetustuntien määrä oli lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna kaikissa koulutustyypeissä lukuun ottamatta lukiokoulutusta, ammatillista lisäkoulutusta ja muuta ammatillista aikuiskoulutusta, jossa tuntimäärät olivat vähentyneet. Ammatillisessa lisäkoulutuksessa annettiin lähes 8 000 opetustuntia vähemmän vuonna 2003 kuin vuonna 2002.

Taulukko 87. Vapaan sivistystyön oppilaitosten opetukseen osallistuneet (osallistumistapaukset) koulutustyyppin mukaan vuonna 2003

Oppilaitos	Perus- koulu lkm	Lukio lkm	Tutkin- toon johtava koulutus lkm	Amma- tillinen lisä- koul. lkm	Työ- voima- poliitt. koul. lkm	Oppi- sopi- mus- koul. lkm	Avoin yliopisto- ja amk- opetus lkm	Työn- antajan tilaamat kurssit lkm	Muu aik. koulutus, amma- tillinen lkm	Muu aik. koul., yleis- sivistävä lkm	Yht. lkm	Osuus oppi- laitok- sittain %
Yhteensä	1 941	2 448	670	9 394	5 068	2 089	56 008	32 784	47 400	1 625 117	1 782 919	100
Kansalaisopistot	75	1 414	13	1 897	3 349	99	12 270	12 820	1 945	1 059 014	1 092 896	61,3
Kansanopistot	1 866	1 034	657	2 777	1 343	946	8 907	1 830	1 098	147 783	168 241	9,4
Opintokeskukset	-	-	-	3 126	303	-	-	2 061	8 604	338 551	352 645	19,8
Liikunnan koulutus- keskukset	-	-	-	412	-	285	126	11 084	2 093	79 769	93 769	5,3
Kesäyliopistot	-	-	-	1 182	73	759	34 705	4 989	33 660	*	75 368	4,2

Lähde: Tilastokeskus

Peruskoulutiedoissa ja lukiotiedoissa mukana koko oppimäärän kurssit ja aineopintokurssit

Koulutustyypeittäin myös muussa kuin *tutkintoon johtavassa koulutuksessa* on käytännössä tutkintoon johtavaa koulutusta

* Kesäyliopistojen järjestämästä muusta koulutuksesta ei voida erotella ammatillista ja yleissivistävää aikuiskoulutusta. Tiedot sisältyvät kohtaan *muu aikuiskoulutus, ammatillinen*.

Tiedot saattavat poiketa KOTA-tietokannassa olevista. Tämä johtuu tiedonkeruutapojen erilaisuudesta.

Taulukko 88. Vapaan sivistystyön oppilaitosten opetustunnit koulutustyyppin mukaan vuonna 2003

Oppilaitos	Perus- koulu lkm	Lukio lkm	Tutkin- toon johtava koulutus lkm	Amma- tillinen lisä- koul. lkm	Työ- voima- poliitt. koul. lkm	Oppi- sopi- mus- koul. lkm	Avoin yliopisto- ja amk- opetus lkm	Työn- antajan tilaamat kurssit lkm	Muu aik. koulutus, amma- tillinen lkm	Muu aik. koul., yleis- sivistävä lkm	Yht. lkm	Osuus oppi- laitok- sittain %
Yhteensä	45 712	22 289	27 500	80 888	108 141	19 588	98 672	64 915	57 347	2 760 133	3 285 185	100
Kansalaisopistot	380	3 746	56	5 711	66 444	430	21 621	20 177	4 139	1 971 896	2 094 600	63,8
Kansanopistot	45 332	18 543	27 444	47 843	34 571	12 356	19 474	2 691	17 817	463 877	689 948	21,0
Opintokeskukset	-	-	-	12 382	4 868	-	-	22 928	5 719	221 288	267 185	8,1
Liikunnan koulutus- keskukset	-	-	-	13 101	-	5 129	204	16 920	8 161	103 072	146 587	4,5
Kesäyliopistot	-	-	-	1 851	2 258	1 673	57 373	2 199	21 511	*	86 865	2,6

Lähde: Tilastokeskus

Peruskoulutiedoissa ja lukiotiedoissa mukana koko oppimäärän kurssit ja aineopintokurssit

Koulutustyypeittäin myös muussa kuin *tutkintoon johtavassa koulutuksessa* on käytännössä tutkintoon johtavaa koulutusta

* Kesäyliopistojen järjestämästä muusta koulutuksesta ei voida erotella ammatillista ja yleissivistävää aikuiskoulutusta. Tiedot sisältyvät kohtaan *muu aikuiskoulutus, ammatillinen*.

Tiedot saattavat poiketa KOTA-tietokannassa olevista. Tämä johtuu tiedonkeruutapojen erilaisuudesta.

6 Neuvontajärjestöt

Valtionavustuksen piirissä olevia neuvontajärjestöjä ovat Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry, Marttaliitto ry, Finlands svenska Marthaförbund rf, Käsi- ja taideteollisuusliitto ry ja Sámi Duodji ry. Suurimmilla neuvontajärjestöillä on keskusorganisaation lisäksi useita alue- ja paikallisorganisaatioita ja toiminnassa on mukana sekä palkattuja että vapaaehtoisia työntekijöitä. Neuvontajärjestöt neuvovat, ohjaavat, opastavat ja kouluttavat kansalaisia ja yrityksiä.

Seuraavassa esitellään valtionavustusta saavien järjestöjen tarjoamaa neuvonta- ja koulutustoimintaa.

6.1 Aikuisten osallistuminen neuvontajärjestöjen tarjoamaan koulutukseen ja neuvontatilaisuuksiin

Neuvontajärjestöjen koulutustarjonta sisältää sekä kaikille avointa koulutusta että neuvontajärjestöjen jäsenten, jäsenyritysten ja neuvojien koulutusta. Neuvontajärjestöjen kursseilla ja koulutuspäivillä opiskellaan käytännönläheisiä tietoja ja taitoja. Aiheena voi olla esimerkiksi yritystoiminnan suunnittelu, käynnistäminen tai kehittäminen, laatu-koulutus, käsityöyrittäjäyys, maaseutumatkailu, maiseman ja luonnon hoito, kasvinsuojelu, ruoanvalmistus tai elintarvikkeiden jatkojalostus.

Seuraavaan taulukkoon on koottu neuvontajärjestöjen tarjoaman koulutuksen ja neuvontatoiminnan määriä vuonna 2003.

Sámi Duodji ry:llä on 293 jäsentä ja kaksi toimipaikkaa.

Taulukko 89. Neuvontajärjestöjen järjestämä koulutus ja neuvontatoiminta vuonna 2003

Koulutus/ toiminta	Asiakas- työpäiviä	Tilaisuutta/ ryhmiä	Osa- listujaa
Käsi- ja taideteollisuusyhdistykset			
Käsityötaidot			
kurssit	28 081		15 752
taiteen perusopetus	28 078	299	3 422
Käsityöelinkeino	12 568		2 007
Työpaikkakoulutus			
työssäoppiminen	6 858		311
yritysverstaat	392		12
Työpajat/Käsityötaidot	119 130		110 652
<i>Yhteensä</i>	195 107	299	132 156
Maa- ja kotitalousnaiset			
Kotitalous ja ympäristökurssit		350	4 888
Ammatilliset (yrittäjä) kurssit		632	9 387
Muu neuvontapalvelu			
kotitalousneuvonta		62	
maisemanhoidon neuvonta		937	
maaseutuyritysneuvonta		1 042	3 818*
esitelmät, opintoretket, kampanjat, näyttelyt		6 609	181 449
<i>Yhteensä</i>		9 632	199 542
Marttaliitto ry			
Ryhmäneuvonta, kurssit, luennot, havaintoesitykset		3 180	40 971
Joukkoneuvonta, messut, näyttelyt		432	157 325
Yksilöneuvonta			14 695
<i>Yhteensä</i>		3 612	212 991
Finlands svenska Marthaförbund r.f.			
Neuvontatoiminta			2 470
josta puhelinneuvontaa			2 172
Kurssit/seminaarit/esitelmät	1 017 tuntia	145	10 939

*hygieniastesteihin osallistuneita

Lähteet: Käsi- ja taideteollisuusliitto ry, Maa- ja kotitalousnaisten keskus, Marttaliitto ry, Finlands svenska Marthaförbund r.f.

7 Aikuisille tarkoitettut kielitutkinnot

7.1 Yleiset kielitutkinnot

Yleiset kielitutkinnot ovat aikuisille kielenoppijoille tarkoitettuja tutkintoja, jotka mittaavat toiminnallista ja viestinnällistä kielitaitoa. 'Yleiset kielitutkinnot' -nimi taas viittaa siihen, että tutkinnoissa testataan yleiskieltä eikä esimerkiksi johonkin tiettyyn alaan liittyvää erityiskieltä.

Yleisiä kielitutkintoja voi suorittaa perus-, keski- ja ylimmällä tasolla seuraavissa kielissä: englanti, espanja, italia, ranska, ruotsi, saame, saksa, suomi ja venäjä (italian kielessä perus- ja keskitaso).

Yleisten kielitutkintojen 6-portainen taitotasoasteikko on yhteismitallinen Euroopan neuvoston kehittämän yleiseurooppalaisen viitekehyksen taitotasoasteikkojen kanssa. Vuodesta 2003 alkaen yleisten kielitutkintojen todistuksia on käytetty myös Suomen kansalaisuuden saamiseen edellytettävän suomen tai ruotsin kielen taidon hallinnan osoittamiseen.

Taulukko 90. Vuosina 2000–2004 suoritettut yleiset kielitutkinnot kielittäin ja tasoittain

Kieli	Vuosi 2000					Vuosi 2001				
	Osuus suorite- tuista kieli- tutkinnoista					Osuus suorite- tuista kieli- tutkinnoista				
	Yht. lkm	%	Perus- taso lkm	Keski- taso lkm	Ylin taso lkm	Yht. lkm	%	Perus- taso lkm	Keski- taso lkm	Ylin taso lkm
Yhteensä	2 487	100	551	1 415	521	2 275	100	355	1 295	625
Englanti	1 395	56,1	153	836	406	1 558	68,5	217	899	442
Suomi	371	14,9	84	263	24	254	11,2	63	172	19
Ruotsi	472	19,0	228	186	58	214	9,4	34	106	74
Venäjä	115	4,6	69	40	6	104	4,6	26	37	41
Saksa	59	2,4	3	40	16	76	3,3	6	23	47
Ranska	42	1,7	7	26	9	38	1,7	5	32	1
Espanja	18	0,7	3	13	2	19	0,8	3	15	1
Italia	11	0,4	3	8	x	6	0,3	1	5	x
Saame	4	0,2	1	3	x	6	0,3	x	6	x
Kieli	Vuosi 2002					Vuosi 2003				
	Osuus suorite- tuista kieli- tutkinnoista					Osuus suorite- tuista kieli- tutkinnoista				
	Yht. lkm	%	Perus- taso lkm	Keski- taso lkm	Ylin taso lkm	Yht. lkm	%	Perus- taso lkm	Keski- taso lkm	Ylin taso lkm
Yhteensä	2 479	100	488	1 645	346	2 863	100	422	2 146	295
Englanti	1 518	61,2	134	1 108	276	1 338	46,7	136	969	233
Suomi	510	20,6	207	286	17	1 132	39,5	151	960	21
Ruotsi	284	11,5	68	183	33	247	8,6	83	141	23
Venäjä	56	2,3	33	18	5	45	1,6	22	21	2
Saksa	33	1,3	15	9	9	38	1,3	10	22	6
Ranska	30	1,2	6	20	4	30	1,0	11	14	5
Espanja	27	1,1	23	2	2	18	0,6	4	11	3
Italia	19	0,8	2	17	x	9	0,3	5	4	x
Saame	2	0,1	x	2	x	6	0,2	x	4	2
Kieli	Vuosi 2004									
	Osuus suorite- tuista kieli- tutkinnoista									
	Yht. lkm	%	Perus- taso lkm	Keski- taso lkm	Ylin taso lkm					
Yhteensä	3 753	100	313	3 121	319					
Englanti	1 142	30,4	117	801	224					
Suomi	2 180	58,1	95	2 027	58					
Ruotsi	328	8,7	75	232	21					
Venäjä	21	0,6	4	13	4					
Saksa	25	0,7	4	14	7					
Ranska	25	0,7	9	11	5					
Espanja	16	0,4	7	9	x					
Italia	6	0,2	x	6	x					
Saame	10	0,3	2	8	x					

Lähde: Opetushallitus

7.2 Valtionhallinnon kielitutkinnot

Valtion kielitutkinnot ovat 1.1.2004 alkaen valtionhallinnon kielitutkintoja. Entiset niin kutsutut pienet kielitutkinnot ovat nyt hyvän ja tyydyttävän taidon tutkintoja ja niin kutsutut isot kielitutkinnot erinomaisen taidon tutkintoja.

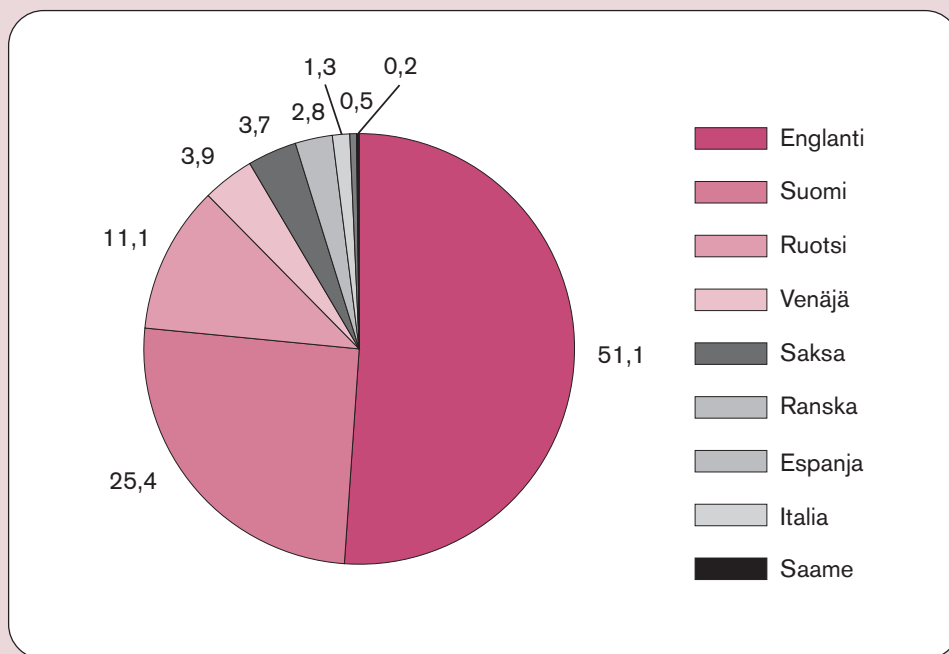
Valtionhallinnon kielitutkinnot perustuvat lakiin 424/2003 julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta ja valtioneuvoston asetukseen 481/2003 suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa.

Valtionhallinnon kielitutkinnoissa voidaan osoittaa valtion ja julkishallinnon työtehtävissä vaaditta-

vaa suomen tai ruotsin kielen taitoa. 1.6.2003 lähtien tutkinnoissa on voinut osoittaa myös kansalaisuuslain (359/2003) edellyttämää suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Hyvän ja tyydyttävän taidon tutkinnot suoritetaan Opetushallituksen määräämille tutkintosuoritusten vastaanottajille. Erinomaisen taidon tutkinnot suoritetaan suomen tai ruotsin kielen tutkintolautakunnalle.

Tutkinnoissa arvioidaan osallistujan kykyä viestiä suullisesti ja/tai kirjallisesti suomen tai ruotsin kielellä sekä ymmärtää kyseisiä kieliä. Erityistä tukea tarvitseva henkilö voi suorittaa tutkinnon niiltä osin kuin se on hänelle mahdollista.

Kuvio 23. Yleisen kielitutkinnon suorittaneet vuosina 1994–2004 (N = 25 740)

Taulukko 91. Valtionhallinnon kielitutkintojen suoritukset vuosina 2002–2004

Tutkinnot	Vuosi 2002		Vuosi 2003		Vuosi 2004		
	Suomi	Ruotsi	Suomi	Ruotsi	Tutkinnot	Suomi	Ruotsi
Hyvä ja tyydyttävä taito							
Pienet tutkinnot	565	1 412	1 700	1 500	Suullinen taito	911	687
					Kirjallinen taito	900	668
					Ymmärtämisen taito	31	102
					<i>Yhteensä</i>	1 842	1 457
Erinomainen taito							
Isot tutkinnot	132	29	190	51	Suullinen taito	102	41
					Kirjallinen taito	99	47
					Ymmärtämisen taito	-	-
					<i>Yhteensä</i>	201	88

Lähde: Opetushallitus

8 Aikuiskoulutuksen rahoitus ja rahoitusmuodot

Aikuiskoulutuksen rahoitus jakautuu kolmeen pääasialliseen rahoitusmuotoon: opetushallinnon rahoittamaan omaehtoiseen koulutukseen, työhallinnon rahoittamaan työvoimapolitiittiseen koulutukseen ja yritysten ja julkisyhteisöjen rahoittamaan henkilöstökoulutukseen. Alla rahoitus esitetään kyseessä olevan järjestyksen mukaisesti. Aikuiskoulutuksen kokonaisrahoituksesta ei ole saatavilla kattavaa ja yhtenäisesti kerättyä tietoa, joten tässä esitetyt tiedot on kerätty eri lähteistä. Rahoituksen esittämisessä on käytetty viimeisintä käytettävissä olevaa tietoa. Omaehtoisen ja työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen osalta hyödynnetään talousarvion tietoa ja henkilöstökoulutuksessa toteumatietoja.

8.1 Omaehtoisen aikuiskoulutuksen rahoitus

Aikuiskoulutuksen rahoitus perustuu valtionosuusjärjestelmään toisen asteen yleissivistävässä ja ammatillisessa koulutuksessa, ammattikorkeakouluopetuksessa ja vapaassa sivistystyössä. Yleissivistävässä koulutuksessa, ammatillisessa peruskoulutuksessa ja ammattikorkeakouluopetuksessa kunnilla on lakisääteinen velvoite osallistua koulutuksen kustannuksiin. Näissä koulutusmuodoissa valtionosuus on 57 prosenttia laskennallisista kustannuksista.

Ammatillisessa lisäkoulutuksessa kunnilla ei ole lakisääteistä rahoitusvelvollisuutta. Valtio rahoittaa oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen laskennallisista kustannuksista 90 prosenttia (henkilöstökoulutuksena järjestettävästä koulutuksesta 50 prosenttia). Oppisopimusmuotoiselle ammatilliselle lisäkoulutukselle määritellään oma yksikköhinta. Vapaassa sivistystyössä kansanopistojen, kansalaisopistojen ja kesäyliopistojen valtionosuus on 57 prosenttia laskennallisista kustannuksista ja opinto-keskusten ja liikunnan koulutuskeskusten 65 prosenttia laskennallisista kustannuksista. Yliopistot saavat rahoituksensa suoraan valtion talousarviosta.

Valtionosuusjärjestelmän perusta on se, että kullekin koulutusmuodolle lasketaan yksikköhinta. Yksiköt määritellään koulutusmuodoittain taulukon 94 mukaisesti. Yksikköhinta saadaan, kun niin sanottu hyväksytyt todelliset kustannukset jaetaan toteutuneiden yksiköiden määrällä.

Omaehtoista aikuiskoulutusta rahoitetaan valtion vuoden 2005 talousarvion mukaisesti noin 590 miljoonalla eurolla. Mikäli aikuisikäiset opetus- ja sivistysministeriön perustamissa ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelevat ja aikuisikäiset yliopisto-opiskelijat lasketaan tähän mukaan, nousee määräraha noin 780 miljoonaan euroon.

Kuntien rahoitusosuus ei ole mukana taulukossa 92.

Taulukko 92. Aikuiskoulutuksen rahoitus opetusministeriön hallinnonalalla, talousarvio 2005

		Talousarvio 2005
29.10.	Yliopisto-opetus ja -tutkimus¹	
21.	<i>Yliopistojen toimintamenot</i>	
	avoin yliopisto-opetus	13 000 000
	täydennyskoulutuksen hintojen alentaminen (enintään)	510 000
22.	<i>Yliopistolaitoksen yhteiset menot</i>	
	täydennyskoulutuksen tuotekehitystyö	3 000 000
29.20	Ammattikorkeakouluopetus	
30.	<i>Valtionosuus käyttökustannuksiin</i>	
	aikuisten ammattikorkeakoulututkintoon johtava koulutus (arvio)	55 900 000
	erikoistumisopinnot ja jatkotutkintokeilu (arvio)	14 400 000
	avoin ammattikorkeakouluopetus (arvio)	3 200 000
29.40	Yleissivistävä koulutus	
30.	<i>Valtionosuus käyttökustannuksiin</i>	
	lukion aikuisopiskelijat (arvio)	16 700 000
29.60	Ammatillinen koulutus²	
21.	<i>Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot</i>	
	ammatillinen lisäkoulutus (arvio)	600 000
30.	<i>Valtionosuus käyttökustannuksiin</i>	
	näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmentava koulutus (arvio)	56 400 000
31.	<i>Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen</i>	
	oppisopimuskoulutuksena suoritettava ammatilliseen perustutkintoon johtava koulutus (arvio) ³⁾	27 800 000
	oppisopimuskoulutuksena suoritettava ammatillinen lisäkoulutus (arvio)	66 600 000
29.69	Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö	321 446 000
29.98	Liikuntatoimi	
50.	<i>Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat</i>	
	liikunnan koulutuskeskukset	12 493 000
52.	<i>Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille</i>	1 867 000
Yhteensä		593 916 000

¹ Taulukko ei sisällä yliopiston perustutkintoa opiskelevia aikuisia (yli 25-vuotiaina aloittaneita), joita oli n. 40 000 vuonna 2003 ja joista aiheutuvat kustannukset ovat arviolta noin 146 miljoonaa euroa vuonna 2005.

² Taulukko ei sisällä ammatillista perustutkintoa opetussuunnitelman mukaan opiskelevia aikuisia (yli 25-vuotiaina aloittaneita), joita on n. 9 500 vuonna 2005 ja joista aiheutuvat kustannukset ovat arviolta noin 41 miljoonaa euroa vuonna 2005.

³ Luvussa on otettu huomioon vain ammatilliseen perustutkintoon tähtäävän oppisopimuskoulutuksen yli 25-vuotiaina aloittaneet (noin 64 % opiskelijoista).

Taulukko 93. Valtionosuuspohjan mukaiset kustannukset ja suoritteet koulutusmuodoittain vuonna 2003

Koulutusmuoto	Yksikkö	Yksikköjen määrä	Valtionosuuspohjan mukaiset kustannukset	
			euroa	euroa/yksikkö
Oppisopimuskoulutus ¹				
Peruskoulutus	opiskelija	12 491	58 670 624	4 697
Lisäkoulutus	opiskelija	19 956	57 999 014	2 906
Yhteensä	opiskelija	32 447	116 669 638	3 596
Ammatillinen lisäkoulutus				
Omaehtoinen koulutus	opisk.työvuosi	11 514	75 475 184	6 555
Henkilöstökoulutus	opisk.työvuosi	903	8 555 851	9 475
Yhteensä	opisk.työvuosi	12 417	84 031 035	6 767
Ammatilliset erikoisoppilaitokset ²	opiskelija	3 137	53 826 743	17 156
Vapaa sivistystyö				
Kansanopistot	opisk.viikko	293 776	73 472 560	250
Valtakunnalliset liikunnan koulutukeskukset	opisk.vuorokausi	323 330	23 392 705	72
Kansalaisopistot	tunti	2 221 237	143 808 415	65
Kesäyliopistot	tunti	96 840	12 343 659	127
Opintokeskukset	tunti	249 334	21 604 999	86,6
Ammattikorkeakoulut ³				
Erikoistusmisopinnot	opiskelija	4 168	23 963 236	5 750

¹ Opiskelijamäärä on vuoden 2003 tammikuun ja syyskuun tilastointipäivien keskiarvo.

² Laskennallinen opiskelijamäärä (kevät- ja syyskauden keskiarvo).

³ Opiskelijamäärä on vuoden 2003 tammikuun ja syyskuun tilastointipäivien kuukausilla (7/5) painotettu keskiarvo.

Lähde: Opetushallitus

Taulukko 94. Vuoden 2005 yksikköhinnat koulutusmuodoittain

Koulutusmuoto	Yksikkö	ALV korotus	
		Yksikkö- hinta euroa/yksikkö	yksityisille koulu- tuksen järjestäjille %
Perusopetus , yli 18-vuotiaat	opiskelija	3 025,89 ¹	3,45
Lukiokoulutus , yli 18-vuotiaana aloittaneet	opiskelija	2 686,01 ²	3,21
Ammatillinen koulutus	opiskelija	7 640,28	5,11
Oppisopimuskoulutus			
peruskoulutus	opiskelija	6 112,22 ³	5,11
ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistava koulutus	opiskelija	3 027,38 ⁴	
muu ammatillinen lisäkoulutus	opiskelija	2 186,44 ⁴	
Ammattikorkeakoulut	opiskelija	6 408,62	3,53
Ammatilliset erikoisoppilaitokset			
Ryhmä I			
- lyhytkestoinen koulutus	tunti	30,92 ⁴	
- pitkäkestoinen (yli 4 kk) koulutus	tunti	34,01 ⁴	
Ryhmä II	tunti	61,84 ⁴	
Ryhmä III	tunti	216,44 ⁴	
Ryhmä IV	tunti	92,76 ⁴	
Vapaa sivistystyö			
Kansanopistot	opiskelijaviikko	243,59	6,00
Liikunnan koulutuskeskukset	opiskelijavuorokausi	68,05	8,30
Kansalaisopistot	tunti	63,52	3,34
Kesäyliopistot	tunti	63,52	3,34
Opintokeskukset	tunti		
- opintotoiminta	tunti	88,06 ⁴	
- opintokerhotoiminta	tunti	4,00 ⁴	
Ammatillinen lisäkoulutus			kerroin ⁶
1) kaupan ja hallinnon ala ⁵	työvuosi	6 112,22	5,11 0,8
2) kulttuuriala ja kauneudenhoitoala ⁵	työvuosi	9 932,36	5,11 1,3
3) luonnonvara, tekn., liikenne, liikunta ⁵	työvuosi	11 460,42	5,11 1,5
4) viestintäala ja musiikkiala ⁵	työvuosi	13 752,50	5,11 1,8
5) kulj., maanrak., nosturik., saamelais ⁵	työvuosi	22 156,81	5,11 2,9
6) muu kuin näyttötutkintoon valmistava	työvuosi	5 348,20	5,11 0,7
7) yleisiin kielitutkintoihin valmistava	työvuosi	4 584,17	5,11 0,6
8) muu kuin kohdassa 1–7 mainittu koulutus ⁵	työvuosi	7 640,28	5,11 1,0

¹ 60 % perusopetuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

² 60 % lukiokoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

³ 80 % ammatillisen koulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

⁴ Yksikköhinta sisältää arvonlisäveron.

⁵ Näyttötutkintoon valmistava koulutus.

⁶ Amatillisen koulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

Lähde: Opetushallitus

Taulukko 95. Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen rahoitus, talousarvio 2005 (milj. euroa)

Talousarvio 2005	
Ammatillisen koulutuksen hankintaan	145,4
Ohjaavan ja valmentavan koulutuksen hankintaan	45,0
Pohjoiskalotin koulutussäätiöltä hankittu koulutus	1,28
Muu toimintaa tukeva määräraha	2,4
Yhteensä	194,08

Lähde: Opetusministeriö

8.2 Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen rahoitus

Työhallinto on rahoitusvastuussa työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta. Koulutus hankitaan ostamalla koulutusta koulutuksen järjestäjiltä. Hankintatoiminnasta vastaavat pääsääntöisesti alueelliset työvoima- ja elinkeinokeskukset.

8.3 Aikuisten koulutus yrityksissä ja julkisyhteisöissä

Yksityisten alojen työnantajajärjestöt julkaisevat selvityksiä niiden jäsenyritysten henkilöstölleen tarjoaman koulutuksen laadusta¹.

Selvitysten mukaan Teollisuuden ja työnantajain jäsenyritykset investoivat henkilöstönsä koulutukseen vuonna 2003 noin 400 miljoonaa euroa². Palvelutyönantajien jäsenyritykset investoivat henkilöstönsä koulutukseen noin 257 miljoonaa euroa³. Yhteensä yksityiset työnantajat investoivat henkilöstönsä koulutukseen siis noin 657 miljoonaa euroa.

Valtio rahoittaa henkilöstönsä koulutusta yhteensä noin 80,5 miljoonalla eurolla⁴. Luvuissa ovat mukana sekä varsinaiset koulutuskustannukset että koulutuksen aikaiset henkilöstön palkat. Luku on vuodelta 2004.

¹ TT: Osaamistarveluotain (2004); PT: Palvelutyönantajien koulutusselvitys (2003). Uusimmat käytettävissä olevat selvitykset toteutettu ennen Elinkeinoelämän keskusliiton perustamista.

² Luku sisältää koulutusajan palkat ja niiden sivukustannukset. Kyseessä on otoksesta jäsenkenttään yleistetty tulos.

³ Luku perustuu otostutkimukseen ja sisältää koulutusajan palkat.

⁴ Valtion työmarkkinalaitos. Luku sisältää koulutusajan palkat.

Lähteet

- Kumpulainen, T. (toim.) 2004. Koulutuksen määrälliset indikaattorit. Opetushallitus. Tampere: Tammer-paino Oy.
- Laki ammatillisesta koulutuksesta. L630/21.8.1998.
- Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta. L631/21.8.1998.
- Laki julkisesta työvoimapalvelusta (1295/2002). Laki vapaasta sivistystyöstä. L632/21.8.1998.
- Lukiolaki L629/21.8.1998.
- Oecd 2004. Education at a Glance. 2004. Pariisi.
- Oecd 2001. Education policy analysis 2001. Pariisi.
- Opetushallitus 2004. Aikuisten perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet 2004. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy.
- Opetushallitus 2004. Aikuiskoulutusopas. Rauma: Kirjapaino Oy West Point.
- Opetushallitus 2005. Koulutusopas. Ammatillinen ja lukiokoulutus sekä vapaa sivistystyö. Rauma: Kirjapaino Oy West Point.
- Opetusministeriö 2001. Opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvan aikuisopiskelun tilastointi- ja seurantajärjestelmien kuvaus. Opetusministeriön työryhmien muistioita 8:2001. Helsinki: Yliopistopaino.
- Opetusministeriö 2003. Parlamentaarisen aikuis-koulutustyöryhmän mietintö. Opetusministeriön työryhmien muistioita 3:2002a. Helsinki: Yliopistopaino
- Opetusministeriö 2004. Ammattikorkeakoulut 2003. Opetusministeriön julkaisuja 2004:25. Helsinki: Yliopistopaino.
- Tilastokeskus 2005. Oppilaitostilastot 2004. Koulutus 2004:3. Helsinki: Yliopistopaino Oy.
- Tilastokeskus 2005. Väestön määrä 2003 ja ennuste vuosille 2004–2030. Opetushallituksen raportointiopti.
- Tuijnman, A. & Hellström, Z. (ed.) 2001. Curious Minds: Nordic Adult Education Compared. Copenhagen: Nord 2001:9 Nordic Council.
- Työministeriö (2002): Ammatillisen kehittymisen palvelut 2002.
- Valtioneuvoston asetus julkisesta työvoimapalvelusta (1344/2002).

Liitetaulukot

- Liite 1 Väestön koulutusrakenne koulutusasteittain vuonna 2003
Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrä ikäryhmittäin vuonna 2003
- Liite 2 Ylioppilastutkinnon, ammatillisen tutkinnon ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden määrä ja osuudet 15 vuotta täyttäneestä väestöstä vuonna 2003
- Liite 3 Nuorten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003
- Liite 4 Nuorten lukiokoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
Nuorten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003
- Liite 5 Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003
- Liite 6 Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003

Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2003
- Liite 7 Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003
- Liite 8 Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003
- Liite 9 Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003
- Liite 10 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003

- Liite 11 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003
- Liite 12 Ammatilliseen perustutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003
- Liite 13 Ammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003
- Liite 14 Erikoisammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003
- Liite 15 Näyttötutkintoina ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003
- Liite 16 Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003
- Liite 17 Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003
- Liite 18 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003
- Liite 19 Nuorten koulutuksessa ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003
- Liite 20 Yliopistojen alemmaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2003
Yliopistojen kaikki alemmaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2003

Taulukko 1. Väestön koulutusrakenne koulutusasteittain vuonna 2003

Koulutusaste	Lukumäärä	%
Yhteensä	4 299 635	100
Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa	1 639 738	38,1
Yleissivistävä koulutus	325 939	7,6
Toisen asteen ammatillinen peruskoulutus	1 217 944	28,3
Ammatti-/erikoisammattitutkinto	57 419	1,3
Opistoaste+ammatillinen korkea-aste	581 801	13,5
Ammattikorkeakoulututkinto	97 542	2,3
Alempi korkeakoulututkinto	93 187	2,2
Ylempi korkeakoulututkinto	259 196	6,0
Lisensiaatin tutkinto	9 153	0,2
Tohtorin tutkinto	17 716	0,4

Lähde: Tilastokeskus, Opetushallituksen raportointiopti

Taulukko 2. Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrä ikäryhmittäin vuonna 2003

Ikä	Lukumäärä	%
Yhteensä	1 639 738	100
15–19	277 434	16,9
20–24	63 121	3,8
25–29	45 456	2,8
30–34	51 062	3,1
35–39	58 493	3,6
40–44	63 381	3,9
45–49	87 657	5,3
50–54	125 414	7,6
55–59	156 582	9,5
60–64	133 577	8,1
65–	577 561	35,2

Lähde: Tilastokeskus, Opetushallituksen raportointiopti

Taulukko 3. Ylioppilastutkinnon, ammatillisen tutkinnon ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden määrä ja osuudet 15 vuotta täyttäneestä väestöstä vuonna 2003

Ikä	Ylioppilas- tutkinnon suorittaneet lkm	Osuus 15 v. täyttäneestä väestöstä %	Ammatillisen tutkinnon suorittaneet lkm	Osuus 15 v. täyttäneestä väestöstä %	Korkeakoulu- tutkinnon suorittaneet lkm	Osuus 15 v. täyttäneestä väestöstä %
Yhteensä	1 130 005	26,3	1 789 812	41,6	544 146	12,7
15–19	28 443	8,9	14 371	4,5	1	0,0
20–24	169 481	51,2	111 947	33,8	13 934	4,2
25–29	158 887	48,9	149 208	45,5	81 184	24,8
30–34	129 824	42,1	164 002	53,1	71 995	23,3
35–39	146 382	39,8	220 433	60,0	68 467	18,6
40–44	131 730	34,7	238 049	62,7	61 701	16,2
45–49	112 339	29,0	226 971	58,6	59 085	15,3
50–54	88 531	21,9	214 188	52,9	53 796	13,3
55–59	67 876	17,4	175 357	44,9	50 328	12,9
60–64	37 533	13,9	101 175	37,5	31 006	11,5
65–69	21 852	9,2	68 894	29,1	19 897	8,4
70–74	15 352	7,4	45 925	22,0	14 249	6,8
75–79	10 875	6,3	30 012	17,4	9 472	5,5
80–84	6 460	5,7	17 821	15,8	5 177	4,6
85–	4 440	5,4	11 459	13,9	3 854	4,7

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 4. Nuorten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003

Ikä	1999				2000				2001				2002				2003*			
	Yht	Miehet	Naiset		Yht	Miehet	Naiset		Yht	Miehet	Naiset		Yht	Miehet	Naiset		Yht	Miehet	Naiset	
	ikm	ikm	ikm	%	ikm	ikm	ikm	%	ikm	ikm	ikm	%	ikm	ikm	ikm	%	ikm	ikm	ikm	%
Yhteensä	113 763	49 179	64 584	56,8	114 199	49 587	64 612	56,6	113 493	48 959	64 534	56,9	110 245	47 694	62 551	56,7	108 505	47 142	61 363	56,6
15–19	112 916	48 701	64 215	56,9	112 921	48 955	63 966	56,6	111 966	48 239	63 727	56,9	108 718	46 934	61 784	56,8	107 071	46 390	60 681	56,7
20–24	783	457	326	41,6	1 019	584	435	42,7	1 214	652	562	46,3	1 336	715	621	46,5	1 430	751	679	47,5
25–29	10	4	6	60,0	47	11	36	76,6	68	24	44	64,7	43	13	30	69,8	4	1	3	75,0
30–34	9	1	8	88,9	45	7	38	84,4	47	13	34	72,3	29	10	19	65,5	-	-	-	-
35–39	2	-	2	100	43	10	33	76,7	51	9	42	82,4	19	2	17	89,5	-	-	-	-
40–44	4	1	3	75,0	39	4	35	89,7	52	6	46	88,5	35	8	27	77,1	-	-	-	-
45–49	2	-	2	100	46	7	39	84,8	47	9	38	80,9	40	7	33	82,5	-	-	-	-
50–54	-	-	-	-	24	4	20	83,3	30	3	27	90,0	10	1	9	90,0	-	-	-	-
55–59	-	-	-	-	7	4	3	42,9	7	1	6	85,7	7	2	5	71,4	-	-	-	-
60–	-	-	-	-	8	1	7	87,5	10	3	7	70,0	8	2	6	75,0	-	-	-	-
Tieto puuttuu	37	15	22	59,5	-	-	-	-	1	-	1	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Vähintään 25-v.	27	6	21	77,8	259	48	211	81,5	312	68	244	78,2	191	45	146	76,4	4	1	3	75,0

* Tilastokeskuksen tiedonkeruussa pyydetiin ilmoittamaan opiskeleeko opiskelija nuorten vai aikuisten lukiokoulutuksessa. Vuodesta 2003 alkaen on määritely muuttunut siten, että täyttäjää ilmoittaa opiskeleeko opiskelija nuorten opetussuunnitelman mukaisesti vai aikuisten opetussuunnitelman mukaisesti. Siksi nuorten lukiokoulutuksen 25 vuotta täyttäneiden määrä poikkeaa vuoden 2002 luvuista.

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 5. Nuorten lukiokoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

Koulutustausta	-19 lkm	20-24 lkm	Yht. lkm	Osuus koulutustaustoit- toittain %
Yhteensä	36 410	226	36 636	100
Ei perusasteen jälkeistä koulutusta	36 279	189	36 468	99,5
Ammatillinen perustutkinto	131	35	166	0,5
Ammatillinen lisäkoulutus	-	1	1	0,0
Opistoaste	-	1	1	0,0

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 6. Nuorten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2003

Koulutustausta	-19 lkm	20-24 lkm	25-29* lkm	Yht. lkm	Osuus koulutustaustoit- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
Yhteensä	107 071	1 430	4	108 505	100	4	0,0
Ei perusasteen jälkeistä koulutusta	106 931	1 352	-	108 283	99,8	-	-
Ammatillinen perustutkinto	135	75	2	212	0,2	2	0,9
Ammatillinen lisäkoulutus	4	2	1	7	0,0	1	14,3
Opistoaste	-	1	1	2	0,0	1	50,0
Korkea-asteen tutkinto	1	-	-	1	0,0	-	-

* Tilastokeskuksen tiedonkeruussa pyydettiin aiemmin ilmoittamaan opiskeleeko opiskelija nuorten vai aikuisten lukiokoulutuksessa. Vuodesta 2003 alkaen on määrittely muuttunut siten, että täyttävä ilmoittaa opiskeleeko opiskelija nuorten opetussuunnitelman mukaisesti vai aikuisten opetussuunnitelman mukaisesti. Siksi nuorten lukiokoulutuksen 25 vuotta täyttäneiden määrä poikkeaa vuoden 2002 luvuista.

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 7. Opetussuunnitelma-perusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1999–2003

	1999				2000				2001				2002				2003			
	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%	Yht lkm	Miehet lkm	Naiset lkm	%
Yhteensä	110 646	58 000	52 646	47,6	113 481	59 366	54 115	47,7	114 363	60 729	53 634	46,9	117 893	63 028	54 865	46,5	118 131	63 468	54 663	46,3
15–19	76 192	45 960	30 232	39,7	79 166	47 202	31 964	40,4	80 783	48 535	32 248	39,9	82 344	49 798	32 546	39,5	81 704	49 375	32 329	39,6
20–24	21 931	8 179	13 752	62,7	22 099	8 327	13 772	62,3	22 039	8 254	13 785	62,5	23 521	8 926	14 595	62,1	24 837	9 676	15 161	61,0
25–29	4 683	1 777	2 906	62,1	4 703	1 767	2 936	62,4	4 606	1 843	2 763	60,0	4 901	2 005	2 896	59,1	5 029	2 152	2 877	57,2
30–34	2 703	846	1 857	68,7	2 653	826	1 827	68,9	2 283	811	1 472	64,5	2 302	824	1 478	64,2	2 093	794	1 299	62,1
35–39	2 030	513	1 517	74,7	1 928	534	1 394	72,3	1 863	558	1 305	70,0	1 984	634	1 350	68,0	1 747	609	1 138	65,1
40–44	1 521	346	1 175	77,3	1 486	356	1 130	76,0	1 356	341	1 015	74,9	1 416	417	999	70,6	1 311	409	902	68,8
45–49	1 041	244	797	76,6	930	214	716	77,0	914	234	680	74,4	892	252	640	71,7	865	277	588	68,0
50–54	448	103	345	77,0	398	90	308	77,4	391	97	294	75,2	402	117	285	70,9	388	103	285	73,5
55–59	61	21	40	65,6	71	25	46	64,8	80	28	52	65,0	85	29	56	65,9	92	31	61	66,3
60–	12	4	8	66,7	18	12	6	33,3	11	4	7	63,6	12	6	6	50,0	19	12	7	36,8
Tieto puuttuu	24	7	17	70,8	29	13	16	55,2	37	24	13	35,1	34	20	14	41,2	46	30	16	34,8

Tiedot koskevat opetushallinnon alaisia koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Liite 6.

Taulukko 8. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto	Osuus koul.	Vähint.		
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	aloitt.	25-vuotiaita	
Koulutusala	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	81 704	24 837	5 029	2 093	1 747	1 311	865	388	92	19	46	118 131	100	11 544	9,8
Humanistinen ja															
kasvatustieteiden ala	1 055	694	121	47	43	38	15	7	-	-	-	2 020	1,7	271	13,4
Kulttuuriala	4 141	3 721	914	338	285	231	157	96	27	7	6	9 923	8,4	2 055	20,7
Yhteiskuntatieteiden															
ala	8 606	3 422	690	344	264	204	142	54	9	-	4	13 739	11,6	1 707	12,4
Luonnontieteiden	3 957	1 306	379	178	158	130	72	16	4	-	1	6 201	5,2	937	15,1
ala															
Tekniikan ja															
liikenteen ala	38 552	5 898	1 046	389	306	196	154	52	17	2	19	46 631	39,5	2 162	4,6
Luonnonvarojen															
ja ympäristöalan	3 462	1 673	516	255	227	176	96	57	19	8	9	6 498	5,5	1 354	20,8
Sosiaali-, terveys-															
ja liikunta-ala	9 533	4 900	917	379	338	241	183	75	9	-	3	16 578	14,0	2 142	12,9
Matk., ravitsemis-															
ja talousalan ala	12 398	3 223	446	163	126	95	46	31	7	2	4	16 541	14,0	916	5,5

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 9. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2003

Oppilaitos- tyyppi	–19 lkm	20– 24 lkm	25– 29 lkm	30– 34 lkm	35– 39 lkm	40– 44 lkm	45– 49 lkm	50– 54 lkm	55– 59 lkm	60– lkm	Tieto puuttuu lkm	Osuus oppil. Yht. tyypeitt. lkm %	Vähint. 25-vuotiaita lkm %		
Yhteensä	81 704	24 837	5 029	2 093	1 747	1 311	865	388	92	19	46	118 131	100	11 544	9,8
Ammatilliset oppilaitokset	76 376	21 975	4 341	1 768	1 478	1 098	698	331	79	16	36	108 196	91,6	9 809	9,1
Ammatilliset erityisoppilaitokset	887	608	258	168	171	132	120	38	6	-	3	2 391	2,0	893	37,3
Ammatilliset erikoisoppilaitokset	-	78	51	33	14	11	9	4	1	-	1	202	0,2	123	60,9
Ammatilliset aikuis- koulutuskeskukset	109	53	8	6	9	2	4	1	-	-	-	192	0,2	30	15,6
Musiikkioppilaitokset	186	414	90	21	5	2	-	1	-	-	-	719	0,6	119	16,6
Liikunnan koulutus- keskukset	145	289	47	8	3	-	-	-	-	-	-	492	0,4	58	11,8
Kansanopistot	985	651	77	29	27	22	14	6	2	2	-	1 815	1,5	179	9,9
Muut oppilaitokset	3 016	769	157	60	40	44	20	7	4	1	6	4 124	3,5	333	8,1

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 10. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003

	20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–	Tieto		Osuus opinto-		Vähint.		
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	aloitt.	25-vuotiaita	
Opintoala	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	81 704	24 837	5 029	2 093	1 747	1 311	865	388	92	19	46	118 131	100	11 544	9,8
Vapaa-aika- ja nuorisotyö	622	320	46	16	13	15	10	1	-	-	-	1 043	0,9	101	9,7
Kielitieteet	33	68	13	1	1	1	-	1	-	-	-	118	0,1	17	14,4
Opetus- ja kasv.työ	400	306	62	30	29	22	5	5	-	-	-	859	0,7	153	17,8
Käsi- ja taide-teollisuus	2 121	1 963	544	230	224	192	144	85	24	7	5	5 539	4,7	1 450	26,2
Viestintä ja inform.tieteet	1 795	1 208	232	72	51	34	10	10	3	-	1	3 416	2,9	412	12,1
Teatteri ja tanssi	19	40	10	2	-	-	-	-	-	-	-	71	0,1	12	16,9
Musiikki	206	510	128	34	10	5	3	1	-	-	-	897	0,8	181	20,2
Liiketal. ja kauppa	8 606	3 422	690	344	264	204	142	54	9	-	4	13 739	11,6	1 707	12,4
Tietojenkäsittely	3 957	1 306	379	178	158	130	72	16	4	-	1	6 201	5,2	937	15,1
Arkkiteht. ja rak.	6 104	577	75	34	41	14	22	3	-	-	11	6 881	5,8	189	2,7
Kone-, met.- ja energiatekn.	6 673	579	75	35	24	16	17	1	-	-	2	7 422	6,3	168	2,3
Sähkö- ja autom.-tekniikka	10 904	1 057	179	68	63	38	35	11	2	-	-	12 357	10,5	396	3,2
Tieto- ja tietoliik.-tekniikka	32	67	1	-	-	2	1	-	-	-	-	103	0,1	4	3,9
Graafinen ja viestintätekniikka	628	199	31	9	3	4	-	-	1	-	-	875	0,7	48	5,5
Elintarv.ala ja biotekn.	1 256	329	47	14	12	10	7	3	1	-	-	1 679	1,4	94	5,6
Prosessi-, kemian ja mat.tekn.	3 784	1 271	292	110	74	56	27	12	2	-	3	5 631	4,8	573	10,2
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	1 132	551	78	22	14	6	7	8	3	-	-	1 821	1,5	138	7,6
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	7 078	1 006	195	68	46	35	22	6	7	2	3	8 468	7,2	381	4,5
Muu tekn. ja liik. alan koul.	961	262	73	29	29	15	16	8	1	-	-	1 394	1,2	171	12,3
Maatilatalous	1 747	637	188	103	73	38	12	13	-	2	2	2 815	2,4	429	15,2
Puutarhatalous	395	447	155	70	66	68	43	22	12	3	1	1 282	1,1	439	34,2
Kalatalous	77	44	13	12	12	5	6	5	1	-	-	175	0,1	54	30,9
Metsätalous	1 089	244	68	31	27	31	18	9	5	3	2	1 527	1,3	192	12,6
Luonto- ja ymp.ala	154	301	92	39	49	34	17	8	1	-	4	699	0,6	240	34,3
Sos.- ja terv.ala (yhteiset)	6 897	3 559	681	305	278	209	167	70	9	-	2	12 177	10,3	1 719	14,1
Hammaslääket. ja muu hammash.	8	16	7	2	3	2	1	-	-	-	-	39	0,0	15	38,5
Kuntoutus ja liikunta	158	301	50	9	3	-	-	-	-	-	-	521	0,4	62	11,9
Farmasia ja muu lääkehuolto	81	90	26	10	9	4	2	1	-	-	-	223	0,2	52	23,3
Kauneudenhoitoala	2 389	934	153	53	45	26	13	4	-	-	1	3 618	3,1	294	8,1
Matkailuala	1 105	891	134	42	30	30	15	7	2	-	-	2 256	1,9	260	11,5
Majoitus- ja rav.ala	10 558	1 965	233	77	56	31	14	11	2	-	4	12 951	11,0	424	3,3
Kotital.- ja kulutt.palv.	571	270	47	29	33	30	12	3	2	2	-	999	0,8	158	15,8
Puhdistuspalvelut	164	97	32	15	7	4	5	10	1	-	-	335	0,3	74	22,1

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 11. Opetussuunnitelma-perusteisen ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opiskelumaakunnan mukaan vuonna 2003

	–19	20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–	Tieto		Osuus maa-		Vähint.	
Maakunta	lkm	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	kunnitt.	25-vuotiaita	
		lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	81 704	24 837	5 029	2 093	1 747	1 311	865	388	92	19	46	118 131	100	11 544	9,8
Uusimaa	13 938	5 632	1 394	577	430	285	171	65	22	5	9	22 528	19,1	2 949	13,1
Itä-Uusimaa	1 253	251	53	29	20	17	8	9	3	1	-	1 644	1,4	140	8,5
Varsinais-Suomi	6 345	2 012	407	168	117	84	56	25	12	3	1	9 230	7,8	872	9,4
Satakunta	4 023	1 139	228	85	78	69	30	18	3	1	-	5 674	4,8	512	9,0
Kanta-Häme	3 099	980	229	109	92	71	49	16	3	1	-	4 649	3,9	570	12,3
Pirkanmaa	6 559	1 864	340	155	132	102	72	47	9	2	1	9 283	7,9	859	9,3
Päijät-Häme	3 726	1 409	245	68	63	35	37	16	2	-	-	5 601	4,7	466	8,3
Kymenlaakso	3 321	652	156	63	57	40	28	8	2	-	-	4 327	3,7	354	8,2
Etelä-Karjala	2 210	518	90	35	28	20	21	1	-	-	-	2 923	2,5	195	6,7
Etelä-Savo	2 804	887	191	69	56	51	29	18	6	2	-	4 113	3,5	422	10,3
Pohjois-Savo	4 539	1 361	251	112	94	73	47	14	5	1	1	6 498	5,5	597	9,2
Pohjois-Karjala	3 219	1 094	220	86	92	75	51	20	2	-	-	4 859	4,1	546	11,2
Keski-Suomi	4 658	1 438	180	67	41	24	18	9	2	2	1	6 440	5,5	343	5,3
Etelä-Pohjanmaa	4 008	947	132	64	53	32	28	26	3	-	15	5 308	4,5	338	6,4
Pohjanmaa	3 044	658	126	49	40	39	24	6	1	1	2	3 990	3,4	286	7,2
Keski-Pohjanmaa	1 751	367	73	28	29	17	8	1	2	-	1	2 277	1,9	158	6,9
Pohjois-Pohjanmaa	7 490	1 958	390	161	165	137	107	50	6	-	5	10 469	8,9	1 016	9,7
Kainuu	1 743	315	49	39	32	32	18	6	1	-	2	2 237	1,9	177	7,9
Lappi	3 974	1 355	275	129	128	108	63	33	8	-	8	6 081	5,1	744	12,2

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 12. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto	Osuus opinto-		Vähint.	
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	aloitt.	25-vuotiaita	
Opintoala	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	304	2 998	2 646	2 166	2 303	2 043	1 559	773	164	25	18	14 999	100	11 679	77,9
Vapaa-aika- ja nuorisotyö	-	40	14	11	11	10	4	-	-	-	-	90	0,6	50	55,6
Opetus- ja kasvatustyö	13	127	35	27	34	22	10	9	-	-	-	277	1,8	137	49,5
Käsi- ja taideteollisuus	4	76	48	32	41	47	54	22	11	4	2	341	2,3	259	76,0
Viestintä ja inform.tieteet	6	108	53	15	22	15	7	2	1	-	-	229	1,5	115	50,2
Teatteri ja tanssi	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,0	1	50,0
Musiikki	-	-	-	1	-	3	-	1	-	-	-	5	0,0	5	100
Liiketalous ja kauppa	29	391	529	410	368	333	224	108	12	1	2	2 407	16,0	1 985	82,5
Tietojenkäsittely	13	210	232	177	227	146	94	25	10	-	1	1 135	7,6	911	80,3
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	5	101	83	77	83	77	77	40	12	1	5	561	3,7	450	80,2
Kone-, met.- ja energiatekn.	31	152	93	59	66	67	45	40	10	-	-	563	3,8	380	67,5
Sähkö- ja automaatiotekniikka	22	245	161	111	91	61	49	20	7	-	1	768	5,1	500	65,1
Graafinen ja viestintätekniikka	-	9	14	1	3	-	-	-	-	-	-	27	0,2	18	66,7
Elintarvikeala ja biotekn.	1	21	28	9	12	10	7	2	-	-	-	90	0,6	68	75,6
Prosessi-, kemian ja mat.tekn.	2	121	106	93	77	63	39	22	4	-	1	528	3,5	404	76,5
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	9	13	5	2	2	1	2	-	1	-	-	35	0,2	13	37,1
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	8	110	54	31	38	24	16	11	1	-	-	293	2,0	175	59,7
Muu tekn. ja liik. alan koul.	1	10	6	6	2	3	10	1	-	-	-	39	0,3	28	71,8
Maatilatalous	11	118	166	104	81	48	29	17	11	4	-	589	3,9	460	78,1
Puutarhatalous	3	32	55	69	118	88	65	35	8	-	-	473	3,2	438	92,6
Kalatalous	-	2	3	4	7	5	5	2	1	-	-	29	0,2	27	93,1
Metsätalous	4	33	24	26	25	30	22	15	8	10	-	197	1,3	160	81,2
Luonto- ja ymp.ala	2	67	44	19	12	17	17	5	1	2	-	186	1,2	117	62,9
Sos.- ja terv.ala (yhteiset)	80	617	654	735	819	847	681	323	52	3	4	4 815	32,1	4 114	85,4
Farmasia ja muu lääkehuolto	-	12	17	13	13	18	7	8	-	-	-	88	0,6	76	86,4
Kauneudenhoitoala	28	126	72	34	36	15	12	9	-	-	-	332	2,2	178	53,6
Matkailuala	10	83	34	16	12	12	5	4	1	-	1	178	1,2	84	47,2
Majoitus- ja ravitsemisala	17	162	89	59	70	39	37	22	3	-	-	498	3,3	319	64,1
Kotitalous- ja kuluttajapalv.	3	8	12	10	10	13	15	13	1	-	1	86	0,6	74	86,0
Puhdistuspalvelut	2	3	14	15	23	29	26	17	9	-	-	138	0,9	133	96,4

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 13. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto	Osuus opinto-	Vähint.		
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	aloitt.	25-vuotiaita	
Opintoala	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	245	2 046	1 727	1 475	1 689	1 573	1 324	895	319	67	95	11 455	100	9 069	79,2
Vapaa-aika- ja nuorisotyö	-	5	5	4	4	2	1	-	1	-	-	22	0,2	17	77,3
Kielitieteet	1	-	3	1	4	1	1	-	-	-	1	12	0,1	10	83,3
Muu hum. ja kasv.alan koulutus	-	7	2	2	3	4	3	3	1	-	-	25	0,2	18	72,0
Käsi- ja taideteollisuus	2	32	26	30	26	33	39	36	15	20	6	265	2,3	225	84,9
Viestintä ja inform.tieteet	6	116	101	46	43	51	29	19	7	1	3	422	3,7	297	70,4
Teatteri ja tanssi	-	5	13	17	12	9	9	3	2	1	-	71	0,6	66	93,0
Liiketalous ja kauppa	28	209	366	340	459	416	318	183	53	10	35	2 417	21,1	2 145	88,7
Tietojenkäsittely	7	88	146	146	159	141	114	72	20	1	16	910	7,9	799	87,8
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	6	81	152	111	110	105	101	80	36	5	6	793	6,9	700	88,3
Kone-, met.- ja energiatekn.	4	202	96	74	70	50	53	41	28	-	-	618	5,4	412	66,7
Sähkö- ja automaatiotekniikka	1	47	46	42	39	29	30	14	4	-	1	253	2,2	204	80,6
Tieto- ja tietoliikennetekniikka	2	80	54	35	36	40	27	16	4	-	1	295	2,6	212	71,9
Graafinen ja viestintätekniikka	3	13	5	5	3	2	1	-	-	-	-	32	0,3	16	50,0
Elintarvikeala ja biotekn.	-	8	5	4	1	4	2	2	-	-	-	26	0,2	18	69,2
Prosessi-, kemian ja mat.tekn.	2	13	9	9	19	10	8	5	7	-	1	83	0,7	67	80,7
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	2	40	13	7	13	12	18	11	2	-	-	118	1,0	76	64,4
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	18	134	71	53	68	68	34	28	8	1	-	483	4,2	331	68,5
Muu tekn. ja liik. alan koul.	15	100	60	38	45	31	17	10	3	-	-	319	2,8	204	63,9
Maatilatalous	3	49	41	41	40	42	21	22	5	-	1	265	2,3	212	80,0
Puutarhatalous	4	37	37	23	26	22	28	14	6	10	1	208	1,8	166	79,8
Metsätalous	3	21	19	13	25	28	22	20	19	11	18	199	1,7	157	78,9
Luonto- ja ympäristöala	13	78	52	32	29	34	22	20	3	1	3	287	2,5	193	67,2
Muu luonnonvara- ja ymp.ala	8	46	30	16	9	4	2	1	-	-	-	116	1,0	62	53,4
Sosiaaliala	68	296	145	131	162	133	109	76	19	1	-	1 140	10,0	776	68,1
Terveysala	-	6	7	6	15	14	13	12	3	-	-	76	0,7	70	92,1
Sos.- ja terv.ala (yhteiset)	-	13	20	16	27	24	28	10	4	-	-	142	1,2	129	90,8
Kuntoutus ja liikunta	24	157	58	58	50	37	38	17	6	-	1	446	3,9	264	59,2
Tekniset terveystalvet	1	12	10	20	26	28	28	21	3	-	-	149	1,3	136	91,3
Matkailuala	7	50	26	24	19	17	13	2	9	2	-	169	1,5	112	66,3
Majoitus- ja ravits.ala	11	79	45	51	30	37	27	19	3	-	-	302	2,6	212	70,2
Puhdistuspalvelut	6	22	64	80	117	145	168	138	48	3	1	792	6,9	763	96,3

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 14. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003

		25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto	Osuus opinto-	Vähint.		
	-24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	aloitt.	25-vuotiaita	
Opintoala	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	213	473	466	626	614	488	251	90	8	40	3 269	100	3 016	92,3
Käsi- ja taideteollisuus	-	2	3	9	12	3	1	1	-	-	31	0,9	31	100
Viestintä ja inform.tieteet	-	9	13	21	28	22	3	4	-	5	105	3,2	100	95,2
Teatteri ja tanssi	1	-	4	5	-	-	3	-	-	1	14	0,4	12	85,7
Liiketalous ja kauppa	18	85	134	193	226	165	104	44	5	13	987	30,2	956	96,9
Tietojenkäsittely	10	22	20	13	7	6	2	4	-	1	85	2,6	74	87,1
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	3	4	17	16	30	20	7	6	-	1	104	3,2	100	96,2
Kone-, metalli- ja energiatekniikka	-	3	2	9	-	1	2	-	-	9	26	0,8	17	65,4
Sähkö- ja automaatiotekniikka	-	3	4	1	4	2	4	3	-	-	21	0,6	21	100
Tieto- ja tietoliikennetekniikka	2	3	1	7	1	3	2	1	-	-	20	0,6	18	90,0
Graafinen ja viestintätekniikka	-	3	1	-	-	1	3	1	-	-	9	0,3	9	100
Prosessi-, kemian ja mat.tekn.	3	8	4	7	4	3	-	2	-	-	31	0,9	28	90,3
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	-	9	12	18	13	5	3	-	-	-	60	1,8	60	100
Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus	80	150	129	167	106	73	21	2	-	-	728	22,3	648	89,0
Maatilatalous	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,1	1	50,0
Puutarhatalous	3	2	3	8	3	4	1	1	1	-	26	0,8	23	88,5
Luonto- ja ympäristöala	14	16	9	13	11	11	10	1	-	1	86	2,6	71	82,6
Muu luonnonvara- ja ympäristöala	3	5	3	7	7	6	6	1	2	5	45	1,4	37	82,2
Terveysala	1	8	7	13	22	16	7	3	-	-	77	2,4	76	98,7
Sos.- ja terv.ala (yhteiset)	6	17	25	18	41	67	30	8	-	-	212	6,5	206	97,2
Kuntoutus ja liikunta	2	28	12	17	11	9	1	4	-	-	84	2,6	82	97,6
Majoitus- ja ravitsemisala	60	68	40	48	53	41	13	-	-	3	326	10,0	263	80,7
Puhdistuspalvelut	6	27	23	36	35	30	28	4	-	1	190	5,8	183	96,3

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Liite 12.

Taulukko 15. Ammatilliseen perustutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto	Osuus opinto-	Vähint.		
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	aloitt.	25-vuotiaita	
Opintoala	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	943	3 940	3 024	2 262	2 418	2 211	1 719	983	322	24	14	17 860	100	12 963	72,6
Vapaa-aika- ja nuorisotyö	10	108	112	73	71	54	24	18	6	1	-	477	2,7	359	75,3
Opetus- ja kasvatustyö	-	20	22	17	20	20	14	13	2	-	-	128	0,7	108	84,4
Käsi- ja taideteollisuus	3	48	40	16	22	23	19	10	4	1	-	186	1,0	135	72,6
Viestintä ja inform.tieteet	4	58	38	5	8	6	5	1	-	-	-	125	0,7	63	50,4
Teatteri ja tanssi	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2	0,0	2	100
Musiikki	-	1	3	2	2	3	2	1	-	-	-	14	0,1	13	92,9
Liiketalous ja kauppa	94	823	729	528	550	475	412	202	53	4	3	3 873	21,7	2 953	76,2
Muu yht.tiet., liiketal.,hall.	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	0,0	1	100
Tietojenkäsittely	10	137	164	165	253	188	125	57	12	-	2	1 113	6,2	964	86,6
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	215	389	214	137	122	96	61	43	16	1	1	1 295	7,3	690	53,3
Kone-, met.- ja energiatekn.	80	291	150	63	44	26	27	8	2	-	1	692	3,9	320	46,2
Sähkö- ja autom.tekn.	35	162	130	70	55	45	33	12	4	1	-	547	3,1	350	64,0
Tieto- ja tietoliikennetekn.	-	1	7	3	-	2	-	1	-	-	-	14	0,1	13	92,9
Graafinen ja viestintätekniikka	2	47	36	20	14	12	5	3	1	-	-	140	0,8	91	65,0
Elintarv.ala ja biotekn.	31	88	85	60	51	35	27	19	5	1	-	402	2,3	283	70,4
Prosessi-, kemian ja mat.tekn.	57	265	215	123	107	68	54	22	12	1	-	924	5,2	602	65,2
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	-	7	5	4	6	6	4	3	-	-	-	35	0,2	28	80,0
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	77	368	201	130	129	85	56	41	24	1	2	1 114	6,2	667	59,9
Muu tekniikan ja liiken. alan koulutus	2	32	12	8	11	5	4	1	-	-	-	75	0,4	41	54,7
Maatilatalous	129	241	124	61	63	42	32	15	5	-	-	712	4,0	342	48,0
Puutarhatalous	10	27	25	34	20	11	2	7	1	-	1	138	0,8	100	72,5
Kalatalous	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	0,0	1	33,3
Metsätalous	20	19	10	6	7	4	6	5	1	-	-	78	0,4	39	50,0
Luonto- ja ympäristöala	6	2	2	1	-	-	1	-	-	-	-	12	0,1	4	33,3
Sos.- ja terv.ala (yhteiset)	30	296	341	456	609	753	607	370	102	-	3	3 567	20,0	3 238	90,8
Hammaslääket. ja muu hammash.	-	5	6	4	2	1	1	-	-	-	-	19	0,1	14	73,7
Kuntoutus ja liikunta	7	85	59	32	17	9	3	1	-	-	-	213	1,2	121	56,8
Farmasia ja muu lääkehuolto	6	30	28	15	16	14	6	2	-	-	-	117	0,7	81	69,2
Kauneudenhoitoala	47	79	32	18	13	6	2	5	2	-	-	204	1,1	78	38,2
Matkailuala	-	15	21	20	16	29	17	7	2	5	-	132	0,7	117	88,6
Majoitus- ja ravits.ala	54	235	133	90	83	71	61	31	7	-	-	765	4,3	476	62,2
Kotitalous- ja kuluttajapalvelu	-	24	22	33	44	41	28	30	28	6	-	256	1,4	232	90,6
Puhdistuspalvelut	13	36	57	67	63	80	80	55	33	2	1	487	2,7	437	89,7

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 16. Ammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003

		20–	25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto	Osuus opinto-	Vähint.		
	–19	24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	aloitt.	25-vuotiaita	
Opintoala	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	129	2 668	2 907	2 474	2 455	2 219	1 863	1 174	435	37	21	16 382	100	13 564	82,8
Vapaa-aika- ja nuorisotyö	-	1	-	2	3	6	1	1	-	-	-	14	0,1	13	92,9
Kielitieteet	-	-	3	2	3	2	2	1	-	-	-	13	0,1	13	100
Muu hum. ja kasv.alan koulutus	-	3	4	15	12	16	22	17	10	-	-	99	0,6	96	97,0
Käsi- ja taideteollisuus	1	26	32	22	23	12	6	3	3	2	-	130	0,8	103	79,2
Viestintä ja informaatiotieteet	-	40	64	42	40	50	28	22	6	1	-	293	1,8	253	86,3
Teatteri ja tanssi	-	11	15	10	6	2	1	-	-	-	-	45	0,3	34	75,6
Liiketalous ja kauppa	46	664	922	798	847	724	579	316	125	16	16	5 053	30,8	4 327	85,6
Tietojenkäsittely	-	32	36	41	56	59	45	23	14	-	-	306	1,9	274	89,5
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	2	121	131	101	105	88	77	49	18	1	-	693	4,2	570	82,3
Kone-, met.- ja energiatekniikka	11	248	179	95	65	41	39	30	10	-	-	718	4,4	459	63,9
Sähkö- ja automaatiotekniikka	1	175	157	118	128	89	88	56	26	2	-	840	5,1	664	79,0
Tieto- ja tietoliikennetekniikka	2	34	30	21	16	36	53	31	4	1	-	228	1,4	192	84,2
Graafinen ja viestintättekniikka	4	29	40	29	34	20	13	7	1	1	-	178	1,1	145	81,5
Elintarvikeala ja biotekn.	1	12	22	27	15	21	13	4	1	-	-	116	0,7	103	88,8
Prosessi-, kemian ja mat.tekn.	6	196	276	210	149	102	54	30	6	-	1	1 030	6,3	827	80,3
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	1	5	16	2	2	6	1	3	1	-	-	37	0,2	31	83,8
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	11	281	251	176	144	130	73	41	28	2	3	1 140	7,0	845	74,1
Muu tekn. ja liik. alan koul.	10	319	243	180	143	108	97	45	12	4	1	1 162	7,1	832	71,6
Maatilatalous	4	54	40	61	63	63	40	26	13	2	-	366	2,2	308	84,2
Puutarhatalous	2	26	33	31	27	25	20	4	1	-	-	169	1,0	141	83,4
Kalatalous	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	3	0,0	2	66,7
Metsätalous	1	6	3	2	-	2	1	2	3	-	-	20	0,1	13	65,0
Luonto- ja ympäristöala	-	3	3	3	2	1	-	-	-	-	-	12	0,1	9	75,0
Muu luonnonvara- ja ymp.ala	5	54	40	32	7	5	2	5	1	-	-	151	0,9	92	60,9
Sosiaaliala	9	154	174	248	270	302	271	207	46	1	-	1 682	10,3	1 519	90,3
Terveysala	-	3	14	17	20	25	23	11	6	-	-	119	0,7	116	97,5
Sos.- ja terv.ala (yhteiset)	-	5	22	27	30	23	34	19	9	-	-	169	1,0	164	97,0
Kuntoutus ja liikunta	2	18	21	17	16	16	12	12	2	-	-	116	0,7	96	82,8
Tekniset terveyspalvelut	-	1	5	14	21	25	25	11	10	1	-	113	0,7	112	99,1
Matkailuala	-	5	4	4	-	4	6	-	1	-	-	24	0,1	19	79,2
Majoitus- ja ravitsemisala	4	81	31	24	45	45	30	20	9	1	-	290	1,8	205	70,7
Puhdistuspalvelut	5	61	96	103	161	171	207	178	69	2	-	1 053	6,4	987	93,7

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 17. Erikoisammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003

Opintoala	-19 lkm	20– 24 lkm	25– 29 lkm	30– 34 lkm	35– 39 lkm	40– 44 lkm	45– 49 lkm	50– 54 lkm	55– 59 lkm	60– lkm	Tieto puuttuu lkm	Osuus opinto- Yht. aloitt. lkm %	25-vuotiaita lkm	Vähint. 96,1 %
Yhteensä	3	414	1 330	1 628	2 008	2 071	1 792	1 201	513	37	17	11 014	100	10 580
Käsi- ja taideteollisuus	-	1	2	4	5	2	1	1	1	-	-	17	0,2	16
Viestintä ja inform.tieteet	-	-	1	4	-	2	2	-	-	-	-	9	0,1	9
Teatteri ja tanssi	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	0,0	1
Liiketalous ja kauppa	1	131	601	959	1 329	1 499	1 364	1 014	466	34	12	7 410	67,3	7 266
Tietojenkäsittely	-	2	11	4	8	4	6	-	-	-	-	35	0,3	33
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	-	-	6	6	11	9	9	6	2	1	-	50	0,5	50
Kone-, met.- ja energiatekn.	-	5	21	20	7	11	17	5	2	-	2	90	0,8	83
Sähkö- ja automaatiotekniikka	-	2	13	12	23	24	18	5	2	1	-	100	0,9	98
Tieto- ja tietoliikennetekniikka	1	3	10	3	6	5	3	2	-	-	-	33	0,3	29
Graafinen ja viestintättekniikka	-	1	2	1	-	-	1	-	-	-	-	5	0,0	4
Elintarvikeala ja biotekn.	-	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-	5	0,0	3
Prosessi-, kemian ja mat.tekn.	-	-	17	19	26	22	22	9	-	-	-	115	1,0	115
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	-	2	2	2	5	5	7	3	1	-	-	27	0,2	25
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	-	9	36	23	32	10	9	6	-	-	-	125	1,1	116
Muu tekn. ja liik. alan koul.	1	107	280	278	239	183	102	28	5	-	2	1 225	11,1	1 115
Maatilatalous	-	4	9	7	9	4	3	1	-	-	-	37	0,3	33
Puutarhatalous	-	-	1	2	6	2	2	1	-	-	-	14	0,1	14
Metsätalous	-	1	1	4	1	4	7	9	3	-	-	30	0,3	29
Luonto- ja ympäristöala	-	1	1	-	3	-	-	-	-	-	-	5	0,0	4
Muu luonnonvara- ja ymp.ala	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	2	0,0	2
Terveysala	-	1	7	3	15	16	14	7	3	-	-	66	0,6	65
Sos.- ja terv.ala (yhteiset)	-	2	9	9	31	50	52	21	8	1	-	183	1,7	181
Kuntoutus ja liikunta	-	2	11	2	2	3	2	3	1	-	-	26	0,2	24
Kauneudenhoitoala	-	4	11	16	17	10	4	2	2	-	-	66	0,6	62
Majoitus- ja ravitsemisala	-	110	236	206	158	126	75	26	4	-	1	942	8,6	831
Puhdistuspalvelut	-	23	41	43	74	79	71	51	13	-	-	395	3,6	372

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 18. Näyttötutkintoina ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003

Sisältää sekä oppilaitosmuotoisessa että oppisopimuskoulutuksessa opiskelleet

Opintoala	-19 lkm	20– 24 lkm	25– 29 lkm	30– 34 lkm	35– 39 lkm	40– 44 lkm	45– 49 lkm	50– 54 lkm	55– 59 lkm	60– lkm	Yht. lkm	Osuus opinto- aloitt. %
Yhteensä	125	1 059	1 088	975	1 061	963	764	454	167	14	6 670	100
Vapaa-aika- ja nuorisotyö	4	17	22	10	13	9	8	3	-	-	86	1,3
Opetus- ja kasvatustyö	7	25	15	9	15	17	7	6	3	1	105	1,6
Käsi- ja taideteollisuus	1	30	27	13	20	21	17	10	5	1	145	2,2
Viestintä ja informaatiotieteet	-	12	21	7	5	4	1	1	-	-	51	0,8
Liiketalous ja kauppa	14	123	219	214	213	173	149	72	28	2	1 207	18,1
Tietojenkäsittely	6	48	68	55	80	33	25	9	5	-	329	4,9
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	8	59	44	37	34	24	21	14	5	1	247	3,7
Kone-, metalli- ja energiatekniikka	6	45	25	16	5	9	7	2	1	-	116	1,7
Sähkö- ja automaatiotekniikka	15	76	76	63	62	26	21	6	3	1	349	5,2
Tieto- ja tietoliikennetekniikka	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	3	0,0
Graafinen ja viestintätekniikka	-	4	3	7	4	-	-	-	-	-	18	0,3
Elintarvikeala ja biotekniikka	1	24	25	15	16	17	12	7	1	-	118	1,8
Prosessi-, kemian ja materiaalitekniikka	6	57	53	39	28	17	12	8	-	-	220	3,3
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	1	10	6	1	3	-	2	1	-	-	24	0,4
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	9	75	41	26	20	16	13	11	13	1	225	3,4
Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus	-	6	8	3	7	4	2	2	2	-	34	0,5
Maatilatalous	10	41	43	22	35	19	18	16	9	1	214	3,2
Puutarhatalous	1	4	10	18	22	16	9	7	1	-	88	1,3
Kalatalous	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	3	0,0
Metsätalous	9	22	8	7	7	8	6	5	2	1	75	1,1
Luonto- ja ympäristöala	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	6	0,1
Sosiaali- ja terveysala (yhteiset)	3	131	222	305	359	455	351	228	56	-	2 110	31,6
Farmasia ja muu lääkehuolto	-	14	14	10	11	11	3	1	-	-	64	1,0
Kauneudenhoitoala	12	83	49	35	37	17	15	4	3	-	255	3,8
Matkailuala	-	28	22	21	6	13	9	5	3	4	111	1,7
Majoitus- ja ravitsemisala	5	112	43	21	25	29	24	15	4	1	279	4,2
Kotitalous- ja kuluttajapalvelut	-	3	2	2	6	2	4	1	2	-	22	0,3
Puhdistuspalvelut	3	7	21	19	25	22	28	20	21	-	166	2,5

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 19. Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003

Sisältää sekä oppilaitosmuotoisessa että oppisopimuskoulutuksessa opiskelleet

Opintoala	-19 lkm	20– 24 lkm	25– 29 lkm	30– 34 lkm	35– 39 lkm	40– 44 lkm	45– 49 lkm	50– 54 lkm	55– 59 lkm	60– lkm	Tieto puuttuu lkm	Yht. lkm	Osuus opinto- aloitt. %
Yhteensä	34	1 492	1 609	1 301	1 548	1 351	1 128	732	287	22	27	9 531	100
Kielitieteet	-	-	3	-	1	1	-	1	-	-	-	6	0,1
Muu humanistisen- ja kasvatusalan koulutus	-	4	3	3	5	3	7	3	2	-	-	30	0,3
Käsi- ja taideteollisuus	2	14	20	9	16	10	9	6	4	2	3	95	1,0
Viestintä ja informaatiotieteet	3	24	64	24	41	32	31	9	8	-	-	236	2,5
Teatteri ja tanssi	-	5	6	2	1	3	1	2	-	-	-	20	0,2
Liiketalous ja kauppa	4	234	396	364	440	369	320	166	64	5	24	2 386	25,0
Tietojenkäsittely	-	54	97	88	108	89	63	33	11	-	-	543	5,7
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	-	35	70	83	94	90	67	59	29	2	-	529	5,6
Kone-, metalli- ja energiatekniikka	-	70	83	26	14	18	18	8	3	-	-	240	2,5
Sähkö- ja automaatiotekniikka	-	32	53	45	45	31	26	13	4	-	-	249	2,6
Tieto- ja tietoliikennetekniikka	-	23	28	19	16	21	16	5	-	-	-	128	1,3
Graafinen ja viestintättekniikka	-	8	23	15	22	12	14	5	2	-	-	101	1,1
Elintarvikeala ja biotekniikka	-	11	11	7	8	6	7	6	-	-	-	56	0,6
Prosessi-, kemian ja materiaalitkn.	-	61	108	84	65	47	24	23	10	5	-	427	4,5
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	-	2	4	3	4	3	-	2	-	-	-	18	0,2
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	2	66	88	71	57	46	33	18	8	-	-	389	4,1
Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus	-	136	108	63	60	32	26	18	11	-	-	454	4,8
Maatilatalous	2	36	42	49	60	55	31	29	10	3	-	317	3,3
Puutarhatalous	-	19	21	9	14	8	8	8	2	1	-	90	0,9
Metsätalous	1	4	11	9	6	5	6	7	7	-	-	56	0,6
Luonto- ja ympäristöala	1	38	21	18	21	15	12	7	2	-	-	135	1,4
Muu luonnonvara- ja ympäristöala	5	21	13	12	6	4	3	1	-	-	-	65	0,7
Sosiaali- ja terveysala	3	252	135	142	203	188	165	128	35	1	-	1 252	13,1
Sosiaali- ja terveysala (yhteiset)	-	7	7	4	16	13	8	7	2	-	-	64	0,7
Kuntoutus ja liikunta	8	197	76	37	45	41	35	24	7	1	-	471	4,9
Tekniset terveyspalvelut	1	9	4	10	16	25	15	7	5	1	-	93	1,0
Kauneudenhoitoala	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,0
Matkailuala	-	45	15	7	11	8	8	5	2	-	-	101	1,1
Majoitus- ja ravitsemisala	-	63	37	28	26	37	28	13	5	-	-	237	2,5
Puhdistuspalvelut	1	17	44	49	95	105	118	93	43	1	-	566	5,9

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 20. Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003

Sisältää sekä oppilaitosmuotoisessa että oppisopimuskoulutuksessa opiskelleet

		25–	30–	35–	40–	45–	50–	55–		Tieto		Osuus opinto-
	-24	29	34	39	44	49	54	59	60–	puuttuu	Yht.	aloitt.
Koulutustausta	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%
Yhteensä	82	350	437	551	587	455	304	134	14	2	2 916	100
Käsi- ja taideteollisuus	2	-	5	4	7	3	1	1	-	-	23	0,8
Viestintä ja informaatiotieteet	1	4	1	-	3	-	-	-	-	-	9	0,3
Teatteri ja tanssi	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-	4	0,1
Liiketalous ja kauppa	14	155	207	316	349	293	211	104	12	2	1 663	57,0
Tietojenkäsittely	2	10	8	9	6	2	1	-	-	-	38	1,3
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	-	2	9	8	12	7	7	2	-	-	47	1,6
Kone-, metalli- ja energiatekniikka	-	1	8	-	4	4	5	1	-	-	23	0,8
Sähkö- ja automaatiotekniikka	1	6	6	5	7	9	1	-	-	-	35	1,2
Tieto- ja tietoliikennetekniikka	4	6	3	5	5	5	2	-	-	-	30	1,0
Graafinen ja viestintätekniikka	2	3	2	-	1	1	3	1	-	-	13	0,4
Elintarvikeala ja biotekn.	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,0
Prosessi- ja materiaalitekniikka	-	4	6	5	9	4	4	-	-	-	32	1,1
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	2	1	1	-	6	2	1	1	-	-	14	0,5
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	1	3	2	10	6	4	4	-	-	-	30	1,0
Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus	13	45	54	57	40	16	9	2	-	-	236	8,1
Maatilatalous	-	2	2	3	4	1	-	-	-	-	12	0,4
Puutarhatalous	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	0,1
Muu luonnonvara- ja ympäristöala	-	1	-	1	2	1	1	-	-	-	6	0,2
Terveysala	1	1	1	3	1	1	-	-	-	-	8	0,3
Sosiaali- ja terveysala (yhteiset)	1	2	1	9	13	18	9	4	1	-	58	2,0
Kuntoutus ja liikunta	3	12	7	13	13	8	7	5	1	-	69	2,4
Kauneudenhoitoala	3	6	12	7	1	1	1	1	-	-	32	1,1
Majoitus- ja ravitsemisala	30	72	82	73	62	47	22	7	-	-	395	13,5
Puhdistuspalvelut	2	12	17	23	35	27	15	5	-	-	136	4,7

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 21. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003

Opintoala	16– 19	20– 24	30– 29	35– 34	40– 39	45– 44	50– 49	55– 54	55– 59	60–	Osuus opinto-		Vähint.	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	aloitt. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	17	974	4 418	4 263	4 610	3 711	2 366	881	207	17	21 464	100	20 473	95,4
Vapaa-aika ja nuorisotyö	-	8	52	43	45	58	27	14	3	-	250	1,2	242	96,8
Kielitieteet	-	-	4	1	2	1	-	-	-	-	8	0,0	8	100
Käsi- ja taideteollisuus	5	44	102	62	132	97	61	21	12	1	537	2,5	488	90,9
Viestintä ja inform.tieteet	-	16	78	46	48	31	12	4	3	-	238	1,1	222	93,3
Teatteri ja tanssi	-	-	7	6	7	7	-	1	-	-	28	0,1	28	100
Musiikki	-	4	36	46	39	27	20	2	-	-	174	0,8	170	97,7
Kuvataide	-	4	10	19	16	12	6	2	2	4	75	0,3	71	94,7
Muu kulttuurialan koul.	-	2	24	17	22	18	7	2	1	-	93	0,4	91	97,8
Liiketalous ja kauppa	7	295	1109	1016	989	736	488	194	34	4	4 872	22,7	4 570	93,8
Hallinto	-	3	13	27	55	34	31	23	10	-	196	0,9	193	98,5
Muu yht.tiet.,liiketal., hall.	-	1	21	29	29	20	4	2	-	-	106	0,5	105	99,1
Tietojenkäsittely	1	74	415	337	376	312	146	52	12	-	1 725	8,0	1 650	95,7
Arkkitehtuuri ja rakent.	-	9	108	134	196	207	169	83	21	1	928	4,3	919	99,0
Kone-, met.- ja energiatekn.	-	26	206	189	188	125	95	31	9	1	870	4,1	844	97,0
Sähkö- ja autom.tekn.	-	31	208	196	199	154	82	33	7	-	910	4,2	879	96,6
Tieto- ja tietoliik.tekn.	2	122	537	525	458	275	192	75	21	3	2 210	10,3	2 086	94,4
Graaf. ja viestintätekn.	-	4	24	21	20	13	6	3	1	-	92	0,4	88	95,7
Bio-, elintarv.- ja kem.tekn.	-	-	14	21	15	7	4	1	-	-	62	0,3	62	100
Prosessi- ja materiaalitekn.	-	17	70	53	78	54	22	12	2	-	308	1,4	291	94,5
Tekstiili- ja vaatetustekn.	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	3	0,0	2	66,7
Ajoneuvo- ja kuljetustekn.	1	6	110	87	61	48	38	14	3	-	368	1,7	361	98,1
Tuotantotalous	-	9	38	46	49	28	19	4	3	-	196	0,9	187	95,4
Muu tekn. ja liik. alan koul.	-	17	48	43	59	54	41	11	4	-	277	1,3	260	93,9
Maatilatalous	-	15	56	47	56	51	37	12	4	2	280	1,3	265	94,6
Puutarhatalous	-	1	13	8	28	25	17	3	1	-	96	0,4	95	99,0
Kalatalous	-	-	4	1	5	4	-	-	-	-	14	0,1	14	100
Metsätalous	-	3	35	55	76	77	57	24	5	1	333	1,6	330	99,1
Luonto- ja ympäristöala	-	5	4	3	5	7	3	-	-	-	27	0,1	22	81,5
Muu luon.vara ja ymp.ala	-	-	1	-	-	5	2	-	-	-	8	0,0	8	100
Sosiaaliala	-	40	259	301	332	342	209	75	18	-	1 576	7,3	1 536	97,5
Terveysala	1	70	322	392	491	434	290	83	10	-	2 093	9,8	2 022	96,6
Sos.- ja terv.ala (yhteiset)	-	1	.	3	4	1	4	2	1	-	16	0,1	15	93,8
Hammaslääket. ja muu hammashuolto	-	4	3	4	8	12	13	2	-	-	46	0,2	42	91,3
Kuntoutus ja liikunta	-	44	73	78	83	69	55	13	2	-	417	1,9	373	89,4
Tekniset terveyspalvelut	-	12	13	26	27	32	36	8	-	-	154	0,7	142	92,2
Kauneudenhoitoala	-	-	11	12	24	9	3	3	-	-	62	0,3	62	100
Muu sos., terv.- ja liik.ala	-	-	3	3	9	10	3	1	1	-	30	0,1	30	100
Matkailuala	-	39	113	87	106	59	25	15	4	-	448	2,1	409	91,3
Majoitus- ja ravits.	-	21	151	137	102	85	34	18	4	-	552	2,6	531	96,2
Kotitalous- ja kuluttajapalv.	-	-	4	9	6	7	6	-	-	-	32	0,1	32	100
Muu matk-, rav.- ja tal.al.koul.	-	26	118	133	165	164	102	37	9	-	754	3,5	728	96,6

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 21. Nuorten koulutuksessa ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2003

Opintoala	16– 19	20– 24	30– 29	35– 34	40– 39	45– 44	50– 49	55– 54	55– 59	60–	Osuus opinto-		Vähint.	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	aloitt. %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	6 097	70 939	22 235	4 164	2 347	1 168	449	117	25	4	107 545	100	30 509	28,4
Vapaa-aika ja nuorisotyö	50	618	131	16	11	5	2	1	-	-	834	0,8	166	19,9
Kielitieteet	22	142	46	12	7	3	1	-	-	-	233	0,2	69	29,6
Käsi- ja taideteollisuus	142	1 863	671	118	57	30	12	8	-	-	2 901	2,7	896	30,9
Viest. ja informaatiotiet.	114	2 159	939	129	51	22	15	3	-	-	3 432	3,2	1 159	33,8
Teatteri ja tanssi	16	257	129	25	5	-	-	1	-	-	433	0,4	160	37,0
Musiikki	75	952	549	115	51	17	3	-	-	1	1 763	1,6	736	41,7
Kuvataide	25	361	145	34	12	10	3	2	2	-	594	0,6	208	35,0
Muu kultt.alan koulutus	15	355	122	18	7	2	2	-	1	-	522	0,5	152	29,1
Liiketalous ja kauppa	1 215	14 236	4 034	674	320	164	68	20	3	1	20 735	19,3	5 284	25,5
Hallinto	23	509	144	30	14	7	2	-	-	-	729	0,7	197	27,0
Muu yht.tiet.,liiketal., hall.	2	85	46	8	-	1	-	-	-	-	142	0,1	55	38,7
Tietojenkäsittely	245	3 832	1 557	316	139	57	26	4	1	-	6 177	5,7	2 100	34,0
Arkkitehtuuri ja rakent.	343	2 904	851	174	109	55	23	5	1	-	4 465	4,2	1 218	27,3
Kone-, met- ja energiat.	365	3 634	1 048	174	86	43	13	5	1	-	5 369	5,0	1 370	25,5
Sähkö- ja autom.tekn.	379	3 601	1 172	137	67	39	10	3	1	-	5 409	5,0	1 429	26,4
Tieto- ja tietoliik.tekn.	866	7 579	1 970	319	170	53	21	2	1	-	10 981	10,2	2 536	23,1
Graaf. ja viestintätek.	99	671	163	20	6	1	-	-	-	-	960	0,9	190	19,8
Bio-, elintarv- ja kem.tekn.	83	500	148	29	12	6	1	-	-	-	779	0,7	196	25,2
Prosessi- ja mater.tekn.	237	2 079	575	94	35	13	3	2	3	-	3 041	2,8	725	23,8
Tekstiili- ja vaatetustek.	26	197	51	2	2	-	1	-	-	-	279	0,3	56	20,1
Ajoneuvo- ja kulj.tekn.	158	1 776	622	103	57	24	8	-	-	-	2 748	2,6	814	29,6
Tuotantotalous	102	720	244	41	20	9	5	3	1	-	1 145	1,1	323	28,2
Muu tekn. ja liik. alan koul.	124	1 008	298	73	42	24	10	1	-	-	1 580	1,5	448	28,4
Maatilatalous	116	894	228	46	36	15	10	4	1	1	1 351	1,3	341	25,2
Puutarhatalous	21	229	104	29	31	9	7	1	2	-	433	0,4	183	42,3
Kalatalous	5	43	46	18	12	1	-	-	-	-	125	0,1	77	61,6
Metsätalous	99	848	251	43	24	10	8	2	-	-	1 285	1,2	338	26,3
Luonto- ja ympäristöala	9	129	43	8	7	1	3	-	-	-	200	0,2	62	31,0
Muu luonnonv. ja ymp.ala	.	58	52	9	5	6	2	1	1	-	134	0,1	76	56,7
Sosiaaliala	168	3 930	1 242	359	254	159	63	18	1	-	6 194	5,8	2 096	33,8
Terveysala	515	6 807	1 908	563	422	261	96	21	3	-	10 596	9,9	3 274	30,9
Sos.- ja terv.ala (yhteiset)	8	66	26	17	7	6	3	-	-	1	134	0,1	60	44,8
Hammaslääket. ja muu hammashuolto	23	282	74	21	17	7	2	-	-	-	426	0,4	121	28,4
Kuntoutus ja liikunta	71	1 836	687	154	115	52	9	2	-	-	2 926	2,7	1 019	34,8
Tekniset terveyspalvelut	40	895	278	75	46	22	5	3	1	-	1 365	1,3	430	31,5
Kauneudenhoitoala	4	126	74	7	7	1	-	1	-	-	220	0,2	90	40,9
Muu sos.-, terv.-, liikunta-ala	15	123	20	5	6	7	4	1	-	-	181	0,2	43	23,8
Matkailuala	146	2 123	520	38	30	7	4	1	-	-	2 869	2,7	600	20,9
Majoitus- ja ravits.ala	52	980	442	53	21	8	1	-	1	-	1 558	1,4	526	33,8
Kotital.- ja kuluttajapalv.	5	119	57	8	5	2	-	1	-	-	197	0,2	73	37,1
Muu matk.,rav. ja tal.al.koul.	74	1 413	528	50	22	9	3	1	-	-	2 100	2,0	613	29,2

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 23. Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2003

	16– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60–	Osuus koul. Vähint.			
Koulutusala	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	aloitt %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	6 077	9 877	2 597	791	534	409	310	124	50	13	20 782	100	4 828	23,2
Luonnonvara-ala	1 345	1 879	487	116	46	27	11	5	2	-	3 918	18,9	694	17,7
Tekniikan ja liikenteen ala	2 344	1 234	440	108	48	26	18	12	5	-	4 235	20,4	657	15,5
Kaupan ja hallinnon ala	862	2 791	699	188	130	117	125	38	18	4	4 972	23,9	1 319	26,5
Sosiaali- ja terveysala	351	558	186	84	93	78	55	17	2	-	1 424	6,9	515	36,2
Kulttuuriala	65	316	167	35	10	7	9	3	1	-	613	2,9	232	37,8
Humanistinen ja opetusala	1 110	3 099	618	260	207	154	92	49	22	9	5 620	27,0	1 411	25,1

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 24. Yliopistojen kaikki alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2003

	16– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60–	Osuus koul. Vähint.			
Koulutusala	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	Yht. lkm	aloitt %	25-vuotiaita lkm	%
Yhteensä	6 200	60 997	41 833	14 380	8 415	5 457	4 017	2 289	1 210	461	145 259	100	78 062	53,7
Luonnonvara-ala	1 372	10 985	7 821	2 510	1 246	714	495	252	114	35	25 544	17,6	13 187	51,6
Tekniikan ja liikenteen ala	2 397	16 014	7 750	2 552	1 342	753	441	221	91	24	31 585	21,7	13 174	41,7
Kaupan ja hallinnon ala	877	13 588	10 510	3 568	2 303	1 521	1 194	715	429	130	34 835	24,0	20 370	58,5
Sosiaali- ja terveysala	357	3 632	2 384	822	532	449	343	182	64	20	8 785	6,0	4 796	54,6
Kulttuuriala	66	1 293	1 636	699	272	128	72	30	21	5	4 222	2,9	2 863	67,8
Humanistinen ja opetusala	1 131	15 485	11 732	4 229	2 720	1 892	1 472	889	491	247	40 288	27,7	23 672	58,8

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Opetusministeriön julkaisuja -sarjassa vuonna 2005 ilmestyneet

- 1 Kohti tutkimuslähtöisen yrityksen määritelmää
- 2 Opetusministeriön tulossuunnitelma 2005
- 3 ESR-hankkeet alueellisen osaamisen kehittämisessä – vaikutukset Satakunnan, Päijät-Hämeen ja Keski-Suomen maakunnissa. Väliraportti II
- 4 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2006–2009
- 5 Suomalais-venäläisen kulttuurifoorumin arviointi
- 6 Esteetön opiskelu yliopistoissa
- 7 Perustietoja ammattikorkeakoulusta
- 8 Audiovisuaalisen politiikan linjat
- 9* Staying Power to Finnish Cultural Exports – The Cultural Exportation Project of the Ministry of Education, the Ministry for Foreign Affairs and the Ministry of Trade and Industry
- 10 Opetusministeriön toimintakertomus 2004
- 11 Audiovisuaalisen alan verkko- ja virtuaalipalveluiden kartoitus 2004–2005
- 12 Yliopistot 2004
- 13 Universities 2004
- 14 Universiteten 2004
- 15 Koulutus ja kulttuuri 2004, Opetusministeriön vuosikatsaus
- 16 Tutkimus väestön liikuntakyvyn, liikuntahalun ja liikuntataitojen edistäjänä. Liikuntatutkimuksen suunta vuoteen 2010

* Ei painettu, vain verkossa

Julkaisut sähköisenä osoitteessa www.minedu.fi/julkaisut

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Julkaisumyynti / Bokförsäljning

Yliopistopaino / Universitetsstryckeriet

PL 4 / PB 4 (Vuorikatu 3 / Berggatan 3)

00014 Helsingin Yliopisto / Helsingfors Universitet

puhelin / telefon (09) 7010 2363

faksi / fax (09) 7010 2374

books@yopaino.helsinki.fi

www.yliopistopaino.helsinki.fi

ISBN 952-442-931-4 (nid.)

ISBN 952-442-932-2 (PDF)

ISSN 1458-8110